

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

C 342

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

60ό έτος

12 Οκτωβρίου 2017

Περιεχόμενα

I Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Επιτροπή των Περιφερειών

124η σύνοδος ολομέλειας, 12-13 Ιουλίου 2017

2017/C 342/01	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η τοπική και περιφερειακή διάσταση του προγράμματος “Ορίζοντας 2020” και το νέο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία»	1
2017/C 342/02	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ΚΙΠ μετά το 2020»	10
2017/C 342/03	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Επόμενα βήματα για ένα βιώσιμο ευρωπαϊκό μέλλον — Ευρωπαϊκή δράση για την αειφορία»	20
2017/C 342/04	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μετανάστευση στη διαδρομή της κεντρικής Μεσογείου»	27
2017/C 342/05	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Διεθνής διακυβέρνηση των ωκεανών: ένα θεματολόγιο για το μέλλον των ωκεανών μας»	32
2017/C 342/06	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Έργα διαπροσωπικής και μικρής κλίμακας στο πλαίσιο προγραμμάτων διασυννοριακής συνεργασίας»	38
2017/C 342/07	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ενίσχυση των νεοφυών και των επεκτεινόμενων επιχειρήσεων στην Ευρώπη υπό το τοπικό και περιφερειακό πρίσμα»	43
2017/C 342/08	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Έξυπνη νομοθεσία για τις ΜΜΕ»	51
2017/C 342/09	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ευρωπαϊκή στρατηγική για την κινητικότητα χαμηλών εκπομπών»	57

EL

III Προπαρασκευαστικές πράξεις

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

124η σύνοδος ολομέλειας, 12-13 Ιουλίου 2017

2017/C 342/10	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης»	65
2017/C 342/11	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ονοματολογία και εδαφικές τυπολογίες»	74
2017/C 342/12	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας»	79
2017/C 342/13	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Σύστημα διακυβέρνησης της Ενεργειακής Ένωσης και καθαρή ενέργεια»	111
2017/C 342/14	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων» . . .	119

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

124η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ, 12-13 ΙΟΥΛΙΟΥ 2017

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η τοπική και περιφερειακή διάσταση του προγράμματος “Ορίζοντας 2020” και το νέο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία»

(2017/C 342/01)

Εισηγητής: ο κ. Christophe Clergeau (FR/PES), μέλος του περιφερειακού συμβουλίου Pays-de-la-Loire

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕΤΠ)

A. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (E&K): ΜΙΑ ΦΙΛΟΔΟΞΙΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΘΕΙ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ-ΠΛΑΙΣΙΟ

Επιβεβαίωση της θέσης του προγράμματος-πλαισίου στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας και των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

1. χαιρετίζει τη μεγάλη επιτυχία της ευρωπαϊκής πολιτικής για την έρευνα, που αναπτύσσεται μέσω των διαδοχικών προγραμμάτων πλαισίων έως τον «Ορίζοντα 2020», το σημαντικότερο ολοκληρωμένο πρόγραμμα έρευνας στον κόσμο, το οποίο στηρίζεται στην επιστημονική αριστεία και την επιτάχυνση της καινοτομίας·
2. υπενθυμίζει ότι το «Ορίζοντας 2020» είναι ο κύριος μηχανισμός στήριξης για την ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας στην Ευρώπη, μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της συνολικής στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και με στόχο την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE)·
3. **επιβεβαιώνει τη σκοπιμότητα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»**, η οποία υιοθετεί μια ενοποιημένη προσέγγιση του «τριγώνου της γνώσης» (έρευνα — κατάρτιση — καινοτομία), ενώ η αλλαγή πνεύματος ως προς τη μαθητεία και η ανύψωση του επιπέδου κατάρτισης για όλους παραμένουν καθοριστικής σημασίας και προωθούν τη συνεργασία πανεπιστημίου-επιχείρησης· προτείνει, εξάλλου, να επιδιωχθεί μεγαλύτερη διασύνδεση και συμπληρωματικότητα με τα προγράμματα Erasmus+ και Interreg, συμπεριλαμβανομένου του Interreg Europe, που αφορά τη διαπεριφερειακή συνεργασία· τονίζει ότι πρέπει να συνεχιστεί η υλοποίηση του EXE και ότι αυτό προϋποθέτει την επίτευξη πολλαπλών στόχων, μεταξύ των οποίων η επιστημονική αριστεία αποτελεί κείρια και απαραίτητη πτυχή χωρίς να είναι η μοναδική·
4. τονίζει την επικαιρότητα των στόχων του EXE και τη σκοπιμότητα συνέχισης της υλοποίησής τους, ιδίως όσον αφορά την ανάπτυξη των διεθνικών συνεργασιών, την κινητικότητα των γνώσεων, μια ενοποιημένη αγορά εργασίας για τους ερευνητές και τους παράγοντες καινοτομίας, την ισότητα των δύο φύλων ή ακόμη την πρόσβαση στην πληροφορία και στην επιστήμη·
5. προτείνει, προκειμένου να εδραιωθεί η εμπιστοσύνη στο σχέδιο οικοδόμησης γνώσης στην Ευρώπη, να εντοπιστούν οι ταλαντούχοι Ευρωπαίοι και να παρακολουθείται η σταδιοδρομία των ερευνητών· να χαραχθούν ευρωπαϊκές «διαδρομές» για τους ερευνητές, με βάση τις οποίες να μπορούν να εντάσσονται σε προγράμματα στήριξης της υπό μετάβαση ερευνητικής σταδιοδρομίας τους· να προωθηθεί η ένταξη ερευνητών στον επιχειρηματικό κόσμο·

6. αρνείται τον περιορισμό της δημοσιονομικής συζήτησης αποκλειστικά στο πρόγραμμα-πλαίσιο. Ανάλογα με τις μεθόδους αξιολόγησης, το μερίδιο της πολιτικής για τη συνοχή που αφιερώνεται στην έρευνα και την καινοτομία κυμαίνεται μεταξύ 43 και 110 δισεκατ. ευρώ, ανεξάρτητα από τις σημαντικές χρηματοδοτήσεις από τις άλλες τομεακές πολιτικές και από το σχέδιο Juncker.

Υπέρ της επανόδου στην απόδοση πολιτικής και δημοσιονομικής προτεραιότητας στην καινοτομία και την έρευνα

7. **Ζητά, στα πλαίσια του προβληματισμού για το μέλλον της Ευρώπης** και των προτεραιοτήτων που θέτει η Διακήρυξη της Ρώμης ⁽¹⁾, **να ανακτήσουν η καινοτομία και η έρευνα εξέχουσα θέση μεταξύ των προτεραιοτήτων**, να ενισχυθεί η εγκάρσια διαχείριση των ζητημάτων έρευνας, καινοτομίας και κατάρτισης στην Ένωση, καθώς επίσης και να αυξηθεί η συνολική δημοσιονομική προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέρ της E&K μέσα από το σύνολο των πολιτικών αυτών, εντός του τρέχοντος και του προσεχούς πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ). Μέσα στο συνολικό αυτό σχήμα, και σύμφωνα με το σχέδιο έκθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽²⁾ και την έκθεση της ομάδας ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου των προγραμμάτων E&K (Έκθεση Lamy) ⁽³⁾, ο προϋπολογισμός του προγράμματος-πλασίου πρέπει να αυξηθεί σημαντικά τουλάχιστον σε βαθμό τέτοιο ώστε να διατηρηθεί η αναπτυξιακή δυναμική του τρέχοντος προγράμματος-πλασίου ⁽⁴⁾. Σε κάθε περίπτωση, η ώθηση που πρέπει να δοθεί στην E&K δεν πρέπει να υπονομεύει την πολιτική συνοχής, η οποία παραμένει το βασικό ενωσιακό εργαλείο χρηματοδότησης για την υλοποίηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και τη σύγκλιση μεταξύ των πόλεων και των περιφερειών της. Το σύνολο του δυναμικού των πολιτικών για τη συνοχή και για την E & A πρέπει να κινητοποιηθεί και να συνδυαστεί για την τόνωση της περιφερειακής ανάπτυξης.

8. απευθύνει έκκληση για μια νέα συλλογική φιλοδοξία, που δεν θα αφορά απλώς την επιστημονική αριστεία στην Ευρώπη, αλλά την επιστημονική αριστεία και την ικανότητα καινοτομίας σε ολόκληρη την Ευρώπη, χάρη στην κινητοποίηση του συνολικού δυναμικού σε όλες τις πόλεις και τις περιφέρειές της, συμβάλλοντας έτσι στην ενίσχυση των ικανοτήτων τους και στην προώθηση μιας ανοιχτής και συνεργατικής καινοτομίας.

9. θεωρεί ότι η φιλοδοξία αυτή είναι ακόμη πιο αναγκαία στο πλαίσιο μιας παγκοσμιοποίησης, τα αποτελέσματα της οποίας μένει να τεθούν υπό έλεγχο, ιδίως σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, και που για την αντιμετώπισή της η έρευνα και η καινοτομία αποτελούν παράγοντες ανθεκτικότητας, υψηλής προστιθέμενης αξίας και βιώσιμης ανταγωνιστικότητας.

10. προτρέπει να προωθήσει μια σφαιρική προσέγγιση της ευρωπαϊκής, της εθνικής και της περιφερειακής χρηματοδότησης, ελλείψει της οποίας η φιλοδοξία αυτή και η ευρωπαϊκή συζήτηση για τον προϋπολογισμό στερούνται νοήματος: υπενθυμίζει τη σημασία του στόχου της διάθεσης του 3 % του ΑΕγχΠ στη δημόσια και ιδιωτική E&K, ο οποίος θεσπίζεται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» για όλα τα κράτη μέλη, αλλά βρίσκεται στάσιμος στο 2,03 % από το 2015 ενώ έχει υπονομευθεί σε πολλά κράτη μέλη, μεταξύ άλλων με τη μείωση των πιστώσεων. Θεωρεί συνεπώς πρωταρχικής σημασίας την επιδίωξη της ενίσχυσης των συστημάτων E&K, λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου κάθε χώρας και κάθε περιφέρειας, μέσω καλύτερου συντονισμού των πολιτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και τόνωσης των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, μεταξύ άλλων μέσω του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης.

Διασαφήνιση του προβληματισμού σχετικά με τις συνέργειες με τις λοιπές ευρωπαϊκές πολιτικές

11. θεωρεί αναγκαίο να διασαφηνιστεί ο προβληματισμός σχετικά με τις συνέργειες και προτείνει πέντε λειτουργικές αρχές τις οποίες θα μπορούσαν να μοιράζονται η Ένωση, τα κράτη μέλη, οι περιφέρειες και οι δήμοι:

- αρχή της συνεκτικότητας: διακυβέρνηση από κοινού, επιλογή από κοινού των κύριων στόχων, των στρατηγικών και των εμβληματικών έργων,
- αρχή της συμβατότητας: δυνατότητα συνδυασμού και εξορθολογισμού των πόρων με απλό και αποτελεσματικό τρόπο, κυρίως μέσω της διευθέτησης του ζητήματος των κρατικών ενισχύσεων,
- αρχή της συμπληρωματικότητας: εξασφάλιση σαφούς κατανομής των ρόλων και ομαλής συνέχειας της δράσης όσον αφορά τη χρηματοδότηση των διαφόρων πτυχών των έργων, καθώς και εξασφάλιση της στήριξής τους στα αρχικά στάδια (ενίσχυση των ικανοτήτων κ.λπ.), όσο και στα τελικά (αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, διάθεση στην αγορά κ.λπ.),

⁽¹⁾ Διακήρυξη των ηγετών των 27 κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (25 Μαρτίου 2017), http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2017/3/47244656633_en.pdf

⁽²⁾ Σχέδιο έκθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την αξιολόγηση της υλοποίησης του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» με γνώμονα την ενδιάμεση αξιολόγησή της και την πρόταση για το Ένατο πρόγραμμα-πλαίσιο (2016/2147(INI))

⁽³⁾ Έκθεση της ομάδας ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου των προγραμμάτων E&K με τίτλο «Investing in the European future we want», https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/archive/other_reports_studies_and_documents/hlg_2017_report.pdf#view=fit&pagemode=none

⁽⁴⁾ «Τουλάχιστον, ο προϋπολογισμός πρέπει να διατηρήσει το μέσο ετήσιο ποσοστό αύξησης του “Ορίζοντα 2020”, με βάση τους πόρους που προβλέπονται για το τελευταίο έτος του προγράμματος. Έτσι, θα διαμορφωθεί επιταχισμένος προϋπολογισμός ύψους τουλάχιστον 120 δισεκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές». Έκθεση της ομάδας ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου των προγραμμάτων E&K.

- αρχή της από κοινού οικοδόμησης: καθιέρωση μιας συνεπούς προσέγγισης με το σκεπτικό ότι η από κοινού χρηματοδότηση προϋποθέτει από κοινού χάραξη και από κοινού διαχείριση,
- αρχή των οικοσυστημάτων: αναγνώριση του ρόλου των συλλογικών τοπικών πρωτοβουλιών·

B. ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ-ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΜΕ ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΟΥ

Ένα ανοιχτό και συνεργατικό πρόγραμμα, προς όφελος όλων

12. υπενθυμίζει ότι η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία του προγράμματος-πλαίσιοι έγκειται κυρίως στον συλλογικό και συνεργατικό χαρακτήρα του και στη συμβολή του στη δικτύωση των ερευνητών και των οικοσυστημάτων καινοτομίας. Η πτυχή αυτή πρέπει να εξακολουθήσει να προκρίνεται έναντι της στήριξης μεμονωμένων έργων·

13. εκφράζει την ανησυχία της για την πτώση του μέσου ποσοστού επιτυχούς έκβασης στις προσκλήσεις υποβολής προσφορών, που ήταν χαμηλότερο απ' ό,τι στο προηγούμενο πρόγραμμα-πλαίσιο, με αποτέλεσμα να υπονομεύεται σημαντικά η διάδοσή του στις πόλεις και τις περιφέρειες. Η αναγκαία άμιλλα που χαρακτηρίζει μια διαδικασία αριστείας δεν πρέπει να εκδηλώνεται ως υπέρμετρη συγκέντρωση και αποκλειστικότητα·

14. δηλώνει ότι η διατήρηση του ανοίγματος του προγράμματος-πλαίσιοι είναι απαραίτητη για να διασφαλίζεται η διάδοσή του σε ολόκληρη την Ευρώπη, τις περιοχές της και τους πολίτες της· ζητά δε να είναι πιο καινοτόμα τα εργαλεία του προγράμματος-πλαίσιοι, ώστε να συνδυάζονται αριστεία, συμμετοχή και αποφυγή αποκλεισμών·

15. υπενθυμίζει ότι είναι σημαντικό να διατηρείται ισορροπία μεταξύ βασικής έρευνας και έρευνας που συνδέεται με τη διάδοση στην αγορά, αλλά και μεταξύ ελεύθερης έρευνας και έρευνας που ανταποκρίνεται σε ζητήματα που θέτουν η κοινωνία και οι οικονομικοί παράγοντες — και τούτο προκειμένου να επιδιώκεται τόσο η επαυξητική καινοτομία (incremental innovation) όσο και η ανατρεπτική καινοτομία (disruptive innovation), δεδομένου ότι αμφότερες μπορούν να δημιουργήσουν νέες δραστηριότητες και θέσεις εργασίας·

16. επισημαίνει την έμφαση που δίνεται σήμερα σε σχέδια που χαρακτηρίζονται από υψηλά επίπεδα τεχνολογικής ετοιμότητας (TRL ή technology readiness levels), η οποία οδηγεί στην προώθηση της επαυξητικής καινοτομίας και την ενθάρρυνση των ερευνητών να επικεντρώνονται στις ώριμες ιδέες που μπορούν να διοχετευτούν στην αγορά σε σύντομο χρονικό διάστημα· παράλληλα, τονίζει ότι η στήριξη έργων στα πρώτα στάδια τεχνολογικής ωρίμανσης είναι εξίσου σημαντική για την εισαγωγή περισσότερης καινοτομίας στην αγορά· υπογραμμίζει τη σκοπιμότητα ρηξικέλευθων καινοτομιών που βασίζονται σε χαμηλότερα TRL και επιτρέπουν την ταχεία πρόταση νέων προϊόντων και υπηρεσιών στην αγορά. Σε κάθε περίπτωση, η συνδρομή της πορείας των MME προς την αγορά και η δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας πρέπει να αποτελούν βασική προτεραιότητα της πολιτικής για την καινοτομία. Αυτός πρέπει να είναι πρωτίστως ο ρόλος ενός Ευρωπαϊκού συμβουλίου καινοτομίας·

17. ζητά να λαμβάνονται περισσότερο υπόψη όλες οι μορφές αριστείας και καινοτομίας, υπενθυμίζει δε ότι η μη τεχνολογική καινοτομία και η κοινωνική καινοτομία δημιουργούν ανάγκες νέων γνώσεων, που ενδέχεται να διαμορφώσουν νέους τομείς αριστείας·

18. υποστηρίζει την ανάγκη πλήρους αναγνώρισης της κοινωνικής καινοτομίας, η οποία αφορά ρηξικέλευθες ιδέες (προϊόντα, υπηρεσίες και πρότυπα) για την ανταπόκριση σε κοινωνιακές ανάγκες, με την ευρεία έννοια του όρου·

19. υπογραμμίζει με έμφαση ότι η έρευνα και η καινοτομία δεν στοχεύουν αποκλειστικά στις εταιρείες αλλά αφορούν και τις δημόσιες πολιτικές, την υγεία, τον πολιτισμό και την κοινωνική ζωή, καθώς και την κοινωνική οικονομία και τα νέα οικονομικά μοντέλα, τα οποία συμβάλλουν στη δημιουργία νέων εταιρικών σχέσεων, στην ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων και νέων κοινωνικών σχέσεων. Ως εκ τούτου, η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της καινοτομίας δεν πρέπει να εστιάζεται μόνο στην έννοια ενός προϊόντος με οικονομική αξία στην αγορά, αλλά και στην έννοια της υπηρεσίας που αποφέρει κοινωνική αξία στους πολίτες·

Μια νέα θεώρηση της αριστείας

20. τονίζει ότι ο όρος «αριστεία» χρησιμοποιείται για τον χαρακτηρισμό διαφόρων και πολύ διαφορετικών καταστάσεων· προτείνει τη διάκριση των ακόλουθων προκλήσεων, στις οποίες καλείται να προσφέρει συμβολή το πρόγραμμα-πλαίσιο:

- αριστεία της επιστήμης —στηρίζεται πρωτίστως στην αρχή της συνεργασίας και εν συνεχεία της άμιλλας,
- αριστεία των έργων επιστήμης και καινοτομίας —συνδέεται επίσης με την επίδραση και τη συμβολή τους στη μετάδοση γνώσεων,
- αριστεία των οικοσυστημάτων καινοτομίας και των εμπειριών συνεργασίας μεταξύ ποικίλων παραγόντων,
- αριστεία ολόκληρης της Ευρώπης και συνολική ικανότητα καινοτομίας της Ευρώπης.

Μια νέα θεώρηση του αντίκτυπου των έργων

21. προτείνει, στην αξιολόγηση του αντίκτυπου των έργων —τόσο στην εκ των προτέρων φάση, όσον αφορά τις προτάσεις, όσο και στην εκ των υστέρων φάση, για τα ανατεθέντα έργα— να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- η επίδραση σε επιστημονικό επίπεδο, η οποία σταθμίζεται κυρίως με βάση τις αναφορές,
- η επίδραση όσον αφορά τη διάδοση των αποτελεσμάτων των έργων και την αξιοποίησή τους από τρίτους,
- η επίδραση με βάση την ανοιχτή και συνεργατική καινοτομία και την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, κυρίως από μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ),
- η επίδραση επί των τοπικών οικοσυστημάτων καινοτομίας και των τριών πυλώνων τους —έρευνα, κατάρτιση, καινοτομία—, επί των πόλεων και των περιφερειών και των κατοίκων τους, κυρίως σε επίπεδο απασχόλησης και ευεξίας.

Μια νέα θεώρηση της θέσης των εδαφικών ενοτήτων στο πρόγραμμα-πλαίσιο

22. προτείνει, προκειμένου να συνεχίσουν να προωθούν την αριστεία υπό όλες τις μορφές της, **στο μελλοντικό πρόγραμμα-πλαίσιο, να αναγνωριστεί ενισχυμένος ρόλος σε όσες πόλεις και περιφέρειες είναι:**

- εταίροι της συνολικής διακυβέρνησης της πολιτικής Ε&Κ στην Ευρώπη και του προγράμματος-πλαισίου,
- στο επίκεντρο των ευρωπαϊκών δικτύων αριστείας, των κόμβων και των οικοσυστημάτων καινοτομίας,
- ενεργοί εταίροι των έργων, χάρη στη διευκόλυνση της συμμετοχής τους,
- κύριοι παράγοντες της καινοτομίας, της αξιοποίησης και της διάδοσης των αποτελεσμάτων του «Ορίζοντα 2020»,
- παράγοντες προώθησης του διαρκούς διαλόγου μεταξύ επιστήμης και κοινωνίας.

Μετεξέλιξη των κοινωνικών προκλήσεων με στόχο την ενίσχυση της ευστοχίας και του αντίκτυπού τους

23. ζητά να προστεθούν δύο νέες κοινωνικές προκλήσεις για την ανάπτυξη επιστημονικής παραγωγής αριστείας σχετικά με μείζονες προκλήσεις που αφορούν το μέλλον των ευρωπαϊκών κοινωνιών:

- αντιμετώπιση των προκλήσεων της ευρωπαϊκής ατζέντας για τις δεξιότητες: η διά βίου κατάρτιση στο επίκεντρο του κοινωνικού προτύπου και των επιδόσεων της Ευρώπης,
- η δυναμική των εδαφικών ενοτήτων ως προς την παραγωγή αξίας, καινοτομίας και απασχόλησης, κοινωνικών δεσμών, και βιώσιμη ανάπτυξη, μεταξύ άλλων σε σχέση με τις δημογραφικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

24. συνιστά, μεταξύ των κοινωνικών προκλήσεων, να ενισχυθεί η θέση του διεπιστημονικού χαρακτήρα και των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών, καθώς και η ανάληψη κινδύνου, ώστε να προκύψουν νέες ιδέες και λύσεις, ειδικότερα μέσω της εισαγωγής προσκλήσεων υποβολής έργων χωρίς προσδιορισμένο αντικείμενο.

25. ενθαρρύνει την έναρξη μιας νέας συμπληρωματικής προσέγγισης, με βάση αφενός τον καθορισμό αποστολών, για την επιτυχία των διερευνήσεων και των μεγάλων έργων, και αφετέρου την εγκάρσια επικέντρωση του ενδιαφέροντος, σύμφωνα με το παράδειγμα των έξυπνων πόλεων, της περιβαλλοντικής ή της θαλάσσιας πολιτικής και έρευνας· επαναλαμβάνει προς τούτο το αίτημα της ΕτΠ για θέσπιση, στο επόμενο πρόγραμμα-πλαίσιο, στόχου διάθεσης του 10 % των πόρων σε έργα με σημαντική επίδραση στη θαλάσσια και ναυτική έρευνα ⁽⁵⁾.

Υπέρ διαδικασιών συμμετοχής που να ευνοούν μεγαλύτερη ποικιλομορφία έργων

26. εκφράζει την έκπληξή της για το γεγονός ότι πολλές δυνατότητες που ανοίγονται από τους ισχύοντες κανονισμούς δεν χρησιμοποιούνται επαρκώς και προτείνει διάφορες κατευθύνσεις βελτίωσης:

- ευρύτερες και πιο ανοιχτές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, που να επιτρέπουν την έκφραση νέων προσεγγίσεων,
- πιο διεπιστημονική διατύπωση των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, ώστε να κινητοποιούνται κάθε είδους γνώσεις, τεχνολογικές και μη,
- μεγαλύτερη συμμετοχή των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών, που κρίνεται επί του παρόντος ανεπαρκής,
- μεγαλύτερη στήριξη προς τα δίκτυα και τις πρωτοβουλίες που λειτουργούν από τη βάση προς την κορυφή,
- μεγαλύτερη διαφάνεια όσον αφορά την αξιολόγηση και την επιλογή των έργων, καθώς επίσης και τις απαντήσεις που δίδονται, ώστε να επιτρέπουν την τροποποίηση των προτάσεων με στόχο την επιτυχία μιας νέας υποψηφιότητας,

⁽⁵⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ένα νέο στάδιο για την ευρωπαϊκή πολιτική γαλάζιας ανάπτυξης» (CDR 6622/2016).

- προτροπή για συμμετοχή περισσότερων νέων συμμετεχόντων στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που απευθύνονται σε υποψηφίους που θα συμμετάσχουν για πρώτη φορά,
- αυξημένη και συνεπής προσφυγή στις αλυσιδωτές χρηματοδοτήσεις, που αντιπροσωπεύουν μια μέθοδο παρέμβασης ικανή να φθάσει σε αποδέκτες όχι ιδιαίτερα εξοικειωμένους με το πρόγραμμα-πλαίσιο,
- θέσπιση απλουστευμένων διαδικασιών με σκοπό τον περιορισμό της περιττής γραφειοκρατίας για τους τελικούς χρήστες.

27. ζητά από την Επιτροπή να εκθέσει τα στοιχεία της αξιολόγησης βάσει των οποίων δικαιολογείται το υψηλό επίπεδο χρηματοδότησης των μεγάλων επιχειρήσεων βάσει του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», ενώ οι δαπάνες τους για E & A έχουν ελάχιστα αυξηθεί, και να προτείνει ανάλογες εξελίξεις για το προσεχές πρόγραμμα-πλαίσιο.

28. τονίζει ότι οι ερευνητικές δραστηριότητες πρέπει να χρηματοδοτούνται με επιδοτήσεις· εκφράζει τη λύπη της για την τάση αντικατάστασης των επιδοτήσεων με δάνεια, αναγνωρίζει όμως ότι τα έργα υψηλού επιπέδου τεχνολογικής ετοιμότητας (TRL), που συνδέονται με τις δραστηριότητες της αγοράς, πρέπει να έχουν πρόσβαση σε δάνεια, μεταξύ άλλων μέσω·

29. εκτιμά ότι η ανάπτυξη των χρηματοδοτικών μέσων που υπηρετούν τους στόχους του προγράμματος-πλαισίου δεν δικαιολογείται παρά μόνον εάν μπορούν να καλύψουν, σε σύμπραξη με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τους υψηλούς κινδύνους —για τους οποίους δεν επαρκεί η αγορά—, σύμφωνα με το πρότυπο π.χ. του μηχανισμού InnonFin· εκφράζει τη λύπη της για τη χαμηλή προς το παρόν αξιοποίηση του σχεδίου Juncker για σκοπούς διεύρυνσης της κάλυψης κινδύνων αυτού του είδους·

30. εφιστά την προσοχή στην ανάγκη βελτίωσης της χρηματοδότησης έργων καινοτομίας για ΜΜΕ, με ιδιαίτερη έμφαση στα προγράμματα «Industry 4.0», ως μια καλύτερη μορφή οργάνωσης του ευρωπαϊκού βιομηχανικού ιστού, που επιπλέον θα οδηγήσει σε εσωτερική ζήτηση τεχνολογίας, ευνοϊκή για την ευρωπαϊκή ανάπτυξη·

Γ. ΥΠΕΡ ΕΝΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ-ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΟΥ ΝΑ ΣΤΗΡΙΞΕΙ ΜΙΑ Ε&Κ ΜΕ ΡΙΖΕΣ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΔΑΦΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Προώθηση μιας θεώρησης της αριστείας ριζωμένης στις εδαφικές ενότητες

31. **διαπιστώνει ότι η επιστημονική αριστεία αποτελεί χαρακτηριστικό των κόμβων και των οικοσυστημάτων καινοτομίας.** Οι περισσότεροι δικαιούχοι του «Ορίζοντας 2020» (πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, ΜΜΕ, οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών) έχουν στέρεες βάσεις στον τόπο τους και η ποιότητα των εδαφικών ενότητων συντελεί στην ποιότητα της επιστήμης. Το γεγονός αυτό πρέπει να αναγνωρίζεται πλήρως στο πρόγραμμα-πλαίσιο·

32. υπενθυμίζει ότι η εδαφική διάσταση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη συστηματικά κατά τη χάραξη όλων των πολιτικών, δεδομένου ότι οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) προσφέρουν πόρους στους επιστημονικούς φορείς και στις επιχειρήσεις και δημιουργούν αξία τόσο για τις εδαφικές ενότητες όσο και τους πολίτες·

33. τονίζει ότι οι RIS3 υιοθετήθηκαν και αναπτύχθηκαν από τις περιφέρειες προκειμένου να οργανωθεί η επένδυση στην έρευνα και την καινοτομία προς όφελος της οικονομικής ανάπτυξης, σε συμπληρωματικότητα με τις άλλες περιφέρειες. Ο συνδυασμός των επενδύσεων των εδαφικών ενότητων με τις ευρωπαϊκές επενδύσεις σε διαρθρωτικά έργα στους τομείς της έξυπνης ειδίκευσης αυξάνει τον αντίκτυπο του προγράμματος-πλαισίου, καθώς αποφεύγεται η χρηματοδότηση έργων αποκομμένων από την κατά τόπους πραγματικότητα·

34. δηλώνει ότι το πρόγραμμα-πλαίσιο πρέπει να προωθεί την ενίσχυση των ικανοτήτων E&K στις εδαφικές ενότητες, ώστε να τις βοηθά να ανέλθουν τα σκαλοπάτια της αριστείας, ιδιαίτερα στους τομείς της έξυπνης εξειδίκευσης, αλλά και να ενισχύει την ικανότητα όλων των περιφερειών να συμμετέχουν στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020», συμβάλλοντας με έργα ποιότητας·

35. τονίζει τη σημασία των πόλεων ως κόμβων καινοτομίας με κείμενο ρόλο για την οικοδόμηση αριστείας. Τονίζει επίσης ότι η υπερβολική συγκέντρωση της επιστήμης στους κόμβους καινοτομίας συνιστά εμπόδιο στην επιδίωξη δημιουργίας πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος σε ολόκληρο τον οικονομικό και κοινωνικό ιστό, και ότι είναι αναγκαίο να ενεργοποιηθούν θύλακες αριστείας απομακρυσμένοι από τις κύριες εγκαταστάσεις. Υπενθυμίζει δε τον καθοριστικό ρόλο της περιφερειακής πολιτικής στον τομέα αυτόν·

Υπέρ μιας νέας συμμαχίας της ευρωπαϊκής ερευνητικής πολιτικής με τις εδαφικές ενότητες

36. προτείνει μια νέα σύμπραξη για την αριστεία της E&K στην Ευρώπη μεταξύ ΕΕ, κρατών μελών, περιφερειών και δήμων, βασισμένη σε μια ενισχυμένη πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, στον σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας και σε μια κοινή αντίληψη για την ανοιχτή καινοτομία και την αξιοποίηση των πρωτοβουλιών που προέρχονται από τους ενδιαφερόμενους, σύμφωνα με μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή·

37. ζητά μεγαλύτερη συμβολή του προγράμματος-πλαίσου στην ενίσχυση των τοπικών κόμβων και οικοσυστημάτων καινοτομίας, μεγαλύτερη στήριξη για τα δίκτυα μεταφοράς τεχνολογίας, καθώς και τη δημιουργία μιας νέας δράσης «εδαφικές συνδέσεις» (territorial connexions) με στόχο την αναγνώριση και τη χρηματοδότηση από το πρόγραμμα-πλαίσιο των τοπικών δικτύων αριστείας, σύμφωνα με το πρότυπο της πρωτοβουλίας Vanguard.

38. καλεί τις πρωτοπόμενες περιφέρειες να συγκροτήσουν ευρωπαϊκές κοινοπραξίες με σκοπό τη δημιουργία ρηξικέλευθων καινοτομιών σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ο εντοπισμός ευκαιριών για συνεργασία, η χαρτογράφηση τμημάτων της αλυσίδας προστιθέμενης αξίας και ο προσδιορισμός των βασικών ενδιαφερόμενων μερών και των ικανοτήτων μέσω της έξυπνης εξειδίκευσης, αποτελούν σημαντικά βήματα στη διαδικασία δημιουργίας προστιθέμενης αξίας για την ΕΕ.

Κάλυψη του χάσματος καινοτομίας μεταξύ περιφερειών και μεταξύ κρατών μελών

39. **εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι, στα μέσα της περιόδου προγραμματισμού, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» εμφανίζει έλλειψη συμμετοχής των χωρών της ΕΕ των 13⁽⁶⁾, τονίζει δε την ανομοιογένεια συμμετοχής σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.** Υπενθυμίζει το διακύβευμα της ενεργοποίησης του προγράμματος-πλαίσου, και όχι μόνο της πολιτικής για τη συνοχή, σε όλες τις εδαφικές ενότητες της Ένωσης, προκειμένου να παρασχεθεί στήριξη στους καλύτερους πρωτοπόρους της αριστείας και να τους δοθεί η δυνατότητα συμμετοχής στις ευρωπαϊκές συνεργασίες.

40. προς τούτο, επιθυμεί τη συνέχιση και διεύρυνση της πρωτοβουλίας «Εξάπλωση της αριστείας και διεύρυνση της συμμετοχής» του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». Ζητά ειδική αντιμετώπιση για τις περιφέρειες με μεγάλη καθυστέρηση ανάπτυξης της Ε&Κ που υπάγονται σε χώρες μη επιλέξιμες για το πρόγραμμα αυτό, πράγμα που ισχύει για τις περισσότερες από τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, χωρίς όμως να υποβαθμιστεί η αριστεία ως θεμελιώδες κριτήριο. Υπογραμμίζει το χαμηλό μερίδιο των πόρων του «Ορίζοντα 2020» που χρησιμοποιούνται για το συγκεκριμένο πρόγραμμα (1%), σημειώνει την απουσία αξιοσημείωτης εξέλιξης ως προς την πρόσβαση στο πρόγραμμα-πλαίσιο και εκφράζει την απορία της για το γεγονός ότι οι χώρες που είναι οι κύριοι δικαιούχοι του είναι κύριοι δικαιούχοι και για το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Φρονεί ότι η κατάσταση αυτή υπονομεύει τη νομιμότητα του προγράμματος-πλαίσου και απαιτεί νέες πρωτοβουλίες.

41. προτείνει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της «πορείας προς την αριστεία», η οποία θα εφαρμόζεται βάσει ειδικού για κάθε χώρα και κάθε περιφέρεια σχεδίου συντονισμού, με αντικείμενο την ταυτόχρονη δράση για τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις, για την οικοδόμηση κέντρων αριστείας ανοιχτής πρόσβασης σε όλους, για την καταπολέμηση της διαρροής εγκεφάλων και για την πλήρη συμμετοχή στα ευρωπαϊκά ερευνητικά δίκτυα. Τα συντονιστικά αυτά σχέδια θα πρέπει να συγχρηματοδοτούνται από πόρους περιφερειακούς, εθνικούς και ευρωπαϊκούς, μεταξύ των οποίων το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία.

42. προς τον σκοπό αυτόν, προτείνει να ενισχυθεί η πρόσβαση στις ευρωπαϊκές συνεργασίες:

- με εμπλουτισμό της στήριξης των υποδομών έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, και με αύξηση των «εδρών EXE» («ERA chairs») για προσέλκυση φερελπίδων ερευνητών και κορυφαίων επιστημόνων,
- με ενίσχυση της παρότρυνσης για υποδοχή νέων συμμετεχόντων στα ήδη κατατεθειμένα έργα και του ανοίγματος των επιλεγέντων έργων σε νέους συμπληρωματικούς φορείς,
- με αύξηση της στήριξης προς τις ΜΜΕ για τη δημιουργία μονάδων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας (E & A&K) και την πρόσληψη σε αυτές επαγγελματιών ερευνητών ή τεχνολόγων,
- με αύξηση της στήριξης για τη δημιουργία στις ΜΜΕ εσωτερικών δομών που θα τους επιτρέπουν να συμμετέχουν σε δίκτυα έρευνας και/ή καινοτομίας.

Δ. ΠΡΩΘΩΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Τα δίκτυα ευρωπαϊκών παραγόντων ως κοιτίδες αριστείας και καινοτομίας

43. διακηρύσσει δυναμικά, για μία ακόμη φορά, ότι η συνεργασία μέσω δικτύων προέχει του ανταγωνισμού εντός του προγράμματος-πλαίσου, σύμφωνα με τις αξίες της Ένωσης, καθώς και ότι τα εν λόγω δίκτυα είναι σημαντικά ως κοιτίδες των έργων και της αριστείας.

44. εν προκειμένω, τονίζει την ευστοχία του προγράμματος «περιφέρειες της γνώσης» —που περιλαμβάνονταν στο 7ο πρόγραμμα-πλαίσιο—, το οποίο επέτρεπε επιτυχημένες αλληλεπιδράσεις με την περιφερειακή πολιτική και συνέβαλλε ώστε να συνάπτονται μακροχρόνιες συνεργασίες μεταξύ φορέων του τριγώνου της γνώσης στις εδαφικές ενότητες, να επιτυγχάνεται η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα (ιδίως των ΜΜΕ) στα έργα του προγράμματος-πλαίσου, να υποστηρίζεται η διεθνική συνεργασία μεταξύ των καινοτόμων οικοσυστημάτων και να ενσωματώνονται οι τοπικοί και περιφερειακοί παράγοντες στον EXE.

⁽⁶⁾ Κράτη μέλη που είναι οι κύριοι δικαιούχοι του προγράμματος «Εξάπλωση της αριστείας και διεύρυνση της συμμετοχής». Η ονομασία αυτή αφορά τα εξής κράτη: Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία και Σλοβενία (σύνδεσμος).

45. ζητά την καθιέρωση μιας φιλόδοξης πολιτικής για την ανάπτυξη των δικτύων συνεργασίας:
- μεταξύ ερευνητών, ομάδων ή εργαστηρίων, και μεταξύ υποδομών έρευνας για την οικοδόμηση επιστημονικών θεμάτων ή την πρόταση έργων και προσκλήσεων υποβολής έργων,
 - μεταξύ κόμβων, πρότυπων έργων και συστημάτων επίδειξης,
 - μεταξύ ποικίλων παραγόντων, μεταξύ των οποίων οι δήμοι και οι περιφέρειες, οι τοπικοί κόμβοι και οικοσυστήματα καινοτομίας, σε συνδυασμό με τις RIS3·
46. υπενθυμίζει ότι το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» προσφέρει πολλές δυνατότητες στήριξης τέτοιων πρωτοβουλιών. Εκφράζει την απορία της για τις περιορισμένες πιστώσεις τους και τη χαμηλή ενεργοποίησή τους και ζητά την εντατικότερη προσφυγή σε δράσεις συντονισμού και στήριξης. Συνιστά καλύτερη αναγνώριση των καινοτόμων πρωτοβουλιών που προτείνουν οι εδαφικές ενότητες μέσω του προγράμματος-πλαisiού. Ζητά, επίσης, την ενίσχυση της στήριξης προς τις διαπεριφερειακές συνεργασίες σχετικά με στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης, τόσο από τον «Ορίζοντα 2020» όσο και από την πολιτική συνοχής·

Ανάπτυξη της οικοδόμησης προγραμμάτων E&K από κοινού με τις εδαφικές ενότητες

47. σημειώνει ότι η συμμετοχή των εδαφικών ενότητων στην εκτέλεση του «Ορίζοντας 2020» έχει αυξηθεί από την έναρξή του: όλο και περισσότερες περιφέρειες είναι εταίροι σε μέσα κοινού προγραμματισμού όπως οι δράσεις ERA-NET, οι δράσεις Marie Skłodowska-Curie COFUND και οι συμπράξεις έρευνας και καινοτομίας δημόσιου ιδιωτικού τομέα, όπως η πρωτοβουλία Clean Sky·
48. επιθυμεί την ανάπτυξη τέτοιου είδους δράσεων που οικοδομούνται από κοινού, ζητά απλουστευτούν και να εναρμονιστούν οι κανόνες εφαρμογής και, για παράδειγμα, να διευκολυνθεί —με τη σύμφωνη γνώμη των κρατών μελών— η συμμετοχή των περιφερειών στις πρωτοβουλίες κοινού προγραμματισμού (άρθρο 185)·
49. ζητά να συνεχιστεί η απλούστευση των διοικητικών διατυπώσεων για τις ενισχύσεις· να συνεχιστεί και να επεκταθεί η συγκέντρωση των επιδοτήσεων και ενισχύσεων σε ενιαία πύλη πρόσβασης στην πληροφόρηση· προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση των συμμετεχόντων, να παρέχεται σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ πληροφόρηση για τα προγράμματα, τις σχετικές διατυπώσεις και την πλατφόρμα διαχείρισης ενισχύσεων της πύλης συμμετεχόντων·
50. ενθαρρύνει τους μηχανισμούς χορήγησης ενωσιακών συμπληρωματικών πληρωμών (top-up) από το πρόγραμμα-πλαίσιο, για τη στήριξη πρωτοβουλιών αριστείας που προέρχονται από τις εδαφικές ενότητες και κινητοποιούν σημαντική και διαφοροποιημένη χρηματοδότηση·
51. πιστεύει ότι η πείρα από τις στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης και την εφαρμογή τους προσφέρει διδάγματα πολύ χρήσιμα για τη διαχείριση του «Ορίζοντας 2020» και του μελλοντικού προγράμματος-πλαisiού και για τον προσδιορισμό των προγραμμάτων εργασίας που θα ορίζουν τα επιλέξιμα για χρηματοδότηση θέματα. Καλεί τις αρχές που συμμετέχουν στον προγραμματισμό να επιδιώκουν μεγαλύτερη συμμετοχή των εδαφικών ενότητων στη διαδικασία αυτή, ώστε να ενισχυθεί η συνέπεια της με τις κατά τόπους προκλήσεις·
52. θεωρεί ότι έχει καίρια σημασία στις διάφορες προκλήσεις του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» να συνεκτιμάται ο κοινωνικός και οικονομικός αντίκτυπος στις περιφέρειες ήδη από τη χάραξη, τον προγραμματισμό και τον εντοπισμό των τομέων χρηματοδότησης του προγράμματος, ούτως ώστε η επιλογή του να συντελεί αποτελεσματικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής σε όλες τις ευρωπαϊκές περιφέρειες·
53. ζητά να επανεξεταστεί το σύνολο των μηχανισμών του προγράμματος-πλαisiού υπό το φως των αρχών της επικουρικότητας και της συμπληρωματικότητας, ώστε να βελτιωθεί η συνάρθρωση των διαφόρων φορέων, όχι μόνο από την άποψη της κοινής χρηματοδότησης αλλά και ενός νέου καταμερισμού των ρόλων, με επικέντρωση της δράσης του προγράμματος-πλαisiού στα θέματα που έχουν ευρωπαϊκή προσιθήμενη αξία·
54. προτείνει να μετεξελιχθεί η «σφραγίδα αριστείας» που χορηγείται στις καλύτερες υποψηφιότητες που δεν χρηματοδοτήθηκαν από το μέσο για τις MME, προκειμένου να καταστεί ένας πραγματικός μηχανισμός σύμπραξης, τη διαχείριση του οποίου θα αναλάβουν από κοινού η ΕΕ και οι περιφέρειες, ώστε να συνδυάζουν όσο το δυνατόν καλύτερα τη δράση τους στα αρχικά και στα τελικά στάδια των υποψηφίων έργων. Οι αρχές αυτές ισχύουν και για τα άλλα μέτρα τα οποία αφορά η «σφραγίδα αριστείας», όπως οι δράσεις Marie Skłodowska-Curie και οι υποτροφίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας, καθώς και όλα τα άλλα έργα που ευνοούν την ανάπτυξη συνεργειών·

Ενίσχυση του πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος, της καινοτομίας και της διάδοσης γνώσεων, σε σύμπραξη με τις εδαφικές ενότητες

55. τονίζει τον ρόλο των εδαφικών ενότητων ως πεδίων πειραματισμού και ως πρώτων χρηστών μέσω των δημοσίων συμβάσεων. Ζητά να γίνει πιο ευέλικτο το κανονιστικό πλαίσιο των δραστηριοτήτων αυτών και να απλουστευτεί ο μηχανισμός στήριξης των καινοτόμων δημοσίων συμβάσεων, ο οποίος προς το παρόν χρησιμοποιείται ελάχιστα και διέπεται από κανόνες που οι αναθέτουσες αρχές ελάχιστα κατέχουν·

56. επαναλαμβάνει τη σημασία μιας σφαιρικής προσέγγισης της καινοτομίας, επαυξητικής και ανατρεπτικής, τεχνολογικής και μη τεχνολογικής, της καινοτομίας με βάση τον σχεδιασμό και τις χρήσεις, της κοινωνικής καινοτομίας, της ανοιχτής και συνεργατικής καινοτομίας. Υπενθυμίζει ότι οι κόμβοι και τα οικοσυστήματα καινοτομίας που εντάσσονται στις εδαφικές ενότητες είναι οι κύριοι φορείς των δράσεων καινοτομίας, μετάδοσης και αξιοποίησης. Ζητά από την Επιτροπή, με την ευκαιρία της σύστασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας, να λάβει υπόψη τον ρόλο που διαδραματίζουν σε τοπικό επίπεδο για τα θέματα αυτά οι εδαφικές ενότητες και να επιδιώξει τη συμμετοχή τους στις μελλοντικές αποστολές του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας·

57. προτείνει να καθιερωθεί στο προσεχές πρόγραμμα-πλαίσιο μια νέα διάρθρωση του μέσου για τις ΜΜΕ, με όρους προγραμματισμού και εφαρμογής που να εξασφαλίζουν τη συμμετοχή των εδαφικών ενότητων στα αρχικά και στα τελικά στάδια, ώστε να συνδυάζεται περισσότερο με τις έξυπνες εξειδικεύσεις και τις τοπικές χρηματοδοτήσεις, αλλά και να μετριαστεί η αποδάρρυνση που οφείλεται στο πολύ χαμηλό ποσοστό επιτυχίας του·

58. δηλώνει αντίθετη σε οποιαδήποτε μεταφορά ενός μέρους των πόρων της πολιτικής για τη συνοχή προς δράσεις του προγράμματος-πλαισίου για να χρηματοδοτούνται αυτόματα περισσότερα έργα ή για να υποστηριχθούν αυτοί οι «άριστοι ατυχήσαντες». Είναι δε αποφασισμένη να υποστηρίξει την αυτονομία των περιφερειακών πολιτικών και να επιτύχει να προκριθεί η προτεινόμενη προσέγγιση της από κοινού οικοδόμησης και της ενίσχυσης της συμπληρωματικότητας και των συνεργασιών·

59. τονίζει ότι τα ζητήματα του πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος, της διάδοσης και της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων από τρίτους πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ήδη από τη χάραξη των έργων. Διαπιστώνει τα όρια που παρατηρούνται επί του παρόντος όσον αφορά τον αντίκτυπο των έργων στους τομείς αυτούς· ως εκ τούτου, υποστηρίζει την ανάπτυξη ευρωπαϊκών και τοπικών προγραμμάτων με αντικείμενο αυτές ακριβώς τις δραστηριότητες. Απευθύνει έκκληση για μεγαλύτερη συμμετοχή των εδαφικών ενότητων στην αξιοποίηση και στη διάδοση των αποτελεσμάτων των έργων εντός του προγράμματος-πλαισίου·

60. υποστηρίζει, επίσης, την ανάπτυξη των μέσων που αφορούν ειδικά τη μετάβαση από την απόδειξη του εφικτού της ιδέας στην αγορά, όπως η πιλοτική δράση «Επιτάχυνση της καινοτομίας», ή ακόμη την οργάνωση νέων βιομηχανικών αλυσίδων μέσω της πτυχής «Σχέδια για νέες βιομηχανικές αλυσίδες προστιθέμενης αξίας διευκολυνόμενα από συνεργατικούς σχηματισμούς» της πρωτοβουλίας INNOSUP, και ζητά τη διεύρυνσή τους·

61. θα πρέπει να αναπτυχθεί ένας συνδυασμός εργαλείων υποστήριξης για συνεργατικούς σχηματισμούς που προορίζονται ειδικά για τους ομίλους επιχειρήσεων και όχι για μεμονωμένες εταιρείες, ούτως ώστε να αναπτυχθούν διατομεακές προσεγγίσεις και συμπράξεις συνεργασίας στην ΕΕ. Επιπλέον, ο ρόλος που μπορούν να διαδραματίσουν οι όμιλοι ως γέφυρες μεταξύ των φορέων εντός και εκτός των περιφερειών και ως διάλογοι επιχειρηματικής στήριξης στις ΜΜΕ θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται στις πολιτικές της ΕΕ·

62. ζητά από την Επιτροπή να διενεργήσει αξιολόγηση του αντικτύπου των μεταρρυθμίσεων που εισήχθησαν το 2013 για να προωθηθούν οι συνέργειες μεταξύ του «Ορίζοντα 2020» και των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ)·

63. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι ο δεύτερος πυλώνας δεν επικεντρώνεται επαρκώς στις αναδυόμενες βιομηχανίες, λυπάται για την ελάχιστη στήριξη που προσφέρεται στα δίκτυα αριστείας των κόμβων και οικοσυστημάτων καινοτομίας που ασχολούνται με τη βιομηχανία του μέλλοντος, όπως η πρωτοβουλία Vanguard. Ανησυχεί για τις πάγιες δυσκολίες όσον αφορά τη χρηματοδότηση πρότυπων βιομηχανικών έργων και μεγάλης κλίμακας συστημάτων επίδειξης. Ζητά, άρα, από την Επιτροπή να ενισχύσει ήδη από τώρα τη χρηματοδότηση και να προβλέψει άμεσα νέες δράσεις για τις πτυχές αυτές·

64. προτείνει να δημιουργηθεί ένα πρόγραμμα στήριξης των υποδομών δοκιμής, για να προωθηθεί η σύνδεση σε δίκτυο των εγκαταστάσεων δοκιμής, των συστημάτων επίδειξης και των πρότυπων έργων, σύμφωνα με το παράδειγμα της δικτύωσης των υποδομών έρευνας·

Ανάπτυξη της σχέσης επιστήμης και κοινωνίας, σε σύνδεση με τις εδαφικές ενότητες

65. σημειώνει ότι, σε μια εποχή όπου η έννοια της προόδου αποτελεί αντικείμενο αμφισβητήσεων και προβληματισμών, η σχέση μεταξύ επιστήμης και κοινωνίας πρέπει να τεθεί στο επίκεντρο του προβληματισμού για το μέλλον της ευρωπαϊκής πολιτικής Ε&Κ, τόσο από την άποψη των κατευθύνσεων της έρευνας και των συνθηκών διεξαγωγής των ερευνητικών έργων, όσο και από την άποψη των επιλογών για την ανάπτυξη νέων κοινωνικών και τεχνικών εφαρμογών της επιστήμης·

66. κατά συνέπεια, συνιστά την τόνωση της εμπιστοσύνης στην έρευνα και την πρόοδο και, παράλληλα, την ανάπτυξη μιας προσέγγισης βιώσιμης ανάπτυξης. Υπό την έννοια αυτή, προτίθεται να υπερασπιστεί την αρχή της προφύλαξης, που αποτελεί αρχή σύνεσης όπου η δράση αναλαμβάνεται με πλήρη συνεκτίμηση της επίγνωσης των κινδύνων·

67. τονίζει τη σημαντική πρόκληση που συνιστά σήμερα η ανοικτή επιστήμη, με την ελεύθερη πρόσβαση στα αποτελέσματα των ερευνών και δημοσιεύσεων, τη διάθεση στο ευρύ κοινό πληροφοριών αξιόπιστων και πλουραλιστικών, τον διάλογο με τους πολίτες και τους διάφορους συναρμοδίους·

68. πιστεύει ότι, ανάμεσα στην ελεύθερη και τη στοχευμένη επιστήμη, πρέπει να υπάρχει ένας χώρος διαλόγου μεταξύ φορέων της επιστήμης, της οικονομίας, αλλά και της κοινωνίας πολιτών, ώστε να ανταλλάσσουν απόψεις και να οικοδομούν από κοινού τα νέα μεγάλα επιστημονικά ζητήματα, με σεβασμό της ανεξαρτησίας του καθενός·

69. τονίζει ότι αποτελεί επιτακτική ανάγκη να προωθηθούν στους νέους και τις οικογένειές τους η επιστήμη, η τεχνολογία και το σύνολο των επαγγελματιών που συνδέονται με αυτές, μεταξύ των οποίων τα επαγγέλματα της βιομηχανίας, με ιδιαίτερη προσοχή στην τόνωση της κλίσης των γυναικών στους επιστημονικούς και τεχνολογικούς κλάδους·

70. εκφράζει τη λύπη της για την ισχνή χρηματοδότηση του προγράμματος «Επιστήμη με την κοινωνία και για την κοινωνία», τον κατακερματισμό του και, συνεπώς, τη χαμηλή επίδρασή του. Απευθύνει έκκληση για μια ιεράρχηση με βάση δράσεις με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, στο πλαίσιο μιας πραγματικής συνεργασίας με τα ενδιαφερόμενα μέρη, τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες και τους δήμους.

Η διεθνής διάσταση του προγράμματος-πλαisiού

71. υποστηρίζει επί της αρχής την ιδέα της ανοικτής επιστήμης, επιθυμεί όμως να διαφυλαχθεί η ιδιαιτερότητα του προγράμματος-πλαisiού, μεταξύ άλλων και υπό τις συνθήκες της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ· εύχεται η αποχώρηση αυτή να μην σημαίνει μείωση των πόρων για το πρόγραμμα-πλαίσιο, αλλά ζητά να διευθετηθεί το ζήτημα αυτό σε πνεύμα συνέπειας με τη συνολική διαπραγμάτευση με το Ηνωμένο Βασίλειο.

72. επιθυμεί να ενισχυθούν οι διεθνείς συνεργασίες βάσει του προγράμματος-πλαisiού, με τους συνδεδεμένους εταίρους, τις αναδυόμενες χώρες, αλλά και στα πλαίσια των πολιτικών γειτονίας ή των θαλάσσιων λεκανών όπως η Μεσόγειος.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2017.

*Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών*

Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ΚΓΠ μετά το 2020»

(2017/C 342/02)

Εισηγητής: ο κ. Guillaume Cros (FR/PES), αντιπρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου της Οξιτανίας

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Ι. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να συνδέσει την Επιτροπή των Περιφερειών με τη διαδικασία διερεύνησης των προοπτικών σχετικά με την ΚΓΠ μετά το 2020· σημειώνει δε ότι η γεωργία, τα τρόφιμα και οι αγροτικές περιοχές αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις, οι οποίες καθιστούν απαραίτητη τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ·
2. τονίζει ότι η ΚΓΠ διαδραμάτισε και πρέπει να εξακολουθήσει να διαδραματίζει ουσιώδη ρόλο στην ευρωπαϊκή οικοδόμηση· οι στόχοι που ορίζονται στο άρθρο 39 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραμένουν σε πλήρη ισχύ στο πλαίσιο της τρέχουσας διαδικασίας αναθεώρησης·
3. επισημαίνει ότι ο αγροτικός τομέας αποτελεί τον δεύτερο μεγαλύτερο βιομηχανικό κλάδο στην ΕΕ όσον αφορά την απασχόληση, καθώς απασχολεί 22 εκατομμύρια γεωργούς και άλλα 44 εκατομμύρια στην υπόλοιπη αγροδιατροφική αλυσίδα, που παρέχουν σε πάνω από 500 εκατομμύρια Ευρωπαίους υψηλότερης ποιότητας τρόφιμα σε προσιτές τιμές. Η σημασία της γεωργίας στην απασχόληση είναι ακόμα μεγαλύτερη, εάν ληφθούν υπόψη η παραγωγή, η επιδιόρθωση και η εμπορία των γεωργικών μηχανημάτων, καθώς και η παραγωγή και η εμπορία των γεωργικών εισροών·
4. απευθύνει έκκληση ώστε η ΚΓΠ να καταστεί μια πολιτική γεωργίας *δίκαιη, βιώσιμη, αλληλέγγυα και ποιοτική* στην υπηρεσία των αγροτών, των επιμέρους περιοχών, των καταναλωτών και των πολιτών· εκτιμά ότι μόνο μια ισχυρή και κοινή ευρωπαϊκή πολιτική γεωργίας και τροφίμων μπορεί να εξασφαλίσει την ευρωπαϊκή επισιτιστική ασφάλεια και δυναμικές αγροτικές περιοχές·
5. επισημαίνει ότι οι γεωργοί και οι κτηνοτρόφοι είναι οι πρωταγωνιστές και οι κύριοι αποδέκτες της ΚΓΠ. Χωρίς αυτούς δεν είναι εφικτή η εφαρμογή μέτρων για την επίτευξη των επιθυμητών στόχων. Η ΚΓΠ πρέπει να έχει επίγνωση του ρόλου της και του αντικτύπου της, ιδίως ως προς την ανάγκη οικονομικής βιωσιμότητας των γεωργικών και των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, έτσι ώστε να αποτελούν μέσο αξιοπρεπούς διαβίωσης και διατήρησης μιας ζωντανής υπαίθρου με επαρκές επίπεδο απασχόλησης·
6. κατά τη χάραξη της μελλοντικής ΚΓΠ πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι ευρωπαίοι καταναλωτές. Η ενημέρωση του κοινού σχετικά με τα οφέλη της ΚΓΠ, η ασφάλεια των τροφίμων και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν προκλήσεις που συμμερίζονται οι ευρωπαίοι καταναλωτές·
7. πιστεύει ότι, για να καταστεί ελκυστικό επάγγελμα η γεωργία και να εξασφαλιστεί ασφαλής και ποιοτική ευρωπαϊκή γεωργία, οι ρυθμισμένες αγορές θα επέτρεπαν την καλύτερη αμοιβή των γεωργών, με προσφυγή σε δημόσια και ιδιωτικά διαχειριστικά μέτρα και εργαλεία, που θα σταθεροποιούν τις γεωργικές τιμές και θα εμποδίζουν τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές· ότι είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η θέση των γεωργών σε σχέση με τους άλλους παράγοντες του κλάδου·
8. αναγνωρίζει ότι η οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική, εδαφική και διεθνής νομιμότητα της ΚΓΠ καθορίζει την επιβίωσή της. Η ευρωπαϊκή γεωργία έχει σημαντικά χαρακτηριστικά τα οποία αποτελούν τη βάση της ανταγωνιστικότητάς της. Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι η ικανότητα καινοτομίας, η ισχυρή υλικοτεχνική υποστήριξη και οι υποδομές, η μεγάλη ποικιλομορφία, ο σημαντικός φυσικός και πολιτιστικός πλούτος των γεωργικών περιοχών, η ύπαρξη πολλών οικογενειακών επιχειρήσεων και το ιδιαίτερα ανεπτυγμένο επιχειρηματικό πνεύμα καθώς και τα προϊόντα που παράγονται βάσει αυστηρών περιβαλλοντικών και υγειονομικών κανόνων. Όλα αυτά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά προσφέρουν δυνατότητες τις οποίες και πρέπει να αξιοποιήσουμε με μια καλύτερα προσανατολισμένη ΚΓΠ, προκειμένου να ενισχύσουμε περαιτέρω τη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές·
9. είναι πεπεισμένη ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη, αφενός, να μεταρρυθμιστεί η ΚΓΠ, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις προσδοκίες των πολιτών και, αφετέρου, να νομιμοποιηθεί ο προϋπολογισμός της σε ένα πλαίσιο όπου, σε συνθήκες σταθερών δημοσιονομικών πόρων, τούτος αποτελεί αντικείμενο βλέψεων·
10. είναι πεπεισμένη ότι η επιτυχία της ΚΓΠ βασίζεται στην ενότητα και ότι στο μέλλον δεν θα πρέπει να στραφεί προς την επανεθνικοποίηση, με την ελπίδα ενίσχυσης των περιφερειών σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας· διατηρώντας τον χαρακτήρα της κοινής πολιτικής, η ΚΓΠ οφείλει να διαθέτει ευελιξία, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διάφορες γεωργικές πραγματικότητες, ιδίως εκείνες των μεσογειακών και των άκρως απόκεντρων περιοχών·

11. εφιστά την προσοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των καταναλωτών για τα τοπικά τρόφιμα, για τα τρόφιμα που είναι ποιοτικά, προσιτά από πλευράς τιμής και πληρούν τα πρότυπα καλής διαβίωσης των ζώων, τα οποία προσφέρουν επίσης υψηλή περιβαλλοντική, καθώς και κοινωνική αξία, και δημιουργούν, συγχρόνως, θέσεις εργασίας και προστιθέμενη αξία. Αυτή η εξέλιξη αποτυπώνεται επίσης στην αύξηση της ζήτησης·
12. είναι της άποψης ότι η ιχνηλασιμότητα των μεθόδων παραγωγής τροφίμων αποτελεί εγγύηση ασφάλειας για τους καταναλωτές και τους παραγωγούς και πρέπει να ενισχυθεί και να στηριχθεί·
13. επισημαίνει ότι η έλλειψη οικονομικής ελκυστικότητας των αγροτικών επαγγελμάτων, σε πολλούς τομείς και υποτομείς παραγωγής, επιδεινώνει το ήδη σοβαρό πρόβλημα της πυραμίδας ηλικιών, που κάθε άλλο παρά ευνοεί την ανανέωση των εκμεταλλεύσεων⁽¹⁾· θεωρεί ότι η έλλειψη νέων που να αφοσιώνονται στη γεωργία αποτελεί απειλή για τη διατήρηση της οικογενειακής γεωργίας στην Ευρώπη και τη ζωτικότητα των αγροτικών περιοχών· κρίνει ιδιαίτερα σημαντική την εφαρμογή μέτρων στήριξης ώστε να εισέλθουν νέοι γεωργοί στον τομέα·
14. επισημαίνει ότι η ΚΓΠ, παρά τον σημαντικό προϋπολογισμό, συνοδεύεται από μεγάλη μείωση της απασχόλησης στον γεωργικό τομέα (ο αριθμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην ΕΕ μειώθηκε κατά 20 % από το 2007 έως το 2013)· διαπιστώνει δε ότι ο προϋπολογισμός της ΚΓΠ μειώθηκε ποσοστιαία κατά τα τελευταία τριάντα χρόνια, από το 75 % στο 40 % του προϋπολογισμού της ΕΕ·
15. υπενθυμίζει ότι η γεωργική παραγωγή πρέπει να προωθείται από την ΚΓΠ, όπως προβλέπεται από τη Συνθήκη, παρέχοντας τα μέσα στους γεωργούς να αντλούν το εισόδημά τους ουσιαστικά από την αγορά, σε τιμή που να είναι λογική και δικαιολογημένη για τους Ευρωπαίους πολίτες και καταναλωτές· τονίζει ότι πολλές μελέτες έχουν καταδείξει ότι η ΚΓΠ έχει συμβάλει στη συγκέντρωση της γεωργικής παραγωγής σε ορισμένες περιοχές εις βάρος άλλων, σε αντίφαση με τον ευρωπαϊκό στόχο για την εδαφική συνοχή·
16. φρονεί ότι η ΚΓΠ οφείλει να αντικατοπτρίζει τις διάφορες γεωργικές και κλιματικές πραγματικότητες της Ευρώπης, ιδίως αυτές των μειονεκτικών περιοχών, όπως για παράδειγμα η γεωργία σε λοφώδεις λειμώνες, η γεωργία στις ορεινές περιοχές, της μεσογειακής λεκάνης, στις αρκτικές περιοχές και στις άκρως απόκεντρες περιοχές· η ΚΓΠ οφείλει να λαμβάνει υπόψη τις λειτουργίες τους για την προστασία του εδάφους και τη διαφύλαξη των γαιών, τη στήριξη για τη διατήρηση των αγροτικών κοινοτήτων και των πολιτισμικών αξιών τους, καθώς και τον ρόλο τους στη διατήρηση ενός ενεργού κοινωνικού συστήματος στις περιφέρειες·
17. υπενθυμίζει ότι, παρά τις προειδοποιήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου της ΕΕ, η κατανομή της δημόσιας στήριξης παραμένει πολύ άνιση μεταξύ εκμεταλλεύσεων και μεταξύ των κρατών μελών· σημειώνει ότι η κατανομή των άμεσων ενισχύσεων με βάση την επιφάνεια οδήγησε σε μια υψηλή συγκέντρωση της γεωργικής γης και των άμεσων ενισχύσεων, ενώ θα έπρεπε να λαμβάνεται περισσότερο υπόψη η ποικιλομορφία των γεωργικών μοντέλων, το επίπεδο εισοδήματος, η παραγόμενη προστιθέμενη αξία, οι θέσεις εργασίας και να υπάρχει μέριμνα ώστε να διατηρηθεί η γεωργία σε όλες τις περιοχές·
18. διαπιστώνει ότι ένας μεγάλος αριθμός γεωργών έχουν πολύ χαμηλό εισόδημα, κάτω από το όριο της φτώχειας, και το γεγονός αυτό έρχεται σε αντίθεση με τον στόχο της Συνθήκης της Ρώμης περί «εξασφάλισης δίκαιου βιοτικού επιπέδου στον γεωργικό πληθυσμό» (άρθρο 39) και την ανάγκη διασφάλισης των γεωργικών εισοδημάτων (τιμές, άμεσες ενισχύσεις)·
19. θεωρεί ότι οι ενισχύσεις της ΚΓΠ πρέπει να χορηγούνται μόνο σε γεωργούς που ασκούν πραγματικά γεωργική δραστηριότητα και να μην στηρίζουν οικονομικά ανενεργές εκμεταλλεύσεις για τις οποίες το γεωργικό εισόδημα είναι αμελητέο για τους ιδιοκτήτες τους·
20. επισημαίνει ότι οι αγρότες πολύ συχνά αναγκάζονται να πωλούν τα προϊόντα τους σε τιμές χαμηλότερες από το κόστος παραγωγής, παγιδευμένοι σε έναν φαύλο κύκλο μείωσης του κόστους — μείωσης των τιμών·
21. υποστηρίζει τα συμπεράσματα της επιχειρησιακής ομάδας της Επιτροπής για τις γεωργικές αγορές τον Νοέμβριο του 2016 και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει νομοθετική πρόταση για την καταπολέμηση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών·
22. επισημαίνει ότι η εξαγωγή ευρωπαϊκών γενετικών πόρων, ιδίως δε των ζωικών φυλών, συμβάλλει στη γενετική διάβρωση σημαντικών αυτοχθόνων φυλών, ιδίως σε τρίτες χώρες, και έρχεται σε αντίθεση με τον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 15 του ΟΗΕ για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, και συγκεκριμένα των γενετικών πόρων με αντίκτυπο στην επισιτιστική ασφάλεια·
23. πιστεύει ότι η ρύθμιση των αγορών, όπως κατέδειξε η μελέτη της ΕτΠ για το πρόγραμμα υπευθυνότητας των αγορών στον γαλακτοκομικό τομέα, είναι για πολλούς τομείς περισσότερο αποτελεσματική και λιγότερο δαπανηρή από την εκ των υστέρων ενεργοποίηση μέτρων κρίσης και, ως εκ τούτου, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί καλύτερα ο προϋπολογισμός της ΚΓΠ·

(¹) Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Υποστήριξη των νέων Ευρωπαίων γεωργών» (ΕΕ C 207 της 30.6.2017, σ. 57).

24. θεωρεί ότι τα καθεστώτα ασφάλισης του εισοδήματος θα μπορούσαν να ωφελήσουν περισσότερο τις ασφάλειες παρά τους γεωργούς και να κοστίσουν ακριβά στον φορολογούμενο σε περίπτωση κατακόρυφης πτώσης των τιμών χωρίς, ωστόσο, να αντιμετωπίζουν την αστάθεια των τιμών· επιθυμεί να διενεργηθεί μελέτη και αξιολόγηση του συστήματος ασφάλισης που εφαρμόζεται στις ΗΠΑ· θα πρέπει να μελετηθεί η ειδική περίπτωση των εξόχως απόκεντρων περιοχών, στις ιδιαίτερες συνθήκες αγοράς·
25. θεωρεί αναγκαίο να υπάρχει ένα σαφές και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο το οποίο να παρέχει στους γεωργούς και τους κτηνοτρόφους την απαραίτητη ασφάλεια δικαίου προκειμένου να λαμβάνουν επιχειρηματικές αποφάσεις σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα·
26. τονίζει ότι η ΕΕ, ως ο μεγαλύτερος εισαγωγέας και εξαγωγέας τροφίμων σε παγκόσμιο επίπεδο, έχει αυξήσει την εξάρτησή της έναντι τρίτων χωρών και έχει αναπτύξει μια εμπορική πολιτική που έρχεται σε αντίθεση με τους στόχους της για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου·
27. σημειώνει δε ότι ένα αυξανόμενο ποσοστό γεωργικών προϊόντων που προηγουμένως παράγονταν στην Ευρώπη εισάγονται από χώρες με χαμηλότερο κόστος εργασίας, κάτι που συνιστά σοβαρό ανταγωνιστικό μειονέκτημα ως προς τις τιμές των προϊόντων που παράγονται στην ΕΕ·
28. σημειώνει επίσης τις θετικές πτυχές για την οικονομία των ευρωπαϊκών εξαγωγών, όταν πρόκειται για γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα υψηλής προστιθέμενης αξίας, που δημιουργούν έσοδα και θέσεις εργασίας στον γεωργικό και στον αγροδιατροφικό τομέα της Ευρώπης·
29. επισημαίνει ότι οι συνεταιρισμοί, οι οργανώσεις παραγωγών και ορισμένες μορφές ενσωμάτωσης των παραγωγών μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στον αγροδιατροφικό τομέα, καθώς επιτρέπουν στους γεωργούς να επικεντρώνονται στην προσφορά, να μειώνουν το κόστος, να παρέχουν σειρά υπηρεσιών και να ενισχύουν τη θέση τους στη διατροφική αλυσίδα·
30. σημειώνει ότι οι εξαγωγές των πλεονασμάτων της ΕΕ (γάλα σε σκόνη, κοτόπουλο, συμπυκνωμένος χυμός ντομάτας κ.λπ.) σε τιμές κάτω του κόστους παραγωγής στην Ευρώπη και σε τιμές κόστους παραγωγής στην Αφρική υποβαθμίζουν τις παραγωγικές ικανότητες των αφρικανικών χωρών και ευνοούν τη μετανάστευση των αγροτικών πληθυσμών, πράγμα που έρχεται σε αντίθεση με τις δεσμεύσεις της ΕΕ για συνυπολογισμό των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) που υιοθέτησε ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών το 2015 στα πλαίσια της συνοχής της αναπτυξιακής της πολιτικής· επισημαίνει, επίσης, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο μεγαλύτερος εισαγωγέας τροφίμων από αναπτυσσόμενες χώρες, γεγονός που δημιουργεί θέσεις εργασίας στον αγροδιατροφικό τομέα των χωρών αυτών· εντούτοις σημειώνει ότι οι ευρωπαϊκές εισαγωγές (φρούτα, λαχανικά, αρνιά, κ.λπ.), σε τιμές κάτω του ευρωπαϊκού κόστους παραγωγής υποβαθμίζουν την παραγωγική ικανότητα στην ΕΕ και ενδέχεται να εμπεριέχουν κινδύνους από την άποψη της ασφάλειας τροφίμων·
31. σημειώνει ότι οι τιμές των γεωργικών προϊόντων στην Ευρώπη συνδέονται ολοένα και περισσότερο με τη χαμηλότερη τιμή στην παγκόσμια αγορά και ότι οι ευρωπαίοι γεωργοί υπόκεινται συνεπώς σε αυξημένο ανταγωνισμό, δεδομένου ότι πρέπει να πληρούν αυστηρότερα περιβαλλοντικά και υγειονομικά πρότυπα·
32. τονίζει ότι η προστιθέμενη αξία της εργασίας της γεωργικής παραγωγής αποβαίνει σε μεγάλο βαθμό προς όφελος των πρότερων και των μετέπειτα σταδίων της αλυσίδας παραγωγής, καθώς η θέση των γεωργικών παραγωγών είναι συχνά πολύ αδύναμη σε σχέση με τη θέση της γεωργικής βιομηχανίας και της διανομής· η καλύτερη συνεργασία στον κλάδο, μεταξύ του γεωργικού τομέα, της βιομηχανίας γεωργικών τροφίμων και του εμπορικού τομέα πρέπει να οδηγήσει σε καλύτερη κατανομή των κερδών·
33. σημειώνει ότι οι αγροτικές περιοχές υστερούν έναντι των αστικών περιοχών και ότι το χάσμα αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό δεδομένου ότι εξακολουθεί να αυξάνεται, κυρίως λόγω της επιτάχυνσης που παρουσιάζει η ανάπτυξη των μεγάλων πόλεων και των πρωτεύουσών ⁽²⁾·
34. εκφράζει τη λύπη της για την επιταχυνόμενη εξαφάνιση της γεωργικής και άγριας βιοποικιλότητας, θέτοντας σε κίνδυνο την ανθεκτικότητα των γεωργικών μας συστημάτων και των φυσικών μας χώρων·
35. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι η διάβρωση και η υποβάθμιση των εδαφών λόγω των μη βιώσιμων γεωργικών πρακτικών θέτουν σε κίνδυνο τη γονιμότητά τους και ότι η αυξανόμενη κατάληψη γεωργικών εδαφών συμβάλλει στην εξαφάνιση των χώρων που απαιτούνται για την επισιτιστική ασφάλεια·
36. διαπιστώνει τη ρύπανση γεωργικής προελεύσεως ορισμένων υδροφόρων οριζόντων και ποταμών, καθώς και την ενίοτε υπερβολική ζήτησή τους για άρδευση·
37. τονίζει ότι η υπερθέρμανση του πλανήτη έχει ήδη σημαντικές επιπτώσεις σε ορισμένα είδη γεωργικής παραγωγής, γεγονός που ενισχύει την ανάγκη να δοθεί μια νέα κατεύθυνση στις μεθόδους παραγωγής·

⁽²⁾ «Επενδύσεις για θέσεις εργασίας και ανάπτυξη. Προώθηση της ανάπτυξης και της χρηστής διακυβέρνησης στις περιφέρειες και τις πόλεις της ΕΕ: έκτη έκθεση για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή», Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 23 Ιουλίου 2014.

38. Υπογραμμίζει την ανάγκη για επενδύσεις στην ψηφιακή καινοτομία που ενδέχεται να έχει θετικά αποτελέσματα όσον αφορά την αειφορία, την ασφάλεια τροφίμων, την αποτελεσματική χρήση των πόρων, τη μείωση των αποβλήτων, τις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού, κ.λπ. ταυτόχρονα τονίζει τη σημασία της προσεκτικής μελέτης των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων των εξελίξεων αυτών στην οικογενειακή γεωργία· εκφράζει δε την ανησυχία της για την πιθανότητα χρησιμοποίησης των μαζικών δεδομένων από ιδιωτικές επιχειρήσεις, με κίνδυνο να τεθούν οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις υπό τεχνική και οικονομική «εποπτεία»·

39. επισημαίνει ότι η απόφαση του Ηνωμένου Βασιλείου να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση ενδέχεται να οδηγήσει σε μείωση των πόρων για την ΚΓΠ καθώς και σε απώλεια αγορών από την ΕΕ στο ΗΒ· καλεί το Ηνωμένο Βασίλειο και την ΕΕ να διατηρήσουν στενή εμπορική συνεργασία στον τομέα της γεωργίας και των τροφίμων·

40. υπενθυμίζει ότι το μερίδιο του προϋπολογισμού της ΕΕ που διατίθενται για τη γεωργία —παρ' ότι περιορίστηκε μόνο στο 0,70 % του ΑΕγχΠ της ΕΕ το 2014— μπορεί να υποστηρίξει μια πραγματική κοινή ευρωπαϊκή πολιτική στρατηγικής σημασίας για την επισιτιστική ασφάλεια, αλλά όσον αφορά την αγροτική ανάπτυξη και τον δεύτερο πυλώνα, σε πολλούς τομείς οι πόροι δεν είναι επαρκείς και είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη οι νέοι στόχοι της ΚΓΠ στον μελλοντικό προϋπολογισμό·

41. απορρίπτει την ιδέα της συγχρηματοδότησης του πρώτου πυλώνα της ΚΓΠ διότι θα έθετε υπό αμφισβήτηση το γεγονός ότι η ΚΓΠ είναι η μόνη κοινή πολιτική της ΕΕ και, εκ των πραγμάτων θα επανεθνικοποιούσε την ΚΓΠ με αποτέλεσμα να πληγεί ο γεωργικός τομέας των φτωχότερων κρατών της ΕΕ τα οποία εξαρτώνται περισσότερο από τις ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις·

42. σημειώνει ότι το κόστος για τη δημόσια υγεία ορισμένων ειδών διατροφής που ευνοούν την παχυσαρκία, τον διαβήτη κ.λπ., και ορισμένων γεωργικών μεθόδων (υπερβολική χρήση αντιβιοτικών σε ορισμένες φάρμες, κοκτέιλ φυτοφαρμάκων...) είναι πολύ υψηλότερο από τον προϋπολογισμό της ΚΓΠ· ζητεί μεγαλύτερο συντονισμό της γεωργικής πολιτικής με τις πολιτικές τροφίμων·

43. συνιστά να υπάρχει ενημέρωση και ενθάρρυνση της κατανάλωσης τροφίμων που αποτελούν μέρος μιας υγιεινής διατροφής, όπως π.χ. της μεσογειακής, με ειδικά προγράμματα στήριξης του οίνου, των σπωροκηπευτικών και της μελισσοκομίας, ενισχύοντας την ποιότητα και την προστιθέμενη αξία της παραγωγής·

44. υπενθυμίζει τις ιδιαιτερότητες των εξόχως απόκεντρων περιοχών (ΕΑΠ), και λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι αδιανόητη η μεταφορά του ευρωπαϊκού γεωργικού προτύπου στις ΕΑΠ, το άρθρο 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) παρέχει στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να θεσπίζει ειδικά μέτρα με στόχο την προσαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ΚΓΠ, για την εφαρμογή της στις ΕΑΠ. Στα πλαίσια αυτά, η ΚΓΠ μετά το 2020 πρέπει να διατηρήσει μια διαφοροποιημένη αντιμετώπιση για τις ΕΑΠ, η οποία θα υλοποιείται μέσα από τις αναγκαίες προσαρμογές του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), του προγράμματος ειδικών μέτρων λόγω του απομακρυσμένου και νησιωτικού χαρακτήρα ορισμένων περιφερειών (POSEI), των κρατικών ενισχύσεων και άλλων μηχανισμών που ενδέχεται να θεσπιστούν·

II. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

45. προτείνει η μελλοντική ευρωπαϊκή γεωργική πολιτική μετά το 2020 να διαρθρώνεται γύρω από τους ακόλουθους στόχους ευρείας αποδοχής:

- 1) να συνεχίσει να θεωρείται ως βασική πολιτική του ευρωπαϊκού εγχειρήματος·
- 2) επιδίωξη των στόχων που προβλέπονται στη ΣΛΕΕ και τη διάθεση κατάλληλου χρηματοδοτικού κονδυλίου·
- 3) ανάπτυξη μιας βιώσιμης και ευημερούσας γεωργίας ριζωμένης στην πολυμορφία των αγροτικών περιοχών·
- 4) διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας του πληθυσμού που ζει στο έδαφος της ΕΕ σε δίκαιες τιμές·
- 5) παροχή υγιεινών, θρεπτικών, ποικίλων και ποιοτικών τροφίμων, προωθώντας την ανάπτυξη και την εδραίωση τοπικών αλυσίδων δίνοντας παράλληλα ιδιαίτερη προσοχή στους παράγοντες της καταπολέμησης της σπατάλης τροφίμων και στην κοινωνική αλληλεγγύη·
- 6) εφαρμογή των αρχών της κυκλικής οικονομίας και της βιοοικονομίας, ούτως ώστε να μπορέσουν να πραγματοποιηθούν επικερδείς δραστηριότητες στο οικονομικό επίπεδο στις αγροτικές περιοχές·
- 7) σταθεροποίηση των αγορών και ενίσχυση της θέσης των γεωργών στις αγορές·
- 8) εξασφάλιση ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου για τους γεωργούς, ιδίως μέσω επαρκώς σταθερού εισοδήματος·
- 9) διασφάλιση της ανανέωσης του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων για την ενίσχυση του δυναμισμού των αγροτικών περιοχών, παρέχοντας ειδική στήριξη στους νέους γεωργούς, στηρίζοντας ιδιαίτερα τους νέους γεωργούς·
- 10) εξασφάλιση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση, της μεταφοράς γνώσεων, της επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και της μείωσης των διοικητικών φραγμών·

- 11) μη αποσταθεροποίηση των γεωργικών οικονομιών τρίτων προς την ΕΕ χωρών·
 - 12) προσανατολισμός όλων των μεθόδων γεωργικής παραγωγής σε πρακτικές που να μεριμνούν για την υγεία τόσο των γεωργών όσο και των καταναλωτών, προστατεύοντας παράλληλα τους γεωργικούς γενετικούς πόρους, το περιβάλλον, ιδίως τα ύδατα, να ευνοούν την άγρια και γεωργική βιοποικιλότητα, να τηρούν τους κανόνες προστασίας των ζώων και να μειώνουν την αύξηση θερμοκρασίας του πλανήτη·
 - 13) διατήρηση και διαφύλαξη των γεωργικών εδαφών σε βάθος χρόνου και σε ποσοτικούς όρους, με την αποφασιστική αντιμετώπιση της υπέρμετρης εκμετάλλευσης της γης, αλλά και με τη βελτίωση της ποιότητας, της γονιμότητας και τη βιοποικιλότητας του εδάφους, χάρη στη διάδοση κατάλληλων γεωργικών πρακτικών·
 - 14) αξιοποίηση της προέλευσης των προϊόντων με τη βοήθεια γεωγραφικών ενδείξεων (ΠΟΠ, ΠΓΕ) ή άλλων συστημάτων ποιότητας που προσδίδουν προστιθέμενη αξία στον κλάδο και στην περιοχή, πράγμα το οποίο καθιστά δυνατό να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητα των τοπικών συστημάτων παραγωγής και να προαχθεί περαιτέρω τόσο η αγροτική ταυτότητα όσο και η πολιτιστική και η γαστρονομική κληρονομιά·
 - 15) δικαιότερη κατανομή των δημόσιων πόρων της ΚΓΕΠ (κοινή γεωργική και επισιτιστική πολιτική) μεταξύ των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και μεταξύ των κρατών μελών με αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια που σχετίζονται με την ικανότητά τους να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης της ΕΕ (ιδίως με την επιτάχυνση της σύγκλισης των άμεσων ενισχύσεων μεταξύ των κρατών μελών)·
 - 16) εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας στο σύστημα ελέγχου στο οποίο υπόκεινται οι γεωργοί·
 - 17) ενίσχυση του δεύτερου πυλώνα της ΚΓΠ, που αποσκοπεί στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στις αγροτικές περιοχές και στην ενίσχυση της γενικής ανταγωνιστικότητας·
 - 18) προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης όλων των αγροτικών περιοχών·
 - 19) αντιμετώπιση της πρόκλησης που θέτουν η ερήμωση και η γήρανση του πληθυσμού σε μεγάλα τμήματα της υπαίθρου, που προκαλούνται από την έλλειψη ευκαιριών ζωής και απασχόλησης, ιδίως για τους νέους και τις γυναίκες·
46. επισημαίνει ότι ΚΓΠ είναι πολύπλοκη, γεγονός που καθιστά δύσκολη -ακόμη και παρακινδυνευμένη- για τους μεμονωμένους επιχειρηματίες και τους γεωργούς την υποβολή αίτησης επιδότησης. Η απλούστευση είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί η αποδοχή και η ελκυστικότητα της ΚΓΠ. Χρειάζεται απλούστευση και επίσηυση της διαδικασίας, ιδίως όσον αφορά τις εργασίες χαμηλής αξίας, με παράλληλο εξορθολογισμό των διοικητικών διατυπώσεων·
47. ζητά ο προϋπολογισμός της ΚΓΠ να παραμείνει σε ικανοποιητικώς υψηλά επίπεδα που θα συνάδουν τόσο με τις αρχές που περιλαμβάνονται στις Συνθήκες της ΕΕ και με το καθεστώς της ως μοναδική ολοκληρωμένη πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τις ανάγκες της ευρωπαϊκής γεωργίας, των αγροτικών περιοχών και των κοινοτήτων τους, όσο και με την ανταπόκριση στις ανάγκες της κοινωνίας·
48. Ο γεωργικός κλάδος μπορεί να υλοποιήσει πολλές από τις επιδιώξεις που αναφέρονται παραπάνω σχετικά με το κλίμα, την ενέργεια, την παραγωγή τροφίμων και τη βιοποικιλότητα. Ωστόσο, για να γίνει αυτό απαιτείται να στηριχθούν οικονομικά οι τεχνικές πρωτοβουλίες και οι καινοτόμες προσεγγίσεις, επιχειρηματικού ή συνεταιριστικού χαρακτήρα, προκειμένου να επιταχυνθεί η μετάβαση·
49. εφιστά την προσοχή στην ανάγκη, όσον αφορά τις άμεσες ενισχύσεις και τις ενισχύσεις βάσει της έκτασης, συγκέντρωσης των πόρων κυρίως στις μικρές και τις οικογενειακές γεωργικές εκμεταλλεύσεις, ευνοώντας παράλληλα χρηματοδοτικές λύσεις για τις μεγάλες εκμεταλλεύσεις που έχουν πληγεί από την επιβολή ανώτατου ορίου στις ενισχύσεις·
50. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προβεί σε ακριβή εκτίμηση των αποτελεσμάτων της τρέχουσας ΚΓΠ σε σχέση με την εφαρμογή των στόχων που της έχουν ανατεθεί από τις ευρωπαϊκές Συνθήκες όσον αφορά το γεωργικό εισόδημα και τη σταθεροποίηση των αγορών·
51. συνιστά να καταπολεμηθεί η αστάθεια των γεωργικών τιμών, να δοθούν ευκαιρίες εισοδήματος στους γεωργούς από την αγορά, και να καταστούν δικαιότερες οι αλυσίδες τροφίμων ⁽³⁾·
52. ζητεί να συνεχιστεί το καθεστώς που παρέχεται στη γεωργία στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, βάσει του άρθρου 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω του καθεστώτος POSEI, όπως αναγνωρίζει η ίδια η Επιτροπή στην έκθεσή της COM (2016) 797 τελικό προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της 15ης Δεκεμβρίου 2016·

⁽³⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ρύθμιση της αστάθειας των γεωργικών τιμών» (ΕΕ C 185 της 9.6.2017, σ. 36).

53. ζητεί να ενισχυθεί η υποστήριξη της αμπελοκαλλιέργειας, της ελαιοκαλλιέργειας και της κτηνοτροφίας σε εδάφη με μεγάλη κλίση ή σε ορεινές περιοχές και σε μειονεκτικές περιοχές με χαμηλές αποδόσεις και σε εξόχως απόκεντρες περιοχές, καθώς και η στήριξη σε μορφές γεωργικής διαχείρισης που συντείνουν στη βελτίωση της βιοποικιλότητας των ορεινών λιβαδιών και βοσκοτόπων·

54. ζητεί από την ΕΕ, ως ο μεγαλύτερος εισαγωγέας και εξαγωγέας τροφίμων παγκοσμίως, να τροποποιήσει τους κανόνες του διεθνούς εμπορίου γεωργικών προϊόντων (ΠΟΕ, 1994), με στόχο την επίτευξη εμπορικών σχέσεων που να χαρακτηρίζονται από περισσότερη δικαιοσύνη και αλληλεγγύη· επισημαίνει ότι οι διακυμάνσεις τιμών αποτελούν πρόκληση για την ευρωπαϊκή γεωργία και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει μέτρα για τον μετριασμό των κινδύνων που δημιουργεί η αυξημένη έκθεση στην παγκόσμια αγορά·

55. είναι της γνώμης ότι μια προσέγγιση του γεωργικού εισοδήματος που θα βασίζεται περισσότερο στην αγορά και λιγότερο στις επιδοτήσεις θα ενισχύσει την οικονομική αναγνώριση του επαγγέλματος του γεωργού και συνεπώς την ελκυστικότητά του· προς τούτο, συνιστά στην ΕΕ να ρυθμίσει τις γεωργικές της αγορές με μέλημα την πρόληψη ελλείψεων ή πλεονάζουσας παραγωγής και τη σταθεροποίηση των τιμών σε ικανοποιητικά επίπεδα·

56. προτείνει τη δημιουργία ετήσιας προληπτικής αποταμίευσης που να μεταφέρεται κάθε χρόνο, εάν δεν χρησιμοποιηθεί στο σύνολό της ⁽⁴⁾·

57. ζητεί από την ΕΕ να εξασφαλίσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού στις εμπορικές συμφωνίες και στις διμερείς εταιρικές σχέσεις με τρίτες χώρες· σε αυτό το πλαίσιο, συνδέει την υποχρέωση της μη εξαγωγής γεωργικών προϊόντων και τροφίμων σε τιμές κάτω του μέσου κόστους παραγωγής της ΕΕ χάρη στις κρατικές ενισχύσεις με το δικαίωμα προστασίας της ευρωπαϊκής παραγωγής από εισαγωγές σε πολύ χαμηλές τιμές που καταστρέφουν την παραγωγική της ικανότητα ή που δεν ανταποκρίνονται στις ευρωπαϊκές προδιαγραφές·

58. τονίζει τη σημασία που έχουν οι βραχείες τοπικές και περιφερειακές αλυσίδες, τόσο για τη μεγιστοποίηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητάς τους λόγω του περιορισμού της ρύπανσης που οφείλεται στα μέσα μεταφοράς όσο και για την εκ μέρους τους προώθηση μιας γεωργίας που δίδει έμφαση στην ιδιαίτερη ποιότητα και την παράδοση, καθώς και στην οικονομική και την πολιτιστική κληρονομιά·

59. καλεί την ΕΕ να αναθεωρήσει τις γεωργικές πτυχές στις διμερείς συμφωνίες «ελεύθερων συναλλαγών» ή «οικονομικής εταιρικής σχέσης» με τρίτες χώρες με στόχο συμφωνίες βασισμένες στη συνεργασία, που να διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα και να δίνουν προτεραιότητα στις οικογενειακές εκμεταλλεύσεις με ένταση απασχόλησης που έχουν πρωταρχικό στόχο τις τοπικές και περιφερειακές αγορές και τις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού· καλεί την ΕΕ να λάβει δεόντως υπόψη τα συμφέροντα του γεωργικού της τομέα στις εμπορικές συμφωνίες προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι για την ευρωπαϊκή παραγωγή με την κατάρτιση ενός στρατηγικής σημασίας καταλόγου προϊόντων που μπορεί να είναι ευάλωτα σε υπερβολική πίεση· ζητεί δε τα προϊόντα αυτά που μπορεί να είναι ευάλωτα στην απελευθέρωση του εμπορίου να τύχουν ειδικής και διαφοροποιημένης μεταχείρισης στις εμπορικές συμφωνίες·

60. προτείνει την αναθεώρηση της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού της ΕΕ που επιτρέπει σε όλους τους φορείς ενός κλάδου, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτών και των δημόσιων αρχών, να αποφασίζουν σχετικά με μια δίκαιη κατανομή της προστιθέμενης αξίας και των περιθωρίων σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας και που να επιτρέπει στους γεωργούς να αποκτήσουν μια πιο ισότιμη θέση στην αλυσίδα παραγωγής τροφίμων και να ενισχύουν τη θέση τους στην αγορά·

61. ζητεί την αναθεώρηση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικά με την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων στον τομέα της συλλογικής εστίασης, που να περιλαμβάνει ρήτρα εντοπιότητας του εφοδιασμού με τρόφιμα και καλεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να εντείνουν την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, με σκοπό την προώθηση της τοπικής διατροφής και της τοπικής αγοράς για μια βιολογική γεωργική παραγωγή και μια μεταποίηση μικρής κλίμακας που να παρέχει αγροτικές θέσεις εργασίας·

62. ζητεί η διεξαγωγή έρευνας χρηματοδοτούμενης από τους προϋπολογισμούς της ΕΕ και της ΕΤΕπ στον τομέα της γεωργίας και στις αγροτικές περιοχές να αφορά κυρίως:

- 1) τη βιώσιμη απόδοση των διαδικασιών παραγωγής και των γεωργικών εκμεταλλεύσεων·
- 2) τις ποιοτικές μεθόδους παραγωγής και φιλικές προς το περιβάλλον, την αγροοικολογία·
- 3) την αποκατάσταση της γονιμότητας υποβαθμισμένων γεωργικών εδαφών και της βιοποικιλότητας·
- 4) την κοινωνική καινοτομία των αγροτικών περιοχών: τοπικές δημόσιες υπηρεσίες για τους τρόπους γεωργικής παραγωγής, μεταποίησης μικρής κλίμακας και τοπικής διανομής των γεωργικών προϊόντων·
- 5) την τεχνική καινοτομία που να ενισχύει την αυτονομία και την ανθεκτικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων·

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ (ΕΕ C 185 της 9.6.2017, σ. 36).

- 6) την αιεφόρο διαχείριση δασών·
 - 7) τις γεωργικές μεθόδους καταπολέμησης της υπερθέρμανσης του πλανήτη·
 - 8) την καλή μεταχείριση των ζώων και βιώσιμες λύσεις για τις φυτικές και ζωικές ασθένειες·
 - 9) τις τεχνολογικές εφαρμογές που θα χρησιμοποιούνται στη διενέργεια επιτοπίων ελέγχων, προκειμένου να απλοποιηθούν και να γίνουν πιο αποτελεσματικές οι μεθοδολογίες·
63. προτείνει τη μετάβαση από το σύστημα των άμεσων πληρωμών ανά εκτάριο σε ένα σύστημα άμεσων πληρωμών ανά εκτάριο με μέγιστα μεταβλητά όρια ανά γεωργική εκμετάλλευση, που νοείται ως ενεργός γεωργός, προκειμένου:
- 1) να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί η γεωργία σε μειονεκτικές περιοχές, από γεωργικής και κλιματικής πλευράς, και ιδίως σε ορεινές περιοχές που έχουν υψηλότερο κόστος παραγωγής, ή στις περιφέρειες με ειδικούς περιορισμούς, όπως είναι οι εξόχως απόκεντρες περιοχές·
 - 2) να υποστηριχθούν οι μικρές γεωργικές οικογενειακές εκμεταλλεύσεις που έχουν συχνά πολύ μικρό όγκο παραγωγής για την επίτευξη επαρκούς γεωργικού εισοδήματος, αλλά είναι σημαντικές για την αναζωογόνηση των αγροτικών περιοχών τονίζοντας ότι η μεγαλύτερη στήριξη των πρώτων εκταρίων είναι υψίστης σημασίας για τις μικρές εκμεταλλεύσεις, ιδίως στον τομέα της ορεινής γεωργίας·
 - 3) να υποστηριχθεί η εγκατάσταση νέων γεωργών·
 - 4) να υποστηριχθεί σε όλες τις περιοχές, η προοδευτική μετάβαση σε μεθόδους παραγωγής πιο ανθεκτικές, πιο ανεξάρτητες, πιο χαμηλών εισροών φυτοφαρμάκων, χωρίς χημικά, που προστατεύουν την υγεία, μετριάζουν την υπερθέρμανση του πλανήτη, προωθούν τη βιοποικιλότητα, βελτιώνουν την ποιότητα των υδάτων και σέβονται την καλή διαβίωση των ζώων·
 - 5) να ενισχυθεί η ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας·
 - 6) να ενισχυθεί η γεωργία στις περιοχές με υψηλή περιβαλλοντική αξία·
 - 7) να στηριχθεί η χρήση αυτοχθόνων φυλών και ποικιλιών για την υποστήριξη υψηλής προστιθέμενης αξίας παραδοσιακών και ειδικών τροφίμων·
 - 8) να υποστηριχθεί η ανάπτυξη ποιοτικών τοπικών κλάδων υψηλής προστιθέμενης αξίας·
64. προτείνει, στο πλαίσιο της οικολογικής μετάβασης, τη σταδιακή ενίσχυση πρακτικών εωφελών για το κλίμα και το περιβάλλον με:
- 1) την εναλλαγή των καλλιεργειών, συμπεριλαμβανομένων των ψυχανθών, προκειμένου η ευρωπαϊκή κτηνοτροφία να καταστεί λιγότερο εξαρτημένη από τις εισαγωγές φυτικών πρωτεϊνών και να μειωθούν οι εισροές αζωτούχων λιπασμάτων, που έχουν υψηλή κατανάλωση ενέργειας και μεγάλη παραγωγή αερίων του θερμοκηπίου·
 - 2) τη διατήρηση της απαγόρευσης άρωσης των μόνιμων βοσκότοπων, προκειμένου να προωθηθεί η παγίδευση άνθρακα στο έδαφος και η βιοποικιλότητα·
 - 3) τη διατήρηση περιοχών οικολογικού ενδιαφέροντος, χωρίς καλλιέργεια ή χρήση προϊόντων φυτοπροστασίας, προκειμένου να αναχαιτιστεί η απώλεια της βιοποικιλότητας, επιτρέποντας ωστόσο την περιορισμένη εκτατική βόσκηση η οποία συμβάλλει στον εμπλουτισμό του εδάφους και ευνοεί τους κτηνοτρόφους·
 - 4) τη διάθεση ειδικών μέσων που να επιτρέπουν την πρόληψη των κινδύνων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή·
 - 5) τη θέσπιση αντισταθμιστικών ενισχύσεων ευπρόσθιτων και ενθαρρυντικών συμπληρωματικών αναλήψεων υποχρεώσεων σε περιοχές του Natura 2000, στην περίπτωση πρόσθετων αναλήψεων υποχρεώσεων συναφών με τη βιοποικιλότητα, σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας, καθώς και στις περιοχές-ενδιατήματα μεγάλων προστατευόμενων αρπακτικών·
 - 6) άλλα μέτρα οικολογικού προσανατολισμού σε περιφερειακό επίπεδο·
65. συνιστά, προκειμένου να γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα των μισθωτών του γεωργικού τομέα, τη μείωση των μελλοντικών άμεσων πληρωμών για κάθε γεωργική εκμετάλλευση που δεν τηρεί τα κοινωνικά πρότυπα που ισχύουν στο οικείο κράτος μέλος·
66. ζητεί την ενίσχυση του δεύτερου πυλώνα της ΚΓΠ, καθώς και αύξηση των κονδυλίων για την αγροτική ανάπτυξη· ζητεί επίσης περισσότερη επικουρικότητα προκειμένου τα κράτη μέλη να πραγματοποιούν μεταφορές πιστώσεων από τον πρώτο στον δεύτερο πυλώνα·

67. εφιστά την προσοχή στη σημαντική συμβολή στην επίτευξη των στόχων της ΚΓΠ σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο της προσέγγισης «τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων» (ΤΑΠΤΚ) και του προγράμματος LEADER. Συνεπώς, συνιστά να διατεθεί, στο πλαίσιο εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων για την εφαρμογή της ΚΓΠ μέχρι και το 20 % των πόρων που προβλέπονται για την εφαρμογή του δεύτερου πυλώνα·

68. επαναλαμβάνει ότι τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες πρέπει να έχουν μεγαλύτερη εξουσία όσον αφορά τη ρύθμιση των γεωργικών εκτάσεων και να θέτουν περιορισμούς προς τούτο, ιδίως για να αντιμετωπιστούν τα φαινόμενα αρπαγής και συγκέντρωσης γης, τα οποία περιορίζουν τις επιλογές των νέων γεωργών όσον αφορά τη σύσταση γεωργικής επιχείρησης⁽⁵⁾·

69. ζητεί τη διάθεση στις αγροτικές περιοχές ενός ποσοστού ικανών κονδυλίων ενισχύοντας το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) για την ανάπτυξη, ώστε να εξασφαλιστεί η αρμονική και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου, συμπεριλαμβανομένης της παροχής τοπικών υποδομών, της υποστήριξης των ΜΜΕ, της ανάπλασης χωριών και της ευρύτερης οικονομικής διαφοροποίησης·

70. συνιστά στην ΕΕ να αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, όπου ο αγροτικός τομέας έχει καθοριστική σημασία για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και πλούτου, καθώς επίσης και για την τόνωση της ανάπτυξης της βιομηχανίας γεωργικών τροφίμων, της έρευνας και καινοτομίας, της διαφύλαξης μιας ποιοτικής διευθέτησης των εδαφών, αλλά και για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής·

71. προτείνει τα κεφάλαια του δεύτερου πυλώνα να προσανατολίζονται κατά προτεραιότητα:

- 1) στην προσέγγιση των γεωργών και των καταναλωτών μέσω των αλυσίδων εφοδιασμού·
 - 2) στην υποστήριξη των γεωργών οι μέθοδοι των οποίων ξεπερνούν τα περιβαλλοντικά πρότυπα, με στόχο μια γεωργία υψηλής οικολογικής αξίας·
 - 3) στη στήριξη για την ανάπτυξη πρακτικών καλλιέργειας ευνοϊκών για το περιβάλλον, με παράλληλη διατήρηση των οικοσυστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής αξίας και με την ενθάρρυνση της δάσωσης εκτάσεων ως καταβοθρών CO₂·
 - 4) στη στήριξη για την προώθηση της καινοτομίας και της αναζήτησης πιο βιώσιμων μεθόδων παραγωγής και μεταποίησης·
 - 5) στην προσαρμογή των γεωργών στις αγορές (π.χ. συμβουλευτικές και ενημερωτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικών εκμεταλλεύσεων, δράσεις κατάρτισης κ.λπ.)·
 - 6) στη στήριξη του βιώσιμου εκσυγχρονισμού των κλάδων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων που οργανώνονται σε συνανάπτυξη με τις αλυσίδες παραγωγής, κατά τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον, την υγεία των καταναλωτών και τη δίκαιη κατανομή της προστιθέμενης αξίας·
 - 7) στις πρωτοβουλίες για την προώθηση της σύστασης συνεταιρισμών ή ενώσεων παραγωγών από τους γεωργούς·
 - 8) στην παροχή συμβουλών στον τομέα της διαχείρισης των κινδύνων για την αντιμετώπιση των απρόβλεπτων κινδύνων για το κλίμα και την υγεία·
 - 9) στις βιώσιμες επενδύσεις για την προσαρμογή της προσφοράς των οικογενειακών γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην καταναλωτική ζήτηση·
 - 10) στην υποστήριξη της ανάπτυξης του κλάδου με επίσημη πιστοποίηση ποιότητας·
 - 11) στη μικρής κλίμακας μεταποίηση τοπικών γεωργικών προϊόντων·
 - 12) στη συλλογική εστίαση που προμηθεύεται τοπικά και βιολογικά προϊόντα·
72. προτείνει τη μετάβαση από μια λογική «θυρίδας εξυπηρέτησης» σε μια λογική «σύμβασης» μεταξύ συγκεκριμένων ειδών επιχειρήσεων, κλάδων και περιοχών. Με αφετηρία έναν μικρό αριθμό στόχων (ποιότητα, παραγωγικότητα, βιωσιμότητα), προτείνει τη στήριξη προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας που εντάσσονται σε αυτό το πλαίσιο και είναι σε θέση να δημιουργήσουν θετικό αντίκτυπο στην απασχόληση·

Συνέργειες των ταμείων της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη

73. προτείνει να αυξηθεί η χρηματοδοτική ενίσχυση της ΕΕ στην αγροτική ανάπτυξη η οποία έχει μειωθεί αισθητά σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού, διατηρώντας επαρκείς πόρους διαθέσιμους για τον πρώτο πυλώνα·

(⁵) Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Υποστήριξη των νέων Ευρωπαίων γεωργών» (ΕΕ C 207 της 30.6.2017, σ. 57).

74. προτείνει μια σημαντική και σταθερή στήριξη των βιώσιμων επενδύσεων για τη διατήρηση των οικογενειακών εκμεταλλεύσεων, ιδίως στον τομέα της παραγωγής, της διανομής και της διαφοροποίησης·

75. συνιστά την υιοθέτηση μιας αγροτικής στρατηγικής προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλες οι πολιτικές της ΕΕ συμβάλλουν περισσότερο στην καινοτομία και στη συνεργασία για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών σύμφωνα με τους στόχους της εδαφικής συνοχής⁽⁶⁾·

76. προτείνει την απλοποίηση της ενοποίησης των πόρων των διαφόρων ταμείων που χρηματοδοτούν την αγροτική ανάπτυξη εκτός γεωργίας για την υποστήριξη:

- 1) των τοπικών πρωτοβουλιών ανάπτυξης της αγροτικής απασχόλησης·
- 2) της επαγγελματικής κατάρτισης στα επαγγέλματα των αγροτικών περιοχών·
- 3) της τεχνολογικής και κοινωνικής καινοτομίας με στόχο μια οικονομία, μετά τη χρήση του άνθρακα, ψηφιακή, κυκλική και φιλική προς τον χρήστη·
- 4) της οικονομικής, οικολογικής, και ψυχαγωγικής αξιοποίησης των δασικών περιοχών·
- 5) της προώθησης της σύμπραξης και των συμμαχιών μεταξύ του κλάδου της γεωργίας και των διαχειριστών των προστατευόμενων περιοχών·
- 6) της εξάλειψης του χάσματος στις αγροτικές περιοχές όσον αφορά την ψηφιακή σύνδεση·
- 7) της συνέχισης και της ανάπτυξης των τοπικών δημόσιων υπηρεσιών·
- 8) της διατήρησης και της ανάπτυξης των ελκυστικών τοπίων και χωριών·
- 9) του αγροτικού τουρισμού·
- 10) της ανάπτυξης τοπικών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας·
- 11) των τοπικών δημοσίων επενδύσεων μικρής κλίμακας που στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των αγροτικών κοινοτήτων και στη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, τουλάχιστον σε περιοχές με σημαντική καθυστέρηση σε σχέση με τον μέσο όρο των κρατών μελών·

77. Επιπλέον, επιθυμεί να υποστηρίξει την ευρύτερη χρήση του δυναμικού των γεωργικών και δασικών περιοχών -κυρίως των περιφερειακών- ιδιαίτερα όσον αφορά τις οικονομικές, περιβαλλοντικές, κλιματικές, ενεργειακές και ψυχαγωγικές επιδιώξεις, όπως η τοπική παραγωγή τροφίμων και ενέργειας και ο αγροτικός τουρισμός. Γι αυτό, είναι αναγκαίο να μην επικεντρωθεί η ΚΓΠ όχι μόνο στους γεωργούς. Οι πρωτοβουλίες LEADER είναι και πρέπει να παραμείνουν ευκαίρια συνεργασίας και καινοτομίας για τους φορείς των αγροτικών και των περιφερειακών περιοχών·

78. ζητεί την προσεκτική αξιολόγηση των διαρθρωτικών ταμείων ώστε να στηριχτεί η ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και να προωθηθούν ολοκληρωμένες στρατηγικές για την ενίσχυση των περιοχών αυτών χάρη στη βελτίωση της συνδεσιμότητας —τόσο των μεταφορικών συνδέσεων όσο και της ευρυζωνικής ψηφιακής σύνδεσης—, σε ισορροπία με την προστασία του περιβάλλοντος, μέσω της εφαρμογής του «αγροτικού ελέγχου», σύμφωνα με τη δήλωση του Κορκ του 2.0⁽⁷⁾·

79. τονίζει ότι μια ισορροπημένη εδαφική ανάπτυξη πρέπει να προβλέπει κατάλληλη στήριξη των αγροτικών και περιφερειακών περιοχών της ενδοχώρας, καθώς των μειονεκτικών περιοχών (π.χ. ορεινές, παραμεθόριες ή άλλες περιοχές με φυσικές ή δημογραφικές προκλήσεις), έτσι ώστε να εξασφαλίζονται οι απαραίτητες επενδύσεις για την ανάπτυξη, την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα·

80. ζητεί τη βελτίωση των συνδέσεων μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών, με πλήρη συμμετοχή των μικρότερων πόλεων και των αγροτικών κοινοτήτων, ώστε οι πολιτικές της ΕΕ να αποθαρρύνουν την ανταγωνιστική σχέση μεταξύ της αστικής, της παράκτιας και της αγροτικής διάστασης·

81. χαιρείται τόσο την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπέρ των «έξυπνων χωριών» όσο και τη συμβολή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην επιτυχία της διαδικασίας, και προτείνει να διευρυνθεί η έννοια σε «έξυπνες αγροτικές περιοχές». Επίσης, ζητεί να της επιτραπεί να έχει όσον το δυνατόν μεγαλύτερα περιθώρια παρέμβασης στις διαβουλεύσεις που αφορούν την ανάληψη τοπικής και περιφερειακής δράσης σχετικής με την εν λόγω πρωτοβουλία·

⁽⁶⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Καινοτομία και εκσυγχρονισμός της αγροτικής οικονομίας» (ΕΕ C 120 της 5.4.2016, σ. 10).

⁽⁷⁾ Δήλωση του Κορκ 2.0 «Βελτίωση της διαβίωσης στις αγροτικές περιοχές», Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Σεπτέμβριος 2016.

82. τονίζει την ανάγκη να συνεχιστεί η διαδικασία εναρμόνισης των κανόνων των διαρθρωτικών ταμείων μέσω του κοινού στρατηγικού πλαισίου, ώστε να διευκολυνθεί ο προγραμματισμός και η διαχείριση της αγροτικής ανάπτυξης και να προωθηθούν ολοκληρωμένες και τοποκεντρικές προσεγγίσεις ⁽⁸⁾.
83. προτείνει να αναπτυχθεί μια προσέγγιση «επικεφαλής ταμείου» προκειμένου να τυποποιηθεί η διαχείριση των έργων που θα χρηματοδοτούνται από περισσότερα του ενός ταμεία.
84. προτείνει να ξεκινήσει συζήτηση σχετικά με τη σύγκλιση των διαφόρων ταμείων μη γεωργικής περιφερειακής ανάπτυξης.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

⁽⁸⁾ ΕΕ C 120 της 5.4.2016, σ. 10.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Επόμενα βήματα για ένα βιώσιμο ευρωπαϊκό μέλλον — Ευρωπαϊκή δράση για την αειφορία»

(2017/C 342/03)

Εισηγητής: ο κ. Franco Iacop (PES/IT), πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου της Αυτόνομης περιφέρειας Φρίουλι — Ιουλιανής Βενετίας

Έγγραφο αναφοράς: Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Επόμενα βήματα για ένα βιώσιμο ευρωπαϊκό μέλλον — Ευρωπαϊκή δράση για την αειφορία

COM(2016) 739 final

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Εισαγωγή

1. χαιρετίζει την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να συμβάλει ενεργά και εποικοδομητικά στους στρατηγικούς στόχους του Θεματολογίου 2030, θέτοντας τα θεμέλια για την αντιμετώπιση βασικών και συνολικών προκλήσεων παγκόσμιας εμβέλειας·
2. σημειώνει ότι στο προγραμματικό έγγραφο, το οποίο εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 22 Νοεμβρίου 2016 με τη μορφή ανακοίνωσης, προτείνεται μια πολύ φιλόδοξη ευρείας κλίμακας στρατηγική επικεντρωμένη στην βιώσιμη ανάπτυξη·
3. αναγνωρίζει την προσπάθεια που καταβάλλει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνδέσει το Θεματολόγιο 2030 με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και, κατ' επέκταση, με τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία. Δεδομένης της πολυπλοκότητας και της πληθώρας διαφορετικών πλαισίων αναφοράς, υπογραμμίζει την ανάγκη για συνεκτικές πολιτικές, συμπερίληψη όλων των παραγόντων καθώς και συνεπές πλαίσιο διακυβέρνησης·
4. τονίζει ότι, για να επιτευχθούν αποτελέσματα, κρίνεται απαραίτητο να συμμετέχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, και κυρίως οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές·

Γενικές παρατηρήσεις

5. δεδομένου ότι οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) πρέπει να είναι σύμφωνες με την αρχή της επικουρικότητας, επισημαίνει ότι οι στόχοι της αειφορίας σχετίζονται άμεσα με τις ευθύνες, τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα των υποεθνικών επιπέδων διακυβέρνησης·
6. επαναλαμβάνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές —περιφέρειες, επαρχίες, κομητείες, διαμερίσματα, μητροπολιτικά κέντρα, μικροί δήμοι και κοινότητες—, είναι ισότιμοι εταίροι στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, και καλούνται να εντοπίζουν το επίπεδο και τις μεθόδους διακυβέρνησης που ενδείκνυνται για τη σύνδεση των στόχων της ΕΕ και του ΟΗΕ με αυτούς των τοπικών κοινοτήτων·
7. υπενθυμίζει ότι από τους 17 στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ), δύο στόχοι (ο 10ος και ο 11ος), προϋποθέτουν τη συμβολή των τοπικών αρχών στην υλοποίηση ορισμένων καθηκόντων. Ο μεν ΣΒΑ 10 αφορά τη μείωση των ανισορροπιών μεταξύ περιοχών, ο δε ΣΒΑ 11 αφορά βασικές αρμοδιότητες στον πολεοδομικό σχεδιασμό, τις μεταφορές, την κοινωνική πρόνοια και τον αειφόρο τρόπο ζωής·
8. εν προκειμένω, επισημαίνει ότι στην ανακοίνωση δεν εξετάζεται η ανάγκη μέτρησης της προόδου υλοποίησης των ΣΒΑ, είτε σε επίπεδο κράτους μέλους, ΕΕ και ΟΗΕ, είτε σε υποεθνικό επίπεδο. Επομένως, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεκτιμήσει αυτή τη διάσταση κατά τη διαμόρφωση δεικτών μέτρησης της προόδου και να συμπεριλάβει την τοπική εμπειρογνωμοσύνη και τα υφιστάμενα δίκτυα·
9. επισημαίνει τις πρόσθετες προτεραιότητες που προκύπτουν από τη συνολική άσκηση αρμοδιοτήτων με εγκάρσιο αντίκτυπο σε άλλους στρατηγικούς στόχους, όπως αυτούς του Αστικού θεματολογίου, της κοινωνικής ένταξης, των ενωσιακών πολιτικών για το κλίμα και την ενέργεια, της μείωσης των εκπομπών ρύπων, της μείωσης του κινδύνου καταστροφών, της περιβαλλοντικής πολιτικής και της κυκλικής οικονομίας, της κινητικότητας, της έξυπνης εξειδίκευσης, των «έξυπνων πόλεων» («έξυπνη γη»), καθώς και τους στόχους της συνόδου κορυφής της Μπρατισλάβας και του Συμφώνου των δημάρχων για το κλίμα και την ενέργεια·

10. συνιστά να αξιοποιηθεί η ενδιάμεση αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) για να συνδυαστεί το Θεματολόγιο 2030 με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», με την επανεξέταση των κύριων κατευθυντήριων γραμμών και την τάχιση σύνδεσή τους με τους νέους ΣΒΑ·

11. αναγνωρίζει την προσπάθεια που έχει γίνει στο έγγραφο εργασίας με τίτλο *Key European action supporting the 2030 Agenda and the Sustainable Development Goals* [SWD (2016) 390 final] («Κύρια ευρωπαϊκή δράση υπέρ του Θεματολογίου 2030 και των ΣΒΑ»), το οποίο συνοδεύει την ανακοίνωση. Στο εν λόγω έγγραφο εργασίας προτείνεται να συμπληρωθεί η στρατηγική «Ευρώπη 2020» με τους στόχους του Θεματολογίου 2030, μέσω της ενίσχυσης των συνδέσεων μεταξύ των 3 πυλώνων, των 7 εμβληματικών πρωτοβουλιών και των 5 στόχων που αφορούν τις προτεραιότητες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και των 11 θεματικών στόχων των ταμείων συνοχής·

12. υπενθυμίζει ότι, σε κάθε περίπτωση, για να επιτευχθούν όλοι οι στόχοι που προτείνονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για ένα βιώσιμο ευρωπαϊκό μέλλον, είναι αναγκαίο να υλοποιηθούν σε τοπικό επίπεδο. Υπό αυτήν την έννοια, συνιστά την προσαρμογή των στόχων του Θεματολογίου 2030 στο τοπικό επίπεδο, καθότι τούτος είναι ο μόνος τρόπος για να υπάρξει πραγματικός και μακροπρόθεσμος αντίκτυπος στις ζωές των ανθρώπων·

13. συμφωνεί ότι η πολυπλοκότητα των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης απαιτεί καθοδήγηση και έλεγχο, έτσι ώστε να εμπλουτίζεται η διαδικασία λήψης αποφάσεων από την αξιολόγηση της εκάστοτε πολιτικής και τη θεσμική καινοτομία (μέτρηση αποτελεσμάτων)·

14. φρονεί ότι ορισμένοι από τους δεσμούς μεταξύ των προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπό τον κ. Juncker και των ΣΒΑ συνάπτονται σε πεδία σημαντικά για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Αυτό ισχύει καταρχάς για τη σχετική με την απασχόληση προτεραιότητα στον βαθμό που άπτεται των αρμοδιοτήτων στις οποίες αναφέρεται ο ΣΒΑ 4 (Κατάρτιση και εκπαίδευση)· στον τομέα αυτό, σημαντικές εξουσίες διαθέτουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, ιδίως όσον αφορά το κόστος μετάβασης σε μια βιώσιμη Ευρώπη·

15. ευελπιστεί ότι το «Σχέδιο επενδύσεων» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καλύπτει άυλες και υλικές πτυχές που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών (κοινωνική προστασία, τεχνολογία πληροφοριών, κινητικότητα, δίκτυα ενέργειας και τηλεπικοινωνιών, διάθεση αποβλήτων, ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτων κ.λπ.), πολλές από τις οποίες συνδέονται με διάφορους ΣΒΑ (όπως οι ΣΒΑ 8, 9, 12 και 13)·

16. υπενθυμίζει ότι η προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπ' αριθ. 3 «Μια ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση με μακρόπνοη πολιτική για την κλιματική αλλαγή» συνδέεται με αρκετούς στόχους ΣΒΑ σε ένα πεδίο ενδιαφέροντος των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Το ίδιο ισχύει για τους ΣΒΑ 5, 7 και 13, για τους οποίους οι τοπικές και περιφερειακές αρχές είναι τόσο δικαιούχοι όσο και πρωταγωνιστές στη διαμόρφωση πολιτικών για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, καθώς και για τη διασφάλιση αειφόρου και καθολικά προσβάσιμου ενεργειακού εφοδιασμού, την προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων τα οποία, για να διασφαλιστούν, εξαρτώνται από υπηρεσίες που παρέχονται σε τοπικό επίπεδο·

17. επισημαίνει ότι η προτεραιότητα υπ' αριθ. 7 —με αντικείμενο τη δημιουργία ενός χώρου δικαιοσύνης και προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων βάσει της αμοιβαίας εμπιστοσύνης— περιλαμβάνει πολιτικές προαγωγής της ισότητας των φύλων, στις οποίες οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο, σε πλήρη σύγκλιση με τον ΣΒΑ 5 και σύμφωνα με την ανάγκη ανάκτησης της εμπιστοσύνης των πολιτών στα θεσμικά όργανα της ΕΕ·

18. επαναλαμβάνει ότι η ανθεκτικότητα στις καταστροφές αποτελεί μία από τις βασικές πτυχές της βιώσιμης ανάπτυξης και καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να μεριμνήσουν έτσι ώστε η αρχή αυτή να καταστεί ένας από τους κεντρικούς πυλώνες της μελλοντικής βιώσιμης ανάπτυξης στην Ευρώπη ⁽¹⁾·

19. παρατηρεί ότι η προτεραιότητα υπ' αριθ. 8, η οποία αποσκοπεί στην αντιμετώπιση μιας πρωτοφανούς μετανάστευσης σε παγκόσμια κλίμακα, συνάδει με τους ΣΒΑ 1 και 10, και αφορά πολλές εγκάρσιες αρμοδιότητες των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, οι οποίες δέχονται συχνά ισχυρότατη πίεση λόγω της ανάγκης διαχείρισης τεράστιων μεταναστευτικών ροών·

Ειδικές παρατηρήσεις

20. παρατηρεί ότι, σε αντίθεση με την πολιτική συνοχής, δεν είναι πάντοτε δυνατόν να ενταχθεί η αναληφθείσα δράση σε ένα πλαίσιο ολοκληρωμένων πολιτικών. Συνεπώς, είναι καίριο να ορίζονται προτεραιότητες σε συνάρτηση με τις πλέον επείγουσες ανάγκες και να ακολουθείται δυναμική προσέγγιση με σκοπό την επίτευξη όλων των ΣΒΑ μακροπρόθεσμα. Για τον λόγο αυτό, είναι ουσιαστικό να ληφθεί υπόψη η πρόταση της ΕΠΙ όσον αφορά την ανάγκη υιοθέτησης ενός κώδικα δεοντολογίας για τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

⁽¹⁾ COR 5035/2016· COM(2016) 739 final

21. επισημαίνει ότι οι στόχοι απαιτούν την εξισορρόπηση των σημερινών αναγκών με αυτές των μελλοντικών γενεών, καθώς και των αναγκών των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης. Το τελευταίο είναι απαραίτητο για να μειωθεί το επαχθές «κόστος μετάβασης» που επωμίζονται οι τοπικές και περιφερειακές αρχές. Εάν το κόστος δεν είναι βιώσιμο, κινδυνεύει η γενική αποδοχή και η αποτελεσματική εφαρμογή των εν λόγω μέτρων και κυρίως η ικανότητα των πιο περιθωριοποιημένων περιοχών (της ενδοχώρας) να συμβάλλουν στην παγκόσμια αειφορία και, γενικότερα, στη βιωσιμότητα των ΣΒΑ·

22. σημειώνει τη χρονική αναντιστοιχία μεταξύ των μέτρων της ΕΕ (στρατηγική «Ευρώπη 2020»), στα οποία αναφέρεται η ανακοίνωση, και του Θεματολογίου 2030 αλλά ευελπιστεί ότι θα προβλεφθούν πρόσθετα οικονομικά και χρηματοπιστωτικά μέσα και ότι θα ανακαθοριστούν οι στόχοι κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς έτσι ώστε να συνάδουν με εκείνους του θεματολογίου·

23. εκφράζει τη λύπη της διότι στην ανακοίνωση δεν περιλαμβάνεται εκτίμηση των πιθανών κινδύνων κατά τη φάση υλοποίησης των 17 ΣΒΑ. Μια τέτοια εκτίμηση θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά στον εξοπλισμό των τοπικών και περιφερειακών αρχών με τα κατάλληλα μέσα για την αντιμετώπιση προβλημάτων που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή πολιτικών που συνδέονται με τους στόχους. Η διασφάλιση ότι όλοι οι δείκτες επικεντρώνονται στο τοπικό επίπεδο είναι καθοριστικής σημασίας για τη συνεχή παρακολούθηση των τάσεων ως προς τις ανισότητες, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης άλλων δεικτών εκτός του ΑΕγχΠ όπως οι ποιοτικοί δείκτες μέτρησης του δικαίου χαρακτήρα της ανάπτυξης και της κοινωνικής πρόοδου στις περιφέρειες·

24. υπογραμμίζει ότι για να επιτευχθεί ένα υποσύνολο τοπικών και περιφερειακών στόχων, απαιτείται και η κατάλληλη χρηματοδότηση. Οι πόροι αυτοί μπορούν να διατίθενται τόσο μέσω ειδικών μεταφορών πόρων από το εθνικό επίπεδο αλλά και με την ανάθεση μεγαλύτερων δημοσιονομικών εξουσιών στις τοπικές αρχές.

25. θεωρεί ότι πρέπει να προαχθούν πλατφόρμες και πρωτοβουλίες που να επιτρέπουν στις ΤΠΑ την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και τη χρήση τεχνογνωσίας που διατίθεται από αναγνωρισμένους φορείς —όπως η Live Sustainable Development Knowledge Platform (Πλατφόρμα Γνώσεων της Βιώσιμης Ανάπτυξης) του UNDP (Αναπτυξιακού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών)—, προκειμένου να μην αποτελέσει το θεματολόγιο πρόφαση για την εκ νέου συγκεντρωτική άσκηση πολιτικής. Προς τούτο, η ΕτΠ προσβλέπει στην δρομολόγηση της «πολυμερούς πλατφόρμας φορέων» που εξαγγέλθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να διευκολυνθεί σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο η υλοποίηση γενικών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο Θεματολόγιο 2030, αλλά πάνω από όλα, για να προωθηθούν η ανταλλαγή ορθών πρακτικών και ο διαμερισμός της πρόοδου που έχουν σημειώσει οι πιο δυναμικές περιφέρειες της ΕΕ· ευελπιστεί να συμμετάσχει σε αυτήν την πλατφόρμα με τη θεσμική της ιδιότητα, δηλαδή αυτή της συνέλευσης των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·

26. αναγνωρίζει ότι, εκτός από την ικανότητα ενίσχυσης της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στο εσωτερικό της ΕΕ εξαρτάται και από την ευημερία και την ασφάλεια των γειτονικών χωρών. Εν προκειμένω, και σύμφωνα με τη νέα προσέγγιση που ορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για μια «Νέα συναίνεση για την ανάπτυξη», ζητά την ενίσχυση των μέτρων αποκεντρωμένης συνεργασίας και την προαγωγή της ανάπτυξης σε τρίτες χώρες, με την προώθηση της χρήσης πλατφορμών ενημέρωσης και διαλόγου των ΤΠΑ, δηλαδή: την Ευρωμεσογειακή Περιφερειακή και Τοπική Συνέλευση (ARLEM), τη Διάσκεψη των Περιφερειακών και Τοπικών Αρχών για την Ανατολική Εταιρική Σχέση (CORLEAP), τη διετή Διάσκεψη για την αποκεντρωμένη συνεργασία και τον Ατλαντα αποκεντρωμένης Συνεργασίας, οι οποίες παρέχουν στις χώρες εταίρους την ευκαιρία να συναντηθούν, να συζητήσουν και να ανταλλάξουν ορθές πρακτικές·

27. συμφωνεί με τη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά το αστικό θεματολόγιο για την ΕΕ, το οποίο εγκρίθηκε το 2016 στο πλαίσιο του Συμφώνου του Άμστερνταμ και πρόκειται να υλοποιηθεί σε συνεργασία με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, έτσι ώστε να καλύπτει όλες τις πτυχές της αειφόρου ανάπτυξης και να συμβάλλει στην εφαρμογή του νέου παγκόσμιου αστικού θεματολογίου·

28. υποστηρίζει ότι πρέπει, στις στρατηγικές αειφόρου αστικής ανάπτυξης και οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας σε ένα συμμετοχικό σύστημα διακυβέρνησης, να συνεκτιμώνται η πολυμορφία των πόλεων, η σημασία της κοινωνικής καινοτομίας και ο μακρόπνοος προγραμματισμός, μέσω μιας ολοκληρωμένης και συντονισμένης προσέγγισης, ιδίως ενόψει των σημαντικών ζητούμενων της βελτίωσης της ποιότητας διαβίωσης στις πόλεις·

29. προτείνει να αναλυθεί το Θεματολόγιο 2030 προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι στόχοι που θέτει συνάδουν με το ευρωπαϊκό μοντέλο ανάπτυξης το οποίο βασίζεται σε τοπικά συστήματα παραγωγής (συνεργατικοί σχηματισμοί ή «clusters») αποτελούμενα κυρίως από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Σε αυτή τη λογική, ελπίζει ότι τα μοντέλα ανάπτυξης θα προσδώσουν ιδιαίτερη σημασία στην ανάπτυξη μικρότερων αστικών κέντρων· κι αυτό διότι η υπερσυγκέντρωση τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης ενίοτε οδηγεί στην παγίδα της υπανάπτυξης, η οποία, με τη σειρά της, μπορεί να προκαλέσει περιθωριοποίηση και μείωση του πληθυσμού·

30. επικροτεί το γεγονός ότι στην ανακοίνωση επισημαίνονται οι διάφορες πτυχές της αειφόρου ανάπτυξης (κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική) ως τα σημεία σύγκλισης των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έτσι ώστε να εξευρεθούν λύσεις όσον αφορά τους ΣΒΑ και τις 13 τομεακές πολιτικές που υιοθετήθηκαν στο πλαίσιο του ΠΔΠ της περιόδου 2014-2020. Ωστόσο, θεωρεί ότι, λόγω των νέων παγκόσμιων προκλήσεων, είναι απαραίτητη η ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης με την προσθήκη τοπικής και περιφερειακής διάστασης·

31. τονίζει την ανάγκη να αναγνωριστούν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ως φορείς πολιτικής, λόγω της εγγύτητάς τους προς τους πολίτες και της δυνατότητά τους να συμβάλλουν στην επανάκτηση της εμπιστοσύνης στα θεσμικά όργανα της ΕΕ και στο ευρωπαϊκό σχέδιο. Η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση αποτελεί την ιδανική προσέγγιση για τις πολιτικές που αποβλέπουν στη δημιουργία ενός βιώσιμου μέλλοντος και συνδυάζουν την ενσωμάτωση των 10 προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τους 11 θεματικούς στόχους των ταμείων συνοχής και με τους 17 ΣΒΑ του Θεματολογίου 2030.

Ενίσχυση του αντικτύπου των πολιτικών του κοινωνικού πυλώνα

32. επαναλαμβάνει ότι, οι κεντρικά διαχειριζόμενες, και οι από την κορυφή προς τη βάση πολιτικές και προγράμματα δεν αποτελούν τις βέλτιστες μεθόδους για να αντιμετωπιστεί ο πολύπλοκος χαρακτήρας της αειφόρου ανάπτυξης και για να καταπολεμηθεί η φτώχεια. Αντίθετα, πρέπει να ανατεθούν στις ΤΠΑ οι απαραίτητες αρμοδιότητες και αυτονομία για να ανταποκριθούν σωστά στα σημαντικά κοινωνικά ζητήματα·

33. τονίζει την ανάγκη να ενισχυθούν οι πολιτικές που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ με ένα βιώσιμο σχεδιασμό της κοινωνικής πολιτικής με τη συμμετοχή όλων των βαθμίδων διακυβέρνησης. Είναι ο μόνος τρόπος για να διασφαλιστεί η πρόσβαση όλων σε βασικές υπηρεσίες και να επιλυθούν οι νέες απαιτήσεις που δημιουργούν οι δημογραφικές αλλαγές με τοπικές πολιτικές που να αποσκοπούν στην προώθηση της ενεργού και υγιούς γήρανσης·

34. επισημαίνει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οφείλει να επεξεργαστεί πολιτικές που αποσκοπούν στην προαγωγή της δημόσιας υγείας ως απαραίτητης προϋπόθεσης για την κοινωνική ένταξη μέσω της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης στις αστικές και περιφερειακές περιοχές, καθώς και να κατοχυρώσει την πρόσβαση —και των ΑμεΑ— στις δημόσιες υπηρεσίες, την ψυχαγωγία και τον αθλητισμό, μέσω της ενίσχυσης της πρόληψης στον τομέα της υγείας για το σύνολο του πληθυσμού, περιλαμβανομένων των ηλικιωμένων και των μεταναστών αλλά και άλλων πληθυσμιακών ομάδων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τις ΤΠΑ να πράξουν το ίδιο·

35. θεωρεί ότι το δυναμικό της κοινωνικής οικονομίας έγκειται στη δημιουργία θέσεων εργασίας και την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων και των γυναικών Ως εκ τούτου, θεωρεί σημαντικό το θεματολόγιο να εφιστά την προσοχή στην εταιρική κοινωνική ευθύνη και στην ανάγκη να καλλιεργηθεί η σχέση των νέων με την επιχειρηματικότητα. Συν τοις άλλοις, η νέα στρατηγική πρέπει να εμπεριέχει —μέσω μιας εγκάρσιας προσέγγισης— τις διάφορες πτυχές της βιωσιμότητας και τις νέες προοπτικές που συνεπάγεται η δημιουργικότητα·

36. θεωρεί αναγκαία την συμπερίληψη του πολιτισμού στο Θεματολόγιο 2030, με σαφή περιγραφή του ρόλου του όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας μέσω της συνεχούς διαμόρφωσης κοινών ευρωπαϊκών ιδεωδών με σκοπό τη διάδοσή τους παγκοσμίως: προσδοκίες και αρχές της δημοκρατίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης. Ο πολιτισμός συμβάλλει αποτελεσματικά στις αναπτυξιακές στρατηγικές χωρίς αποκλεισμούς, επηρεάζει βαθύτατα τους ΣΒΑ, αναβαθμίζει τα εκπαιδευτικά συστήματα με την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, την εξάλειψη των αιτίων ανισότητας, τη διευκόλυνση των ίσων ευκαιριών και την άρση των διαγενεακών και δημογραφικών ανισορροπιών·

Ενίσχυση του αντικτύπου των πολιτικών του περιβαλλοντικού πυλώνα

37. επισημαίνει ότι φαινομενικά παγκόσμια ζητήματα, όπως η κλιματική αλλαγή, η μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, η εξοικονόμηση ενέργειας, η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η προστασία της βιοποικιλότητας, η πιο λελογισμένη χρήση των πόρων, οι ολοκληρωμένες μεταφορές και η κυκλική οικονομία, επηρεάζονται στην πραγματικότητα από τοπικές πολιτικές και δράσεις. Για τον λόγο αυτό, η ΕΤΠ συνιστά να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε φιλικές προς το περιβάλλον μορφές παραγωγής·

38. θεωρεί αναγκαίο, δεδομένης της πληθώρας των εμπλεκόμενων τομέων, να ακολουθηθεί μια συνολική και συνεργατική προσέγγιση μεταξύ της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και των ενδιαφερομένων μερών σε θέματα περιβάλλοντος. Από αυτήν την άποψη, χάρη στην έννοια της συνοχής, γεφυρώνονται η οικονομική αποτελεσματικότητα, η κοινωνική συνοχή, η πολιτιστική πρόοδος και η οικολογική ισορροπία, καθότι τίθεται η αειφόρος ανάπτυξη στο επίκεντρο του σχεδιασμού πολιτικής·

39. συμφωνεί ότι οι ανθρώπινες δραστηριότητες και η κλιματική αλλαγή επιβαρύνουν ολόένα και περισσότερο τα θαλάσσια οικοσυστήματα. Προς τούτο, πρέπει να εξεταστούν τα μέτρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπέρ των ασφαλών, καθαρών και βιώσιμα διαχειριζόμενων ωκεανών. Παράλληλα, πρέπει να υποστηριχθεί η εφαρμογή του θεματολογίου για τη «Γαλάζια ανάπτυξη», που στοχεύει στην αξιοποίηση του δυναμικού των ωκεανών και των θαλασσών της Ευρώπης για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, οικονομικής αξίας και βιωσιμότητας. Συν τοις άλλοις, επαναλαμβάνει ότι η καινοτομία στη γαλάζια οικονομία μπορεί να συμβάλει στην εξασφάλιση αποτελεσματικής και βιώσιμης χρήσης πολύτιμων θαλάσσιων πόρων ⁽²⁾.

40. ζητεί από όλα τα θεσμικά όργανα να δεσμευτούν για την ελαχιστοποίηση της σπατάλης τροφίμων και για την ανάκτηση των αποβλήτων, ενισχύοντας τις επενδύσεις και την απασχόληση στο ευρύτερο πλαίσιο της πράσινης οικονομίας. Η ΕΕ οφείλει να αναλάβει σαφή δέσμευση ώστε να εγκαταλειφθεί το υπάρχον γραμμικό οικονομικό πρότυπο και να ενισχυθεί η κυκλική οικονομία, όπως έχει ήδη υπογραμμίσει η ΕιΠ στις ακόλουθες γνωμοδοτήσεις της: «Προς μια κυκλική οικονομία — ανασκόπηση της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα», «Νομοθετικές προτάσεις για την τροποποίηση των οδηγιών για τα απόβλητα» και «Ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κυκλική οικονομία».

Ενίσχυση του αντικτύπου του πυλώνα οικονομικών πολιτικών

41. πιστεύει ότι τα αναπτυξιακά πρότυπα, διαμορφωμένα από νέους παράγοντες ανταγωνισμού (όπως, μεταξύ άλλων, τα δίκτυα που επιτρέπουν τη διασύνδεση ατελείωτου όγκου δεδομένων με απεριόριστο αριθμό χρηστών) αντικατοπτρίζουν μια σαφή αποσύνδεση της ανάγκης των επιχειρήσεων να συμπίεζον τον χρόνο που απαιτείται για τη διάθεση στην αγορά από τον χρόνο που απαιτείται για συναίνεση και για γραφειοκρατικές διαδικασίες. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές αποτελούν το κατάλληλο επίπεδο για να επιταχυνθεί η διαδικασία λήψης αποφάσεων πολιτικής στις προδεδειγμένες περιφέρειες που επιβάλλουν οι αγορές.

42. ζητεί μια πραγματική υποστήριξη για τα μοντέλα ανάπτυξης και, ιδίως, τη στήριξη των άυλων δικτύων που επηρεάζουν, με τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε απεριόριστο αριθμό στοιχείων, νέους παράγοντες ανταγωνισμού και τη μετάβαση σε νέα παραδείγματα παραγωγής.

43. θεωρεί ότι δεν μπορεί να καθυστερήσει η ανάπτυξη στρατηγικών που να ενεργοποιούν τις διαρθρωτικές πολιτικές προκειμένου να συμπεριληφθεί μεταξύ των θεμελιωδών πυλώνων της ανάπτυξης η ριζική αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου, με τη χρήση, μεταξύ άλλων, κινητήρων για βιώσιμη παραγωγή, και τούτο μέχρις ότου οι καινοτομίες να καταστήσουν οικονομικά βιώσιμη τη μετάβαση προς την κυκλική οικονομία. Είναι σαφές ότι οι πολιτικές αυτές όχι μόνον συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των επαχθών προκλήσεων που προκαλεί η παγκοσμιοποίηση, αλλά αποτελούν σαφή απάντηση στην αλληλεπίδραση των κοινωνικών απαιτήσεων που αντιπαραθέτουν περιβάλλον και εργασία.

44. αναγνωρίζει ότι η παγκοσμιοποίηση, ως αποτέλεσμα κατά κύριο λόγο της καλύτερης κυκλοφορίας ατόμων, προϊόντων και δεδομένων, εντείνει τον διεθνή ανταγωνισμό, όχι μόνο μεταξύ επιχειρήσεων, αλλά και μεταξύ περιοχών. Επομένως, είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστούν οι παράγοντες που καθορίζουν την τοπική ανταγωνιστικότητα, όπως το κοινωνικό και θεσμικό κεφάλαιο, οι υποδομές και η καινοτομία, με σκοπό την αναζωογόνηση των ευρωπαϊκών οικονομιών.

45. επαναλαμβάνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να επιδρούν αποφασιστικά στις ΣΔΠ, καθότι είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τις πολλαπλές μορφές ανάπτυξης για τη δημιουργία επενδύσεων που αξιοποιούν με βέλτιστο τρόπο τους ενδημικούς πόρους κάθε περιφέρειας.

Ενίσχυση του αντικτύπου των πολιτικών του εδαφικού πυλώνα

46. αποδοκιμάζει το γεγονός ότι στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής απουσιάζει παντελώς η έννοια του «τοπικού κεφαλαίου», όπως διατυπώθηκε από τον ΟΟΣΑ το 2001 και έγινε δεκτή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2005. Υπενθυμίζεται ότι η έννοια περιλαμβάνει ένα σύνολο τοπικών πλεονεκτημάτων: το φυσικό, το ανθρώπινο, το τεχνητό, το οργανωτικό, το σχεσιακό και το γνωσιακό, τα οποία σχηματίζουν το ανταγωνιστικό δυναμικό μιας περιοχής.

47. επισημαίνει ότι η κρίση και οι επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης έχουν επηρεάσει βαθιά τους συσχετισμούς που διασφάλιζαν τη συνοχή μεταξύ περιφερειών, με συνέπεια την πρόκληση ρηγμάτων (μεταξύ πόλεων και υπαίθρου ή κέντρου και περιφέρειας) και τη διαφοροποίηση των δυναμικών κοινωνιακής εξέλιξης. Υπό αυτό το πρίσμα, πρέπει να αναληφθεί το κόστος της μετατροπής των παλαιών προτύπων εδαφικής πολιτικής, τα οποία ακολουθούσαν λειτουργική προσέγγιση εκλαμβάνοντας μια περιοχή ως έναν απλό χώρο, και να αναδειχθεί ένα νέο θεσμικό πρότυπο που θα παραχωρεί στις περιφέρειες δυνατότητες συλλογικής δράσης.

48. Το Σύμφωνο του Άμστερνταμ αναδεικνύει τον ρόλο των αστικών πολιτικών που επιδίδουν την υλοποίηση μέτρων κοινωνικής συνοχής και οικονομικής ανάπτυξης, με την πεποίθηση ότι οι πόλεις μπορούν να συμβάλλουν θετικά στις διαδικασίες καινοτομίας.

⁽²⁾ COR 2203/2012

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

49. υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στην προστασία και στην ανάπτυξη του αστικού περιβάλλοντος, των αγροτικών περιοχών και της κοινής κληρονομιάς, και ότι μπορούν να συμβάλλουν σε αυτό που ορίζεται στο Θεματολόγιο 2030 ως «μετασχηματισμένος κόσμος» μέσω μιας προβλεπτικής προσέγγισης και με στόχο:

- 1) να βελτιωθεί η στρατηγική τους ικανότητα διαχείρισης·
- 2) να αναδειχθεί μια συνειδητοποιημένη κοινωνία των πολιτών με υψηλές προσδοκίες·
- 3) να εκπονηθεί ένας ολοκληρωμένος αστικός και εδαφικός σχεδιασμός·
- 4) να ευνοηθούν οι τοπικές οικονομικές ευκαιρίες για τη δημιουργία αξιοπρεπών θέσεων εργασίας και την κοινωνική συνοχή·
- 5) να προαχθούν περιφερειακά σχέδια και στρατηγικές αιφόρου ανάπτυξης, που να συνδέουν τους ΣΒΑ με τους στόχους πολιτικής αλλά και να αναθεωρούν και να προσαρμόζουν τα προγράμματα ώστε να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις της αιφόρου ανάπτυξης, συμβάλλοντας έτσι στη διαμόρφωση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ)·
- 6) να κατευθυνθεί η μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και προς ανθεκτικές πόλεις και περιφέρειες·
- 7) να στηριχθεί η διαμόρφωση βιώσιμων σχεδίων αστικής κινητικότητας·
- 8) να αναγνωριστεί και να προαχθεί ο ρόλος του πολιτισμού στην αιφόρο ανάπτυξη και να αξιοποιηθούν η τοπική κληρονομιά, η δημιουργικότητα και η πολυμορφία·
- 9) να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή οικονομικών, κοινωνικών και πολιτισμικών ενδιαφερόμενων μερών, πανεπιστημίων και κέντρων επιστημονικής έρευνας, καθώς και μεμονωμένων πολιτών στην κατάρτιση σχεδίων και πρωτοβουλιών υπέρ της ευόδωσης των ΣΒΑ σε συνεργασία με το Κοινό Κέντρο Ερευνών στην πρωτοβουλία «Science meet Regions» («Η επιστήμη συναντά τις περιφέρειες»·
- 10) να προαχθούν εκπαιδευτικά προγράμματα αιφόρου ανάπτυξης στα σχολεία και πολιτιστικές δραστηριότητες ευαισθητοποίησης στο πρόβλημα της βιωσιμότητας·
- 11) να εισαχθούν «δείκτες δίκαιης και βιώσιμης ευημερίας» στον κύκλο εκπόνησης νομοθεσίας και κατάρτισης προϋπολογισμού των περιφερειών·
- 12) να θεσπιστούν εταιρικές σχέσεις στο πλαίσιο της αποκεντρωμένης συνεργασίας για την ανάπτυξη·

50. υπενθυμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν να αναπτύξουν μορφές συμμετοχικής δημοκρατίας ως βάση για τη χάραξη και την εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών υπέρ της οικονομικής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων κυρίως των γυναικών, των νέων, των ηλικιωμένων και των μειονοτήτων·

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

51. εισηγείται να ακολουθηθεί μια από τη βάση προς την κορυφή προσέγγιση που να καθορίζει το κατάλληλο νομικό πλαίσιο και να παρέχει επαρκείς πόρους. Ένα τέτοιο σύστημα μπορεί να προκύψει επιτυχώς μόνο χάρη σε μια ολοένα και πιο ριζική αποκέντρωση στα κράτη μέλη της ΕΕ. Οι εθνικές κεντρικές κυβερνήσεις οφείλουν:

- 1) να προκρίνουν την από κοινού διακυβέρνηση και την πραγματική αποκέντρωση η οποία επιτρέπει τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών, όχι μόνο στο αρχικό αλλά και στα μεταγενέστερα στάδια·
- 2) να χαράσσουν συνεκτικές και ολοκληρωμένες αστικές και περιφερειακές πολιτικές, σε διαβούλευση με τις υποεθνικές αρχές, ιδίως όσον αφορά την υλοποίηση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων·
- 3) να αναδιοργανώσουν τα υποεθνικά συστήματα χρηματοδότησης, έτσι ώστε η βιωσιμότητα να καλύπτεται χρηματοδοτικά·
- 4) να μεριμνήσουν για τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην παρακολούθηση των ΣΒΑ, στηριζόμενες σε ακριβή περιφερειακά στοιχεία·

52. επαναλαμβάνει ότι οι εθνικές κυβερνήσεις οφείλουν να μεριμνούν για τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών και των πόλεων, κατά προτίμηση με μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή, στην εκπόνηση των τοπικών σχεδίων δράσης με σκοπό την ευόδωση των ΣΒΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα ισχυρά και τα αδύνατα σημεία και σύμφωνα με την αρχή «κανείς δεν πρέπει να μένει πίσω»·

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ ΚΑΙ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

53. είναι πεπεισμένη ότι, για να αξιοποιήσουν στο έπακρο οι παγκόσμιες πολιτικές και συμφωνίες τις προσπάθειες και τις εμπειρίες σε τοπικό επίπεδο, πρέπει οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να αποτελέσουν αναπόσπαστο μέρος του διαρθρωμένου διαλόγου και της διακυβέρνησης και όχι ένα απλό ενδιαφερόμενο μέρος. Οι προσπάθειες των τοπικών και περιφερειακών αρχών να οργανώνουν και να παράγουν τεκμηριωμένα στοιχεία πρέπει να αναγνωριστούν ως τμήμα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, μέσω μέτρων όπως:

- 1) η συμμετοχή οργανωμένων δικτύων τοπικών και περιφερειακών αρχών στα διοικητικά όργανα διεθνών αναπτυξιακών οργανισμών·
- 2) η ενίσχυση των χρηματοδοτικών μέσων και η αναθεώρηση των πολιτικών υπέρ της τοπικής αειφόρου ανάπτυξης·
- 3) η υποστήριξη της αποκεντρωμένης συνεργασίας —και με τρίτες χώρες— και της ανταλλαγής εμπειριών και γνώσεων υπέρ της καινοτομίας·

54. ζητά οι ενωσιακές και εθνικές αρχές να διαθέσουν πόρους για την εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολόγηση αντικτύπου των πολιτικών αειφόρου ανάπτυξης. Αυτό προϋποθέτει βελτιωμένο συντονισμό όλων των πολιτικών που εφαρμόζουν τόσο οι ενωσιακές αρχές και τα κράτη μέλη όσο και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές·

55. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να χρησιμοποιήσει με ακόμη πιο στρατηγικό και λειτουργικό τρόπο τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων (τα οποία έχουν ήδη συμπεριληφθεί επίσημως στον προγραμματισμό των ταμείων συνοχής) με την έμπρακτη χρήση των μέσων που έχουν ήδη εγκριθεί για τη στήριξη της αειφόρου ανάπτυξης. Αυτό θα επέτρεπε να αναδειχθούν, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, όχι μόνο οι προγραμματισμένες μεταρρυθμίσεις εθνικού επιπέδου υπέρ των ΣΒΑ, αλλά και εκείνες που αφορούν την τοπική και περιφερειακή διάσταση·

56. προτείνει τα ενωσιακά και διεθνή επίπεδα διακυβέρνησης να μπορούν να συντονίζουν το περίπλοκο σύστημα διεθνών σχέσεων, ελέγχοντας τις περιφερειακές εστίες έντασης, στηρίζοντας τις μεταλλαγές και τις αναδιαρθρώσεις της θεσμικής και παραγωγικής κληρονομιάς του προηγούμενου αιώνα, παρέχοντας στους τοπικούς φορείς τις απαραίτητες εξουσίες για να μετατρέπουν τις ασταθείς γεωοικονομικές ισορροπίες σε ευκαιρίες ανάπτυξης που θα ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα των τοπικών συστημάτων παραγωγής στην παγκόσμια αγορά.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μετανάστευση στη διαδρομή της κεντρικής Μεσογείου»

(2017/C 342/04)

Εισηγητής:	ο κ. Hans Janssen (NL/EPP), δήμαρχος Oisterwijk
Έγγραφο αναφοράς:	Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο με θέμα «Μετανάστευση στη διαδρομή της Κεντρικής Μεσογείου — Διαχείριση των ροών, διάσωση ανθρώπινων ζωών»
	JOIN(2017) 4 final

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Εισαγωγή και ιστορικό

1. αναγνωρίζει ότι η παρούσα ανακοίνωση της ΕΕ αποτελεί σημαντικό στοιχείο της ευρύτερης πολιτικής μεταρρύθμισης της ΕΕ. Εμπεριέχει προστιθέμενη αξία διότι προτείνει συγκεκριμένα μέτρα για την συμπλήρωση των στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών του Συμβουλίου του 2014, στο πλαίσιο των οποίων οι Ευρωπαίοι ηγέτες συμφώνησαν να παράσχουν μια οδό για τη μελλοντική χάραξη πολιτικής στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη μετανάστευση και το άσυλο, κατά τα προσεχή έτη·
2. φρονεί ότι, στον εν λόγω ευαίσθητο και στρατηγικής σημασίας τομέα, τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα πρέπει να συνεχίσουν να χαράσσουν μια στρατηγική για την περιοχή, στα πλαίσια των σχέσεων της με την Ευρωπαϊκή Ένωση και, κατά συνέπεια, μια πραγματική μεταναστευτική πολιτική, και να αναλαμβάνουν την ευθύνη για την υλοποίησή της προς το συμφέρον των λαών της Ευρώπης, λαμβανομένων, συγχρόνως, υπόψη των ιδιαιτεροτήτων των κ-μ, των ιδιαιτεροτήτων των χωρών προέλευσης και των δικαιωμάτων των μεταναστών σύμφωνα με διεθνείς και ευρωπαϊκές Συμβάσεις·
3. αναγνωρίζει ότι η μεταναστευτική και η αναπτυξιακή πολιτική συνδέονται στενά μεταξύ τους. Η διεθνής, εθνική, περιφερειακή και τοπική συνεργασία είναι καθοριστικής σημασίας για την πραγμάτωση μιας κοινής ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής, και την υλοποίηση του ευρωπαϊκού προγράμματος για τη μετανάστευση·
4. τάσσεται υπέρ της υιοθέτησης ολιστικής προσέγγισης για τη διαχείριση της μετανάστευσης, η οποία να καθιστά δυνατή τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών με πιο αποκεντρωμένο και αποτελεσματικό τρόπο· Αυτή η αποκεντρωμένη διαχείριση θα εξασφαλίζει ισότητα στη φροντίδα και στα δικαιώματα·
5. τονίζει τόσο την ύψιστη σημασία της μείωσης του αριθμού των θανάτων στη θάλασσα στην προσπάθεια των θυμάτων να τη διασχίσουν και να μεταβούν στην Ευρώπη, όσο και την ανάγκη συνέχισης και επέκτασης των προσπαθειών για τη διάσωση ανθρώπων που κινδυνεύουν. Επίσης, εκφράζει τη βαθύτατη λύπη της για τον χαμό εκατοντάδων ανθρώπινων ζωών και συγχαίρει όλες τις χώρες και οργανώσεις που συμμετέχουν στις προσπάθειες να αποσοβηθεί αυτή η ανθρώπινη τραγωδία ⁽¹⁾· επαναλαμβάνει δε ότι η ανάπτυξη επιπρόσθετων ασφαλών και προσιτών νομίμων οδών μετανάστευσης στην ΕΕ, όπως οι θεωρήσεις για ανθρωπιστικούς λόγους, οι θεωρήσεις επανεγκατάστασης, η οικογενειακή επανένωση υπό την ευρεία έννοια, πρέπει να αποτελεί μέρος αυτών των προσπαθειών χάραξης μιας διεξοδικής όσο και ανθρώπινης μεταναστευτικής πολιτικής·
6. επικροτεί τα συμπληρωματικά μέτρα που παρουσιάζονται στην παρούσα κοινή ανακοίνωση για την ενίσχυση της ανάληψης πρωτοβουλιών κατά μήκος της μεταναστευτικής διαδρομής της Κεντρικής Μεσογείου, μεταξύ άλλων εντός της Λιβύης και στην ευρύτερη περιοχή. Λόγω του μεγάλου αριθμού των ανθρώπινων ζωών που χάνονται στη θάλασσα και κατά μήκος της μεταναστευτικής διαδρομής της Κεντρικής Μεσογείου, το ζήτημα των μεταναστευτικών ροών και της διάσωσης ανθρώπινων ζωών εξακολουθεί να συνιστά κορυφαία προτεραιότητα·
7. πιστεύει ότι η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη βέλτιστων αποτελεσμάτων. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι κείρας σημασίας να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ και οι αρχές, τόσο σε εθνικό όσο και σε υποεθνικό επίπεδο, συνεργάζονται στενά με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές των χωρών διέλευσης, καθώς και με την κοινωνία των πολιτών, τις ενώσεις μεταναστών και τις τοπικές κοινότητες των χωρών υποδοχής, και ότι είναι δεκτικές στη συμβολή τους·

⁽¹⁾ CdR 5728/2014, γνωμοδότηση με θέμα «Η προσπάθεια προώθησης ουσιαστικής αλληλεγγύης σε μια πραγματική μεταναστευτική πολιτική της ΕΕ», εισηγητής: François Decoster (FR/ALDE).

8. υπογραμμίζει ότι για την επιτυχή έκβαση των δράσεων αυτών απαιτείται, αφενός, η στενή συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους εταίρους στις χώρες που βρίσκονται κατά μήκος της διαδρομής της Κεντρικής Μεσογείου και, αφετέρου, η καταβολή συντονισμένων προσπάθειών από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη, καθώς και η συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, όπως η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ). Προειδοποιεί ότι η υλοποίηση ορισμένων από τις προτεινόμενες δράσεις μπορεί να είναι επιτυχής μόνον εάν το επιτρέπει η κατάσταση που επικρατεί επιτόπου. Οι εν λόγω δράσεις θα πρέπει να εκληφθούν ως συμπληρωματικές του σημαντικού αριθμού πρωτοβουλιών που υλοποιούνται ήδη επί του παρόντος από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της, ιδίως στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης για τη μετανάστευση και του προγράμματος εταιρικής σχέσης για τη μετανάστευση⁽²⁾.

9. θα ήθελε να εκφράσει την επιδοκιμασία της για τις προσπάθειες που καταβάλλονται από την Ιταλία, τη Μάλτα, την Ελλάδα, την Κύπρο, τη Γαλλία, την Ισπανία και την Πορτογαλία, οι οποίες έχουν συνδέσει ήδη τα οικεία εθνικά κέντρα συντονισμού Eurosur για την επιτήρηση των συνόρων με το Μεσογειακό Δίκτυο Seahorse.

10. αναγνωρίζει το γεγονός ότι η διαδρομή της Κεντρικής Μεσογείου αποτελεί πλέον την κύρια διαδρομή που χρησιμοποιούν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες στην προσπάθειά τους να φτάσουν στην Ευρώπη. Το 2016 εντοπίστηκαν στη διαδρομή της Κεντρικής Μεσογείου πάνω από 180 000 άνθρωποι, η συντριπτική πλειονότητα των οποίων έφτασε στην ευρωπαϊκή ήπειρο μέσω της Ιταλίας. Σχεδόν το 90 % των ατόμων που ακολουθούν τη συγκεκριμένη διαδρομή αναχωρούν από τη Λιβύη, όπου η ασταθής πολιτική και οικονομική κατάσταση προσφέρεται στους παράνομους διακινητές ως ευκαιρία για την επέκταση των δραστηριοτήτων τους. Επίσης, υπογραμμίζει ότι επείγει να μειωθεί ο αριθμός των διαπλεύσεων και να σταματήσει ο παράνομος απόπλους μικρών λέμβων με προορισμό την ΕΕ. Εξάλλου, υπογραμμίζει τη σημασία των προληπτικών δράσεων σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης.

11. επισημαίνει ότι οι ίδιοι οι διακινητές και οι έμποροι ανθρώπων συμβάλλουν στην αστάθεια της Λιβύης με τις πράξεις τους και τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πράγμα το οποίο καθιστά τους μετανάστες ακόμη πιο ευάλωτους. Η εξεύρεση βιώσιμης λύσης όσον αφορά τη διακυβέρνηση της Λιβύης και τις προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας εξακολουθεί να αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα για την Ευρωπαϊκή Ένωση, για τα κράτη μέλη της και για τους διεθνείς εταίρους, δεδομένου ότι συνιστά προϋπόθεση για τη βιώσιμη διαχείριση της κατάστασης.

12. παρατηρεί ότι η πλειονότητα των μεταναστών στη Λιβύη είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι κατάγονται ως επί το πλείστον από χώρες της υποσαχάριας Αφρικής. Κατά συνέπεια, μια αποτελεσματική προσέγγιση πρέπει να λαμβάνει επίσης υπόψη την ανάληψη δράσεων στη Νότια Λιβύη.

13. υπογραμμίζει την προστιθέμενη αξία των μέτρων που εξαγγέλλονται στην ανακοίνωση: διεύρυνση των προγραμμάτων κατάρτισης ώστε να συμπεριλαμβάνουν την ακτοφυλακή της Λιβύης· εξασφάλιση διατηρήσιμων πηγών χρηματοδότησης για την κάλυψη των αναγκών κατάρτισης στο μέλλον· λήψη αυστηρών μέτρων για την ενίσχυση της καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων· και παροχή κινήτρων για τη συμμετοχή της Τυνησίας, της Αλγερίας και της Αιγύπτου στο Μεσογειακό Δίκτυο Seahorse ώστε να εξασφαλιστεί αντίστοιχη ανταπόκριση σε υποπεριφερειακό επίπεδο. Επίσης, υπογραμμίζει ότι βασική προτεραιότητα όλων αυτών των δραστηριοτήτων πρέπει να είναι η ανάκτηση του σεβασμού προς τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου προς όφελος των μεταναστών και των τοπικών πληθυσμών.

Προτεραιότητα στη Λιβύη: αναγκαίος αλλά ευάλωτος εταίρος

14. επαναλαμβάνει την ανάγκη δυναμικής συνεργασίας με τις αρχές της Λιβύης για να διασφαλιστεί ότι οι συνθήκες στα κέντρα υποδοχής μεταναστών βελτιώνονται, με ιδιαίτερη προσοχή στα ευάλωτα άτομα και τους ανηλικούς, εξασφαλίζοντας στενή συνεργασία και αποτελεσματική παρακολούθηση των προτύπων από το Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης και την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

15. εκφράζει την ικανοποίησή της για την εντατικοποίηση των εργασιών και της συνεργασίας με τους δήμους της Λιβύης με σκοπό την προώθηση εναλλακτικών μέσων βιοπορισμού, τη στήριξη της ανθεκτικότητας των τοπικών κοινοτήτων που υποδέχονται μετανάστες, αλλά και την τεχνική συνεργασία, προκειμένου να μπορούν οι δήμοι της Λιβύης να χαράξουν στρατηγικές ανάπτυξης για τις περιοχές τους και να βελτιώσουν τις υπηρεσίες στήριξης των πολιτών τους.

16. υπογραμμίζει την ανάγκη να αναπτυχθεί μια μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη στρατηγική συνεργασίας για την παροχή συνδρομής και στήριξης στις εθνικές και τοπικές αρχές της Λιβύης, προκειμένου να ενισχύσουν την ικανότητα διαχείρισης της γης.

17. ενθαρρύνει την προώθηση της συνεργασίας στα σύνορα, του διαλόγου και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της Λιβύης και των νότιων γειτόνων της, μεταξύ άλλων και με την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της κοινότητας ανταλλαγής πληροφοριών Αφρικής-Frontex.

18. επισημαίνει ότι κατά την ανάληψη κοινών δράσεων με τη Λιβύη, πρέπει να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος να αναπτυχθούν άλλες διαδρομές σε γειτονικές χώρες· επικροτεί συνεπώς την υιοθέτηση ολοκληρωμένης περιφερειακής προσέγγισης με την ενίσχυση της συνεργασίας με την Αίγυπτο, την Τυνησία και την Αλγερία, μέσω της εμπάδυνσης του διαλόγου και της επιχειρησιακής συνεργασίας για τη μετανάστευση με τις εν λόγω χώρες. Είναι επίσης αναγκαία η παροχή περαιτέρω βοήθειας προς

⁽²⁾ COR-2016-04555-00-00-AC-TRA, γνωμοδότηση με θέμα «Πλαίσιο εταιρικής σχέσης με τρίτες χώρες για τη Μετανάστευση», εισηγητής: Peter Bossman (SL/PES).

τις χώρες αυτές για να αναπτύξουν το δικό τους λειτουργικό σύστημα ασύλου και να στηρίξουν τα άτομα που χρήζουν διεθνούς προστασίας·

19. λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων έργων και προγραμμάτων της ΕΕ στην περιοχή, τα οποία επικεντρώνονται σε αλληλένδετα μεταξύ τους θέματα, ο συντονισμός των εν λόγω πρωτοβουλιών είναι ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους όσον αφορά την υλοποίηση των προαναφερθέντων στόχων·

20. επισημαίνει ότι, μέχρι στιγμής, η κοινή απόκριση της ΕΕ στην παράτυπη μετανάστευση έχει λάβει τη μορφή κρατοκεντρικών προσεγγίσεων όσον αφορά την ασφάλεια, οι οποίες επικεντρώνονται κυρίως στην καταπολέμηση πρακτικών παράνομης διακίνησης μέσω της συνεργασίας με κρατικές αρχές·

21. ζητεί να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στους διάφορους τοπικούς πολιτικούς και οικονομικούς παράγοντες που εμπλέκονται στην παράτυπη μετανάστευση. Στους εμπλεκόμενους παράγοντες περιλαμβάνονται εταιρείες μεταφορών που διευκολύνουν την παράτυπη διακίνηση μεταναστών, τοπικοί πληθυσμοί που παρέχουν τροφή και στέγη για λόγους βιοπορισμού, τοπικές δυνάμεις ασφαλείας που αυξάνουν τα έσοδά τους μέσω της δωροδοκίας και της είσπραξης οδικών τελών, πολιτικές ελίτ οι οποίες χρησιμοποιούν τους οικονομικούς πόρους που αποφέρει η διευκόλυνση της παράτυπης μετανάστευσης για την εξαγορά πολιτικής έννοιας και επιρροής, ένοπλες ομάδες που χρησιμοποιούν την παράνομη διακίνηση και εκμετάλλευση ανθρώπων για την ενίσχυση της θέσης τους κ.λπ. Η κατανόηση αυτών των διαφορετικών παραγόντων, καθώς και της σχέσης τους με τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και τη δυναμική της σταθερότητας/σύγκρουσης, αλλά και η εξασφάλιση της συμμετοχής τους στη μελέτη στρατηγικών για τη σταθεροποίηση και την οικοδόμηση ενός μέλλοντος για τη χώρα τους, αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση για την αποτελεσματική διαχείριση της μετανάστευσης·

22. εκφράζει, ως εκ τούτου, την ικανοποίησή της για την πρόταση να ενισχυθεί η υφιστάμενη κοινωνικοοικονομική στήριξη που παρέχεται στους δήμους και αυτοί να συμμετέχουν στην εφαρμογή στρατηγικών που θα εξασφαλίζουν στους τοπικούς πληθυσμούς καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και, συνεπώς, καλύτερες προοπτικές για το μέλλον στον τόπο τους·

23. τονίζει ότι κατάλληλα σχεδιασμένες μεταναστευτικές πολιτικές θα μπορούσαν να συμβάλουν στην παροχή εναλλακτικών τρόπων βιοπορισμού και στην εδραίωση θεσμών υψηλότερης ποιότητας σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, καθιστώντας με τον τρόπο αυτό εφικτή την εκ των έσω αντιμετώπιση ορισμένων από τα βαθύτερα αίτια της μετανάστευσης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η χάραξη των εν λόγω πολιτικών, πρέπει να αναγνωριστεί στις τρέχουσες μεταναστευτικές πολιτικές το γεγονός ότι τα ζητήματα διακυβέρνησης και σταθερότητας αποτελούν το βαθύτερο αίτιο της παράτυπης μετανάστευσης διαμέσου της Σαχάρας·

24. επαναλαμβάνει ότι οι διαδρομές παράτυπης μετανάστευσης διέρχονται από πολλές χώρες της εν λόγω περιοχής, όπου οι κρατικές αρχές είναι είτε αποδυναμωμένες είτε απύσες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα εν προκειμένω αποτελεί η Λιβύη. Διάφορες εκδόσεις έχουν καταδείξει ότι τα έσοδα από την παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων ενισχύουν τη θέση παράνομων ένοπλων ομάδων που αναλαμβάνουν ρόλο *de facto* αρχών στην περιοχή, παρέχοντάς τους κατά τον τρόπο αυτό τη δυνατότητα να ενεργούν ως δολιοφθορείς στις διαδικασίες επίλυσης μεγαλύτερων συγκρούσεων. Ακόμη και στις περιπτώσεις στις οποίες εξακολουθούν να υπάρχουν επίσημες κρατικές αρχές, η συνεργασία με τους παράγοντες αυτούς στο πλαίσιο της καταπολέμησης της παράτυπης μετανάστευσης αποτελεί εκ φύσεως πολιτική επιχείρηση, η οποία ενδέχεται να συμβάλει εντέλει στην εδραίωση των συμφερόντων των παράνομων διακινητών και των παράνομων ένοπλων δυνάμεων που συνασπίζονται με το κράτος. Σε συνθήκες κατακερματισμένης κυριαρχίας, δεν υπάρχουν ουδέτεροι συνομιλητές·

25. τονίζει ότι η κλιματική αλλαγή και οι φυσικές καταστροφές μπορούν να αποτελέσουν παράγοντες που οδηγούν στη μετανάστευση και τον εκτοπισμό. Επίσης, ζητεί επενδύσεις στην οικοδόμηση ανθεκτικότητας απέναντι στον κίνδυνο καταστροφών ως προληπτική δράση για την αντιμετώπιση των γενεσιουργών αιτιών της μετανάστευσης·

Βελτίωση της διαχείρισης της μετανάστευσης στη Λιβύη

26. ενθαρρύνει τη συνέχιση των προσπαθειών με στόχο την εξασφάλιση συστηματικής συνεργασίας με τις αρχές της Λιβύης, με έμφαση στη διαχείριση των συνόρων, την καταπολέμηση της παράτυπης μετανάστευσης και την κάλυψη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των αναγκών των μεταναστών στη Λιβύη, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης, σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών, εναλλακτικών επιλογών αντί της κράτησης των μεταναστών, η οποία πρέπει να αποτελεί έσχατη λύση και να εφαρμόζεται μόνο υπό συνθήκες που πληρούν τα διεθνή ανθρωπιστικά πρότυπα και τα πρότυπα στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η κατάρτιση και η υλικοτεχνική υποστήριξη σε αυτά τα θέματα πρέπει να αποτελούν σημαντικό στοιχείο των προγραμμάτων ανάπτυξης ικανοτήτων που υποστηρίζονται από την ΕΕ·

27. προτείνει να διερευνηθεί, σε συνεργασία με τη UNHCR, η σκοπιμότητα της λήψης πρακτικών μέτρων για την επανεγκατάσταση μεταναστών που χρήζουν διεθνούς προστασίας από τη Λιβύη σε κράτη μέλη της ΕΕ και σε άλλες χώρες που είναι διεθνείς εταίροι·

28. ζητεί να ενισχυθεί η πιλοτική πρωτοβουλία η οποία αποσκοπεί στη σταθεροποίηση των τοπικών κοινοτήτων στις περιοχές που επλήγησαν από εσωτερικές εκτοπίσεις και διελεύσεις μεταναστών, κυρίως με τη συνεργασία για τον καθορισμό στρατηγικών για τους τόπους αυτούς που να αποβλέπουν στην εξασφάλιση ανθρωπίνης αξιοπρέπειας στη χώρας διαβίωσης των πληθυσμών, ιδίως χάρη στη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης για τα άτομα που χρήζουν προστασίας —πράγμα που θα μπορούσε επιπλέον να

διευκολύνει την αποδοχή των ατόμων αυτών από τις κοινότητες υποδοχής—, αλλά και χάρη στη βελτίωση των δημόσιων υπηρεσιών και εγκαταστάσεων στήριξης του πληθυσμού, μεταξύ άλλων·

29. τάσσεται υπέρ της συνέχισης της υποβοηθούμενης οικειοθελούς επιστροφής από τη Λιβύη στις χώρες καταγωγής, εάν το επιτρέπει η κατάσταση που επικρατεί επιτόπου και σε συντονισμό με τους διεθνείς εταίρους, ιδίως με τον ΔΟΜ·

Αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης: ζωτικό σκέλος της λύσης

30. εκφράζει την ικανοποίησή της για την αναγνώριση των αρχών τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης ως σημαντικών παραγόντων όσον αφορά την επίλυση και διαχείριση των μεταναστευτικών ζητημάτων, τη διάσωση ανθρώπινων ζώων και την καταπολέμηση της εγκληματικότητας·

31. επαναλαμβάνει ότι οι δήμοι αποτελούν κορυφαίους παράγοντες στο προσκήνιο της παγκόσμιας μετανάστευσης και ότι πλήττονται αμεσότερα από οποιονδήποτε άλλο από τις αρνητικές συνέπειές της. Οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν άμεση ευθύνη για τις συνθήκες διαβίωσης, τις επιτυχίες και τις προκλήσεις των μεταναστών. Οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούν να αποφέρουν επιτυχή αποτελέσματα εκεί όπου πολλές εθνικές κυβερνήσεις αντιμετωπίζουν δυσκολίες ή ακόμη και αποτυγχάνουν⁽³⁾·

32. υπογραμμίζει τον ρόλο των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης των χωρών προέλευσης, διέλευσης και προορισμού στον τομέα της μεταναστευτικής πολιτικής, ιδίως ως προς την ένταξη και την κοινωνική συνοχή. Είναι προφανές ότι οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης βρίσκονται στην πρώτη γραμμή όσον αφορά την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών προκλήσεων, δεδομένης της εντολής τους, της «επιτόπιας» παρουσίας τους και της εμπειρίας που διαθέτουν στην καθημερινή διαχείριση των πραγματικών συνθηκών που επικρατούν σε κοινωνίες οι οποίες χαρακτηρίζονται από ολοένα και μεγαλύτερη πολυμορφία· Η μετανάστευση αποτελεί ζήτημα κοινής αρμοδιότητας όλων των επιπέδων —ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό. Παράλληλα, είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι τοπικές και περιφερειακές συνθήκες για την αποτελεσματική και βιώσιμη υποδοχή των μεταναστών και την επιτυχημένη ένταξή τους·

33. φρονεί ότι η ΕΕ θα πρέπει να αξιοποιήσει το δυναμικό και την εμπειρία των περιφερειών που αποτελούν τα νότια θαλάσσια σύνορά της —τόσο στη Μεσόγειο όσο και στον Ατλαντικό— και είναι προνομιούχες γέφυρες για την ανάπτυξη αμοιβαίως επωφελών σχέσεων με τις τρίτες χώρες·

34. επισημαίνει την ανάγκη ενίσχυσης των τοπικών κοινοτήτων, ιδίως στη Λιβύη, σύμφωνα με τη διακήρυξη της Μάλτας, από τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, για τις εξωτερικές πτυχές της μετανάστευσης⁽⁴⁾· κατά συνέπεια, στηρίζει πρωτοβουλίες όπως αυτή της Λευκωσίας και καλεί την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με την ΕτΠ και τις ενώσεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών, να εξερευνήσουν τις ευκαιρίες παρόμοιων εγχειρημάτων σε άλλες χώρες·

35. αναγνωρίζει την προστιθέμενη αξία της πρωτοβουλίας της Λευκωσίας ως έργου ανάπτυξης ικανοτήτων για την παροχή στήριξης στους δήμους της Λιβύης που υλοποιείται σε συνεργασία με τις ευρωπαϊκές τοπικές και περιφερειακές αρχές και με τη χρηματοδοτική συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επισημαίνει ότι η συνεισφορά αυτή πρέπει να ενισχυθεί, ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και να βελτιωθούν τα αποτελέσματα των δράσεων, με ιδιαίτερη προσοχή όμως στην ανάγκη επίγνωσης του σύνθετου πλαισίου όσον αφορά το ζήτημα της νομιμοποίησης στη Λιβύη, καθώς και την ανάγκη διαρκούς επαγρύπνησης για τυχόν πολιτικές επιπτώσεις·

36. αναγνωρίζει το γεγονός ότι οι ικανότητες των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης κατά μήκος της διαδρομής της Κεντρικής Μεσογείου δεν είναι άρτια ανεπτυγμένες. Η εν λόγω πρόκληση καθίσταται ακόμη πιο πολύπλοκη κατά τις προσπάθειες ανταπόκρισης σε διαφοροποιημένες ανάγκες, ιδίως σε ένα οικονομικά ασταθές περιβάλλον. Οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους τα απαιτούμενα εργαλεία για την αξιολόγηση των πλέον επείγουσών αναγκών των διαφόρων ομάδων μεταναστών, ιδίως των ασυνόδευτων παιδιών και εφήβων καθώς και των γυναικών·

37. τονίζει την ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην προστασία των παιδιών. Κατά τους τρεις τελευταίους μήνες έχει καταγραφεί στην Κεντρική Μεσόγειο πρωτοφανής αριθμός θανάτων προσφύγων και μεταναστών, μεταξύ των οποίων εκτιμάται ότι συμπεριλαμβάνονται 190 παιδιά. Η ΕτΠ συντάσσεται με την έκκληση της UNICEF προς την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να αναλάβουν δεσμεύσεις για την προστασία των παιδιών που είναι πρόσφυγες και μετανάστες, ιδίως των ασυνόδευτων, από την εκμετάλλευση, τη βία και την εμπορία ανηλίκων, ενισχύοντας τα προγράμματα για την προστασία των παιδιών στη Λιβύη·

38. διευκρινίζει ότι η παροχή στήριξης από την ΕΕ για την ανάπτυξη των ικανοτήτων των τοπικών αρχών δεν συνεπάγεται μόνο την αύξηση των τεχνικών ικανοτήτων των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά περιλαμβάνει επίσης τη διασφάλιση της αντιμετώπισης βασικών αναγκών και της παροχής βασικών υπηρεσιών με αποτελεσματικό τρόπο. Από εμπειρικά στοιχεία προκύπτει ότι η αποκεντρωμένη διαχείριση κοινωνικών υπηρεσιών και δημόσιων αγαθών εξασφαλίζει βέλτιστη σχέση κόστους-ωφέλειας («value-for-money») κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αναπτυξιακών δράσεων·

39. τάσσεται υπέρ της προώθησης προγραμμάτων αποκεντρωμένης διαχείρισης και τοπικής διακυβέρνησης, σύμφωνα με τις εθνικές στρατηγικές για τη μείωση της φτώχειας·

⁽³⁾ CdR 9/2012 fin, γνωμοδότηση με θέμα «Συνολική προσέγγιση της μετανάστευσης και της κινητικότητας», εισηγητής: Nichi Vendola (IT/PES).

⁽⁴⁾ <http://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2017/01/03-malta-declaration/>

40. εμμένει στην άποψη ότι η συνοχή και η αλληλεπίδραση μεταξύ των εθνικών μεταναστευτικών πολιτικών και των τοπικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών και προστασίας στους μετανάστες, καθώς και της προώθησης της κοινωνικής τους ένταξης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δικαιούνται διεθνούς προστασίας, αποτελούν ένα πεδίο στο οποίο αξίζει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή. Κατ' ελάχιστον, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης πρέπει να διαθέτουν τις αρμοδιότητες και τους πόρους που απαιτούνται ώστε να ανταποκρίνονται δεόντως στις ανάγκες των μεταναστών στις τοπικές κοινότητες που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία τους. Ιδανικά, θα πρέπει να είναι σε θέση να ενεργούν σε ένα συνολικό πλαίσιο πολιτικής το οποίο να ευνοεί την υιοθέτηση μιας προσέγγισης χωρίς αποκλεισμούς, όταν συντρέχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις·

41. επισημαίνει ότι η Λιβύη έχει βιώσει κατά την τελευταία εξαετία πολιτικές και κοινωνικές αναταραχές ως επακόλουθο και εξαιτίας των φαινομένων της «αραβικής άνοιξης». Η γενικευμένη κρίση στην οποία βρίσκεται η Λιβύη από το 2014 έχει προκαλέσει απόλυτο χάος και αιφνίδια επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης σε ολόκληρη τη χώρα. Η σχεδόν πλήρης απουσία του κράτους και τα εξαιρετικά περιορισμένα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους τα δημοτικά συμβούλια καθιστούν τις θεσμικές αδυναμίες σημαντικό φραγμό στη σταθερότητα και την ανάπτυξη. Η χώρα επέλεξε να προβεί σε μεταρρυθμίσεις για την καθιέρωση ενός συστήματος αποκεντρωμένης διακυβέρνησης, ενώ ψήφισε τον νόμο αριθ. 59 (για την τοπική διακυβέρνηση) το 2012 ο οποίος, παρά την αστάθεια που επικρατεί στη χώρα, εξακολουθεί να αποτελεί σημείο αναφοράς στις συσκέψεις όλων των κομμάτων της Λιβύης, ανεξαρτήτως των πολιτικών τους πεποιθήσεων·

42. τονίζει ότι πολλοί νέοι από διάφορες πόλεις της Λιβύης καταλήγουν να ασχολούνται με «μεταναστευτικές εμπορικές συναλλαγές» («migration business») που αποτελούν ιδιαίτερος προσοδοφόρα πηγή εισοδήματος. Εξαιρετικά δύσκολη είναι η ένταξη των νέων που συμμετείχαν σε ένοπλες συγκρούσεις και παραστρατιωτικές δραστηριότητες. Οι παραδοσιακές κοινωνικές οργανώσεις (φυλές, οικογένειες, σχολεία και θεσμικά όργανα) αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά τον τρόπο αντιμετώπισης της νεολαίας. Τα προβλήματα των ναρκωτικών και της εγκληματικότητας είναι ευρέως διαδεδομένα. Η απουσία πολιτικών ειδικά εστιασμένων στη νεολαία έχει επιδεινώσει την κατάσταση που βιώνουν οι νέοι·

43. δίνει έμφαση στο γεγονός ότι οι δήμοι, όχι μόνο στη Λιβύη αλλά και στις διάφορες χώρες κατά μήκος της διαδρομής της Μεσογείου, μπορούν να διαδραματίσουν μείζονα ρόλο. Ως θεσμικοί και νόμιμοι φορείς που είναι αρμόδιοι για θέματα τοπικού χαρακτήρα, καλούνται να συμβάλουν σημαντικά στις προσπάθειες σταθεροποίησης. Η τοπική οικονομική ανάπτυξη, ο συντονισμός με τους φορείς ασφαλείας και η άσκηση αποτελεσματικών πολιτικών για τη νεολαία και τη μετανάστευση αποτελούν τους πυλώνες αυτού του ρόλου. Ωστόσο, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν μεγάλη ανάγκη αρωγής ούτως ώστε να είναι σε θέση να επωμιστούν τις εν λόγω ευθύνες·

44. τάσσεται υπέρ της υλοποίησης προγραμμάτων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της τοπικής διακυβέρνησης, καθώς και στην απόδοση αυτεξουσιότητας και αποτελεσματικότητας σε αυτό το επίπεδο διακυβέρνησης, τόσο στη Λιβύη όσο και σε άλλες χώρες κατά μήκος της διαδρομής της Κεντρικής Μεσογείου, μέσω της εστίασης στις τρεις συνιστώσες της τοπικής διακυβέρνησης: τη διαχείριση, την παροχή υπηρεσιών και τη συμμετοχή. Θα πρέπει επίσης να καταβληθούν προσπάθειες για την ενίσχυση των τοπικών οικονομικών προοπτικών, της κοινωνικής ζωής και της πολιτικής ένταξης των νέων με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης σε αγροτικές περιοχές της ενδοχώρας, πόλεις και κωμοπόλεις, ούτως ώστε να αμβλυθούν οι παράγοντες που οδηγούν στη ριζοσπαστικοποίηση και τη μετανάστευση·

45. τονίζει ότι μπορεί ενδεχομένως να δοθεί ώθηση στη βελτίωση της διακυβέρνησης σε τοπικό επίπεδο, παρά την εκ των πραγμάτων έλλειψη ικανοτήτων των τοπικών κυβερνήσεων σε αυτό το στάδιο και τάσσεται υπέρ της ζωτικής ανάγκης να στηριχθεί η τοπική αυτοδιοίκηση, δεδομένου ότι, αναπόφευκτα, κατά τον τρόπο αυτό θα προαχθεί η σταθερότητα και θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για τη μελλοντική αναδιάρθρωση, η οποία συνιστά προϋπόθεση για την αποτελεσματική και βιώσιμη διαχείριση της μετανάστευσης στη Λιβύη·

46. υπογραμμίζει τη σημασία της συμμετοχής των γυναικών και της δέσμευσης των νέων που θα πρέπει να παραμείνουν στο επίκεντρο των διαφόρων δραστηριοτήτων στήριξης, ιδίως μέσω της εξασφάλισης της συμμετοχής ενεργών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών (ΟΚΠ) και ανεξάρτητων πολιτικών υπευθύνων·

47. εμμένει στην προστιθέμενη αξία των στόχων που εστιάζονται στον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων των διαφόρων μορφών μετανάστευσης, εκτόπισης και αναταραχών, με τη μεγιστοποίηση της οικονομικής ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών και των δραστηριοτήτων παροχής στήριξης στους δήμους στο πλαίσιο της νέας εντολής τους, σύμφωνα με τα μέτρα αποκεντρωμένης διαχείρισης·

48. αναγνωρίζει το γεγονός ότι η τραγωδία ξεκινά στις χώρες καταγωγής και όχι στη θάλασσα. Ενθαρρύνει, συνεπώς, την ΕΕ να συμβάλει στην τοπική οικονομική ανάπτυξη των χωρών που βρίσκονται κατά μήκος της διαδρομής της Κεντρικής Μεσογείου με την υποστήριξη των δήμων στο πλαίσιο του ρόλου τους ως παραγόντων τοπικής ανάπτυξης, καθώς και με την εξασφάλιση της δυνατότητας συμμετοχής των νέων και των γυναικών στα τοπικά δρώμενα και τις κοινωνικο-οικονομικές δραστηριότητες·

49. δηλώνει πρόθυμη να προσφέρει μεγαλύτερη στήριξη κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ, αξιοποιώντας επίσης τη γνώση και την εμπειρογνομοσύνη της Ευρωμεσογειακής Περιφερειακής και Τοπικής Συνέλευσης (ARLEM).

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Διεθνής διακυβέρνηση των ωκεανών: ένα θεματολόγιο για το μέλλον των ωκεανών μας»

(2017/C 342/05)

Εισηγητής: ο κ. Anthony Gerard BUCHANAN (UK/EA), μέλος του συμβουλίου του East Renfrewshire (Σκωτία)

Έγγραφο αναφοράς: Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Διεθνής διακυβέρνηση των ωκεανών: ένα θεματολόγιο για το μέλλον των ωκεανών μας

JOIN(2016) 49 final

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕΤΠ)

1. επικροτεί την κοινή ανακοίνωση σχετικά με τη διακυβέρνηση των ωκεανών, η οποία εκδόθηκε στις 10 Νοεμβρίου 2016 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας·
2. υποστηρίζει τις προτεινόμενες δράσεις για την εξασφάλιση ασφαλών, καθαρών και υπό βιώσιμη διαχείριση ωκεανών·
3. συμφωνεί με τον στόχο να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ αποτελεί ισχυρό παγκόσμιο παράγοντα που είναι σε θέση να παρουσιάσει ένα θεματολόγιο για την καλύτερη διακυβέρνηση των ωκεανών με την υιοθέτηση μιας διατομεακής διεθνούς προσέγγισης βάσει κανόνων· απώτερος στόχος αυτής της πρωτοβουλίας της ΕΕ θα είναι η επίτευξη ενός διεθνούς προτύπου στους κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς όρους που εφαρμόζονται στις δραστηριότητες και σχετίζονται με τη θάλασσα, ισότιμους όρους ανταγωνισμού που θα ευνοούν τη δέουσα βιωσιμότητα των ωκεανών και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών φορέων που αλληλεπιδρούν σε αυτούς·
4. επιδοκιμάζει πλήρως τα πρόσφατα συμπεράσματα του Συμβουλίου ⁽¹⁾ που απαιτούν μια πιο συνεκτική προσέγγιση μεταξύ των εσωτερικών και των εξωτερικών πτυχών της διακυβέρνησης των ωκεανών, συμπεριλαμβανομένων συνεργειών μεταξύ στρατηγικών της ΕΕ, των κρατών μελών και των περιφερειών·
5. υπενθυμίζει, μεταξύ άλλων, τις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της με θέμα την ανακοίνωση της Επιτροπής «Προς μια ενοποιημένη θαλάσσια πολιτική» ⁽²⁾, τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών ⁽³⁾, την «Ανάπτυξη του δυναμικού της ωκεάνιας ενέργειας» ⁽⁴⁾ και την «Καλύτερη προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος» ⁽⁵⁾·
6. τονίζει τον ηγετικό ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη θαλάσσια διακυβέρνηση, που αποσκοπεί στον εφοδιασμό των ευρωπαϊκών ακτών και θαλασσών με το πιο ολοκληρωμένο σύστημα πολιτικών και κανονισμών στον κόσμο —ένα σύστημα που αναγνωρίζει το ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των παράκτιων κοινοτήτων και των οικονομικών και κοινωνικών φορέων στην εξασφάλιση της δέουσας αντιμετώπισης των οικονομικών, περιβαλλοντικών, κλιματικών και κοινωνικών πτυχών κατά τρόπο ολοκληρωμένο και βασισμένο στην πολυεπίπεδη διακυβέρνηση·
7. θεωρεί, ωστόσο, ότι η διακυβέρνηση των ωκεανών επηρεάζεται από το φαινόμενο που είναι γνωστό ως η «τραγωδία των κοινών αγαθών». Παρότι υφίσταται σειρά γενικών παγκοσμίων ή ανά θάλασσα συμφωνιών, όπως η UNCLOS και ειδικές συμφωνίες ιδίως στο πλαίσιο του ΔΝΟ, υπάρχει σημαντικός βαθμός κατακερματισμού. Υπό τις εν λόγω συνθήκες, ο ρόλος της ΕΕ συνίσταται τόσο στο να αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση όσο και στο να παρέχει κίνητρα ώστε οι τρίτες χώρες εταίροι να αναπαράγουν τα υψηλά πρότυπα που προβλέπονται στο πλαίσιο της θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ· αυτά τα κίνητρα, συμπεριλαμβανομένης της οικοδόμησης δεξιοτήτων, θα μπορούσαν δυνητικά να συμπεριληφθούν σε διεθνείς εμπορικές συμφωνίες και αναπτυξιακά προγράμματα που διαπραγματεύεται η ΕΕ με τρίτες χώρες·

⁽¹⁾ Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 3ης Απριλίου 2017.

⁽²⁾ Εισηγητής: Michael Cohen, CdR 126/2010.

⁽³⁾ Εισηγητής: Paul O'Donoghue, CdR 3766/2013.

⁽⁴⁾ Εισηγητής: Rhodri Glyn Thomas, CdR 1693/2015.

⁽⁵⁾ Εισηγητής: Hermann Kuhn, CdR 7256/2014.

8. υπενθυμίζει ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη διαθέτουν συντρέχουσες αρμοδιότητες στον τομέα των διεθνών σχέσεων, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων ζητημάτων. Αυτό απαιτεί ενισχυμένο συντονισμό μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης και εξασφάλιση ότι οι ενωσιακές και εθνικές θέσεις σχετικά με τέτοια διεθνή φόρουμ έχουν υποβληθεί σε αξιολόγηση εδαφικού αντικτύπου με στόχο την πλήρη συνεκτίμηση των συμφερόντων των αρμόδιων τοπικών και περιφερειακών αρχών σε αυτές·

9. τονίζει ότι πολλά ζητήματα που αφορούν τη διακυβέρνηση των ωκεανών είναι αναπόφευκτα τοπικού χαρακτήρα λόγω της εξόρυξης πόρων, των οικονομικών οφελών για τις παράκτιες περιοχές, τις αλιευτικές κοινότητες και τους λιμένες, ή των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στις ακτές και τις θάλασσες της Ευρώπης. Η περιβαλλοντική και κλιματική πολιτική και οι οικονομικές αποφάσεις σχετικά με τους ωκεανούς σε άλλα μέρη του πλανήτη επηρεάζουν τις τοπικές και περιφερειακές αρχές της ΕΕ. Για τον λόγο αυτό απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις στον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και την αντίστοιχη υποστηρικτική διακυβέρνηση σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο·

10. επισημαίνει ότι η θαλάσσια πολιτική συνδέεται άμεσα με την οικονομική, περιβαλλοντική και χωροταξική πολιτική για τις παράκτιες περιοχές. Ο τρόπος με τον οποίο οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαχειρίζονται τις πολιτικές για τις παράκτιες περιοχές θα έχει άμεσο υπεράκτιο αντίκτυπο. Όσον αφορά θέματα όπως τα αιολικά πάρκα, η υπεράκτια δραστηριότητα έχει συχνά θεωρηθεί ως εύκολη λύση για δραστηριότητες που βρίσκουν αντίσταση στις παράκτιες περιοχές·

11. επισημαίνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαθέτουν αρμοδιότητες και θετικές εμπειρίες διαχείρισης σε ευρύ φάσμα τομέων, όπως η αλιεία, η συλλογή οστρακοειδών και η υδατοκαλλιέργεια· η χορήγηση επιδοτήσεων, π.χ. με την επιδότηση μη αποδοτικών στόλων, η άσκηση οικονομικών και περιβαλλοντικών πολιτικών (π.χ. θαλάσσια απορρίμματα) ή η διενέργεια ελέγχων (π.χ. έλεγχος οχημάτων) που έχουν θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο σε άλλα εδάφη εκτός των συνόρων της ΕΕ. Επίσης, αποτελούν συχνά μέρος των λιμενικών αρχών·

12. υπενθυμίζει τις πρόσφατες ερευνητικές εργασίες σχετικά με την οικονομία των ωκεανών και τη γαλάζια οικονομία που εκπονήθηκαν από την ΕτΠ⁽⁶⁾ και τον ΟΟΣΑ⁽⁷⁾. Επιμένει, σύμφωνα με το θεματολόγιο για τη βελτίωση της νομοθεσίας, ότι είναι αναγκαίο να πραγματοποιούνται εκ των προτέρων εκτιμήσεις επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένων των εδαφικών επιπτώσεων, για τον προσδιορισμό των πιθανών απειλών από όλους τους τομείς, των δυνητικών μέτρων μετριασμού και των αναμενόμενων κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων πριν από τη θέσπιση νέας νομοθεσίας, την έγκριση νέων τεχνολογιών εξόρυξης ή τον καθορισμό νέων προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών·

13. υπενθυμίζει τους νέους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ που υπεγράφησαν από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και του ΟΗΕ. Η διακυβέρνηση των ωκεανών αφορά τον στόχο βιώσιμης ανάπτυξης 14 σχετικά με τη ζωή κάτω από την επιφάνεια των υδάτων ή τον στόχο 13 σχετικά με τη δράση για το κλίμα, καθώς και τον στόχο 11 σχετικά με τις βιώσιμες πόλεις και κοινότητες. Η ΕτΠ επικροτεί το σχέδιο της Επιτροπής για μετουσίωση των στόχων αυτών σε διάφορες πολιτικές της ΕΕ⁽⁸⁾, καθώς θα αποτελέσει καλή βάση για την οικοδόμηση συνεννόησης σε διεθνές επίπεδο η οποία θα υπερβαίνει τις τομεακές λύσεις για τη βιώσιμη διακυβέρνηση των ωκεανών·

14. είναι, αντιθέτως, της γνώμης ότι η είσοδος αγαθών και προϊόντων ωκεάνιας προέλευσης από τρίτες χώρες στην ενιαία αγορά της ΕΕ θα πρέπει να εξαρτάται από τη σταδιακή σύγκλιση των εν λόγω χωρών προς τα υψηλότερα πρότυπα της ΕΕ, όπως παραδείγματος χάρι όσον αφορά την απαγόρευση των απορριψέων στη θάλασσα·

15. πιστεύει ότι οι τρεις τομείς προτεραιότητας της κοινής ανακοίνωσης που κατανέμονται σε 14 δράσεις διαμορφώνουν μια ισχυρή βάση για την ανάληψη περαιτέρω δράσης σε ενωσιακό και διεθνές επίπεδο όσον αφορά τη διακυβέρνηση των ωκεανών. Παρότι η ανακοίνωση αφορά πρωτίστως τη διεθνή διάσταση της θαλάσσιας πολιτικής, υπάρχει επίσης τοπική και περιφερειακή σκοπιά, όσον αφορά ζητήματα αρμοδιοτήτων και άμεσου εδαφικού αντικτύπου, καθώς και βαθμού εξειδίκευσης και εξάρτησης από τον ωκεανό·

Τομέας προτεραιότητας 1: Βελτίωση του διεθνούς πλαισίου διακυβέρνησης των ωκεανών

16. σημειώνει, όσον αφορά τη **δράση 1** σχετικά με την κάλυψη των κενών στο διεθνές πλαίσιο για τη διακυβέρνηση των ωκεανών με σκοπό τη βελτίωση του νομικού πλαισίου και την εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού, ότι, σε διεθνές επίπεδο, υπάρχει ήδη εκτενές νομικό πλαίσιο το οποίο καλύπτει τα θαλάσσια όρια, τη ναυσιπλοΐα, το αρχιπελαγικό καθεστώς και τα καθεστώτα διαμετακόμισης, τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες, τη δικαιοδοσία επί της ηπειρωτικής υφαλοκρηπίδας, την

⁽⁶⁾ Αλέξανδρος Χαράλαμπος κ.ά., *Developing Blue economy through better methodology for assessment on local and regional level* (Ανάπτυξη της γαλάζιας οικονομίας με τη βελτίωση της μεθοδολογίας για την αξιολόγησή της σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο), Επιτροπή των Περιφερειών, 2016. http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/order%206203_Blue%20Economy_-form_WEB.pdf.

⁽⁷⁾ ΟΟΣΑ, «*Η οικονομία των ωκεανών το 2030*», 2016. <http://www.oecd.org/futures/oceaneconomy.htm>.

⁽⁸⁾ COM(2016) 740 final.

υποθαλάσσια εξόρυξη βαθύων υδάτων, το καθιστώντας εκμετάλλευσης, την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, την επιστημονική έρευνα και την επίλυση διαφορών· υπενθυμίζει εν προκειμένω ότι τα υφιστάμενα διοικητικά όρια και οι πολιτιστικές και παραδοσιακές ιδιαιτερότητες των ευρωπαϊκών τοπικών και περιφερειακών κοινοτήτων θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για τους σκοπούς της χάραξης μιας πολιτικής για τη διακυβέρνηση των ωκεανών·

17. φρονεί ότι οι πολιτικές της ΕΕ είναι ήδη δυναμικές όσον αφορά ζητήματα για την αλιεία, τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές. Σε ορισμένα κράτη μέλη, τα σχέδια χρήσης γης αποτελούν σημαντικό εργαλείο πολιτικής για τον τοπικό χωροταξικό σχεδιασμό των χερσαίων και υδάτινων εκτάσεων. Οι τοπικές αρχές είναι ήδη αρμόδιες για το σχεδιασμό των παράκτιων ζωνών και των χωρικών υδάτων. Ο στρατηγικός σχεδιασμός της χρήσης γης δεν πρέπει να διακυβεύεται από τη διακυβέρνηση ή το νομικό πλαίσιο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η κυριότερη πρόκληση που εγείρεται, τόσο σε επίπεδο ΕΕ γενικότερα όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο ειδικότερα, συνίσταται στην έλλειψη ελέγχου και αυστηρής εφαρμογής. Ως εκ τούτου, αποτελώντας παράδειγμα προς μίμηση, η ΕΕ είναι σε θέση να εισάγει απαιτήσεις αμοιβαιότητας και να παρέχει κίνητρα κατά τη διαπραγμάτευση νέων διεθνών κανόνων με τρίτες χώρες και οργανισμούς. Αυτή η παγκόσμια πρωτοβουλία για την επιβολή των εν λόγω κανόνων είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για όλες τις χώρες, τις περιφέρειες και τους οικονομικούς φορείς·

18. συμφωνεί, όσον αφορά τη **δράση 2**, ότι η προώθηση της περιφερειακής διαχείρισης της αλιείας και η συνεργασία σε βασικές περιοχές των ωκεανών για την κάλυψη των κενών της περιφερειακής διακυβέρνησης θα βελτιώσει τη θέση της αλιείας της ΕΕ και θα συνδράμει και άλλους παράγοντες ώστε να ανταποκρίνονται στα υψηλά πρότυπα που ισχύουν εντός της ΕΕ·

19. ανησυχεί μήπως οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με την εξόρυξη του θαλάσσιου βυθού λειτουργήσουν αποτρεπτικά για την εστίαση στα σχέδια αποδοτικής χρήσης των πόρων της ΕΕ δεδομένου, επιπλέον, ότι η τεχνολογία για την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων δεν είναι δοκιμασμένη και ενδέχεται να βλάψει το φυσικό περιβάλλον. Απευθύνει έκκληση για συντονισμό με τις διαπραγματεύσεις που διεξάγουν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιου Βυθού·

20. συνιστά, σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΕ να διοργανώνει εκστρατείες και να παρέχει κίνητρα σε άλλες χώρες και οργανισμούς με σκοπό την καθιέρωση του ευρωπαϊκού συστήματος κίτρινων και κόκκινων καρτών ως μοντέλου για την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας σε παγκόσμια κλίμακα, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης μηχανισμού μάρης λίστας και απαγορεύσεων των εξαγωγών για λόγους μη συμμόρφωσης. Η ΕτΠ ζητεί την επιτάχυνση των τρεχόντων σχεδίων για ένα ηλεκτρονικό μέσο διαχείρισης των πιστοποιητικών αλιευμάτων. Τα εν λόγω μέτρα θα μπορούσαν να τονώσουν τον κλάδο σε περιφέρειες που εφαρμόζουν αυστηρά τις σχετικές διατάξεις·

21. εκτιμά ότι η **δράση 3** σχετικά με τη βελτίωση του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των διεθνών οργανισμών και τη σύναψη εταιρικών σχέσεων για τη διαχείριση των ωκεανών («Ocean Partnerships») θα αποφέρει οφέλη στους περιφερειακούς θαλάσσιους κόμβους μέσω της βελτίωσης της διεθνούς προβολής τους·

22. θεωρεί ότι οι τοπικοί και περιφερειακοί πόλοι ανταγωνιστικότητας και αριστείας, ιδίως σε περιοχές με έντονη θαλάσσια διάσταση, συμπεριλαμβανομένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών, μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο και πρέπει να λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη, προκειμένου να αναπτύξουν διεθνείς ερευνητικές ομάδες και πλατφόρμες μεταφοράς τεχνολογίας για τη στήριξη του έργου της ΕΕ στη διακυβέρνηση των ωκεανών·

23. είναι αντίθετη στην ιδέα της δημιουργίας νέων διεθνών κανόνων και οργανισμών από μηδενική βάση. Η ΕτΠ συμφωνεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι είναι πιο συνετό να βελτιωθεί το ισχύον σύστημα διακυβέρνησης και επιβολής με την εστίαση στις ελλείψεις και την ενίσχυση του διεθνούς συντονισμού. Σημαντική εν προκειμένω είναι να διασφαλιστεί η ορθή κατανόηση των αλυσιδωτών επιπτώσεων σε άλλους τομείς πολιτικής και κλάδους (π.χ. αλιεία) πριν από τη δρομολόγηση νέων μέτρων εντός συγκεκριμένου πλαισίου (π.χ. πετρελαϊκή έρευνα)·

24. συνιστά, όσον αφορά τη διαχείριση της βιολογικής ποικιλότητας σε τομείς που βαίνουν πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας, η ΕΕ να βελτιώσει τον συντονισμό με τον EMSA⁽⁹⁾ και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας (EFCA) και να εξασφαλίσει τη συμμετοχή των ευρωπαϊκών περιφερειών στις δράσεις συντονισμού και διαβούλευσης με παρακείμενες ευρωπαϊκές περιφέρειες·

25. εκτιμά ότι η διακυβέρνηση των ωκεανών αποτελεί μέρος της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης της ΕΕ και προϋποθέτει συνεπώς τη συγκέντρωση εθνικών και ενωσιακών πόρων για την ανάπτυξη ικανοτήτων, τη διενέργεια ελέγχων, την επιβολή, την αποτροπή και

(9) EMSA: Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (<http://www.emsa.europa.eu/>).

τη διώξη όλων των οντοτήτων που παραβιάζουν τα υφιστάμενα νομικά πλαίσια. Προς τον σκοπό αυτό απαιτείται η εξασφάλιση της συμμετοχής των αρμόδιων τοπικών και περιφερειακών αρχών όσον αφορά τη **δράση 4** σχετικά με την ανάπτυξη ικανοτήτων, δεδομένου ότι αυτό θα αποφέρει άμεσα οφέλη για τις παράκτιες και θαλάσσιες περιοχές σε πολλές τεχνικές και διοικητικές πτυχές·

26. τονίζει ότι η **δράση 5** σχετικά με τη διασφάλιση της ασφάλειας και της προστασίας στις θάλασσες και τους ωκεανούς είναι καίριας σημασίας για τους ναυτικούς, τις επιχειρήσεις και τους φορείς εκμετάλλευσης λιμένων, καθώς και βασικό στοιχείο της καταπολέμησης της εξαναγκαστικής εργασίας και της εμπορίας ανθρώπων. Η ΕΕ θα πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί την κορυφαία δικαιοδοσία στον τομέα, με το πλέον ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο για την ασφάλεια και την προστασία στη θάλασσα και τους λιμένες και να αξιοποιεί τη σημαντική διεθνή επιρροή της για την ενθάρρυνση αμοιβαίων ρυθμίσεων σε άλλες περιοχές του πλανήτη·

27. πιστεύει ότι η συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών και του Frontex, του EMSA και της EFCA, πρέπει να οδηγήσει στην ανάπτυξη κοινής ικανότητας θαλάσσιας επιτήρησης στο πλαίσιο της οποίας η ΕΕ θα παρέχει, κατά περίπτωση, τα προηγμένα σκάφη και την τεχνολογία αιχμής που απαιτούνται για την αποτελεσματική ενίσχυση της επιτήρησης·

Τομέας προτεραιότητας 2: Μείωση της πίεσης στους ωκεανούς και τις θάλασσες και δημιουργία των συνθηκών για βιώσιμη γαλάζια οικονομία

28. εκτιμά ότι, όσον αφορά τη **δράση 6**, είναι επιτακτική η ανάγκη εφαρμογής της συμφωνίας COP21 των Παρισίων στη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή προκειμένου να μετριαστούν οι επιβλαβείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους ωκεανούς, στις ακτογραμμές και στα οικοσυστήματα, και να αντιμετωπιστεί το μελλοντικό κόστος της υπερθέρμανσης του πλανήτη και της ανόδου της στάθμης των ωκεανών. Οι παγκόσμιοι στόχοι για το κλίμα απαιτούν τη λήψη τοπικών μέτρων προσαρμογής διότι οι περισσότερες κλιματικές επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με πρόσφατη δήλωση της ΕτΠ⁽¹⁰⁾, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές καλούνται να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην προετοιμασία και την υλοποίηση εθνικών, ενωσιακών και διεθνών πλαισίων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους ωκεανούς του πλανήτη. Για τον σκοπό αυτό, είναι αναγκαίο να λάβουν ειδική στήριξη από πλευράς ικανοτήτων και χρηματοδοτικών πόρων, ιδίως στην περίπτωση των εξόχως απόκεντρων περιοχών που κατέχουν κεντρική θέση στην ευρωπαϊκή θάλασσα και ωκεάνια διάσταση και λόγω της στρατηγικής τους θέσης στον Ατλαντικό και στον Ινδικό Ωκεανό και στην Καραϊβική. Επιπλέον, για να τηρηθεί η συμφωνία του Παρισιού, είναι απαραίτητο όχι μόνο να περιληφθούν μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στον τομέα της διαχείρισης των θαλασσών, αλλά και να παραμείνει στο υπέδαφος ένα σημαντικό μέρος των υφιστάμενων ορυκτών καυσίμων. Εν προκειμένω, θεωρεί ότι, για λόγους συνέπειας, η δράση 6 θα πρέπει να ενισχυθεί με την ενσωμάτωση μέτρων για την αποτροπή νέων ερευνών που αποσκοπούν στην ανεύρεση πετρελαίου σε ευαίσθητες περιοχές των ευρωπαϊκών θαλασσών.

29. εμμένει στην άποψη ότι η **δράση 7** σχετικά με την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας και την ενίσχυση της βιώσιμης διαχείρισης των διατροφικών πόρων των ωκεανών παγκοσμίως, αποφέρει άμεσα οφέλη στον αλιευτικό κλάδο της ΕΕ. Αυτό περιλαμβάνει την ενίσχυση των περιφερειακών οργανώσεων διαχείρισης της αλιείας (RFMO), με τη διασφάλιση της πλήρους λειτουργικότητάς τους, και προϋποθέτει τη βελτίωση της σχετικής εντολής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ώστε να διαπραγματεύεται με τις RFMO και να τις στηρίζει·

30. συμμερίζεται, σύμφωνα με τη **δράση 8**, την άποψη ότι θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά οι αλιευτικές επιδοτήσεις που βλάπτουν το περιβάλλον τόσο εντός της ΕΕ όσο και σε τρίτες χώρες. Πρέπει να προσδιοριστούν κατάλληλα κίνητρα και μέτρα ανακούφισης για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των κοινοτήτων που εξαρτώνται σε πολύ μεγάλο βαθμό από την αλιεία, τόσο εντός της ΕΕ όσο και σε άλλες περιοχές του πλανήτη·

31. εκτιμά ότι η **δράση 9** σχετικά με την καταπολέμηση των θαλάσσιων απορριμμάτων και της «θάλασσας από πλαστικό» αποτελεί μία από τις σημαντικότερες πρωτοβουλίες της παρούσας πρότασης, διότι αποφέρει άμεσα οφέλη στον τουρισμό και την αλιεία. Εάν ο άνθρωπος συνεχίσει να ρυπαίνει το περιβάλλον με πλαστικά απορρίμματα με τον ίδιο ρυθμό, όπως σήμερα, το 2050 οι θάλασσες θα περιέχουν περισσότερα πλαστικά απόβλητα απ' ό,τι ψάρια. Οι υφιστάμενες αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών για τη διαχείριση και την πρόληψη των αποβλήτων μπορούν να έχουν καθοριστικό αντίκτυπο. Οι τοπικές αρχές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο όσον αφορά την ικανότητά τους να ανακτούν ενέργεια από την απόθεση ανακτηθέντος πλαστικού. Επί του παρόντος, το 28 % των αποβλήτων εξακολουθεί να απορρίπτεται σε χώρους υγειονομικής ταφής στην ΕΕ. Ένα εύρωστο περιβαλλοντικό πλαίσιο της ΕΕ για την πρόληψη, συμπεριλαμβανομένης ενδεχόμενης απαγόρευσης των μικροπλαστικών στην ΕΕ, προϋποθέτει ορθή επιβολή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και συνεχείς επενδύσεις σε καθαρότερες τεχνολογίες που περιλαμβάνουν την ανάπτυξη ειδικά προσαρμοσμένων τοπικών και περιφερειακών πολιτικών στον τομέα της πρόληψης των θαλάσσιων απορριμμάτων. Αυτό το πλαίσιο πρέπει να περιλαμβάνει την περαιτέρω πρόοδο προς την κατεύθυνση κοινού καθεστώτος όχι μόνο για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αλλά και όσον αφορά τα τέλη αποβλήτων πλοίου και καταλοίπων φορτίου, προκειμένου να αποθαρρυνθούν τα πλοία από την απόρριψη τους πριν τον ελλιμενισμό τους. Παρότι οι περιφέρειες και οι τοπικές αρχές της Ευρώπης συγκαταλέγονται μεταξύ των μεγαλύτερων παραγωγών θαλάσσιων απορριμμάτων και πλαστικών, υφίστανται επίσης τις επιπτώσεις των απορριμμάτων που προέρχονται από περιοχές εκτός της ΕΕ· ως εκ τούτου, η διεθνής συνεργασία είναι απολύτως αναγκαία·

32. επικροτεί την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την καταπολέμηση της ρύπανσης των ωκεανών και των θαλάσσιων απορριμμάτων ειδικότερα, επισημαίνει ωστόσο ότι πρόκειται μόνο για ένα πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της επίτευξης καθαρότερων ωκεανών και ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη μπορούν να δώσουν το παράδειγμα με την κατάρτιση κοινού σχεδίου για την απομάκρυνση επιβλαβών ουσιών όπως πυρομαχικών, χημικών και πυρηνικών υλικών από τη θάλασσα. Ως εκ

⁽¹⁰⁾ Εισηγήτρια: Sirpa Hertell, Cdr 2430/2016.

τούτου, η ΕΤΠ υπογραμμίζει εν προκειμένω τη σημασία των πιλοτικών έργων που μπορούν να αναπτύξουν και να αναδείξουν τις ικανότητες, την τεχνολογία και τη δέσμευση της Ευρώπης για την ειρήνη. Αυτά τα έργα μπορούν να αποτελέσουν ταυτόχρονα πηγή τεχνολογικών εξαγωγών και τεχνογνωσίας, με δυνατότητα άσκησης επιρροής σε τρίτες χώρες και οργανισμούς υπό τη μορφή κινήτρου για τη θέσπιση παρόμοιων πολιτικών και σε άλλες περιοχές·

33. πιστεύει ότι το εν λόγω κοινό σχέδιο για τη ρύπανση των ωκεανών μπορεί επίσης να αποφέρει απτά οφέλη για τις θαλάσσιες περιφέρειες και κοινότητες, τόσο άμεσα από πλευράς τεχνογνωσίας, εμπειρογνωμοσύνης και αυξημένης πολιτικής προστασίας, ικανοτήτων στους τομείς της έρευνας, της διάσωσης και της αποκατάστασης όσο και ευρύτερα, με την επακόλουθη αύξηση των εσόδων από τον τουρισμό και την αλιεία, τη γενικότερη οικονομική ανάπτυξη, καθώς και τη διασφάλιση καθαρότερου περιβάλλοντος και οφελών για την υγεία, όχι μόνο για τις παράκτιες περιοχές της Ευρώπης, αλλά και για τις παρακείμενες περιοχές, καθώς και για ολόκληρο το ωκεάνιο οικοσύστημα·

34. σημειώνει ότι η **δράση 10** σχετικά με την προώθηση του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού (ΘΧΣ) σε παγκόσμιο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των δυνητικών διεθνών κατευθυντηρίων γραμμών IOC-UNESCO για τον ΘΧΣ, συνάδει με παλαιότερες γνωμοδοτήσεις της ΕΤΠ, στις οποίες αναδεικνύονταν οι προηγμένες πολιτικές της ΕΕ για τον ΘΧΣ και η συμβολή των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Αποτελεί επίσης ευκαιρία για τις επιχειρήσεις της ΕΕ να παράσχουν σχετικές υπηρεσίες και προϊόντα σε παγκόσμιο επίπεδο·

35. συμφωνεί σε αυτό το πλαίσιο με τη **δράση 11**, η οποία αποσκοπεί στην επίτευξη του παγκόσμιου στόχου της διατήρησης του 10 % των θαλάσσιων και παράκτιων περιοχών και της προώθησης της αποτελεσματικής διαχείρισης των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών (ΘΠΠ) για την αποτελεσματική δημιουργία «ωκεάνιων πάρκων». Τρέχουσες μελέτες παρόμοιων έργων στην Αυστραλία καταδεικνύουν ότι προκύπτουν οφέλη για τον τουρισμό και την αλιεία σε γειτονικές περιφέρειες που μπορούν να αναπαράχθουν και σε άλλες περιοχές, μεταξύ άλλων και σε τμήματα των ευρωπαϊκών ακτών. Υπογραμμίζει εν προκειμένω τη σημασία της εξασφάλισης της συμμετοχής και της ενίσχυσης της θέσης των τοπικών ενδιαφερόμενων φορέων κατά τον χαρακτηρισμό και τη διαχείριση ΘΠΠ. Πράγματι, οι υποχρηματοδοτούμενες ΘΠΠ ή η περιορισμένη διαθεσιμότητα των επιστημονικών δεδομένων ενδέχεται να συνιστούν σημαντικό φραγμό στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, π.χ. θαλάσσιες πηγές ενέργειας και λιμένες·

Τομέας προτεραιότητας 3: Ενίσχυση της διεθνούς έρευνας και των δεδομένων για τους ωκεανούς

36. εκτιμά, όσον αφορά τη **δράση 12**, ότι μια συνεκτική στρατηγική της ΕΕ για την παρατήρηση των ωκεανών, των εθνικών αλιευτικών δεδομένων και των θαλασσών θα δώσει ώθηση στις υπηρεσίες δεδομένων και παρατηρήσεων. Ως προς το σημείο αυτό, οι υφιστάμενες ενωσιακές και διεθνείς πλατφόρμες για τη χαρτογράφηση των ωκεανών και του θαλάσσιου βυθού, όπως το δίκτυο EMODnet και το πρόγραμμα «Copernicus» για την παρατήρηση των ωκεανών, πρέπει να ενοποιηθούν και να καταστούν διαλειτουργικές. Θα πρέπει να ενθαρρυνθούν πρωτοβουλίες όπως η πλατφόρμα IPBES (ένας παγκόσμιος και διακυβερνητικός φορέας που είναι ανοικτός σε όλα τα κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών και έχει ως στόχο την ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ της επιστήμης, της πολιτικής και της τοπικής γνώσης στη διαδικασία λήψης αποφάσεων που αφορούν τη βιολογική ποικιλομορφία και τις υπηρεσίες οικοσυστημάτων), συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης νέων εργαλείων, όπως το σκανδιναβικό σκέλος της IPBES, το MAES (χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους) της ΕΕ και το ESMERALDA (βελτίωση της χαρτογράφησης των υπηρεσιών οικοσυστημάτων για τις διαδικασίες χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων)·

37. φρονεί ότι ο συνδυασμός διαφόρων υφιστάμενων και μελλοντικών βάσεων δεδομένων δημιουργεί διατομεακό σώμα θαλάσσιας γνώσης και δεδομένων που εξυπηρετεί πολλαπλούς σκοπούς, όπως η προστασία του περιβάλλοντος, η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια, η βοήθεια για την αντιμετώπιση καταστροφών, οι υπηρεσίες πρώτης αντίδρασης και διάσωσης, ο έλεγχος των συνόρων και η παρακολούθηση της μετανάστευσης ή οι μεταφορές· η ΕΤΠ δεν θεωρεί αναγκαία την προσθήκη περισσότερων βάσεων δεδομένων. Είναι καλύτερα να συντονιστούν οι υφιστάμενες βάσεις δεδομένων έτσι ώστε να είναι χρήσιμες για τα κράτη μέλη·

38. τονίζει ότι η εξασφάλιση συμβατών, επαναλαμβανόμενων και αλληλοεπικαλυπτόμενων βάσεων δεδομένων και η συλλογή δεδομένων σχετικά με τις γνώσεις για τη θάλασσα και τη χαρτογράφηση των ωκεανών απαιτούν περισσότερες συνέργειες, όχι μόνο μεταξύ των διαφόρων ενωσιακών και αρμόδιων εθνικών ιδρυμάτων, αλλά και με άλλα κράτη μέλη και διεθνούς οργανισμούς, διότι η χρήση κοινών δεδομένων πρέπει να αποτελεί το εφελτήριο για τη διαμόρφωση κοινών, υπερωκεάνιων αποκρίσεων·

39. επιμένει ότι οι γνώσεις για τη θάλασσα δεν πρέπει να αποτελούν μόνο προσπάθεια του δημόσιου τομέα· φορείς του ιδιωτικού τομέα, επιχειρήσεις στους τομείς της αλιείας και των θαλάσσιων μεταφορών, της ναυτικής μηχανολογίας, των τηλεπικοινωνιών, της βιοτεχνολογίας και της θαλάσσιας έρευνας για πετρέλαιο και φυσικό αέριο, μπορούν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στη συλλογή και την κοινοχρησία των περιβαλλοντικών δεδομένων που συγκεντρώνουν κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων τους στη θάλασσα. Η ΕΕ και άλλοι διεθνείς φορείς πρέπει να παρέχουν τα κατάλληλα κίνητρα και τα μέσα διευκόλυνσης για την επίτευξη του στόχου αυτού, ούτως ώστε να μην προστίθεται περιττός φόρτος·

40. καλεί εκ νέου την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσει τις βέλτιστες πρακτικές για τη χρήση συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στη γαλαζία οικονομία ⁽¹¹⁾. Κατά την προώθηση των εν λόγω πρακτικών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τόσο οι δυνατότητες που παρέχουν οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις όσο και οι περιορισμένες διοικητικές ικανότητες ορισμένων από τις αρμόδιες εθνικές αρχές·

41. επισημαίνει τις ασύμμετρες εδαφικές επιπτώσεις πολλών εκ των προκλήσεων με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωποι οι ωκεανοί μας, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να τίθενται στη διάθεση των τοπικών και περιφερειακών αρχών δεδομένα για τη θάλασσα από πολλούς τομείς πολιτικής, και τούτο κατά τρόπο που να διευκολύνει την πρόσβαση και τη χρήση τους·

42. ζητεί, σύμφωνα με προγενέστερες γνωμοδοτήσεις της ΕτΠ με θέμα τη γαλαζία ανάπτυξη ⁽¹²⁾, την ενίσχυση των επενδύσεων στη «γαλαζία» επιστήμη και καινοτομία (**δράση 13**) και υπογραμμίζει εν προκειμένω τη σημασία της επαγγελματικής εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων των ναυτικών, που πρέπει να αναπτυχθούν σε στενή συνεργασία με τους συναφείς με τη θάλασσα κλάδους·

43. τάσσεται υπέρ της ανάπτυξης διεθνούς έρευνας των ωκεανών, καινοτομίας και επιστημονικών εταιρικών σχέσεων που πρέπει να σχεδιάζονται κατά τρόπο που να συμβάλλει στην τόνωση των περιφερειών οι οποίες επενδύουν στη θαλάσσια έρευνα και καινοτομία (**δράση 14**). Σε αυτό το πλαίσιο, οι πολιτικές και τα προγράμματα της ΕΕ, όπως το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020», καθώς και το ΕΤΘΑ, το πρόγραμμα LIFE, ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» και το ΕΤΠΑ, μπορούν να αξιοποιηθούν καταλλήλως για την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων στον τομέα της έρευνας των ωκεανών και της καινοτομίας, μεταξύ άλλων και με τρίτες χώρες·

44. αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η στρατηγική της Γαλαζίας ανάπτυξης σε αυτόν τον τομέα και ζητεί την προώθηση στρατηγικών πρωτοβουλιών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, τη διάδοση ορθών πρακτικών και επιτυχημένων έργων, καθώς και την εφαρμογή τους σε άλλες περιοχές, με ιδιαίτερη έμφαση στην εφαρμοσμένη έρευνα και καινοτομία στους τομείς των θαλάσσιων και των παράκτιων δραστηριοτήτων.

Τελικές συστάσεις

45. φρονεί ότι η διακυβέρνηση των ωκεανών επηρεάζει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές κατά τρόπο ιδιαίτερα ασύμμετρο, πράγμα που δημιουργεί προκλήσεις τις οποίες συχνά οι εν λόγω αρχές είναι ανήμπορες να αντιμετωπίσουν. Ταυτόχρονα, οι αλλαγές στο κανονιστικό πλαίσιο, την αλιεία ή την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων σε άλλα μέρη του κόσμου ενδέχεται να έχουν άμεσο οικονομικό ή κοινωνικό αντίκτυπο στις ευρωπαϊκές παράκτιες κοινότητες και στις περιοχές που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από σχετικές με τον ωκεανό δραστηριότητες·

46. θεωρεί, ωστόσο, ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές καλούνται να διαδραματίσουν δυναμικό ρόλο στη θέσπιση βιώσιμων πολιτικών για την πρόληψη της υπεραλίευσης και της θαλάσσιας ρύπανσης, στη διευκόλυνση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης της ΕΕ και στη διοργάνωση εκστρατειών προκειμένου η ΕΕ και τα κράτη μέλη, στη δικαιοδοσία των οποίων υπάγεται πάνω από 10 % των ωκεανών παγκοσμίως, να αποτελέσουν παράδειγμα προς μίμηση στο πλαίσιο των διεθνών διαπραγματεύσεων που αφορούν τους ωκεανούς·

47. ζητεί, σύμφωνα με την υφιστάμενη διοργανική συμφωνία και με τη δέσμη μέτρων για τη βελτίωση της νομοθεσίας, τη συνδιοργάνωση ανά τακτά χρονικά διαστήματα διαρθρωμένου διαλόγου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο και την ΕτΠ, με στόχο την από κοινού ανάπτυξη πρωτοβουλιών θαλάσσιας πολιτικής, με την ενεργό συμβολή εκπροσώπων από τις αντίστοιχες παράκτιες και θαλάσσιες περιφέρειες και κοινότητες της ΕΕ, ιδίως των νησιωτικών, των απομονωμένων και των απομακρυσμένων περιφερειών, ή των άμεσα εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους, συμπεριλαμβανομένων δυνητικά των υφιστάμενων φόρουμ ενδιαφερόμενων φορέων στο πλαίσιο διαφόρων θαλάσσιων ενωσιακών μακροπεριφερειακών στρατηγικών, καθώς και εκπροσώπων από τις RFMO.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

⁽¹¹⁾ Εισηγητής: Adam Banaszak, CdR 4835/2014.

⁽¹²⁾ Εισηγητής: Adam Banaszak, CdR 2203/2012, CdR 4835/2014 και Christophe Clergeau, CdR 6622/2016.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Έργα διαπροσωπικής και μικρής κλίμακας στο πλαίσιο προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας»

(2017/C 342/06)

Εισηγητής: ο κ. Pavel Branda (CZ/ECR), αντιδήμαρχος Rádlo

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Ποσοστό μεγαλύτερο από το ένα τρίτο των πολιτών της ΕΕ ζουν και εργάζονται σε παραμεθόριες περιοχές της Ευρώπης. Τα εν λόγω σύνορα έχουν άμεσο και έμμεσο αντίκτυπο στις ζωές τους. Η διασυνοριακή συνεργασία (ΔΣ) έχει αποδειχθεί το αποτελεσματικότερο εργαλείο υπέρβασης των φραγμών που αντιπροσωπεύουν τα σύνορα και του διακριτικού τους ρόλου, καθώς ενισχύει παραμεθόριες περιοχές και βελτιώνει την ποιότητα ζωής των πολιτών των παραμεθόριων περιοχών.
2. Η ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην απομάκρυνση των συνοριακών εμποδίων και την προώθηση της ΔΣ. Κατά την περίοδο 2014-2020, πάνω από 10 δισ. ευρώ θα επενδυθούν στη συνεργασία μεταξύ των περιφερειών, εκ των οποίων περίπου 6,6 δισ. ευρώ θα διοχετευθούν σε παραμεθόριες περιοχές.
3. Τα έργα Interreg Α έχουν επιτύχει πολλαπλά απτά αποτελέσματα για μεγάλο αριθμό ευρωπαίων πολιτών σε πολύ διαφορετικές περιοχές σε ολόκληρη την ΕΕ. Ένα σημαντικό και επιτυχημένο εργαλείο των προγραμμάτων ΔΣ ⁽¹⁾ είναι τα έργα διαπροσωπικής και μικρής κλίμακας, τα οποία έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την προώθηση της σύγκλισης περιφερειών που συνορεύουν και της εδραίωσης της επικοινωνίας μεταξύ των απλών πολιτών.
4. Τα έργα διαπροσωπικής (P2P) και μικρής κλίμακας μπορούν να οριστούν με βάση το μέγεθος, τη διάρκεια και το περιεχόμενο τους. Τα έργα μικρής κλίμακας είναι συνήθως μικρότερα σε μέγεθος σε σύγκριση με τα συνήθη μεγάλα έργα (π.χ. μέγιστο μέγεθος 100 000 ευρώ ⁽²⁾). Ενδέχεται επίσης να είναι περιορισμένης διάρκειας και να έχουν ως επίκεντρο τη χρηματοδότηση πρωτοβουλιών σε πολλούς διαφορετικούς τομείς ΔΣ με τοπικό αντίκτυπο, με σκοπό να υποστηριχθούν οι βασικοί θεματικοί στόχοι ενωσιακών προγραμμάτων (συμπεριλαμβανομένης της οικοδόμησης εμπιστοσύνης, της διαμόρφωσης ευνοϊκών προϋποθέσεων-πλαίσιο, μιας προσέγγισης από κάτω προς τα πάνω, καθώς και της δρομολόγησης νέων εταιρικών σχέσεων). Τα έργα P2P είναι μικρής κλίμακας έργα που επικεντρώνονται πρωτίστως στην προώθηση των επαφών και της αλληλεπίδρασης μεταξύ των ανθρώπων εκατέρωθεν των συνόρων. Τα συγκεκριμένα έργα συνήθως έχουν χαμηλότερο προϋπολογισμό και είναι περιορισμένης διάρκειας. Οι δραστηριότητες του έργου διεξάγονται σε μικρότερες γεωγραφικές περιοχές (συνήθως σε επίπεδο ευρωπεριφερειών) και οι προσεγγίσεις τους είναι συνήθως τοποκεντρικές.
5. Τα έργα διαπροσωπικής (P2P) και μικρής κλίμακας πραγματοποιούνται σε ευρύ φάσμα πεδίων, όπως ο πολιτισμός (π.χ. εκμάθηση της γειτονικής γλώσσας), ο αθλητισμός, ο τουρισμός, η εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση, η οικονομία, η επιστήμη, η προστασία του περιβάλλοντος και η οικολογία, ο τομέας της υγείας, οι μεταφορές και οι υποδομές μικρής κλίμακας (διασυνοριακά χάσματα), η διοικητική συνεργασία, οι δραστηριότητες προώθησης κ.λπ.
6. Στα έργα P2P και τα έργα μικρής κλίμακας έχει πρόσβαση ευρύ φάσμα δικαιούχων όπως, μεταξύ άλλων, δήμοι, ΜΚΟ (πολυάριθμα είδη ενώσεων, πλατφορμών, δικτύων, ιδρυμάτων, εκκλησιών κ.λπ.), εκπαιδευτικά ιδρύματα (σχολεία, κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης και πανεπιστήμια), ερευνητικά ιδρύματα και ιδρύματα υποστήριξης της επιχειρηματικότητας.
7. Τα εν λόγω έργα έχουν λάβει στήριξη από αρκετές γενιές προγραμμάτων ΔΣ. Κατά την τρέχουσα περίοδο, τα έργα P2P και τα έργα μικρής κλίμακας που υλοποιούνται στο πλαίσιο 19 προγραμμάτων ΔΣ (στο ένα τρίτο αυτών κατά προσέγγιση) λαμβάνουν στήριξη μέσω ταμείου μικρών έργων ή παρόμοιου χρηματοδοτικού μέσου (αποκαλούνται ενίοτε μικροέργα, ταμείο συμμετοχικού προϋπολογισμού ή έργο πλαίσιο για τη στήριξη μικρών έργων/πρωτοβουλιών). Τα εν λόγω ταμεία μικρών έργων έχουν συνήθως τη μορφή «έργου πλαισίου» βάσει του οποίου υλοποιούνται διάφορα μικρότερα υποέργα.
8. Σε γενικές γραμμές, η χρηματοδότηση ήταν σχετικά χαμηλή —από 1,5 % έως 20 % των πόρων των προγραμμάτων (χαμηλότερη στα παλαιά κράτη μέλη της ΕΕ, ενώ στα νέα κράτη μέλη και κατά μήκος των «παλαιών» εξωτερικών συνόρων η ζήτηση ήταν πολύ υψηλότερη).

⁽¹⁾ Επισημαίνεται ότι παρόμοιες διασυνοριακές πρωτοβουλίες υφίστανται επίσης εκτός των προγραμμάτων ΔΣ (π.χ. στα γαλλικά σύνορα μεταξύ του διοικητικού διαμερίσματος Pyrénées-Orientales και της Generalitat de Catalunya κ.λπ.), οι οποίες ενδέχεται να παράσχουν επίσης πολύτιμα στοιχεία.

⁽²⁾ Πρόκειται για μέγεθος έργων για τα οποία προβλέπονται διαδικασίες απλουστευμένου κόστους βάσει γενικού κανονισμού.

9. Ανεξάρτητες μελέτες σχετικά με τη ΔΣ, καθώς και όλες οι αξιολογήσεις Interreg ⁽³⁾ που έχουν διενεργηθεί μέχρι σήμερα, επιβεβαιώνουν ότι, στο πλαίσιο των προγραμμάτων Interreg A, τα καλύτερα αποτελέσματα από την άποψη της ποιότητας δεν επιτυγχάνονται πρωτίστως μέσω των εμβληματικών έργων, αλλά η επιτυχία μάλλον καθορίζεται από την ποικιλία των διαφορετικών αυθεντικά διασυνοριακών έργων που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες ανάγκες περιφερειών ενώ προβλέπουν την άμεση συμμετοχή των πολιτών, των τοπικών αρχών και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Αρκετά συχνά, η διαχείριση των εν λόγω προγραμμάτων Interreg A (υποπρογραμμάτων) είναι αποκεντρωμένη. Από την αρχή του Interreg (1990), τα προγράμματα με τα καλύτερα αποτελέσματα κατά την αξιολόγηση είναι συχνά αυτά των οποίων η διαχείριση είναι αποκεντρωμένη, πολλά εκ των οποίων περιλαμβάνουν την παροχή στήριξης σε έργα P2P και σε έργα μικρής κλίμακας.

10. Παρά τον θετικό αντίκτυπο, τα εν λόγω έργα αντιμετωπίζουν ορισμένες σοβαρές δυσκολίες. Δεν θεσμοθετούνται από τις κανονιστικές διατάξεις, και συχνά τα μεγαλύτερα έργα προτιμούνται από τις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές καθώς θεωρούνται αποδοτικότερα από την άποψη του κόστους (το υψηλότερο διοικητικό κόστος των έργων P2P) και ότι διαθέτουν μετρήσιμο αντίκτυπο. Επίσης, είναι δύσκολη η συσχέτιση των μη εμφανών αποτελεσμάτων των εν λόγω έργων με δείκτες που σχετίζονται με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», η οποία επικεντρώνεται στις θέσεις εργασίας και την ανάπτυξη (έλλειψη μεθοδολογίας και κατάλληλων δεικτών αξιολόγησης).

11. Κύριος στόχος της παρούσας γνωμοδότησης είναι η παροχή ενός τεκμηριωμένου καταλόγου των οφελών και της προστιθέμενης αξίας των εν λόγω έργων και της αποκεντρωμένης υλοποίησής τους μέσω ευρωπαϊκών και παρόμοιων δομών, όπως οι ευρωπαϊκοί όμιλοι εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ): η παροχή συστάσεων με σκοπό την περαιτέρω απλούστευσή τους και, τέλος, η υποβολή συγκεκριμένων προτάσεων για μελλοντικά προγράμματα ΔΣ ως συμβολή στη συζήτηση για το μέλλον της πολιτικής συνοχής μετά το 2020.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕΤΠ)

Προστιθέμενη αξία και οφέλη από τα έργα διαπροσωπικής και μικρής κλίμακας

12. Θεωρεί ότι τα έργα P2P και μικρής κλίμακας παρέχουν, σε γενικές γραμμές, σημαντική ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και συμβάλλουν σε σημαντικό βαθμό στην επίτευξη του γενικού στόχου των προγραμμάτων ΔΣ μέσω της υπέρβασης των συνοριακών εμποδίων και της ενοποίησης παραμεθόριων περιοχών και των πολιτών τους. Θα πρέπει να υπογραμμιστούν τα ακόλουθα οφέλη που απορρέουν από τα εν λόγω έργα:

- Συμβολή στην ανάπτυξη μεγαλύτερων έργων και παροχή ουσιαστικής στήριξης της αποτελεσματικής συνεργασίας στο πλαίσιο του συνολικού προγράμματος ΔΣ μέσω:
 - της βελτίωσης των αναγκαίων επαγγελματικών και διαπολιτισμικών δεξιοτήτων των δικαιούχων και της οικοδόμησης ικανότητας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο,
 - της κάλυψης των τομέων νομικής και διοικητικής συνεργασίας,
 - της παροχής περιθωρίων πειραματισμού —τα έργα μικρής κλίμακας αποτελούν σπουδαία μέσα δοκιμής καινοτόμων ιδεών και εργαλείων ΔΣ, και
 - της αξιοποίησής τους ως «εκκολαπτηρίων μεγαλύτερων έργων» —διά της συμβολής τους στη βελτίωση της ποιότητας των μεγάλων έργων μέσω της πραγματοποίησης δοκιμών στο πλαίσιο μικρών έργων.
- Απόκτηση γνώσεων σχετικά με τον πολιτισμό γειτονικών περιοχών. Προώθηση των διαπολιτισμικών δεξιοτήτων των πολιτών παραμεθόριων περιοχών.
- Προώθηση της δυνατότητας σπουδών, εργασίας και επιχειρηματικής δραστηριότητας πέρα από τα σύνορα.
- Διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων. Τα εν λόγω έργα συχνά συμβάλλουν στην υπέρβαση του εμποδίου της γλώσσας μέσω της τόνωσης της εκμάθησης γλωσσών.
- Ανάπτυξη διαπροσωπικών επαφών και δημιουργία εταιρικών σχέσεων. Πολλές διασυνοριακές εταιρικές σχέσεις (και μεταξύ μικρότερων οργανισμών) ξεκινούν και στη συνέχεια αναπτύσσονται σε μακροχρόνια συνεργασία μέσω έργων P2P και μικρής κλίμακας.
- Κινητοποίηση της ευρύτερης κοινωνίας των πολιτών, ακόμη και ενθάρρυνση διαμόρφωσης μιας διασυνοριακής κοινωνίας των πολιτών η οποία θα συνιστά σημαντική συμβολή στην εδαφική συνοχή.
- Ανταλλαγή εμπειριών. Τα εν λόγω έργα αποτελούν σπουδαία πλατφόρμα ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ όλων των παραγόντων ΔΣ, από την κοινωνία των πολιτών μέχρι τις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

⁽³⁾ Για παράδειγμα: ΓΔ Εσωτερικών Πολιτικών: Εδαφική διακυβέρνηση και πολιτική συνοχής, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Βρυξέλλες, 2015- Panteia and partners, Εκ των υστέρων αξιολόγηση του Interreg III 2000-2006, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2010.

- Αντιμετώπιση των τοπικών προβλημάτων. Εξεύρεση τοπικών λύσεων. Τα έργα P2P και μικρής κλίμακας συμβάλλουν στην υλοποίηση κοινών οραμάτων. Πολλά προβλήματα μπορούν να επιλυθούν μόνο μέσω συνεργασίας σε τοπικό επίπεδο.
- Η αντιμετώπιση προβλημάτων της καθημερινότητας (π.χ. η διασφάλιση καλύτερων δημόσιων υπηρεσιών) και η απολιτική προσέγγιση ως προς τη διαμόρφωση του παρόντος και του μέλλοντος των ανθρώπων.
- Οικοδόμηση εμπιστοσύνης. Σήμερα επικρατεί έλλειψη εμπιστοσύνης στην Ευρώπη. Τα εν λόγω απτά έργα P2P συνιστούν σπουδαίο μέσο για την αποκατάσταση της διασυνοριακής εμπιστοσύνης και της εμπιστοσύνης στην Ευρώπη. Αποτελούν επένδυση για το μέλλον.
- Εξάλειψη των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων που οφείλονται στο ενίοτε «δύσκολο» ιστορικό παρελθόν των παραμεθόριων περιοχών ή ακόμη και στις τρέχουσες εξελίξεις. Η ΔΣ και ιδίως τα έργα διαπροσωπικής κλίμακας συμβάλλουν στην επούλωση των «πληγών» που οφείλονται στα σύνορα. Προβάλλουν την αρχή της ανοχής και του σεβασμού. Μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στον συμβιβασμό κατά μήκος των προβληματικών συνόρων στα Δυτικά Βαλκάνια και στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης.
- Προώθηση της ευρωπαϊκής ιδέας. Μέσω της διασυνοριακής αλληλεπίδρασης των ανθρώπων και της συνεργασίας τους με τους γείτονες γίνεται αισθητό το όφελος από την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Τα εν λόγω έργα που στηρίζονται από την ΕΕ μπορούν να συμβάλουν στην αναζωογόνηση του ενθουσιασμού για την Ευρώπη.

Πλεονεκτήματα της αποκεντρωμένης διαχείρισης

13. διακρίνει ωστόσο πλεονεκτήματα όσον αφορά την ενίσχυση των συνεργιών όπου το μέγεθος του επιλέξιμου εδάφους είναι μεγαλύτερο. Παρ' όλα αυτά, έχει επίγνωση του δυνητικού αρνητικού αντικτύπου: είναι πιο δύσκολο τα προγράμματα να αντικατοπτρίζουν τις συγκεκριμένες ανάγκες των διαφορετικών τμημάτων μιας μεγάλης περιοχής. Υπάρχει η τάση να λαμβάνουν στήριξη μεγαλύτερα έργα με αποτέλεσμα η πρόσβαση στην εν λόγω στήριξη να καθίσταται δυσχερέστερη για τους τοπικούς/περιφερειακούς παράγοντες·

14. θεωρεί ότι η αποκεντρωμένη διαχείριση των εν λόγω προγραμμάτων, π.χ. μέσω της προώθησης υποπρογραμμάτων και της θέσπισης της δυνατότητας χρηματοδότησης έργων μικρής κλίμακας και έργων P2P, συνιστά τον καλύτερο τρόπο αντιμετώπισης της συγκεκριμένης τάσης, προκειμένου τα προγράμματα να είναι περισσότερο προσβάσιμα από τους πολίτες·

15. τονίζει τα πλεονεκτήματα των ταμείων μικρών έργων (ή παρόμοιων μέσων για τη χρηματοδότηση έργων P2P και μικρής κλίμακας) μέσω της αποκεντρωμένης διαχείρισής τους:

- Η ανάπτυξη έργων αντί της απλής διαχείρισής τους. Η αποκεντρωμένη διαχείριση δημιουργεί δυνατότητες ως προς: την επιτόπια συνεργασία με δυνητικούς υποψηφίους και συμβάλλει στην επιτυχία των έργων, προάγει την επικοινωνία εταίρων από διαφορετικές πλευρές των συνόρων, την ανάπτυξη ιδεών για έργα, συμβάλλει στη μετατροπή των εν λόγω ιδεών σε αιτήσεις για έργα, στην παρακολούθηση των έργων, στην έμφαση στην πρόληψη και τη συμβολή στην διάρθωση των σφαλμάτων κ.λπ.
- Εγγύτητα προς τους υποψηφίους. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για μικρότερους δήμους, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις κ.λπ.
- Προσβασιμότητα της χρηματοδότησης. Για μικρότερα έργα αυτού του είδους είναι ευκολότερη η διασφάλιση συγχρηματοδότησης και προχρηματοδότησης. Οι διαδικασίες υποβολής αιτήσεων είναι συχνά απλούστερες σε σύγκριση με τις αντίστοιχες για μεγάλα έργα.
- Ευελιξία. Το συγκεκριμένο μέσο είναι κατάλληλο για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων τοπικών ζητημάτων που ενδέχεται να μεταβάλλονται·

16. γνωρίζει ότι η συγκεκριμένη προσέγγιση ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα συγκριτικά υψηλότερο διαχειριστικό κόστος. Θα πρέπει να τονιστεί ότι, πέραν της συνήθους διαχείρισης του έργου, διεξάγονται και πολλές άλλες δραστηριότητες (π.χ. ευαισθητοποίηση των πολιτών, παροχή συμβουλών για την προετοιμασία, την υλοποίηση και τα λογιστικά θέματα). Χωρίς τη συγκεκριμένη από κάτω προς τα πάνω προσέγγιση αποκεντρωμένης διαχείρισης, η υλοποίηση των εν λόγω έργων είναι δύσκολο να γίνει πραγματικότητα·

Ο ρόλος των ευρωπεριφερειών και παρόμοιων διασυνοριακών δομών

17. επισημαίνει ότι τα πλεονεκτήματα της αποκεντρωμένης υλοποίησης των έργων P2P και μικρής κλίμακας επιτυγχάνονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο μέσω της συμμετοχής ευρωπεριφερειών και παρόμοιων διασυνοριακών δομών⁽⁴⁾. Θα μπορούσαν επίσης να έχουν τη νομική μορφή ΕΟΕΣ, η οποία είναι ιδιαίτερα κατάλληλη για τον συγκεκριμένο ρόλο·

⁽⁴⁾ Η σημασία των ευρωπεριφερειών στην ανάπτυξη ΔΣ τονίστηκε στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τον ρόλο των «ευρωπεριφερειών» στην ανάπτυξη της περιφερειακής πολιτικής [2004/2257(INI)].

18. συνιστά, προκειμένου να διασφαλίζεται η επιτυχής υλοποίηση, οι εν λόγω δομές να διαθέτουν σημαντική εμπειρία ΔΣ σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Θα πρέπει να είναι:

- μόνιμες,
- διασυνοριακές ⁽⁵⁾,
- δημόσιου χαρακτήρα ⁽⁶⁾: απαρτιζόμενες κυρίως από τοπικές και περιφερειακές αρχές,
- να έχουν ως κύριο αντικείμενό τους τη διασυνοριακή συνεργασία, και
- να διαθέτουν εμπειρία σε ενωσιακά προγράμματα και έργα της ΕΕ.

Η απλούστευση ως προαπαιτούμενο για την επιτυχή υλοποίηση μικρών έργων

19. τονίζει ότι, προκειμένου να διατηρηθεί η προστιθέμενη αξία και η αποκεντρωμένη διαχείριση των έργων P2P και μικρής κλίμακας, τα εν λόγω έργα και οι διαδικασίες πρέπει να είναι πολύ απλές:

20. επισημαίνει ότι η θέση της ΕτΠ εκφράστηκε στη γνωμοδότησή της με θέμα «Απλούστευση των ΕΔΕΤ από τη σκοπιά των τοπικών και περιφερειακών αρχών» ⁽⁷⁾. Οι συστάσεις σχετικά με τη ΔΣ, όπως να εξαιρεθεί η ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία (ΕΕΣ) από το πεδίο εφαρμογής των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, ή μια πιο ευέλικτη προσέγγιση ως προς την εφαρμογή των θεματικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», είναι ακόμη πιο χρήσιμες σε ό,τι αφορά τα έργα P2P και μικρής κλίμακας.

21. δηλώνει ότι οι απλούστερες διαδικασίες πρέπει να είναι αναλογικές προς τα σχετικά ποσά, τόσο ως προς τη διαχείριση των εν λόγω έργων (διοίκηση, δημοσιονομική διαχείριση, μηχανισμοί ελέγχου κ.λπ.), όσο και ως προς τις ομάδες στόχους [μείωση του διοικητικού φόρτου, εκ των προτέρων πληροφόρηση με επίκεντρο τους στόχους, εφαρμογή της αρχής «μόνον άπαξ» ⁽⁸⁾]. Οι εν λόγω απλούστερες διαδικασίες πρέπει να εφαρμόζονται σε όλα τα στάδια του κύκλου του έργου.

22. συνιστά, κατά τον έλεγχο, την παρακολούθηση και τον λογιστικό έλεγχο, να δίδεται απαραίτητως έμφαση στο περιεχόμενο και στα αποτελέσματα, και όχι απλώς στις διαδικασίες.

23. ζητεί από όλα τα επίπεδα επιμερισμένης διαχείρισης να προωθούν και να χρησιμοποιούν επιλογές απλουστευμένου κόστους ως την κύρια προσέγγιση σε ό,τι αφορά τα έργα P2P και μικρής κλίμακας. Παρά τον απαραίτητο έλεγχο της δημόσιας χρηματοδότησης, η ΕτΠ συνιστά να προωθείται η χρήση της αρχής «μόνον άπαξ», εφάπαξ ποσών, κατ' αποκοπήν ποσών και απλουστευμένων δηλώσεων κόστους (π.χ. τυποποιημένο κόστος ανά μονάδα) σε ό,τι αφορά τη λογιστική διαχείριση των εν λόγω έργων.

Προβολή των αποτελεσμάτων — αξιολόγηση των ταμείων μικρών έργων

24. πιστεύει ότι, δεδομένης της υφιστάμενης κατάστασης στην ΕΕ (αυξανόμενος εθνικισμός, έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, μεταναστευτική κρίση, οικονομικές και νομισματικές δυσχέρειες), υφίσταται σαφώς μια ολοένα και μεγαλύτερη ανάγκη προβολής των συγκεκριμένων οφελών και της προστιθέμενης αξίας των δράσεων της ΕΕ. Η διασυνοριακή συνεργασία και ιδίως τα έργα P2P και μικρής κλίμακας συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον απτών παραδειγμάτων των εν λόγω συγκεκριμένων οφελών και της προστιθέμενης αξίας στην καθημερινή ζωή των πολιτών. Στο πλαίσιο των εν λόγω έργων, τα κονδύλια της ΕΕ έχουν σαφή θετικά αποτελέσματα στην πραγματική ζωή, τις προοπτικές και τις αντιλήψεις των πολιτών της ΕΕ.

25. προτείνει να καταβληθούν προσπάθειες από όλους τους παράγοντες ώστε να αυξηθεί η προβολή των αποτελεσμάτων και των οφελών των εν λόγω έργων — όχι τόσο στις παραμεθόριες περιοχές όπου αυτά είναι εμφανή, αλλά στο εθνικό (κράτη μέλη) και το ευρωπαϊκό επίπεδο (θεσμικά όργανα της ΕΕ), όπου λαμβάνονται οι αποφάσεις για την πολιτική συνοχής. Η παρούσα γνωμοδότηση, σε συνδυασμό με ένα ενημερωτικό φυλλάδιο το οποίο περιέχει συγκεκριμένα παραδείγματα έργων, αποσκοπεί στο να συμβάλει στις εν λόγω προσπάθειες. Στην προβολή των εν λόγω αποτελεσμάτων μπορεί επίσης να συμβάλει η Ημέρα Ευρωπαϊκής Συνεργασίας,

26. αναγνωρίζει την ανάγκη εφαρμογής συγκεκριμένης μεθοδολογίας για την αξιολόγηση των ταμείων μικρών έργων (και παρόμοιων μέσων) τα οποία στηρίζουν έργα P2P και μικρής κλίμακας. Δεδομένου του «μη εμφανούς» χαρακτήρα των έργων P2P, είναι σαφές ότι οι τυπικοί δείκτες αποτελεσμάτων δεν είναι κατάλληλοι για αυτού του είδους την αξιολόγηση (π.χ. για τη μέτρηση του βαθμού εμπιστοσύνης ή της υπέρβασης των προκαταλήψεων). Στο σημείο αυτό, η ύπαρξη της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των πολιτών και των θεσμικών φορέων των παραμεθόριων περιοχών θεωρείται καθαυτή θετικό αποτέλεσμα (παρομοίως με

⁽⁵⁾ De facto, όχι πάντοτε de jure.

⁽⁶⁾ Σύμφωνα με την οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις, όχι απαραίτητα δημόσιου δικαίου.

⁽⁷⁾ COR-2016-00008-00-00-AC-TRA.

⁽⁸⁾ Τα πρόσθετα νομικά συστήματα δημιουργούν σύγχυση, λόγω της ταυτόχρονης εφαρμογής ευρωπαϊκών, εθνικών και περιφερειακών κανονιστικών διατάξεων.

τον αυξανόμενο αριθμό φοιτητών που σπουδάζουν στο εξωτερικό χάρη στο πρόγραμμα Erasmus). Ο αριθμός των συμμετεχόντων πολιτών και των συνεργαζόμενων εταιρών θα πρέπει να είναι επαρκής. Τα έργα μικρής κλίμακας θα συμβάλουν στους δείκτες της δεδομένης επενδυτικής προτεραιότητας, ωστόσο και στην περίπτωση αυτών των έργων, τα οποία δεν είναι αμιγώς P2P, θα πρέπει να εξετάζεται η πτυχή των συνεργαζόμενων εταιρών και του αριθμού των ατόμων που συμμετέχουν ενεργά στη ΔΣ, δεδομένου ότι διαμορφώνεται η ικανότητα των εν λόγω εταιρών να αναπτύξουν περαιτέρω τη συνεργασία αυτού του είδους στο μέλλον. Η εν λόγω πτυχή διευρύνει το πεδίο εφαρμογής των δράσεων που υποστηρίζονται από την ΕΕ χάρη σε μια τοποκεντρική προσέγγιση με επίκεντρο τους πολίτες οι οποίοι καθίστανται βασικοί παράγοντες στην εμφάνιση της ευρωπαϊκής ιδέας στην πράξη. Πολύ συχνά, οι επαγγελματίες και διαπολιτισμικές δεξιότητες που αποκτούν τα μέλη των ομάδων διασυνοριακών έργων είναι πιο πολύτιμες από το αποτέλεσμα του ίδιου του έργου (επενδύσεις μικρής κλίμακας).

Συστάσεις για μελλοντικά προγράμματα ΔΣ μετά το 2020

27. συνιστά τα έργα διαπροσωπικής και μικρής κλίμακας να θεσμοθετούνται στις κανονιστικές διατάξεις που διέπουν τη στήριξη που παρέχει η ΕΕ στη διασυνοριακή συνεργασία ως νόμιμο χρηματοδοτικό μέσο στο πλαίσιο προγραμμάτων ΔΣ και ζητεί από την Επιτροπή να προβλέψει κάτι τέτοιο στην πρόταση για την επόμενη γενιά κανονιστικών διατάξεων.

28. συνιστά επίσης να ενθαρρυνθεί από την Επιτροπή η συμπεριληψη έργων διαπροσωπικής και μικρής κλίμακας στα προγράμματα ΔΣ, ιδίως σε περίπτωση που υπάρχει ζήτηση για έργα αυτού του είδους σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Θα πρέπει να εξασφαλιστούν επαρκείς πιστώσεις για την κάλυψη της εν λόγω από κάτω προς τα πάνω ζήτησης. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στα σύνορα που θα επηρεαστούν από την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ⁽⁹⁾, σε σχέση με τα οποία θα πρέπει να εξευρεθούν λύσεις για τη συνέχιση της συνεργασίας με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου.

29. επισημαίνει ότι τα πλήρη οφέλη από τα εν λόγω έργα μπορούν να επιτευχθούν δια της αποκεντρωμένης διαχείρισης, είτε μέσω ταμείων μικρών έργων, είτε μέσω άλλου παρόμοιου μέσου, είτε απευθείας μέσω επιτόπιων διευθυνουσών επιτροπών. Είναι ουσιώδες η κάθε παραμεθόρια περιοχή να έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί τα δικά της υφιστάμενα μέσα και διαδικασίες, των οποίων η αποτελεσματικότητα έχει διαπιστωθεί στη διάρκεια αρκετών ετών κατά το παρελθόν, διασφαλίζοντας τη συνέχιση της εν λόγω χρηματοδότησης με γενικό στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης των πολιτών στα προγράμματα.

30. συνιστά οι ευρωπαϊκές ή παρόμοιες δομές και οι ΕΟΕΣ να αποτελούν το πλαίσιο διασφάλισης της αποκεντρωμένης υλοποίησης των έργων P2P και μικρής κλίμακας, ώστε να διασφαλίζεται η συνέχειά τους και να λαμβάνονται υπόψη οι ήδη υφιστάμενοι ρόλοι των εν λόγω δομών (π.χ. δικαιούχοι «έργων πλαισίων») που έχουν αποδειχθεί χρήσιμοι. Σε παραμεθόριες περιοχές όπου δεν υφίστανται παρόμοιες δομές, θα πρέπει να ενθαρρύνεται η δημιουργία τους ή να προσδιορίζονται άλλες κατάλληλες λύσεις στο πλαίσιο των οποίων θα γίνονται σεβαστές οι αρχές που αναφέρονται ανωτέρω.

31. τονίζει ότι προκειμένου να διατηρηθεί η προστιθέμενη αξία και τα οφέλη των έργων διαπροσωπικής και μικρής κλίμακας, τα εν λόγω έργα και η διαχείρισή τους πρέπει να παραμένουν όσο το δυνατόν περισσότερο απλές. Θα πρέπει να δίδεται περισσότερη έμφαση στο περιεχόμενο από ό,τι στις διαδικασίες και να προτιμώνται οι επιλογές απλουστευμένου κόστους.

32. επισημαίνει ότι τα έργα P2P συχνά συγκεντρώνουν εταίρους από δημόσιες ή ημι-δημόσιες υπηρεσίες, ενώ αμβλύνουν τον αντίκτυπο των διαφορών στις ρυθμίσεις και στη χρηματοδότηση μεταξύ οργανώσεων από διαφορετικά κράτη μέλη. Ωστόσο, πέρα από την προσωρινή χρηματοδότηση έργων, τα επιτυχημένα έργα P2P πρέπει να είναι σε θέση να συνεχίζονται μέσω διαρθρωτικής χρηματοδότησης. Πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού προκειμένου οι εθνικοί νομοθέτες να ενημερώνονται για εμπειρίες από τη μεθόριο. Τα κράτη μέλη πρέπει να συμμετάσχουν σε ένα σύμφωνο συνόρων ώστε να μειωθεί ο αντίκτυπος των εθνικών ρυθμίσεων και της εθνικής χρηματοδότησης στη μεθόριο.

33. καλεί τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να λάβουν υπόψη τις εν λόγω συγκεκριμένες συστάσεις και να συμπεριλάβουν όλους τους απαραίτητους κανόνες για την εφαρμογή αυτών κατά την κατάρτιση νομοθετικών προτάσεων για την επόμενη γενιά προγραμμάτων ΔΣ, κατά τη διαμόρφωση των εν λόγω προγραμμάτων και κατά την επιτυχή υλοποίησή τους. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα διασφαλιστεί ότι τα οφέλη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης θα γίνουν αναμφίβολα αισθητά στους πολίτες των παραμεθόριων περιοχών της Ευρώπης.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

(9) Ιδίως μεταξύ της Ιρλανδίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αλλά και μεταξύ Γαλλίας και Αγγλίας.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ενίσχυση των νεοφυών και των επεκτεινόμενων επιχειρήσεων στην Ευρώπη υπό το τοπικό και περιφερειακό πρίσμα»

(2017/C 342/07)

Εισηγητής:	ο κ. Tadeusz Truskolaski (PL/EA), Δήμαρχος Białystok
Έγγραφο αναφοράς:	Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα πλαίσια προληπτικής αναδιάρθρωσης, τη δεύτερη ευκαιρία και μέτρα για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών αναδιάρθρωσης, αφερεγγυότητας και απαλλαγής, καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 2012/30/ΕΕ
	COM(2016) 723 final
	Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Οι μελλοντικοί οδηγοί της Ευρώπης: Η πρωτοβουλία για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις
	COM(2016) 733 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Αιτιολογική σκέψη 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι να άρει εμπόδια στην άσκηση θεμελιωδών ελευθεριών, όπως η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων και η ελευθερία εγκατάστασης, τα οποία απορρέουν από διαφορές μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών και διαδικασιών για την προληπτική αναδιάρθρωση, την αφερεγγυότητα και την παροχή δεύτερης ευκαιρίας. Η παρούσα οδηγία επιδιώκει να άρει τα εν λόγω εμπόδια διασφαλίζοντας ότι οι βιώσιμες επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες θα έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματικά εθνικά πλαίσια προληπτικής αναδιάρθρωσης τα οποία θα τους παρέχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τη λειτουργία τους· ότι οι έντιμοι υπερχρεωμένοι επιχειρηματίες θα λαμβάνουν μια δεύτερη ευκαιρία έχοντας απαλλαγεί πλήρως από τα χρέη έπειτα από εύλογο χρονικό διάστημα· και ότι θα βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών αναδιάρθρωσης, αφερεγγυότητας και απαλλαγής, ιδίως στο επίπεδο του περιορισμού της διάρκειάς τους.	Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι να άρει εμπόδια στην άσκηση ελευθεριών που συνδέονται με την εσωτερική αγορά, τα οποία απορρέουν από διαφορές μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών και διαδικασιών για την προληπτική αναδιάρθρωση, την αφερεγγυότητα και την παροχή δεύτερης ευκαιρίας. Η παρούσα οδηγία επιδιώκει να άρει τα εν λόγω εμπόδια διασφαλίζοντας ότι οι βιώσιμες επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες θα έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματικά πλαίσια προληπτικής αναδιάρθρωσης τα οποία θα τους παρέχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τη λειτουργία τους· ότι οι έντιμοι υπερχρεωμένοι επιχειρηματίες θα λαμβάνουν μια δεύτερη ευκαιρία έχοντας απαλλαγεί πλήρως από τα χρέη έπειτα από εύλογο χρονικό διάστημα· και ότι θα βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών αναδιάρθρωσης, αφερεγγυότητας και απαλλαγής, προκειμένου να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις σχετικά με τη διαβούλευση των εργαζομένων (άρθρο 27 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων) και να περιοριστεί η διάρκειά τους. Οι προληπτικές λύσεις που μερικές φορές αποκαλούνται «προ-πακέτα» εντάσσονται σε μια αυξανόμενη τάση του σύγχρονου δικαίου περί αφερεγγυότητας που ευνοεί προσεγγίσεις που, σε αντίθεση με την παραδοσιακή εκκαθάριση της επιχείρησης σε κατάσταση κρίσεως, έχουν ως στόχο την ανάκαμψη της επιχείρησης ή, τουλάχιστον, τη διάσωση μονάδων της που είναι ακόμη οικονομικά βιώσιμες.

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 2

Άρθρο 1.1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
α) διαδικασίες προληπτικής αναδιάρθρωσης που τίθενται στη διάθεση των οφειλετών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες όταν υπάρχει πιθανότητα περιέλευσής τους σε κατάσταση αφερεγγυότητας·	α) διαδικασίες προληπτικής αναδιάρθρωσης που τίθενται στη διάθεση των οφειλετών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες όταν υπάρχει πιθανότητα περιέλευσής τους σε κατάσταση αφερεγγυότητας που επιδιώκουν να επιλύσουν ένα συγκεκριμένο πρόβλημα ή να μειώσουν το παθητικό που οφείλεται στο σύνολο ή σε μέρος πιστωτών ή να μεταβιβάσουν το σύνολο ή μέρος των βιώσιμων δραστηριοτήτων σε άλλη επιχείρηση υπό συνθήκες που να παρέχουν στους πιστωτές ένα μέρος τουλάχιστον ισάξιο με αυτό που θα ελάμβαναν σε περίπτωση εκκαθάρισης·

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 3

Άρθρο 3.1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι οφειλέτες και οι επιχειρηματίες έχουν πρόσβαση σε εργαλεία έγκαιρης προειδοποίησης τα οποία μπορούν να εντοπίζουν τυχόν επιδείνωση της κατάστασης της επιχείρησης και να επισημαίνουν στον οφειλέτη ή στον επιχειρηματία την ανάγκη να αναλάβει επειγόντως δράση.	Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι οφειλέτες και οι επιχειρηματίες καθώς και οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους έχουν πρόσβαση σε εργαλεία έγκαιρης προειδοποίησης τα οποία μπορούν να εντοπίζουν τυχόν επιδείνωση της κατάστασης της επιχείρησης και να επισημαίνουν στον οφειλέτη ή στον επιχειρηματία την ανάγκη να αναλάβει επειγόντως δράση.

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 4

Άρθρο 3.2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι οφειλέτες και οι επιχειρηματίες έχουν πρόσβαση σε σχετικές επικαιροποιημένες, σαφείς, συνοπτικές και φιλικές προς τον χρήστη πληροφορίες σχετικά με τη διαθεσιμότητα εργαλείων έγκαιρης προειδοποίησης, καθώς και σχετικά με τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους για να προβούν σε αναδιάρθρωση σε πρώιμο στάδιο ή να επιτύχουν την απαλλαγή τους από προσωπικά χρέη.	Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι οφειλέτες και οι επιχειρηματίες καθώς και οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους , έχουν πρόσβαση σε σχετικές επικαιροποιημένες, σαφείς, συνοπτικές και φιλικές προς τον χρήστη πληροφορίες σχετικά με τη διαθεσιμότητα εργαλείων έγκαιρης προειδοποίησης, καθώς και σχετικά με τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους για να προβούν σε αναδιάρθρωση σε πρώιμο στάδιο ή να επιτύχουν την απαλλαγή τους από προσωπικά χρέη.

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 5

Άρθρο 3.3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα κράτη μέλη δύνανται να περιορίζουν την πρόσβαση που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ή στους επιχειρηματίες.	

Αιτιολογία

Δεν είναι σαφές γιατί και με ποια κριτήρια (αριθμό εργαζομένων, κύκλο εργασιών, κ.λπ.) ορισμένες επιχειρήσεις θα πρέπει να εξαιρούνται από τους μηχανισμούς έγκαιρης προειδοποίησης.

Τροπολογία 6

Άρθρο 4, (να προστεθεί νέα παράγραφος μετά το άρθρο 4 παράγραφος 4)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Τα κράτη μέλη θεσπίζουν ειδικές διατάξεις που επιτρέπουν στους εργαζομένους να εξετάζουν πριν τις αναδιρθρώσεις τη δυνατότητα εξαγοράς επιχειρήσεων υπό συνεταιριστική μορφή, να περιλαμβάνουν την έναρξη συζητήσεων με τους πιστωτές, τους διευθυντές, τους εμπειρογνώμονες, τα ιδρύματα, τις ενώσεις και τις δημόσιες αρχές προκειμένου να παρέχεται κάθε ευκαιρία πιθανής μόνιμης και βιώσιμης εξαγοράς και η οποία να μην θεωρείται ως λύση έσχατης ανάγκης.

Αιτιολογία

Η απώλεια πόρων σε περίπτωση που μια επιχείρηση υποβληθεί σε εκτεταμένη αναδιάρθρωση ή τεθεί υπό εκκαθάριση, αποτελεί ζημία για την οικονομία της ΕΕ συνολικά. Για τη διάσωση της επιχείρησης, θα πρέπει να υφίστανται όσο το δυνατόν περισσότερες εναλλακτικές επιλογές, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας μετατροπής μιας επιχείρησης σε συνεταιρισμό.

Τροπολογία 7

Άρθρο 8.1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
στ) τους όρους του σχεδίου, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά: i) της προτεινόμενης διάρκειάς του· ii) των τυχόν προτάσεων που προβλέπουν επιμήκυνση του χρόνου εξόφλησης, άφεση ή μετατροπή χρεών σε άλλα είδη ενοχής· iii) κάθε νέας χρηματοδότησης η οποία αναμένεται στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιάρθρωσης·	στ) τους όρους του σχεδίου, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά: i) της προτεινόμενης διάρκειάς του· ii) των τυχόν προτάσεων που προβλέπουν επιμήκυνση του χρόνου εξόφλησης, άφεση ή μετατροπή χρεών σε άλλα είδη ενοχής· iii) κάθε νέας χρηματοδότησης η οποία αναμένεται στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιάρθρωσης· iv) των επιπτώσεων για τους εργαζομένους και τους υπεργολάβους των σχεδίων αναδιάρθρωσης· v) των επιπτώσεων στις συντάξεις των συνταξιοδοτηθέντων εργαζομένων·

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕΤΠ)

1. επιδοκιμάζει την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Οι μελλοντικοί οδηγοί της Ευρώπης: Η πρωτοβουλία για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις» ως ανάπτυξη και επέκταση της πρωτοβουλίας Small Business Act· καλεί παράλληλα την Επιτροπή να επικαιροποιήσει τη Small Business Act και να διατηρήσει την ομοιογένειά της·
2. συμφωνεί με την ανησυχία που διατυπώνεται στην ανακοίνωση ως προς τις δυσμενείς επιπτώσεις του συνεχιζόμενου υπερβολικού κατακερματισμού της ενιαίας αγοράς, —συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής ενιαίας αγοράς— στις δυνατότητες ανάπτυξης των νεοφυών (start-up) και των επεκτεινόμενων (scale-up) επιχειρήσεων·
3. επαναλαμβάνει την πλήρη υποστήριξή της στα μέτρα υπέρ της ανάπτυξης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και της άρσης των εμποδίων που τίθενται σε αυτήν·
4. επισημαίνει ότι οι νεοφυείς και οι επεκτεινόμενες επιχειρήσεις επιλέγουν πολύ πιο εύκολα σύγχρονες και ελαστικές μορφές απασχόλησης όπως η τηλεργασία, το ελαστικό ωράριο, οι εταιρείες προσωρινής απασχόλησης και η μισθώση υπαλλήλου, η σύναψη σύμβασης εργασίας ή ο επιμερισμός θέσης εργασίας. Όταν αυτές οι μορφές απασχόλησης παρουσιάζονται ως μια πραγματική επιλογή για τον εργαζόμενο, ενδέχεται να έχουν θετικό αντίκτυπο στην επίτευξη ισορροπίας μεταξύ εργασίας και προσωπικής ζωής και να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας·
5. υπογραμμίζει ότι η συνεργασία μεταξύ ενωσιακών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών δημόσιων αρχών έχει τεράστια σημασία όσον αφορά τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την επέκταση των νεοφυών επιχειρήσεων·
6. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει να λάβει μέτρα ώστε να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης (τόσο επιχειρηματικά όσο και μη) θα λαμβάνουν περισσότερο υπόψη θέματα όπως η δημιουργικότητα, η επιχειρηματικότητα, η οικονομία και η χρηματοδότηση·
7. υπογραμμίζει τη συμβολή των επιτευγμάτων των πόλεων και των περιφερειών στην ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας με βάση την καινοτομία, χάρη στις δυνατότητές τους να προσαρμόζονται με ευελιξία στα μεταβαλλόμενα δεδομένα της αγοράς, της τεχνολογίας και των πολιτισμικών συνθηκών·
8. επισημαίνει ότι η στήριξη παραγόντων καινοτομίας με ιδιαίτερα έντονο δυναμικό ανάπτυξης επιδρά και σε άλλους παράγοντες της αγοράς. Μαζί με τη σημερινή τάση προώθησης της κυκλικής, της κοινωνικής και της συνεργατικής οικονομίας ⁽¹⁾, τα μέτρα στήριξης και οι διαδικαστικές διευκολύνσεις θα συμβάλλουν, μέσω συνεργειών, στην ανάπτυξη των κοινωνιών συνολικά·
9. τονίζει ότι τα μέτρα υπέρ της περαιτέρω σύζευξης των τομεακών στρατηγικών —συνδέοντας την ερευνητική κοινότητα με τις επιχειρήσεις και τις δημόσιες αρχές όλων των επιπέδων— θα συντελέσουν καθοριστικά στο να έχουν κοινό παρονομαστή οι επιτευχθέντες στόχοι·

Άρση των κανονιστικών, ενημερωτικών και νομικών φραγμών

10. επισημαίνει ότι η νομοθετική ετερογένεια και ασάφεια στα κράτη μέλη της ΕΕ είναι ένα από τα βασικά προβλήματα που περιορίζουν την επέκταση των ευρωπαϊκών νεοφυών επιχειρήσεων ⁽²⁾·
11. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προσπαθήσει να ορίσει σαφώς τις νεοφυείς και τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις και να προβεί στην περαιτέρω απλοποίηση των νομικών διατάξεων για τις ΜΜΕ·
12. συμφωνεί με την τρέχουσα αναλυτική προσέγγιση η οποία αναπτύσσεται στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» (όσον αφορά τη δυνατότητα χρήσης των συστάσεων των εμπειρογνομήνων) και στο έργο του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για τους Συνεργατικούς Σχηματισμούς και τις Βιομηχανικές Αλλαγές·
13. προτείνει την επανεξέταση της δέσμης μέσων και μέτρων μετά από τρεις κύκλους μετρήσεων έτσι ώστε, όχι μόνο να συλλέγονται ενδεικτικά δεδομένα για τις νεοφυείς και τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, αλλά και να διεξάγονται έρευνες όσον αφορά ποιοτικά στοιχεία, πράγμα που θα διευκολύνει τον εντοπισμό ενδεχόμενων προβλημάτων·

⁽¹⁾ Τοπική και περιφερειακή διάσταση της οικονομίας του διαμοιρασμού, εισηγήτρια: Benedetta Brighenti, CDR 2698/2015· Συνεργατική οικονομία και επιγραμμικές πλατφόρμες: ένα κοινό όραμα πόλεων και περιφερειών, εισηγήτρια: Benedetta Brighenti, CDR 4163/2016· Η σημασία της κοινωνικής οικονομίας για την ανάκτηση της οικονομικής ανάπτυξης και την αντιμετώπιση της ανεργίας, εισηγητής: Luís Gomes, CDR 1691/2015·

⁽²⁾ Έξυπνη νομοθεσία για τις ΜΜΕ, εισηγητής: Christian Buchmann, CDR 5387/2016·

14. εκφράζει ικανοποίηση για το γεγονός ότι, σε ευθυγράμμιση με τις προτεραιότητες πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ενιαία αγορά, οι δράσεις του προγράμματος COSME είναι σε μεγάλο βαθμό προσανατολισμένες στη στήριξη των νεοφυών και επεκτεινόμενων επιχειρήσεων·

15. εκφράζει την ανησυχία της για τον αργό ρυθμό με τον οποίο διορθώνεται ο κατακερματισμός των φορολογικών συστημάτων —και ιδίως του ΦΠΑ— στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ. Αυτός ο κατακερματισμός παρακωλύει την ανάπτυξη και τις διασυνοριακές εμπορικές συναλλαγές των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και δη των νεοφυών·

16. εισηγείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει πρόσθετα μέτρα για την υποστήριξη των νεοφυών επιχειρήσεων κατά τη χάραξη και τη συνακόλουθη εφαρμογή στρατηγικών για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας·

Περαιτέρω οικονομική δραστηριότητα και δεύτερη ευκαιρία

17. αναγνωρίζει το πρόβλημα των αναποτελεσματικών και μακροχρόνιων διαδικασιών αφερεγγυότητας των επιχειρήσεων στα κράτη μέλη της ΕΕ, με αποτέλεσμα να στερούνται μια δεύτερη ευκαιρία πολλοί έντιμοι αλλά υπερχρεωμένοι επιχειρηματίες·

18. επικροτεί την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα πλαίσια προληπτικής αναδιάρθρωσης, τη δεύτερη ευκαιρία και μέτρα για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών αναδιάρθρωσης, αφερεγγυότητας και απαλλαγής, καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 2012/30/ΕΕ, [έγγραφο COM(2016)723 της 22ας Νοεμβρίου 2016], η οποία αποσκοπεί στον περιορισμό των σημαντικότερων εμποδίων στην ελεύθερη ροή κεφαλαίων εξαιτίας των διαφορετικών πλαισίων για την αναδιάρθρωση και την αφερεγγυότητα στα κράτη μέλη· εκφράζει ωστόσο την ανησυχία ότι η πρόταση περιορίζεται στις οικονομικές πτυχές, με ειδικευμένους εργαζόμενους σε επιχειρήσεις σαν να ήταν πιστωτές όπως μια τράπεζα ή άλλοι κάτοχοι κεφαλαίων, και η ανάκτηση της επιχείρησης να παρουσιάζεται μόνο ως οικονομική αναδιάρθρωση των ενδιαφερόμενων μερών·

19. θεωρεί πειστικό το επιχείρημα της Επιτροπής ως προς την προστιθέμενη αξία της εφαρμογής των προτεινόμενων νομοθετικών λύσεων σε επίπεδο ΕΕ και, ως εκ τούτου, θεωρεί ότι η πρόταση οδηγίας συνάδει με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας·

20. εκφράζει την ανησυχία μήπως, εξαιτίας της αδυναμίας εναρμόνισης των νομικών συστημάτων των κρατών μελών για θέματα αφερεγγυότητας, αυτό το νομοθετικό μέσο δεν συμβάλει ουσιαστικά στην αύξηση του αριθμού των νεοφυών επιχειρήσεων που παραμένουν στην αγορά για περισσότερα από 2-3 έτη·

21. υπενθυμίζει την έγκριση, στις 20 Μαΐου 2015 από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης του κανονισμού (ΕΕ) 2015/848 περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας στα επιμέρους κράτη μέλη και υποστηρίζει την άποψη ότι οι διαδικασίες αφερεγγυότητας δεν πρέπει να θεωρούνται απλά ως μέσο εκκαθάρισης αλλά και ως μέσο για να εξασφαλιστεί ότι οι πόροι της επιχείρησης θα διατηρηθούν —συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην εργασία των υπαλλήλων της— και ότι, στο μέτρο του δυνατού, θα εξασφαλιστεί η επιβίωση της επιχείρησης. Χαιρετίζει επίσης τη θέσπιση, έως τα τέλη Ιουνίου 2019, ενός διασυνδεδεμένου ψηφιακού συστήματος «μητρώων αφερεγγυότητας» που θα υπάρχει σε κάθε κράτος μέλος και θα είναι δωρεάν προσβάσιμο μέσω της ευρωπαϊκής δικτυακής πύλης ηλεκτρονικής δικαιοσύνης. Εφιστά ωστόσο την προσοχή στο γεγονός ότι χρειάζεται συμπληρωματική υποστήριξη στην προσπάθεια περαιτέρω εξειδίκευσης των δικαστών και ενίσχυσης του επαγγελματισμού του αρμόδιου προσωπικού·

22. χαιρετίζει το νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Απριλίου 2017 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα αμοιβαία κεφάλαια της χρηματαγοράς [COM (2013) 0615] και την πρόταση θέσπισης μιας νέας κατηγορίας αμοιβαίων κεφαλαίων της χρηματαγοράς (ΑΚΧΑ), των ΑΚΧΑ καθαρής αξίας ενεργητικού χαμηλής μεταβλητότητας, που προορίζονται ειδικά για τις μικρές επιχειρήσεις στην πραγματική οικονομία·

23. καλεί τις δημόσιες αρχές εθνικού, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου να δρομολογούν ή να συμμετέχουν ενεργά σε:

— ενημερωτικές εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με το νόημα μιας αποτυχημένης προσπάθειας στην πορεία προς την επιχειρηματική επιτυχία,

— εκστρατείες υπέρ μιας νοοτροπίας διάσωσης αντί εκκαθάρισης μιας επιχείρησης και

— εκστρατείες για την προώθηση της χρήσης ενός μέσου έγκαιρης προειδοποίησης,

— μέτρα για την επιμόρφωση στα οικονομικά και τα χρηματοπιστωτικά των επιχειρηματιών με κύριους αποδέκτες τους μελλοντικούς επιχειρηματίες και αυτούς των νεοφυών επιχειρήσεων, με σκοπό την αναβάθμιση των γνώσεών τους και την τροποποίηση του τρόπου με τον οποίο αντιλαμβάνονται τις διάφορες πηγές κεφαλαίων·

— ειδικά προγράμματα ενίσχυσης δεξιοτήτων για όσους αναπτύσσουν εκ νέου επιχειρηματική δραστηριότητα και μέτρα χρηματοπιστωτικής στήριξης με ευνοϊκούς όρους για την ανάκαμψη δοκιμαζόμενων επιχειρήσεων που παρουσιάζουν ενδείξεις μελλοντικής βιωσιμότητας·

Δημιουργία νέων ευκαιριών

24. θεωρεί ότι πρέπει να διευκολυνθούν οι δραστηριότητες των νεοφυών μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στην ενιαία αγορά της ΕΕ, κυρίως με τη θέσπιση των κατάλληλων ορίων για την ελευθέρωσή τους, σε επίπεδο κρατών μελών, από τις απαιτήσεις αναδιοργάνωσης ή εκ νέου καταχώρισης·

25. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να θέσει τα θεμέλια για την καθιέρωση μιας θεώρησης νεοφυών επιχειρήσεων και ενός καταλόγου όρων που θα επιτρέπουν την ασφαλή και επωφελή αξιοποίηση του διανοητικού και οικονομικού κεφαλαίου τρίτων χωρών, το οποίο είναι δυνατόν να συντείνει στην ανάπτυξη της οικονομίας της ΕΕ·

26. χαιρετίζει τις προσπάθειες που καταβάλλει η Επιτροπή για να βελτιώσει τις ευκαιρίες πρόσβασης στις δημόσιες συμβάσεις για τις νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις και τονίζει την ανάγκη να παρακολουθείται στενά η μεταφορά και η εφαρμογή της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις 2014/24/ΕΕ στο επίπεδο των κρατών μελών ώστε να διασφαλίζεται ότι τα κράτη μέλη αξιοποιούν πλήρως τις ισχύουσες διατάξεις για τη βελτίωση των δυνατοτήτων πρόσβασης των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις·

27. επικροτεί την ιδέα της θέσπισης μεσιτών καινοτομίας, υπεύθυνων για τη δημιουργία δικτύων αγοραστών που ενδιαφέρονται για καινοτόμες δημόσιες συμβάσεις, τη διασύνδεσή τους με καινοτόμες επιχειρήσεις και την υποστήριξη των επιχειρήσεων όσον αφορά την πρόσβαση σε κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου·

28. επιδοκιμάζει τις προτεινόμενες αλλαγές στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020», οι οποίες αφορούν την πρόκριση μιας διατομεακής εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγισης και ριζοσπαστικής καινοτομίας με υψηλή κοινωνική σημασία και δυναμικό ανάπτυξης·

29. εκφράζει την ικανοποίησή της για την επέκταση του δικτύου «Enterprise Europe Network» (EEN/Ευρωπαϊκό Επιχειρηματικό Δίκτυο), μέσω της διεύρυνσης του φάσματος των ειδικών συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα επέκτασης των οικονομικών δραστηριοτήτων, πληροφόρησης για τους εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες, ευκαιριών χρηματοδότησης, συμπράξεων και τρόπων πρόσβασης σε διασυνοριακές δημόσιες συμβάσεις·

30. επισημαίνει τη σημασία της σφυρηλάτησης ισχυρών δεσμών συνεργασίας των περιφερειακών γραφείων του EEN με τα τοπικά φυτώρια επιχειρήσεων, τους επιταχυντές και τα επιστημονικά και τεχνολογικά πάρκα, δεδομένου ότι τα ιδρύματα αυτά — λόγω της καθημερινής εγγύτητάς τους με τις νεοφυείς επιχειρήσεις— έχουν επίγνωση των πραγματικών προβλημάτων και αναγκών τους·

31. υπογραμμίζει ότι η εντατικοποίηση των προσπαθειών της Επιτροπής για τη διασύνδεση συνεργατικών σχηματισμών και τοπικών και περιφερειακών «οικοσυστημάτων» επιχειρήσεων —ιδίως όσον αφορά τη σύναψη σχέσεων μεταξύ επενδυτών και μεγάλων εταιρειών και τη δικτύωση των κατά τόπους αρμοδίων λήψης αποφάσεων— πρέπει να επεκταθεί στη δικτύωση νεοφυών επιχειρήσεων με ερευνητικούς κόμβους ως δυνητικούς παρόχους τεχνολογικών και μη τεχνολογικών, καινοτομικών λύσεων·

32. καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει μέτρα στήριξης για τη δημιουργία μηχανισμών ανάπτυξης καινοτόμων επιχειρήσεων που θα συνδράμουν και θα συνοδεύουν τον επιχειρηματία στα αρχικά στάδια της επιχείρησης, ενισχύοντας τις ικανότητές του όσον αφορά την επιχειρηματική διαχείριση, διευκολύνοντας την χρηματοδότηση από εναλλακτικές πηγές, τη σύναψη συμβάσεων με επιχειρήσεις πρόωθησης (elevator pitch), στηρίζοντας τη διεθνοποίησή τους κλπ·

33. εφιστά την προσοχή στο διευρυνόμενο τεχνολογικό χάσμα μεταξύ των μητροπολιτικών περιφερειών και των απομακρυσμένων και λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών. Σχετικά, η ΕτΠ προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει μέτρα υπέρ της δικτύωσης των προηγμένων περιφερειών με αυτές των οποίων η οικονομία βασίζεται στη γεωργία·

34. επικροτεί, παρότι πρέπει ακόμα να γίνουν πολλά, την πρόοδο που επετεύχθη όσον αφορά την επιχειρηματικότητα στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, και συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεχίσει να στηρίζει τις τρέχουσες πρωτοβουλίες ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας στις εν λόγω περιφέρειες και να εξετάσει την δυνατότητα εφαρμογής νέων μέτρων, όπως ενός ειδικού μέσου για έργα δικτύωσης·

35. υπογραμμίζει ότι θα ήταν ιδιαίτερα επιθυμητή η λήψη πρόσθετων μέτρων για την ενίσχυση και τη δικτύωση των φορέων που προωθούν την επιχειρηματικότητα σε παραδοσιακούς οικονομικούς κλάδους, συμπεριλαμβανομένου του κλάδου της χειροτεχνίας και των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών, στις αγροτικές και απομακρυσμένες περιφέρειες ή στις περιστασιακές περιοχές·

36. επικροτεί την ιδέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να συγκροτήσει μια ευρωπαϊκή πλατφόρμα διασύνδεσης των νεοφυών επιχειρήσεων με δυνητικούς εταίρους (παράλληλα με τις υπάρχουσες δημόσιες και ιδιωτικές πλατφόρμες). Με το μέσο αυτό θα ενισχυθεί η ανάπτυξη δικτύων επιχειρηματικών οικοσυστημάτων και συνεργατικών σχηματισμών στην Ευρώπη·

37. επιδοκιμάζει τη γραμμή που σκοπεύει να ακολουθήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο εν λόγω πεδίο (όπως χαράσσεται στις πρωτοβουλίες «Συνασπισμός για τις ψηφιακές δεξιότητες και τις ψηφιακές θέσεις εργασίας», «Σχέδιο στρατηγικής για την τομεακή συνεργασία» και «Εργαλείο μαζικών δεδομένων»·

38. υποστηρίζει την πρωτοβουλία επέκτασης του προγράμματος «Erasmus για νέους επιχειρηματίες», έτσι ώστε να συμπεριλαμβάνονται σε αυτό τα φυτώρια επιχειρήσεων και οι επιχειρήσεις στις διεθνείς αγορές·

39. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι στην ανακοίνωση, η οποία πραγματεύεται ένα ιδιαίτερα ευρύ ζήτημα, γίνεται επιφανειακή ανάλυση των προγραμματισμένων δράσεων και συνεκτιμώνται μόνο επιλεκτικά ορισμένα μελλοντικά μέτρα (π.χ. απουσιάζουν πληροφορίες για το πρόγραμμα των κόμβων ψηφιακής καινοτομίας) ή γίνεται μνεία μόνο ακροθιγώς στην πρόταση σύστασης ενός Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας, χωρίς να ορίζονται οι αρχές λειτουργίας του·

40. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει λεπτομερέστερες πληροφορίες όσον αφορά τις προβλεπόμενες αρμοδιότητες και το νομικό καθεστώς του εν λόγω συμβουλίου·

41. επισημαίνει ότι καθοριστικός παράγοντας της ποιότητας των εργασιών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας είναι η κατάλληλη εκπροσώπηση σε αυτό της επιχειρηματικής κοινότητας και του ευρύτερου περιβάλλοντός της, της επιστημονικής κοινότητας, καθώς και των δημόσιων αρχών·

42. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναλύσει τη δυνατότητα αρωγής των τοπικών και περιφερειακών αρχών, π.χ. με ανταλλαγές εμπειριών, έτσι ώστε να μπορούν να συγκροτούν ομάδες αποτελούμενες από εκπροσώπους των επιχειρήσεων με επαγγελματική εμπειρία, οι οποίοι θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος και των νεοφυών και των επεκτεινόμενων επιχειρήσεων στην περιοχή της εκάστοτε τοπικής ή περιφερειακής αρχής·

43. υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν και θα διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, τα πανεπιστήμια και οι ίδιες οι επιχειρήσεις (π.χ. η λεγόμενη «τριπλή έλικα») στην προαγωγή του επιχειρηματικού πνεύματος, στη διαμόρφωση επιστημονικής και καινοτόμου νοοτροπίας στις περιφέρειες της Ευρώπης, καθώς και στη δημιουργία ισχυρών περιφερειακών επιχειρηματικών οικοσυστημάτων·

44. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να μεριμνήσει για τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην προγραμματισμένη ανάλυση της αξιολόγησης από ομοτίμους των κανόνων και των πρακτικών που ακολουθούν τα κράτη μέλη σχετικά με τις νεοφυείς και τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές βρίσκονται πιο κοντά από οποιονδήποτε άλλο στους τοπικούς επιχειρηματίες και είναι χρήσιμο να αξιοποιείται η σημαντική εμπειρογνώμοσή τους ως προς το τοπικό επιχειρηματικό περιβάλλον·

45. θεωρεί ότι, με την ψηφιακή ενιαία αγορά, ο ανταγωνισμός θα λάβει νέα διάσταση και ότι κάθε περιφέρεια θα πρέπει να ανταγωνιστεί άλλες ευρωπαϊκές οντότητες που θα επωφεληθούν από την ίδια νομική βάση. Πρόκειται συνεπώς για μια ευκαιρία για τις νεοφυείς επιχειρήσεις που δεν είχαν μεγάλες ευκαιρίες μέχρι σήμερα για τη διεθνοποίησή τους και την πρόσβαση σε νέες αγορές πέραν των συνόρων.

Πρόσβαση σε χρηματοδότηση

46. παρατηρεί ότι οι ρηθικέλευδες και πρωτότυπες λύσεις που επιλέγουν οι νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις σημαίνουν ότι τα αποτελέσματα της εφαρμογής τους είναι προβλέψιμα σε περιορισμένο βαθμό. Τούτο δυσχεραίνει περαιτέρω την άντληση κονδυλίων από κανονικά προγράμματα·

47. συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή αφενός μεν να χαλαρώσει το σύστημα χρηματοδότησης, έτσι ώστε να είναι πιο ελαστικό όσον αφορά τις ρηθικέλευδες ιδέες, αφετέρου δε να ενθαρρύνει όσα όργανα κατανέμουν ενωσιακά κονδύλια να είναι πιο προσεκτικά στην επιλογή εμπειρογνομένων·

48. επικροτεί την ιδέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να συσταθεί ένα ευρωπαϊκό ταμείο εταιρειών επιχειρηματικών κεφαλαίων, το οποίο να συμβάλει στη μείωση του κατακερματισμού της αγοράς επιχειρηματικών κεφαλαίων στην ΕΕ·

49. προτείνει τη διεξαγωγή αναλύσεων με θέμα τη δυνατότητα εισαγωγής τοπικών επιχειρηματικών κεφαλαίων στην τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση·

50. καλεί την Επιτροπή να ενθαρρύνει τη διαφοροποίηση μεταξύ των διαφόρων πηγών χρηματοδότησης· πράγματι, τα ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων, τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια και οι επιχειρηματικοί άγγελοι ελάχιστα έχουν αναπτυχθεί στην Ευρώπη·

51. επικροτεί την πρόταση αύξησης του προϋπολογισμού του COSME και επιδοκιμάζει, επί της αρχής, την προτεινόμενη αύξηση του προϋπολογισμού του ETΣΕ —υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι δεν θα χρηματοδοτηθεί με κονδύλια προερχόμενα από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» ή από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» που μπορούν να συμβάλλουν στη συμπληρωματική χρηματοδότηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων κατά τα στάδια εκκίνησης και επέκτασης της λειτουργίας

τους· ειδικότερα, θεωρεί ότι πρέπει να προωθηθεί η ολοκλήρωση και η σύμπραξη μεταξύ ΜΜΕ και νεοφυών επιχειρήσεων·

52. κρίνει θετική την κατεύθυνση των μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με σκοπό τη δημιουργία πρόσθετων κινήτρων για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικών κεφαλαίων μέσω, για παράδειγμα, της παροχής της δυνατότητας σε εταιρείες επενδυτικών κεφαλαίων —ιδιωτικές όσο και της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης— να επωφελούνται από μια δημόσια εγγύηση κατά την άντληση δανειακών κεφαλαίων· τούτο μπορεί δε να οδηγήσει στην αύξηση των επενδύσεων σε μετοχικό κεφάλαιο και χρεωστικούς τίτλους σε νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις·

53. ζητεί να εκπονηθεί ένα ενωσιακού επιπέδου μη χρηματοδοτικό πρόγραμμα αρωγής των νεοφυών και των επεκτεινόμενων επιχειρήσεων, το οποίο θα διευκολύνει τη διερεύνηση νέων αγορών, την αύξηση των θέσεων εργασίας και την περαιτέρω ανάπτυξη της καινοτομίας στην ΕΕ·

54. κρίνει αναγκαία την τόνωση ενός ευρωπαϊκού επενδυτικού οικοσυστήματος διαρθρωμένου με μέτρα οικονομικής και φορολογικής στήριξης που θα προσελκύουν και θα ενθαρρύνουν τις ιδιωτικές επενδύσεις σε καινοτόμες επιχειρήσεις, με στόχο την ανάπτυξη και τη μεγέθυνσή τους με τις καλύτερες οικονομικές και χρηματοπιστωτικές συνθήκες και την επίτευξη υψηλού επιπέδου ανταγωνιστικότητας. Προς τούτο, κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική η ενίσχυση των μέσων εναλλακτικής χρηματοδότησης (κεφάλαια κινδύνου, συμμετοχικά δάνεια, εγγυήσεις κλπ.). Σε αυτό το πλαίσιο, επιβάλλεται μια πραγματική απλοποίηση των μηχανισμών υλοποίησης των χρηματοπιστωτικών μέσων που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία·

55. εφιστά την προσοχή στην εντατική ανάπτυξη των πλατφορμών πληθοχρηματοδότησης ως εναλλακτικής πηγής για τη χρηματοδότηση καινοτόμων λύσεων που παρέχονται από νεοφυείς επιχειρήσεις·

56. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναλύσει τις ευκαιρίες και τους κινδύνους της πληθοχρηματοδότησης για την ευρωπαϊκή κοινωνία, ιδίως δε όσες και όσους αφορούν άμεσα τους επενδυτές, οι οποίοι ενδέχεται να έχουν άριστη πρόσβαση στις πληροφορίες και να είναι λιγότερο προετοιμασμένοι για τέτοιου τύπου συναλλαγές σε σύγκριση με τους επαγγελματίες επενδυτές·

57. επισημαίνει ότι, χάρη σε άρτια σχεδιασμένα κανονιστικά πλαίσια ρύθμισης του τρόπου λειτουργίας των πλατφορμών πληθοχρηματοδότησης ανά την ΕΕ, θα καταστεί δυνατή η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού αυτής της πηγής. Τα δε πρότυπα με τα οποία κατοχυρώνονται τα συμφέροντα των επενδυτών θα πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των πλαισίων·

58. υποστηρίζει την ενίσχυση της Startup Europe και την επέκτασή της πέραν του τομέα των ΤΠΕ και των διαδικτυακών νεοφυών επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, συνιστάται περαιτέρω απλοποίηση προκειμένου να καθοδηγούνται με ολόένα απλούστερο και αποτελεσματικό τρόπο οι νεοφυείς επιχειρήσεις που επιθυμούν να έχουν πρόσβαση στις πολυάριθμες δυνατότητες που παρέχει το ευρωπαϊκό πρόγραμμα·

Δραστηριότητα των νεοφυών επιχειρήσεων σε πεδία ιδιαίτερης κοινωνικής σημασίας

59. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εγκρίνει μια στρατηγική η οποία να βασίζεται σε υπάρχοντα πεδία ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, όπως η αργυρή οικονομία, η κοινωνική επιχειρηματικότητα ή το μοντέλο τριπλής έλικας· η στρατηγική αυτή θα πρέπει να σχετίζεται με ρηξικέλευδες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες κοινωνικού χαρακτήρα που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής, έτσι ώστε το σύστημα κινήτρων να υποστηρίζει τόσο δραστηριότητες από τη βάση στην κορυφή όσο και την κοινωνική δημιουργικότητα·

60. επισημαίνει τις δυνατότητες της συνεργασίας των νεοφυών και των επεκτεινόμενων επιχειρήσεων με τις μεγάλες επιχειρήσεις. Θα πρέπει να γίνεται χρήση των ορθών πρακτικών από εκείνες τις περιφέρειες της ΕΕ όπου η συνεργασία οδηγεί σε συνέργειες μεταξύ επιχειρήσεων διαφορετικού μεγέθους και από διάφορους τομείς·

61. επικροτεί τη διαβεβαίωση που έδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι θα δρομολογήσει μια πλατφόρμα για τις προκλήσεις της κοινωνικής καινοτομίας·

62. επισημαίνει ότι η σύνδεση μιας τέτοιας πλατφόρμας με το σύστημα δημόσιων συμβάσεων θα μπορούσε να δημιουργήσει προστιθέμενη αξία και, ενδεχομένως, να επιδράσει στην αναπτυξιακή των κοινωνικών επιχειρήσεων. Ωστόσο, το σύστημα πρέπει να γίνει πιο ελαστικό, έτσι ώστε να επιλύονται τα προβλήματα με δημιουργικό τρόπο, δηλαδή με τον βέλτιστο τρόπο για τους τελικούς δικαιούχους και όχι προβλέψιμο όσον αφορά τους διαρθρωτικούς δείκτες.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Έξυπνη νομοθεσία για τις ΜΜΕ»

(2017/C 342/08)

Εισηγητής: ο κ. Christian Buchmann (AT/EPP), Μέλος της κυβέρνησης του ομόσπονδου κράτους της Στυρίας**ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ**

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Ένα φιλικό προς τις ΜΜΕ ρυθμιστικό περιβάλλον

1. υπογραμμίζει ότι οι ΜΜΕ, ως βασικές κινητήριες δυνάμεις της Ευρώπης για τη δημιουργία ανάπτυξης και θέσεων εργασίας, προϋποθέτουν ένα απλό, σαφές, συνεκτικό και νομικά σταθερό ρυθμιστικό περιβάλλον, καθώς και ένα οικονομικό περιβάλλον, το οποίο να βασίζεται σε ένα επαρκές επίπεδο δημόσιων και ιδιωτικών επενδυτικών ικανοτήτων·
2. επισημαίνει τις δυσανάλογες επιπτώσεις της γραφειοκρατίας στις ΜΜΕ, με σχετικό κόστος συμμόρφωσης σε τομείς όπως η φορολογία ή οι υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις·
3. για τον λόγο αυτό, δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη να καταστεί το ευρωπαϊκό ρυθμιστικό περιβάλλον φιλικότερο προς τις ΜΜΕ μέσω της άρσης των φραγμών στη σύσταση επιχειρήσεων και στην ανάπτυξη σε όλα τα επίπεδα·
4. αναγνωρίζει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί μέσω της πρωτοβουλίας «Small Business Act» (SBA) του 2008 ⁽¹⁾, της ανασκόπησης της SBA του 2011 ⁽²⁾ και του προγράμματος δράσης για την επιχειρηματικότητα 2020 του 2013 ⁽³⁾·
5. επαναλαμβάνει την υποστήριξή της προς τον στόχο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ελάφρυνση των υποχρεώσεων εγγραφής και υποβολής εκθέσεων ΦΠΑ στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά, την οποία διατύπωσε στη γνωμοδότησή της με θέμα την αναβάθμιση της ενιαίας αγοράς ⁽⁴⁾· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη της για το γεγονός ότι δεν ζητήθηκε επισήμως η γνώμη των τοπικών και περιφερειακών εκπροσώπων ώστε να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι ανησυχίες τους, π.χ. όσον αφορά τις ανάγκες των ΜΜΕ στις παραμεθόριες περιοχές·
6. υπογραμμίζει την ανυποχώρητη ανάγκη για μια συνεκτική, ορατή και επικαιροποιημένη ευρωπαϊκή πολιτική για τις ΜΜΕ, προσανατολισμένη προς τα αποτελέσματα και την εφαρμογή, η οποία θα αξιοποιεί και θα ενισχύει προηγούμενες πρωτοβουλίες, ενώ θα ενσωματώνει παράλληλα την αρχή «προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις» σε όλες τις βαθμίδες διακυβέρνησης και τις πολιτικές·
7. επαναλαμβάνει, συνεπώς, την έκκλησή της για την αναθεώρηση και την ενίσχυση της SBA, καθώς και για την ανάθεση ισχυρότερου ρόλου στις περιφέρειες και τις πόλεις κατά την εφαρμογή των αρχών της SBA· δηλώνει εκ νέου τη δική της δέσμευση για την προώθηση της εφαρμογής της SBA μέσω του προγράμματός της «Ευρωπαϊκή Επιχειρηματική Περιφέρεια» (EETP)·
8. επισημαίνει ότι το Δίκτυο Εκπροσώπων των ΜΜΕ λειτουργεί ως κύριος μεσολαβητής μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των υπεύθυνων χάραξης πολιτικής σε εθνικό επίπεδο· ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμπεριλαμβάνει επίσημα και συστηματικά τους περιφερειακούς και τοπικούς εκπροσώπους των ΜΜΕ στο εν λόγω δίκτυο·
9. αναγνωρίζει ότι η ΕΕ διαθέτει ουσιαστικά φιλικό προς τις επιχειρήσεις ρυθμιστικό περιβάλλον· τονίζει, εντούτοις, ότι εξακολουθούν να υφίστανται διαφοροποιήσεις ως προς τον χρόνο, το κόστος και τον αριθμό των διαδικασιών που απαιτούνται για τη σύσταση επιχειρήσεων· ζητεί από τα κράτη μέλη, να προβούν σε εναρμόνιση των αντίστοιχων κανόνων τους με εκείνους που σημειώνουν τις καλύτερες επιδόσεις, στο πλαίσιο της τήρησης της επικουρικότητας και κατόπιν ανάλυσης της σκοπιμότητας· επισημαίνει ότι ορθές πρακτικές όπως, μεταξύ άλλων, η *Iniciativa Lisboa*, η οποία επιτρέπει την έναρξη δραστηριότητας μιας εταιρείας μέσα σε 36 λεπτά, μπορούν να χρησιμεύσουν εν προκειμένω ως πηγή έμπνευσης·

⁽¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις — Μια «Small Business Act» για την Ευρώπη, 25 Ιουνίου 2008 (COM/2008/394 final).

⁽²⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Ανασκόπηση της πρωτοβουλίας «Small Business Act» για την Ευρώπη, 23 Φεβρουαρίου 2011 (COM/2011/78 final).

⁽³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Πρόγραμμα δράσης για την επιχειρηματικότητα 2020 — Επιστροφή του επιχειρηματικού πνεύματος στην Ευρώπη, 9 Ιανουαρίου 2013 (COM/2012/795 final).

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα την αναβάθμιση της ενιαίας αγοράς, CdR 6628/2015, παράγραφος 12.

10. επισημαίνει τον ρόλο των συνεργατικών σχηματισμών για τη διευκόλυνση της αναβάθμισης των μικρών επιχειρήσεων μέσω της διαβούλευσης με τους φορείς της αγοράς και της έρευνας αγοράς, της δημιουργίας καινοτομίας και της εξασφάλισης προσόντων, ενώ συνιστά παράλληλα την εστιασμένη υποστήριξη των εν λόγω δραστηριοτήτων μέσω προγραμμάτων όπως το COSME·

11. υπογραμμίζει τα αποτελέσματα του σεμιναρίου με θέμα «Εξυπνη ρύθμιση — έξυπνη ανάπτυξη» που διοργάνωσε η επιτροπή ECON στο Seggau της Στυρίας, καθώς και του επακόλουθου διαλόγου με τους πολίτες, που αναδεικνύουν την ανάγκη επίτευξης απτών αποτελεσμάτων μέσω νέων και καινοτόμων προσεγγίσεων·

Ενσωμάτωση της αρχής «προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις»

12. τονίζει τη σημασία της ενσωμάτωσης της αρχής «προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις» σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ και σε ολόκληρη τη διαδικασία λήψης αποφάσεων· ζητεί την ισχυρότερη στάθμιση των κριτηρίων εκτίμησης των επιπτώσεων υπέρ των ΜΜΕ, καθώς και τη συστηματικότερη συνεκτίμηση του εδαφικού αντίκτυπου των κανόνων·

13. υπογραμμίζει ότι οι αλληλεπικαλυπτόμενοι και αντιφατικοί κανόνες που περιέχονται σε διάφορες πολιτικές της ΕΕ — περιφερειακή πολιτική, κρατικές ενισχύσεις, δημόσιες συμβάσεις, προστασία του περιβάλλοντος, διάσταση μεταξύ της στήριξης των συνεταιριστικών σχηματισμών και των κανόνων ανταγωνισμού και συμμόρφωσης — πλήττουν κατά τρόπο δυσανάλογο τις ΜΜΕ·

14. ανησυχεί για τα σοβαρά προβλήματα που οφείλονται σε ανακόλουθες απαιτήσεις και συγκρουόμενους ορισμούς σε όλες τις τομεακές πολιτικές της ΕΕ, όπως οι χωριστές δέσμες κανόνων που συνδέονται με την πολιτική της σύναψης συμβάσεων, την περιφερειακή πολιτική και την πολιτική ανταγωνισμού⁽⁵⁾ ή οι αποκλίνοντες ορισμοί της καινοτομίας στο πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής και της πολιτικής ανταγωνισμού⁽⁶⁾·

15. είναι πεπεισμένη ότι ο φόρτος των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων για τις ΜΜΕ δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με την απλούστευση μίας μόνο νομοθετικής πράξης· ως εκ τούτου, παροτρύνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν μια ολιστική προσέγγιση, η οποία θα βασίζεται στη διενέργεια ολοκληρωμένης αξιολόγησης όλων των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωπες οι ΜΜΕ·

16. προτείνει να διερευνηθούν πιθανές επιλογές για την ελάφρυνση του φόρτου που εσωμίζονται οι ΜΜΕ μέσω την ανάληψης δράσεων, όπως η θέσπιση κατώτατου ορίου κάτω από το οποίο οι εταιρείες πρέπει να παρέχουν λιγότερες πληροφορίες, ο περιορισμός του αριθμού των υποχρεωτικών ερωτηματολογίων και η αποφυγή της δημιουργίας νέων ερωτηματολογίων με την ενσωμάτωση, για παράδειγμα, στατιστικών στοιχείων στα υφιστάμενα ερωτηματολόγια·

17. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι, στη νέα γενιά συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών της ΕΕ, θα υπάρχουν ειδικά κεφάλαια για τις ΜΜΕ, έτσι ώστε να διευκολύνεται η πρόσβασή τους σε άλλες αγορές, μέσω, κυρίως, της μεγαλύτερης ασφάλειας δικαίου, της μείωσης ή της κατάργησης των μη δασμολογικών φραγμών, της επέκτασης των κριτηρίων για την ανάθεση σύμβασης στην καλύτερη προσφορά και της ενίσχυσης της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας και παραπέμπει στη γνωμοδότησή της της 12ης Φεβρουαρίου 2015 για την ΤΤΙΡ·

Ισχυρότερη εστίαση του θεματολογίου για τη βελτίωση της νομοθεσίας και του προγράμματος REFIT στις ανάγκες των ΜΜΕ

18. επικροτεί τις προσπάθειες που καταβάλλονται με στόχο τη μείωση του φόρτου των ΜΜΕ στο πλαίσιο του θεματολογίου για τη βελτίωση της νομοθεσίας, του προγράμματος REFIT και της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου·

19. επαναλαμβάνει την ανησυχία της, την οποία εξέφρασε στη γνωμοδότησή της με θέμα το πρόγραμμα REFIT⁽⁷⁾, ότι οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι των τοπικών και περιφερειακών αρχών, καθώς και η ΕτΠ ως θεσμικός τους εκπρόσωπος, δεν περιλαμβάνονται στη διοργανική συμφωνία, παρά τη σημασία που τους αναγνωρίζεται και την εντολή που τους ανατίθεται με τη Συνθήκη της Λισαβόνας·

20. επικροτεί την ενσωμάτωση των αρχών για τη βελτίωση της νομοθεσίας σε όλα τα στάδια του κύκλου πολιτικής, καθώς και την επέκταση των εκτιμήσεων επιπτώσεων ώστε να συμπεριλαμβάνονται το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο· εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η διοργανική συμφωνία δεν περιέχει δέσμευση του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου για τη συστηματική διεξαγωγή εκτιμήσεων επιπτώσεων·

21. τονίζει ότι η προσθήκη τροποποιήσεων ή συμπληρωματικών κανόνων σε μεταγενέστερα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας ή κατά τη μεταφορά των οδηγιών της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο από τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνοδεύεται από την ανάληψη δέσμευσης για τη διεξαγωγή εκτιμήσεων επιπτώσεων, ούτως ώστε να αποτρέπεται ο κανονιστικός υπερθεματισμός και να διασφαλίζεται ότι δεν αποδυναμώνεται το στοιχείο REFIT ενός δεδομένου κανόνα·

⁽⁵⁾ Πρβλ. Europa Decentraal, *Bridge!* — Better EU regulation for local and regional authorities (Γεφύρωση! — Καλύτερη νομοθεσία της ΕΕ για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές), 2016.

⁽⁶⁾ Πρβλ. Βουλή των ολλανδικών επαρχιών, *Dutch Provinces for Better Regulation* (Οι ολλανδικές επαρχίες υπέρ της καλής νομοθέτησης), 2015.

⁽⁷⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Το πρόγραμμα REFIT: η τοπική και περιφερειακή προοπτική», CdR 983/2016, παράγραφος 5.

22. αναγνωρίζει τη σημασία των διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες νομοθετικών προτάσεων· επισημαίνει, ωστόσο, ότι αμέσως μετά την ολοκλήρωση των διαβουλεύσεων, οι συμμετέχοντες ενδέχεται να διερωτώνται κατά πόσον έχουν ληφθεί υπόψη οι ανησυχίες τους· προτείνει τη σύνδεση των τοπικών και περιφερειακών εκπροσώπων με τις επιτροπές εκτίμησης επιπτώσεων, ούτως ώστε να τους παρέχεται η δυνατότητα άσκησης πρόσθετου ελέγχου επί των προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·

23. τονίζει ότι ο θεσμικός ρόλος της ΕτΠ στο πλαίσιο της πλατφόρμας REFIT δεν θα πρέπει να συγχέεται με τον ρόλο άλλων ενδιαφερόμενων μερών· φρονεί, ως εκ τούτου, ότι οι εκπρόσωποι των επιτροπών της ΕτΠ θα πρέπει να είναι σε θέση να στηρίζουν τον εκπρόσωπο της ΕτΠ στην πλατφόρμα, λαμβάνοντας μέρος σε συνεδριάσεις της πλατφόρμας σχετικά με φακέλους που αφορούν το πεδίο αρμοδιοτήτων τους·

24. δεσμεύεται να ενσωματώσει και η ίδια τις αρχές για τη βελτίωση της νομοθεσίας σε όλες τις εργασίες της, αξιοποιώντας την εμπειρογνομosύνη των αρμόδιων θεματικών επιτροπών κατά την έκδοση γνωμοδότησης σχετικά με φάκελο που επηρεάζει τις ΜΜΕ·

25. σημειώνει ότι οι εργασίες της πλατφόρμας REFIT επικεντρώνονται κυρίως σε συγκεκριμένα ζητήματα της νομοθεσίας της ΕΕ που μπορούν να βελτιωθούν χωρίς θεμελιώδη τροποποίηση ολόκληρης νομοθετικής πράξης· θεωρεί ότι αυτή η αυστηρή εστίαση θα μπορούσε να συμπληρωθεί με την υιοθέτηση μιας πιο φιλόδοξης προσέγγισης, με στόχο την επίτευξη διαρθρωτικών βελτιώσεων στο ρυθμιστικό πλαίσιο της ΕΕ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα·

26. φρονεί ότι στο πλαίσιο της έξυπνης νομοθεσίας για τις ΜΜΕ μπορούν να καθοριστούν συγκεκριμένες προτεραιότητες όσον αφορά την πρόσβαση των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις και τους κανόνες περί ΦΠΑ και φορολογίας· εκτιμά επίσης ότι υπάρχει σαφής ανάγκη για τη λήψη μέτρων σχετικά με την πρόσβαση των ΜΜΕ στην ενιαία αγορά, την πρόσβαση σε χρηματοδότηση, την υποστήριξη των ΜΜΕ από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) και την επίτευξη καλύτερης ισορροπίας μεταξύ των αναγκών των ΜΜΕ και της προστασίας της εργασίας, των καταναλωτών και του περιβάλλοντος·

Συμμετοχή των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις

27. επικροτεί την απλούστευση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες που θεσπίστηκε μέσω των νέων οδηγιών για τις δημόσιες προμήθειες και του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Προμήθειας (ΕΕΕΠ)⁽⁸⁾· ζητεί από τα κράτη μέλη να μεριμνούν για την πλήρη εφαρμογή και ορδή εκτέλεση του απλουστευμένου συστήματος της ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες·

28. υπογραμμίζει τον σημαίνοντα ρόλο που διαδραματίζουν οι περιφερειακές και τοπικές αρχές στην πρόσβαση των ΜΜΕ σε δημόσιες συμβάσεις και θεωρεί, συνεπώς, ότι η μείωση των φραγμών στις ΜΜΕ όσον αφορά τη σύναψη συμβάσεων είναι ιδιαίτερης σημασίας για τις περιφέρειες και τις πόλεις·

29. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι συχνά δεν γίνεται πλήρης χρήση των υφιστάμενων φιλικών προς τις ΜΜΕ κανόνων σύναψης συμβάσεων· τονίζει ότι οι εν λόγω κανόνες πρέπει να συμπληρώνονται από την ορδή εφαρμογή τους·

30. προτρέπει τις δημόσιες αρχές σε όλα τα επίπεδα να μεριμνούν ώστε οι προσκλήσεις υποβολής προσφορών που προκηρυσσούν να είναι φιλικές προς τις ΜΜΕ και τις νεοφυείς επιχειρήσεις όσον αφορά τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας και τους τρόπους πληρωμής μέσω της κατάλληλης προσαρμογής των απαιτούμενων εγγυήσεων στα χαρακτηριστικά των ΜΜΕ, του περιορισμού των καθυστερήσεων πληρωμών και της επιβολής πειθαρχίας πληρωμών· ζητεί από τις δημόσιες αρχές σε όλα τα επίπεδα να αναλάβουν δεσμεύσεις για την εφαρμογή κοινών προτύπων φιλικών προς τις ΜΜΕ συμβάσεων·

31. επισημαίνει ότι οι ορθές πρακτικές που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την υπηρεσία δημόσιων συμβάσεων του Δήμου του Παρισιού, η οποία έχει αυξήσει σημαντικά την πρόσβαση των ΜΜΕ στις δημόσιες αγορές και έχει περιορίσει τις καθυστερήσεις πληρωμών, μπορούν να χρησιμεύσουν ως παραδείγματα προς μίμηση για τις δημόσιες αρχές σε όλα τα επίπεδα·

32. ζητεί από τις δημόσιες αρχές να προάγουν τη συμμετοχή των ΜΜΕ στη σύναψη συμβάσεων στον τομέα της καινοτομίας, αποφεύγοντας την υπερεξειδίκευση, ευνοώντας την ειδικευση που βασίζεται στα αποτελέσματα, καθιστώντας δωρεάν διαθέσιμες τις σχετικές πληροφορίες και χρησιμοποιώντας επιλογές όπως ο ανταγωνιστικός διάλογος και η ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση πριν από τον προσδιορισμό των τελικών όρων·

33. επισημαίνει την απλούστερη πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδοτικά μέσα βάσει προγραμμάτων της ΕΕ, και ιδίως του προγράμματος COSME. Τα μέσα αυτά είναι πολύ λιγότερο πολύπλοκα για τις ΜΜΕ σε σύγκριση με τις πιο παραδοσιακές πηγές

⁽⁸⁾ Οδηγίες 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ, 2014/25/ΕΕ, εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2016/7.

χρηματοδότησης. Υπό αυτό το πρίσμα, η ΕτΠ τονίζει τη σπουδαιότητα του σκέλους για τις ΜΜΕ υπό το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, το οποίο θα μπορούσε να προωθήει εσωτερικά και κονδύλια χρηματοδότησης των νεοφυών και των πολύ μικρών επιχειρήσεων που χρειάζονται πρόσβαση σε πιστώσεις·

Φιλικό προς τις ΜΜΕ κανόνες ΦΠΑ και φορολογίας

34. ζητεί να απλουστευθούν και να εναρμονιστούν περαιτέρω οι φορολογικοί κανόνες, οι οποίοι χαρακτηρίζονται από την πλειονότητα των ευρωπαϊκών ΜΜΕ ως ο πλέον επαχθής τομέας πολιτικής·

35. επαναλαμβάνει την υποστήριξή της, την οποία έχει δηλώσει και στη γνωμοδότησή της με θέμα το σχέδιο δράσης για τον ΦΠΑ, προς την κατάργηση της απαλλαγής από τον ΦΠΑ για την εισαγωγή μικροδεμάτων από τρίτες χώρες και για τη διεξαγωγή των ελέγχων μέσω ενός ενιαίου ελέγχου των διασυνοριακών επιχειρήσεων, με στόχο την εξάλειψη των ανταγωνιστικών μειονεκτιμάτων που έχουν οι ευρωπαϊκές ΜΜΕ σε σύγκριση με τις ΜΜΕ των τρίτων χωρών λόγω αυτής της απαλλαγής⁽⁹⁾·

36. υπογραμμίζει ότι ο κατακερματισμός και η πολυπλοκότητα του συστήματος ΦΠΑ συνεπάγονται σημαντικό κόστος συμμόρφωσης για τις ΜΜΕ που ασχολούνται με το διασυνοριακό εμπόριο και πλήττουν ιδιαίτερα τις παραμεθόριες περιοχές· ζητεί, κατά συνέπεια, την περαιτέρω απλούστευση των κανόνων και των διαδικασιών που συνδέονται με τα διαφορετικά συστήματα ΦΠΑ στο διασυνοριακό εμπόριο, την επέκταση της αρχής της μικρής «υπηρεσίας μίας στάσης», η οποία περιορίζεται επί του παρόντος στις τηλεπικοινωνιακές, ραδιοτηλεοπτικές και ηλεκτρονικές υπηρεσίες, ώστε να συμπεριλαμβάνει και άλλες εξ αποστάσεως πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και τη θέσπιση κοινού διασυνοριακού κατώτατου ορίου σε επίπεδο ΕΕ κάτω από το οποίο δεν θα εφαρμόζεται ΦΠΑ·

37. ζητεί να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος που συνδέεται με τον ΦΠΑ, όπως οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων, οι προθεσμίες και οι περίοδοι διατήρησης των αρχείων, και να επιταχυνθούν οι διοικητικές πρακτικές κατά τη διεκπεραίωση των δηλώσεων ΦΠΑ·

Πρόσβαση των ΜΜΕ στην ενιαία αγορά

38. παρατηρεί ότι η ενιαία αγορά υπηρεσιών εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από πολλούς περιορισμούς που πλήττουν τις ΜΜΕ, μεταξύ των οποίων η επαγγελματική αδειοδότηση, οι κανόνες εγκατάστασης, οι καθορισμένες ή ελάχιστες τιμές, οι απαιτήσεις περί νομικής μορφής και οι ειδικοί ανά τομέα κανόνες· ζητεί να τεθούν φιλόδοξοι στόχοι απλούστευσης και εναρμόνισης στον τομέα των υπηρεσιών, να προαχθούν τα αναπτυξιακά κέρδη που απορρέουν από οικονομίες κλίμακας, να δοθεί ώθηση στην καινοτομία με την ενίσχυση του ανταγωνισμού των εισαγωγών και να προσελκυσθούν επενδύσεις από το εξωτερικό με τη μείωση του κατακερματισμού της αγοράς·

39. επισημαίνει ότι οι διαφορές μεταξύ των εθνικών κανονισμών που διέπουν τις αγορές προϊόντων συνιστούν μείζονα φραγμό για τις ΜΜΕ, διότι οδηγούν στην ανάγκη διάθεσης διαφορετικών σειρών προϊόντων σε διαφορετικά κράτη μέλη και εμποδίζουν την ανάπτυξη πανευρωπαϊκών αλυσίδων εφοδιασμού· καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεργαστούν με στόχο την ενίσχυση της εναρμόνισης στον συγκεκριμένο τομέα·

Πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση

40. υπογραμμίζει τη σημασία των εναλλακτικών μεθόδων χρηματοδότησης για νέες επιχειρήσεις· εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως οι δυνατότητες πρόσβασης νεοφυών επιχειρήσεων σε πληθοχρηματοδότηση, αφενός, λόγω των αποκλινόντων εθνικών συστημάτων που δυσχεραίνουν την άντληση χρηματοδοτικών πόρων από τις νεοφυείς επιχειρήσεις σε διασυνοριακό επίπεδο και, αφετέρου, λόγω των περιορισμών που επιβάλλονται στην προσφορά ιδίων κεφαλαίων σε δυνητικά μεγάλο αριθμό επενδυτών που προκύπτουν από τα «φθηνά» εταιρικά καθεστώτα που επιλέγουν κατά κανόνα οι νεοφυείς επιχειρήσεις·

41. ζητεί τη θέσπιση εναρμονισμένου ρυθμιστικού πλαισίου για τη δημιουργία ευρωπαϊκού διαβατηρίου πρόσβασης σε πλατφόρμες πληθοχρηματοδότησης, το οποίο θα απαιτεί τη χορήγηση μόνο μίας άδειας από μία αρμόδια αρχή εντός της ΕΕ για την προσφορά υπηρεσιών σε διασυνοριακό επίπεδο, επιτρέποντας κατά τον τρόπο αυτό την καθιέρωση πραγματικής ευρωπαϊκής αγοράς πληθοχρηματοδότησης·

Υποστήριξη των ΜΜΕ από τα ΕΔΕΤ

42. επαναλαμβάνει την προειδοποίηση που είχε διατυπώσει στη γνωμοδότησή της με θέμα την απλούστευση των ΕΔΕΤ⁽¹⁰⁾, σύμφωνα με την οποία οι διαδικασίες για τη χρήση των ΕΔΕΤ καθίστανται ολοένα και πιο πολύπλοκες και βραδυκίνητες· ζητεί, συνεπώς, να απλουστευθούν επείγοντως οι κανόνες που διέπουν τη δομή, τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων και τους ελέγχους των χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ·

⁽⁹⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα το σχέδιο δράσης για τον ΦΠΑ, CdR 2419/2016, παράγραφος 34.

⁽¹⁰⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα την απλούστευση των ΕΔΕΤ, έγγραφο αναφοράς COR-2016-00008-00-00-AC-TRA.

43. επισημαίνει ότι οι ΜΜΕ βρίσκονται αντιμέτωπες με ιδιαίτερες δυσκολίες όσον αφορά τη χρήση πόρων από τα ΕΔΕΤ, όπως προκύπτει από έρευνα που εκπονήθηκε από τις περιφέρειες ΕΕΠ το 2016 και στην οποία η συμμετοχή των ΜΜΕ σε χρηματοδοτούμενα έργα από τα ΕΔΕΤ αναγνωρίζεται ως η σημαντικότερη προτεραιότητα για τη διευκόλυνση της λειτουργίας των ΜΜΕ·

44. υπενθυμίζει τη σημασία, αφενός, της μείωσης της ρυθμιστικής πολυπλοκότητας, των υπερβολικών πιέσεων ελέγχου και των υψηλών εξόδων εκτέλεσης που παρακωλύουν την υποστήριξη των ΜΜΕ από τα ΕΔΕΤ και, αφετέρου, της απλούστευσης, όχι μόνο συγκεκριμένων κανονισμών, αλλά ολόκληρου του σώματος των κατ' εξουσιοδότηση και των εκτελεστικών πράξεων, καθώς και του μη δεσμευτικού δικαίου, όπως τα επεξηγηματικά σημειώματα, τόσο για τις δημόσιες αρχές όσο και για τις ΜΜΕ·

45. υπογραμμίζει ότι, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι τόσο των ΕΔΕΤ όσο και της πολιτικής της ΕΕ για τις ΜΜΕ, οι κανόνες για τα ΕΔΕΤ θα πρέπει να ξεταστούν από τη σκοπιά της αναλογικότητας, ούτως ώστε να δημιουργηθεί κατάλληλη σύμπραξη για τη διασφάλιση της απλούστευσης, λαμβανομένων υπόψη των συμφερόντων όλων των μερών· ζητεί να διαμορφωθεί μια σχέση που θα βασίζεται στην εμπιστοσύνη και όχι στη θεμελιώδη δυσπιστία που εκδηλώνεται συχνά από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ έναντι των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών·

Εξισορρόπηση μεταξύ των αναγκών των ΜΜΕ και της προστασίας της εργασίας, των καταναλωτών και του περιβάλλοντος

46. τονίζει την ανάγκη ισορροπίας μεταξύ της προστασίας των δικαιωμάτων των εργαζόμενων, της υγείας, της ασφάλειας, των καταναλωτών και του περιβάλλοντος, αφενός, και των ρυθμιστικών επιβαρύνσεων για τις ΜΜΕ, αφετέρου·

47. επισημαίνει ότι η πρόσληψη πρώτου εργαζόμενου μπορεί να συνιστά ιδιαίτερη πρόκληση για τη διαδικασία ανάπτυξης και αναβάθμισης μιας επιχείρησης και ότι οι εργατικοί κανονισμοί έχουν μεγαλύτερο αντίκτυπο στις ΜΜΕ από ό,τι στις μεγάλες επιχειρήσεις, γεγονός που καθιστά τις ΜΜΕ διστακτικές έναντι της πρόσληψης προσωπικού· υπογραμμίζει ότι η υιοθέτηση νέων προσεγγίσεων στον συγκεκριμένο τομέα μπορεί να αποτελέσει σημαντική συμβολή, κυρίως όσον αφορά τη μείωση της ανεργίας των νέων·

48. ως εκ τούτου, προτείνει τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού συστήματος «Take One» (επιδοτούμενη απασχόληση ενός εργαζόμενου), το οποίο ενθαρρύνει την πρόσληψη πρώτου εργαζόμενου από ατομική επιχείρηση ή πολύ μικρή επιχείρηση μέσω χρηματοδοτικών κινήτρων και ευέλικτων κανόνων· φρονεί ότι ένα σύστημα αυτού του είδους θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί μέσω του προγράμματος COSME·

49. προτρέπει την Επιτροπή να λάβει μέτρα απλούστευσης της νομοθεσίας υπέρ των βιοτεχνιών και των πολύ μικρών επιχειρήσεων, καθώς το υπερβολικά πολύπλοκο σύστημα που ισχύει σήμερα θέτει σε κίνδυνο τη λειτουργία τους και τη σημαντική συμβολή τους τόσο στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην οικονομική ανάπτυξη των τοπικών και περιφερειακών αρχών όσο και στην προστασία ενίοτε της πολιτιστικής και τοπικής κληρονομιάς·

50. θεωρεί ότι το πεδίο εφαρμογής του ορισμού των συναπτόμενων συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος, που περιλαμβάνεται στην οδηγία για τα δικαιώματα των καταναλωτών, είναι υπερβολικά ευρύς, με δυνητικά επιζήμιες συνέπειες για τους τεχνίτες που καλούνται κατ' οίκον από τους καταναλωτές· ζητεί, κατά συνέπεια, την παροχή ενός πιο εστιασμένου ορισμού που θα λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των ΜΜΕ και των πολύ μικρών επιχειρήσεων·

Καινοτόμες προσεγγίσεις όσον αφορά τη νομοθεσία

51. υπογραμμίζει ότι η έξυπνη νομοθεσία δεν σημαίνει απαραίτητως λιγότερη νομοθεσία, που ενδέχεται να συνεπάγεται τον κίνδυνο αβεβαιότητας και ρυθμιστικού κατακερματισμού, αλλά, απεναντίας, θέσπιση σαφέστερων και απλούστερων κανόνων που διευκολύνουν τη λειτουργία των ΜΜΕ, ενώ παρέχουν παράλληλα τη δυνατότητα επίτευξης των στόχων πολιτικής σε έναν δεδομένο τομέα·

52. τονίζει τη σημασία θέσπισης φιλικών προς την καινοτομία κανόνων που αφήνουν περιθώρια πειραματισμού, όπου αυτό ενδείκνυται, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας ζωνών περιορισμένων κανόνων για την υλοποίηση πιλοτικών έργων και της εισαγωγής ρητρών λήξης ισχύος σε καινοτόμα και ταχέως μεταβαλλόμενα πεδία, όπως καταδεικνύει, μεταξύ άλλων, το παράδειγμα της Φλάνδρας·

53. δίνει έμφαση στο γεγονός ότι προσεγγίσεις όπως η εκούσια αυτορρύθμιση –η οποία συνίσταται σε εθελοντικές συμφωνίες, δεσμεύσεις ή κώδικες πρακτικής– μπορούν να προαγάγουν την καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων και της κυβέρνησης· εκτιμά ότι οι εργασίες της ομάδας ρυθμιστικής επισκόπησης της Σκωτίας μπορούν να χρησιμεύσουν ως παράδειγμα προς μίμηση για τις δημόσιες αρχές σε διάφορα επίπεδα·

54. επισημαίνει το έργο «Burden Hunter» της Δανίας ως ορθή πρακτική σε εθνικό επίπεδο που παρέχει τη δυνατότητα να προσδιοριστούν οι φραγμοί στον άμεσο διάλογο και να αναζητηθούν από κοινού λύσεις· ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει πλήρως υπόψη παραδείγματα αυτού του είδους και να προωθήσει τη χρήση και τη μεταφορά τους όπου αυτό είναι εφικτό·

55. τονίζει την ανάγκη να ενθαρρυνθεί η επιχειρηματική σκέψη σε όλες τις βαθμίδες διακυβέρνησης και να καταστεί δυνατή η εξεύρεση καινοτόμων λύσεων «από κάτω προς τα άνω», με τη δημιουργία ενός μηχανισμού «δικαιώματος αμφισβήτησης», ο οποίος θα επιτρέπει στις τοπικές και περιφερειακές αρχές να αναστέλλουν προσωρινά υφιστάμενους κανόνες προκειμένου να διερευνώνται εναλλακτικές λύσεις, σε περίπτωση που υπάρχουν ενδείξεις ότι οι στόχοι τους θα μπορούσαν να επιτευχθούν καλύτερα με την υιοθέτηση καινοτόμου προσέγγισης.

Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ευρωπαϊκή στρατηγική για την κινητικότητα χαμηλών εκπομπών»

(2017/C 342/09)

Εισηγητής: ο κ. József Ribányi (HU/EPP), αντιπρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου Tolna Megye

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

1. επικροτεί το γεγονός ότι η τρέχουσα στρατηγική είναι μια διεπιστημονική, ολοκληρωμένη προσέγγιση που περιλαμβάνει κοινωνιολογικές και οικονομικές πτυχές, καινοτομίες στους τομείς της ενέργειας, των υποδομών και της ψηφιοποίησης, βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και ανάπτυξη δεξιοτήτων·
2. υποστηρίζει τους στόχους της στρατηγικής οι οποίοι είχαν ήδη καθοριστεί στη λευκή βίβλο του 2011 ⁽¹⁾, δηλαδή τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τις μεταφορές κατά τουλάχιστον 60 % σε σύγκριση με το 1990·
3. ωστόσο, συνιστά η στρατηγική, σύμφωνα με τη λευκή βίβλο του 2011, να λάβει υπόψη την πρόοδο που έχει επιτευχθεί από το 2011 και μετά όσον αφορά τη βελτίωση της αποδοτικότητας του συστήματος μεταφορών, το τρέχον πλαίσιο της ενεργειακής και κλιματικής πολιτικής της ΕΕ, καθώς και τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει της συμφωνίας του Παρισιού·

ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ

Λύσεις ψηφιακής κινητικότητας

4. τονίζει ότι με την αξιοποίηση του δυναμικού των ψηφιακών τεχνολογιών θα καταστεί δυνατή η βελτιστοποίηση των μεταφορών και η δημιουργία ενός πολυτροπικού διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΔΕΔ-Μ). Τα ευφυή συστήματα μεταφορών (ΕΣΜ) και οι υποδομές είναι προαπαιτούμενα. Επίσης, πρέπει να συνεκτιμηθούν τα οικοσυστήματα που αντικατοπτρίζουν τις περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες κάθε τόπου και να ληφθεί μέριμνα για τη συμμετοχή των περιφερειών στην εφαρμογή αυτών των συστημάτων·
5. υπογραμμίζει τη σημασία της συμμετοχής των ευρωπαϊκών πόλεων και περιφερειών στη δημιουργία έξυπνων υποδομών τηλεπικοινωνιών και μεταφορών, καθώς με τον τρόπο αυτό μπορεί να διασφαλιστεί ότι τα συνδεδεμένα και αυτόματα οχήματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικά κατά μήκος των διαδρόμων του ΔΕΔ-Μ, το οποίο διασχίζει τα σύνορα και το έδαφος των κρατών μελών, στο πλαίσιο των σχεδίων βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΒΑΚ — SUMP/sustainable urban mobility plans) που υλοποιούνται σε αστικές περιοχές και των κατευθυντήριων σχεδίων βιώσιμων μεταφορών των περιφερειών·
6. αναγνωρίζει ότι τα επιχειρησιακά μοντέλα και πρότυπα στον τομέα των μεταφορών διαμορφώνονται από λύσεις πληροφορικής. οι ΠΠΑ πρέπει να εφαρμόσουν λύσεις εύκολες στη χρήση και χωρίς αποκλεισμούς για την ανάπτυξη των ΕΣΜ στο πλαίσιο των σχεδίων «έξυπνη πόλη» και «έξυπνο περιβάλλον κινητικότητας»·
7. εφιστά την προσοχή στην απλοποίηση των βάσεων δεδομένων και της διασύνδεσης μεταξύ τους και προτείνει την ανάπτυξη ευρωπαϊκών προτύπων που μπορούν να διευκολύνουν τη διαλειτουργικότητα των δεδομένων, των υπηρεσιών και των τεχνικών λύσεων σε όλα τα επίπεδα. Τα δεδομένα αυτά θα τα συγκεντρώνουν σε ένα ενιαίο σύστημα συμπίεσης δεδομένων οι αντίστοιχες περιφερειακές αρχές μεταφορών, οι οποίες και θα εγγυώνται την ακρίβειά τους·

Δίκαιη και αποτελεσματική τιμολόγηση των μεταφορών

8. θεωρεί ότι οι ΠΠΑ διαθέτουν αξιοσημείωτες αυτόνομες νομικές και δημοσιονομικές αρμοδιότητες (π.χ. με τη χρήση χώρων στάθμευσης, λεωφορειολωρίδων, προμηθευτικών οφελών, «πράσινων» πινακίδων κυκλοφορίας ή τιμολογιακών μειώσεων στα διόδια), οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν τις προτιμήσεις και τις επιλογές των καταναλωτών, ενθαρρύνοντας τη χρήση οχημάτων εναλλακτικών καυσίμων· εφιστά την προσοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο γεγονός ότι τα μέσα αυτά περιορίζονται λόγω των

⁽¹⁾ Λευκή βίβλος — Χάρτης πορείας για έναν ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών — Για ένα ανταγωνιστικό και ενεργειακά αποδοτικό σύστημα μεταφορών Βρυξέλλες, 28 Μαρτίου 2011, COM(2011) 144 final.

προϋποθέσεων που επιβάλλονται στη χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ), καθώς δεν επιτρέπεται να χορηγούνται επιδοτήσεις για την ανανέωση ιδιωτικών οχημάτων ή στόλων μεταφοράς, με αποτέλεσμα να αναβάλλεται η εν λόγω ανανέωση και να χάνονται ευκαιρίες αποδοτικότητας και ανταγωνιστικότητας στις μεταφορές, καθώς και βελτίωσης της ποιότητας του αέρα στις πόλεις, μέσω της ενεργειακής και περιβαλλοντικής βελτίωσης, π.χ. στις υπηρεσίες ταξί ή τις παραδόσεις του «τελευταίου χιλιόμετρου».

9. τονίζει ότι, για λόγους τιμολόγησης, πρέπει να εναρμονιστεί η πληροφόρηση σχετικά με τις μεταφορές που είναι διαθέσιμες από διαφορετικές πηγές σχετικές με την κινητικότητα. Η ολοκληρωμένη έκδοση εισιτηρίων εξακολουθεί να αντιμετωπίζει εμπόδια στην εξάπλωσή της, καθώς τα μέσα δημοσίων συγκοινωνιών διαφέρουν όσον αφορά την κερδοφορία. Το κόστος της καθιέρωσης ολοκληρωμένης έκδοσης εισιτηρίων ενδέχεται να μειώσει ή να μετατρέψει σε συνολική ζημία τα κέρδη ενός δεδομένου μέσου μεταφοράς.

10. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι, παρά τις σημαντικές προσπάθειες και τους πόρους που έχουν καταβληθεί για την υποστήριξη των συλλογικών και πολυτροπικών μεταφορών, οι πληροφορίες που διαθέτουν οι ταξιδιώτες που χρησιμοποιούν τις συνδυασμένες μεταφορές είναι απολύτως ανεπαρκείς. Η κατάσταση είναι ακόμα χειρότερη όσον αφορά τις υπηρεσίες έκδοσης εισιτηρίων. Αυτό δεν οφείλεται στην τεχνική αδυναμία να παρέχονται στους χρήστες λεπτομερείς και εύχρηστες πληροφορίες όσον αφορά τις πολυτροπικές μεταφορές ή τις υπηρεσίες και τις πληροφορίες σχετικά με την έκδοση εισιτηρίων. Η κατάσταση αυτή προκύπτει από την έλλειψη βούλησης των υπηρεσιών δημοσίων συγκοινωνιών να παρέχουν αυτές τις πληροφορίες και αυτές τις υπηρεσίες. Για τον λόγο αυτό, η ΕΕ θα πρέπει να νομοθετήσει για να απαιτήσει να είναι υποχρεωτική η δημοσιοποίηση δεδομένων σχετικά με τα δρομολόγια και άλλων πληροφοριών σχετικά με τις μετακινήσεις, ώστε να είναι πλήρως προσβάσιμα σε όλους ανεξαιρέτως τους πολίτες της ΕΕ, σε μορφή που να επιτρέπει τη χρήση τους με τον απλούστερο και αποτελεσματικότερο τρόπο· στο πλαίσιο αυτό, η ΕτΠ παραπέμπει στη γνωμοδότησή της με θέμα «Υπηρεσίες σχεδιασμού και ενημέρωσης σχετικά με τις πολυτροπικές μετακινήσεις», CdR 4895/2014.

11. υπογραμμίζει ότι οι τρόποι μεταφοράς πρέπει να συμβάλλουν στο εξωτερικό κόστος που συνεπάγονται κατ' αναλογία προς τη συμβολή τους στη ρύπανση, σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»·

12. επισημαίνει ότι τα δίκτυα παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, η αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, το εμπόριο και η διαχείριση των δημόσιων υποδομών θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν, το ίδιο και οι κανόνες των μεταφορών και η φορολογία των οχημάτων, ώστε να είναι εξοπλισμένα για τους νέους και καινοτόμους τρόπους μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων συστοιχιών συσσωρευτών ή κυψελών καυσίμου υδρογόνου. Προς τούτο, συνιστώνται επίσης διαλειτουργικές και εύκολες λύσεις πληρωμής όσον αφορά την φόρτιση αυτού του είδους ηλεκτροκίνητων οχημάτων·

13. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι το σύστημα φοροαπαλλαγών που εφαρμόζεται στα καύσιμα των αερομεταφορών και διεθνή αεροπορικά εισιτήρια αποτελεί σαφή στρέβλωση της αγοράς μεταφορών. Καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ισχύον διεθνές σύστημα φορολόγησης των καυσίμων σε συνεργασία με τον Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας, προκειμένου να διασφαλίσουν τη συνοχή με τις διεθνείς δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί για την προστασία του κλίματος, με την επιφύλαξη της αναγνώρισης των ιδιαιτεροτήτων και των συμφερόντων των εξόχως απόκεντρων περιοχών·

Προώθηση της πολυτροπικότητας

14. ενθαρρύνει, στο πλαίσιο των σχεδίων βιώσιμης αστικής κινητικότητας (SUMPs), την πολυτροπικότητα και τη συντονισμένη χρήση αστικών-περιφερειακών συστημάτων μεταφορών και εφοδιαστικής χαμηλών ή μηδενικών εκπομπών, καθώς και των σιδηροδρομικών και θαλάσσιων μεταφορών και της εσωτερικής ναυσιπλοΐας. Ειδικότερα, η στροφή από τις οδικές μεταφορές σε άλλους τρόπους μεταφοράς με χαμηλότερες εκπομπές θα προσέφερε σημαντικές δυνατότητες όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών. Σε κάθε περίπτωση, οι λύσεις χαμηλών εκπομπών για τη μετατόπιση της ροής των μεταφορών θα πρέπει να λαμβάνουν υψηλή προτεραιότητα, για παράδειγμα, επανεξετάζοντας τις υφιστάμενες «κρυφές» ή ανοιχτές επιδοτήσεις των οδικών μεταφορών·

15. ζητεί να υιοθετηθεί μια νέα προσέγγιση σε ό,τι αφορά τις θαλάσσιες μεταφορές μικρών αποστάσεων με την ανάπτυξη οικολογικών συστημάτων πριμοδότησης και την ενσωμάτωση των θαλάσσιων αρτηριών στο δίκτυο υποδομών, οι οποίες θα πρέπει να υπόκεινται σε μια προσαρμοσμένη προσέγγιση, αναφορικά με τους ελέγχους των κρατικών ενισχύσεων. Η προσέγγιση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις περιοχές που δεν εντάσσονται ακόμη στους ευρωπαϊκούς διαδρόμους μεταφορών·

16. φρονεί, στο πλαίσιο αυτό, ότι πρέπει να εξεταστούν ειδικότερα οι αστικοί κόμβοι και τα κέντρα διαχείρισης μεταφορών, όπως ορίζονται από το ΔΕΔ-Μ (κεντρικό και εκτεταμένο δίκτυο) και όπως ορίζονται από τον κανονισμό του 2013 για τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF), λόγω του δομικού τους ρόλου στη διατροφική βιώσιμη κινητικότητα στο επίπεδο των κρατών μελών, των περιφερειών τους και όλης της ΕΕ. Κατά συνέπεια, προτείνεται, όποτε εξετάζεται ειδικά το ζήτημα των κόμβων, στα διάφορα ευρωπαϊκά φόρουμ για τους πολυτροπικούς διαδρόμους, να περιλαμβάνεται ένας προβληματισμός επί του θέματος αυτού.

17. υποστηρίζει έναν ενεργό ρόλο για την ΕΕ στο Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας και στο Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό για τη μείωση των εκπομπών των εν λόγω τομέων. Πρέπει να προωθηθεί η ανάπτυξη και εξάπλωση νέων τεχνολογιών χαμηλότερων εκπομπών·

ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΧΑΜΗΛΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Ένα αποτελεσματικό πλαίσιο για την εναλλακτική ενέργεια χαμηλών εκπομπών

18. ενθαρρύνει, στηρίζοντας την ανάπτυξη του τομέα της ενέργειας, την εισαγωγή εναλλακτικών πηγών ενέργειας στις μεταφορές, ανοίγοντας τον δρόμο για «μηδενικές εκπομπές» στις μεταφορές

19. υπογραμμίζει ότι τα κράτη μέλη, οι περιφέρειες και οι δήμοι ενθαρρύνονται να επενδύσουν σε εναλλακτικές μορφές ενέργειας για τις μεταφορές μέσω μη επιστρεπτέων επιχορηγήσεων στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή, τηρώντας την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας που κατοχυρώνεται στην οδηγία 2014/94/ΕΕ σχετικά με τα εναλλακτικά καύσιμα·

20. προκρίνει την ευρύτερη χρήση προηγμένων ανανεώσιμων βιοκαυσίμων, των οποίων η παραγωγή είναι φιλική προς το περιβάλλον και ο όγκος του διοξειδίου του άνθρακα είναι χαμηλότερος από τον όγκο των παραδοσιακών ορυκτών καυσίμων, προκειμένου να απεξαρτηθεί ο κλάδος των μεταφορών από τις ανθρακούχες εκπομπές. Σε αυτό το πλαίσιο, τα μη τροφικά (συνθετικά) βιοκαύσιμα και αυτά που βασίζονται στις ζωοτροφές πρέπει να λάβουν προτεραιότητα. Αναμένεται θετική επίδραση με την παροχή ευκαιριών εργασίας και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε αγροτικές και λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές, καθώς και η επίτευξη επιπλέον προστιθέμενης οικονομικής αξίας. Με δεδομένο ότι τα προηγμένα βιοκαύσιμα δεν θεωρούνται σήμερα ανταγωνιστικές πηγές ενέργειας χωρίς υποστήριξη, η παραγωγή τους θα πρέπει να επιδοτείται προκειμένου να ανταγωνίζονται τα ορυκτά καύσιμα ή τα βιοκαύσιμα με βάση τα τρόφιμα·

21. επισημαίνει ότι η οδηγία για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων⁽²⁾ έχει ήδη καθορίσει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις όσον αφορά τη χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας, του φυσικού αερίου και του υδρογόνου για την τροφοδοσία των οχημάτων·

22. τονίζει ότι τα ήδη διαθέσιμα οχήματα που λειτουργούν με εναλλακτικές ενέργειες, βιομεθάνιο και βιοκαύσιμα θα αντικαταστήσουν εν μέρει τα συμβατικά πετρελαιοκίνητα ή βενζινοκίνητα οχήματα. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται η ενεργειακή ασφάλεια μέσω της μείωσης της ζήτησης για συμβατικά καύσιμα

23. ζητεί έναν ευρέως αποδεκτό ορισμό των βιοκαυσίμων και την καθιέρωση —εν προκειμένω— ενός συνόλου κριτηρίων σχετικών με τη διάρκεια και τη μείωση των ανθρακούχων εκπομπών, μέσω των οποίων θα διευκολύνονται η ασφάλεια δικαίου και οι επενδυτικές αποφάσεις για την παραγωγή και χρήση βιοκαυσίμων·

24. συμβουλεύει ότι είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι ειδικές εθνικές, περιφερειακές και τοπικές συνθήκες, καθώς και οι διαφορετικές πρώτες ύλες οι οποίες είναι διαθέσιμες σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ενεργειακό ισοζύγιο (συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής καυσίμων) κατά τη ρύθμιση της χρήσης εναλλακτικών καυσίμων από ανανεώσιμες πηγές·

25. τονίζει ότι από περιφερειακή και τοπική άποψη, η ιδανική εναλλακτική λύση ενέργειας χαμηλών εκπομπών θα πρέπει να παράγεται, να αποθηκεύεται και να χρησιμοποιείται/καταναλώνεται τοπικά. Η παραγωγή ενέργειας χαμηλών εκπομπών και η αποθήκευσή της για τοπική κατανάλωση είναι ακόμη πιο σημαντική στην περίπτωση των απομονωμένων περιοχών, όπως τα νησιά και οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, προκειμένου να περιορίζεται η εξάρτησή τους από το εξωτερικό·

Η ανάπτυξη των υποδομών για τα εναλλακτικά καύσιμα

26. τονίζει ότι η κινητικότητα χαμηλών ή μηδενικών εκπομπών αναμένεται να φέρει επανάσταση στις μεταφορές από την άποψη των δικτύων, των οχημάτων και των καυσίμων. Προϋπόθεση για να συμβεί αυτό είναι η εξασφάλιση φθηνής και προσιτής ενέργειας και καυσίμων. Πέραν των ηλεκτρικών κινητήρων και αυτών καυσίμου υδρογόνου, οι οποίοι δεν είναι ρυπογόνοι, τα προηγμένα βιοκαύσιμα, τα οποία δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά για την παραγωγή τροφίμων και παράγονται με φιλικές προς το περιβάλλον μεθόδους, συντείνουν επίσης σε μεγάλο βαθμό στην επίτευξη των στόχων της ελάττωσης των εκπομπών. Κατά συνέπεια η έμφαση πρέπει να δοθεί κυρίως, αλλά όχι αποκλειστικά, στην ανάπτυξη προσιτών υποδομών φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων και οχημάτων με κυψέλες καυσίμου υδρογόνου, δεδομένης της λειτουργίας του καυσίμου και της ικανότητας αποθήκευσης φυσικού αερίου· Ωστόσο, πρέπει να υποστηριχθούν, μέσω οικονομικών κινήτρων, οι τεχνολογίες χαμηλών εκπομπών, όπως τα προηγμένα βιοκαύσιμα·

27. συνιστά να θεσπιστούν δεσμευτικές προθεσμίες για όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης προκειμένου οι προσκλήσεις υποβολής προσφορών για την αγορά νέων οχημάτων για τον στόλο αυτοκινήτων τους και για τις παραχωρήσεις υπηρεσιών δημόσιας μεταφοράς να αφορούν αποκλειστικά οχήματα που λειτουργούν με εναλλακτικές πηγές ενέργειας·

(²) Οδηγία 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων.

28. επισημαίνει την ανάγκη για μια στρατηγική για την προώθηση της χρήσης του ΥΦΑ (υγροποιημένου φυσικού αερίου) στις θαλάσσιες μεταφορές και το θαλάσσιο εμπόριο με την ενίσχυση της υποστήριξης για την προσαρμογή των λιμενικών υποδομών και με την υιοθέτηση μιας γενικής προσέγγισης ως προς την καινοτομία και τη χρηματοδότηση του εξοπλισμού ΥΦΑ και μεθανόλης που παράγεται από την επεξεργασία των αποβλήτων επί των πλοίων·

29. υποστηρίζει την ανάγκη υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας στις αποβάθρες με στόχο τη μείωση των εκπομπών CO₂ από τα πλοία που, με τους κινητήρες σε λειτουργία, σταθμεύουν στους λιμένες και ευθύνονται για μεγάλο μέρος της ρύπανσης στις πόλεις-λιμάνια·

30. επισημαίνει ότι οι ηλεκτροκίνητες μεταφορές και οι υποδομές φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων με συστοιχία συσσωρευτών ή με κυψέλες καυσίμου υδρογόνου θα μπορούσαν να αναπτυχθούν ταχύτερα στις αστικές περιοχές και τα αστικά κέντρα όπου οι τοπικές αρχές το κρίνουν απαραίτητο. Η υποδομή για τις ηλεκτρικές μετακινήσεις θα πρέπει να κατασκευαστεί κατά μήκος των στρατηγικών διαδρομών που συνδέουν περιοχές της Ευρώπης, καθώς η διασυνοριακή ηλε-κινητικότητα (e-mobility) ενδέχεται να συμβάλει να ξεπεραστεί ο κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς. Επίσης, τα περισσότερα ευρωπαϊκά νησιά, λόγω του μεγέθους τους, συνιστούν ήδη ιδανικό τόπο για την ηλε-κινητικότητα, και συνεπώς η κατάλληλη ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης μπορεί να συμβάλει ταχέως σε μια σημαντική εξάπλωση της ηλε-κινητικότητας στους τόπους αυτούς·

31. τονίζει ότι η ενέργεια που παράγεται και αποθηκεύεται σε τοπικό επίπεδο θα μπορούσε να παρέχει σταθερή και δίολου ακριβή πηγή καυσίμου για την επιτάχυνση της μετάβασης στην ηλε-κινητικότητα χαμηλών εκπομπών. Η σταδιακή ανάπτυξη αυτής της κινητικότητας μπορεί να αντιμετωπίσει το ανταγωνιστικό της μειονέκτημα σε σχέση με τα συμβατικά καύσιμα. Η αποκεντρωμένη αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας όταν ενσωματώνεται στο δίκτυο μπορεί να προσφέρει πρόσθετες υπηρεσίες στο ηλεκτρικό σύστημα, όπως π.χ. να ξεπεράσει το εμπόδιο της αναντιστοιχίας μεταξύ του ενεργειακού εφοδιασμού από ανανεώσιμες πηγές και της ζήτησης ενέργειας σε περιόδους υψηλής και χαμηλής ζήτησης ή να συμβάλει στη ρύθμιση της συχνότητας. Αυτό προϋποθέτει επίσης να διευκολυνθεί η ενεργός συμμετοχή των καταναλωτών στη διαχείριση του ηλεκτρικού συστήματος, για παράδειγμα μέσω φορέων συγκέντρωσης της ζήτησης, χάρη στην εξάλειψη των υφιστάμενων ρυθμιστικών εμποδίων·

Διαλειτουργικότητα και τυποποίηση για την ηλε-κινητικότητα

32. συμμερίζεται την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη θέσπιση κοινών τεχνικών και τεχνολογικών προτύπων, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των διαφόρων κρατών μελών και περιφερειών. Η τυποποίηση θα αποτελέσει οδηγό για τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των τοπικών συστημάτων μεταφορών εντός της ίδιας περιφέρειας και μεταξύ διαφορετικών περιφερειών·

33. εκφράζει την ανησυχία ότι η ανάπτυξη εθνικών σχεδίων εφαρμογής για τη χρήση υποδομών εναλλακτικών καυσίμων υλοποιείται στα περισσότερα κράτη μέλη χωρίς την ενεργό συμμετοχή των αρμόδιων περιφερειακών και τοπικών αρχών, μολονότι αυτά τα σχέδια αποτελούν σαφή περίπτωση όπου είναι αναγκαία η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, και ότι τα σχέδια προώθησης της ηλε-κινητικότητας δεν διαδέχονται επαρκή πολιτική και δημοσιονομική στήριξη·

34. επισημαίνει ότι πρέπει να τυποποιηθούν οι σταθμοί φόρτισης των ηλεκτρικών οχημάτων και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποστηρίξει την ανάπτυξη ηλεκτρικών σταθμών επαναφόρτισης μέσω της ανάπτυξης προτύπων που να επιτρέπουν την ενσωμάτωση των σταθμών εφοδιασμού στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις/κτίρια, λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη στην κάθε χώρα νομοθεσία·

ΠΡΟΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΜΗΔΕΝΙΚΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ

Βελτιώσεις στις δοκιμές οχημάτων ώστε να κερδηθεί εκ νέου η εμπιστοσύνη των καταναλωτών

35. επικροτεί τις πρόσφατες ρυθμίσεις για τη μέτρηση και την εξακρίβωση των εκπομπών επιβλαβών ουσιών από τα οχήματα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι οι περιβαλλοντικές επιδόσεις των οχημάτων είναι διαφανείς και αξιόπιστες. Οι ρυθμίσεις αυτές θα συμβάλουν στην εφαρμογή ορίων για τις εκπομπές ρύπων και στην αύξηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών. Οι ανώτατες τιμές εκπομπών για τα επιβατικά και τα ελαφρά εμπορικά οχήματα πρέπει να είναι κατάλληλες ώστε να υλοποιούν τους στόχους και τις συμφωνίες που αφορούν τις εκπομπές ρύπων και την ανθρωπινή υγεία·

36. υποστηρίζει την κατάρτιση νέων κατευθυντηρίων γραμμών για την επισήμανση των οχημάτων, καθώς αυτό θα αποτρέψει την παραπλάνηση των καταναλωτών. Πρέπει να αποσαφηνιστούν οι κανόνες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εμφανίζονται οι τιμές που μετρώνται μέσω των νέων παγκόσμιων εναρμονισμένων διαδικασιών δοκιμών ελαφρών οχημάτων (WLTP) και της παλαιάς διαδικασίας (Νέος Ευρωπαϊκός Κύκλος Οδήγησης — NEDC). Πρέπει να εξεταστεί η τροποποίηση όχι μόνο των κατευθυντηρίων γραμμών, αλλά και της οδηγίας για την επισήμανση⁽³⁾. Ομοίως, η οδηγία για την προώθηση καθαρών και

⁽³⁾ Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο — Επανεξέταση της οδηγίας 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ένδειξη της κατανάλωσης ενέργειας και λοιπών πόρων από τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα μέσω της επισήμανσης και της παροχής ομοιόμορφων πληροφοριών σχετικά με αυτά. Βρυξέλλες, 15 Ιουλίου 2015, COM(2015) 345 final.

ενεργειακώς αποδοτικών οχημάτων οδικών μεταφορών⁽⁴⁾ πρέπει να αναθεωρηθεί προκειμένου να ανταποκρίνεται στις τελευταίες τεχνολογικές εξελίξεις.

Στρατηγική μετά το 2020 για αυτοκίνητα και ημιφορτηγά

37. τονίζει ότι πρέπει να θεσπιστούν μέτρα για την ενθάρρυνση της εισαγωγής της ηλε-κινητικότητας με ποσοτικές παραμέτρους και δεσμευτικές προθεσμίες προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η μετάβαση θα υλοποιηθεί.

Στρατηγική μετά το 2020 για φορτηγά, λεωφορεία και πούλμαν

38. θεωρεί ότι οι δημόσιες μεταφορές θα πρέπει να συνεχίσουν να κερδίζουν έδαφος έναντι των αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης και ως εκ τούτου προτείνει την επιτάχυνση της μετάβασης προς την ηλε-κινητικότητα και τη χρήση των άλλων καυσίμων που θεωρούνται στην ΕΕ εναλλακτικά ως προς τα παράγωγα του πετρελαίου, με προτεραιότητα στην παραγωγή και χρήση ηλεκτρικών λεωφορείων και τραμ, καθώς και λεωφορείων και τραμ που διαθέτουν κυψέλες καυσίμου υδρογόνου, αλλά και στη χρήση φυσικού αερίου σε λεωφορεία και πούλμαν, μειώνοντας έτσι τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από τα λεωφορεία· όσον αφορά τις εμπορευματικές μεταφορές μεγάλων αποστάσεων, προτείνει να επιταχυνθεί η μετάβαση των στόλων των φορτηγών οχημάτων από το πετρέλαιο κίνησης (ντίζελ) στο φυσικό αέριο, το μοναδικό καύσιμο που μπορεί να υποκαταστήσει το ντίζελ, με σχεδόν μηδενικές ρυπογόνους εκπομπές και μικρότερη περιεκτικότητα από αυτό σε άνθρακα.

39. επιδοκιμάζει τις προσπάθειες της Επιτροπής να προωθήσει την Πρωτοβουλία για την ανάπτυξη καθαρών λεωφορείων στην ΕΕ με στόχο την υποστήριξη καλύτερης ανταλλαγής πληροφοριών σε επίπεδο αγοράς μέσω της παροχής πλατφόρμας για τις πόλεις τις περιφέρειες, τους παρόχους και τους κατασκευαστές. Αυτό ενισχύει την εμπιστοσύνη των ευρωπαίων κατασκευαστών λεωφορείων στη μελλοντική ζήτηση για καθαρά λεωφορεία εναλλακτικών καυσίμων, αξιοποιεί καλύτερα τις μελλοντικές δημόσιες προκηρύξεις και λειτουργεί αποτελεσματικότερα όσον αφορά την αναζήτηση χρηματοδοτικών λύσεων για τους μεγαλύτερους διαγωνισμούς μέσω, π.χ., της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

40. θεωρεί απαραίτητο να ενισχυθεί η ένταση των ενισχύσεων της ΕΕ, να επιτευχθεί μεγαλύτερη συνέργεια μεταξύ των χρηματοπιστωτικών πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) και των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ), καθώς και με τη χρήση επιδοτήσεων. Αυτό θα διευκολύνει την ταχεία αντικατάσταση των σημερινών ρυπογόνων μέσων μαζικής μεταφοράς και θα εξασφαλίσει τη βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων της ΕΕ.

Εναέριες μεταφορές και μεταφορές σταθερής τροχιάς

41. τονίζει τα πλεονεκτήματα των μεταφορικών μέσων σταθερής τροχιάς που λειτουργούν με οικονομικά βιώσιμη ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ή με εναλλακτικά καύσιμα.

42. θεωρεί απαραίτητο να ολοκληρωθούν οι αναγκαίες υποδομές, τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, στις περιφέρειες που έχουν λιγότερο ανεπτυγμένους σιδηροδρόμους, ώστε να καταστεί δυνατή η χρήση των σιδηροδρόμων υπό τις ίδιες συνθήκες με τα λοιπά κράτη μέλη, προκειμένου να επιτευχθεί η καθιέρωση του ενιαίου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού χώρου.

ΕΥΝΟΪΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΧΑΜΗΛΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ

Ενεργειακή Ένωση: σύνδεση των συστημάτων μεταφορών και ενέργειας

43. σημειώνει με ικανοποίηση ότι η στρατηγική θεωρείται ένα θετικό βήμα προόδου στο πλαίσιο για το κλίμα και την ενέργεια με ορίζοντα το 2030 που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της ΕΕ στις 23-24 Οκτωβρίου 2014⁽⁵⁾ και με τη συμφωνία του Παρισιού που εγκρίθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2015 κατά την 21η διάσκεψη των μερών της σύμβασης πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος⁽⁶⁾, συνδέοντας δύο σημαντικούς παράγοντες εντός της ΕΕ: τις μεταφορές από την πλευρά της ζήτησης και βασικούς παράγοντες στον τομέα της παραγωγής και μεταφοράς ενέργειας από την πλευρά της προσφοράς.

⁽⁴⁾ Οδηγία 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση καθαρών και ενεργειακώς αποδοτικών οχημάτων οδικών μεταφορών. Οδηγία 2009/33/ΕΚ.

⁽⁵⁾ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (23-24 Οκτωβρίου 2014). Βρυξέλλες, 24 Οκτωβρίου 2014, EUCO 169/14.

⁽⁶⁾ Συμφωνία των Παρισίων COP21, 30 Νοεμβρίου-11 Δεκεμβρίου 2015.

44. θεωρεί τη δέσμη μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους»⁽⁷⁾ μέρος των προσαπειών της ΕΕ για τη μετάβαση σε εξυπνότερη και καθαρότερη ενέργεια για όλους, τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης, την τόνωση των επενδύσεων και της τεχνολογικής ηγεσίας, τη δημιουργία νέων χώρων εργασίας και τη βελτίωση της ευζωίας των πολιτών στις περιφέρειες και τις πόλεις της ΕΕ·

Έρευνα, καινοτομία και ανταγωνιστικότητα

45. θεωρεί ότι η ηλε-κινητικότητα είναι μία από τις κινητήριες δυνάμεις για την καινοτομία και την τεχνολογική ανάπτυξη, με άμεσα οφέλη και καθοριστικό ρόλο στη μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον·

46. φρονεί ότι η μετάβαση σε μεταφορές χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών μπορεί να επιτευχθεί πρωτίστως μέσω της περιφερειακής πολιτικής και της πολιτικής για τη συνοχή. Επενδύοντας στην έρευνα και την καινοτομία, οι περιφέρειες και οι δήμοι μπορούν να στηρίξουν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας χαμηλών εκπομπών, τα έξυπνα δίκτυα και τις βιώσιμες αστικές συγκοινωνίες·

47. υποστηρίζει την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος πλαισίου για την έρευνα και την καινοτομία Ορίζοντας 2020 για πιο καινοτόμες λύσεις κινητικότητας χαμηλών εκπομπών ρύπων όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών ή/και τις επενδύσεις·

48. ενθαρρύνει την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών για δεξαμενές ΥΦΑ στα πλοία και στα πούλμαν επιβατικών μεταφορών, προκειμένου να βελτιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητα της αποθήκευσης αυτού του εναλλακτικού καυσίμου και ζητεί τη χρηματοδότηση των έργων επίδειξης για τα εμπορευματικά και τα επιβατικά σκάφη, καθώς και για τα επιβατηγά πούλμαν μεγάλων αποστάσεων, προς το σκοπό αυτό·

49. επίσης, ενθαρρύνει την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών που να επιτρέπουν τη χρήση βιοκαυσίμων, όπως η μεθανόλη, που παράγεται από την επεξεργασία των αποβλήτων, ακόμη και για τους κινητήρες πλοίων εμπορευματικών και επιβατικών μεταφορών και ζητεί ως εκ τούτου την ανάλογη χρηματοδότηση·

50. ζητεί επίσης χρηματοδότηση για υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας στις αποβάθρες των λιμένων και κυρίως ένα δεσμευτικό νομικό πλαίσιο που να ισχύει σε όλους τους λιμένες της ΕΕ·

Ψηφιακές τεχνολογίες: ευφυή συστήματα μεταφορών (ΕΣΜ), συνδεδεμένα και αυτόματα οχήματα

51. σημειώνει ότι οι λύσεις πληροφορικής προωθούν την κινητικότητα με βάση τη συνδυασμένη χρήση όλων των μέσων μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων (π.χ. ολοκληρωμένα συστήματα έκδοσης εισιτηρίων και διοδίων, έγγραφα διατροφικών εμπορευματικών μεταφορών, ηλεκτρονικός σχεδιασμός της διαδρομής, ενημέρωση επιβατών σε πραγματικό χρόνο κ.λπ.)·

52. σημειώνει ότι η εμφάνιση συνδεδεμένων και αυτόματων (αυτο-οδηγούμενων) οχημάτων που χρησιμοποιούν ψηφιακή τεχνολογία μπορεί να προσφέρει πολλές ευκαιρίες για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων των μεταφορών και για να καταστεί εφικτή η προσφορά δημόσιων συγκοινωνιών στις περισσότερο αραιοκατοικημένες περιοχές, ζητεί κατηγορηματικά τη λήψη μέτρων για την υλοποίηση της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης οδήγησης σύμφωνα με τη δήλωση του Άμστερνταμ⁽⁸⁾ και επιδοκιμάζει, σε αυτό το πλαίσιο, την έγκριση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τα συνεργατικά και ευφυή συστήματα μεταφορών στις 30 Νοεμβρίου 2016⁽⁹⁾. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕτΠ υποστηρίζει ένα πιο συνεκτικό όραμα για τη βιώσιμη και καινοτόμο εξέλιξη των μεταφορών και την εντονότερη συνένωση των διαφόρων συγγενών δεσμών εργασιών της Επιτροπής καθώς και για τη σχετική ανακοίνωση·

53. τονίζει ότι οι ευρωπαϊκές περιφέρειες επιθυμούν να συμμετέχουν στη δημιουργία έξυπνων υποδομών τηλεπικοινωνιών και μεταφορών. Με τον τρόπο αυτό, τα συνδεδεμένα και αυτόματα οχήματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικά και ανεμπόδιστα στους διαδρόμους του ΔΕΔ-Μ, καθώς και στις αστικές και τις αγροτικές περιοχές·

54. τονίζει ότι οι αρχές της αναλογικότητας και της επικουρικότητας πρέπει να ενδυναμώνουν τις ΤΠΑ να αποφασίσουν εάν και πώς θα αναπτύξουν ΕΣΜ και καθαρά οχήματα, όπως αναγνωρίζεται στο Σχέδιο δράσης της ΕΕ για την αστική κινητικότητα, με σκοπό τη μείωση των προβλημάτων συγκοινωνιακών εκπομπών και κυκλοφοριακής συμφόρησης τους, αλλά και την προαγωγή της κοινωνικής ένταξης·

⁽⁷⁾ Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους — Ελευθερώνοντας το αναπτυξιακό δυναμικό της Ευρώπης. Βάση δεδομένων δελτίων Τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4009_el.htm

⁽⁸⁾ Δήλωση του Άμστερνταμ — Συνεργασία στον τομέα της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης οδήγησης, 14-15 Απριλίου 2016.

⁽⁹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Ευρωπαϊκή στρατηγική για συνεργατικά και ευφυή συστήματα μεταφορών, ένα ορόσημο προς τη συνεργατική, συνδεδεμένη και αυτοματοποιημένη κινητικότητα, Βρυξέλλες, 30.11.2016, COM(2016) 766 final.

Δεξιότητες

55. αναγνωρίζει ότι η μετάβαση προς μετακινήσεις χαμηλών εκπομπών δημιουργεί προκλήσεις για την αγορά εργασίας και, ως εκ τούτου, αποτελεί προτεραιότητα να διασφαλιστεί ότι το εργατικό δυναμικό επανακαταρτίζεται για τις νέες θέσεις εργασίας. Παρά τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, υπάρχει έλλειψη προσωπικού σε πολλούς σημαντικούς κλάδους των μεταφορών λόγω έλλειψης ψηφιακών δεξιοτήτων·

56. εκφράζει τη λύπη της που οι διατάξεις της προηγούμενης ανακοίνωσης του 2009 για την αστική κινητικότητα, δηλαδή η ανάπτυξη από τις τοπικές αρχές σχεδίων βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΒΑΚ), δεν περιλαμβάνονται στην παρούσα ανακοίνωση. Τονίζει συνεπώς την ανάγκη να διευκρινιστεί, τόσο στο πλαίσιο της στρατηγικής όσο και στις πρωτοβουλίες και στις δράσεις υλοποίησης, ότι ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός των πόλεων αποτελεί καθοριστικής σημασίας παράγοντα για την ανάπτυξη της βιώσιμης κινητικότητας, ακόμη και μέσω της εκπόνησης και εφαρμογής των σχεδίων βιώσιμης αστικής κινητικότητας·

57. τονίζει τη σημασία των διττών συστημάτων κατάρτισης και προτείνει την εντατική ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ σχετικά με τις ορθές πρακτικές στον τομέα των μετακινήσεων χαμηλών εκπομπών με τη συμμετοχή της επαγγελματικής εκπαίδευσης και των επιχειρήσεων·

Επενδύσεις

58. χαιρετίζει το γεγονός ότι η καινοτομία και η ανάπτυξη της υποδομής βρίσκονται στο επίκεντρο των στόχων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) για την παροχή κινήτρων για συνδυασμένες (δημόσιες-ιδιωτικές) επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών και των υποδομών. Το ΕΤΣΕ, σε συνδυασμό με μη επιστρεπτές επιχορηγήσεις από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), θα μπορούσε να προσφέρει ευρύτερη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών επιπέδων σε τέτοιου τύπου έργα, είτε μικρής είτε μεγάλης κλίμακας·

59. προτείνει την αύξηση του ποσού και του μεριδίου των πόρων που διατίθενται για τις χαμηλών εκπομπών μεταφορές στο πρόγραμμα Ορίζοντας 2020, καθώς και στον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF) κατά το σχεδιασμό του επόμενου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου. Ο CEF πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω, καθώς παρέχει αξιολογητή μόχλευση: κάθε ευρώ επιχορήγησης του CEF δημιουργεί 3-3,5 ευρώ σε επενδύσεις σε χαμηλών εκπομπών μεταφορές·

60. επισημαίνει ότι οι εξελίξεις που βασίζονται στη δημόσια διοίκηση ή σε συμπράξεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στις πόλεις και τις περιφέρειες θα μπορούσαν να παρέχουν την απαραίτητη μόχλευση για την αποτελεσματική χρηματοδότηση και λειτουργία λύσεων κινητικότητας χαμηλών εκπομπών ρύπων. Επίσης προτείνει να δοθεί προτεραιότητα στη χρήση των ΕΤΣΕ και ΕΔΕΤ για τοπικές, καινοτόμες λύσεις μεταφορών με χαμηλές εκπομπές. Για τους παραπάνω σκοπούς θα πρέπει να διατίθενται μη επιστρεπτές επιχορηγήσεις στο Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς για την περίοδο μετά το 2020·

61. τονίζει ότι οι ΤΠΑ έχουν καθοριστικό ρόλο στην τόνωση της τοπικής παραγωγής ενέργειας, καθώς και στα ολοκληρωμένα και ευφυή ενεργειακά δίκτυα. Τα ΕΔΕΤ πρέπει να διευκολύνουν τις αναγκαίες επενδύσεις μέσω μη επιστρεπτών επιχορηγήσεων, κυρίως στις λιγότερο ανεπτυγμένες και πιο υστερούσες περιφέρειες της ΕΕ·

62. σημειώνει ότι το σχέδιο επενδύσεων για την Ευρώπη προβλέπει επίσης δημόσια χρηματοδότηση για έργα μεταφορών με χαμηλές εκπομπές και έξυπνα δίκτυα από τις αρχές του 2015 έως τα τέλη του 2017

Δράση από τις πόλεις

63. προτείνει οι πρακτικές αστικού και υπεραστικού σχεδιασμού των ευρωπαϊκών δήμων και πόλεων να περιλαμβάνουν, στο πλαίσιο των σχεδίων βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΒΑΚ), τον ορισμό χώρων για μέσα μεταφοράς και κινητικότητα χαμηλών εκπομπών. Προτεραιότητα από τους πολεοδόμους θα πρέπει να δίδεται στην ενεργό μεταφορά (ποδηλασία και πεζοπορία), τις λύσεις δημόσιων συγκοινωνιών, την από κοινού χρήση αυτοκινήτου και τη συνεπιβίβαση· ζητεί, επιπλέον, να διαμορφωθεί μια μελλοντοστραφής επενδυτική πολιτική της ΕΕ για τις μεταφορές, η οποία θα βελτιώνει τη δημόσια υγεία και θα επενδύει, με πλήρη συνεκτικότητα της συμφωνίας του Παρισιού κατά την COP 21, τουλάχιστον το 10 % των πόρων που διαθέτει η ΕΕ για τις μεταφορές στην ποδηλασία, στις περιφέρειες όπου η μορφολογία του εδάφους το επιτρέπει·

64. προτείνει την προκαταρκτική μελέτη της κινητικότητας που προκαλείται από τον πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό στις μητροπολιτικές περιοχές. Κρίνεται αναγκαίο να τονωθεί η πυκνωση των πόλεων και των αστικών περιοχών τους, ούτως ώστε, αφενός να μειωθεί η ανάγκη εποχούμενων μετακινήσεων, με το να πλησιάσουν οι υπηρεσίες τον πολίτη, και αφετέρου να δοθεί η δυνατότητα βελτίωσης των δημοσίων μεταφορικών δικτύων, με την αύξηση της κοινωνικής και οικονομικής απόδοσής τους και της χρήσης τους·

65. τονίζει ότι ο χωροταξικός σχεδιασμός αποτελεί ιδιαίτερα σημαντική συνιστώσα της κινητικότητας χαμηλών εκπομπών. Η οικιστική διάρθρωση και ο σχεδιασμός του αστικού περιβάλλοντος εξασφαλίζουν τις τοπογραφικές συνθήκες που συμβάλλουν στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της κινητικότητας χαμηλών εκπομπών. Στις περιπτώσεις στις οποίες οι ΠΠΑ έχουν δικαιοδοσία σε θέματα χωροταξικού σχεδιασμού, από το ίδιο το νομικό ή το συνταγματικό πλαίσιο του κράτους μέλους, συνιστάται τα εδαφικά, υπερ-δημοτικά ή μητροπολιτικά λειτουργικά τους σχέδια να προβλέπουν και αυτό το είδος δράσεων·

66. αναγνωρίζει ότι η ποδηλασία, σε συμφωνία με τη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Οδικός χάρτης της ΕΕ για την ποδηλασία»⁽¹⁰⁾ πρέπει να ενισχυθεί ως μέσο μεταφοράς, μέσω της ενίσχυσης του ρόλου της δημόσιας ενωσιακής χρηματοδότησης που διατίθεται για έργα ποδηλατικών μεταφορών και επαναλαμβάνει το αίτημά της να συμπεριληφθεί στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2018 ένας χάρτης πορείας της ΕΕ για την ποδηλασία. Ως ενεργοί φορείς προώθησης της ποδηλασίας και, σε αυτό το πλαίσιο, των πράσινων δημοσίων συμβάσεων, οι δήμοι μπορούν να ενισχύσουν το ρόλο τους στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής συμμετέχοντας σε πρωτοβουλίες όπως η Πράσινη Πρωτεύουσα της Ευρώπης ή η εκδήλωση «Η επιστήμη συναντά τις περιφέρειες». Θα μπορούσαν να κατατεθούν προτάσεις για την ενσωμάτωση συγκεκριμένων μειζόνων τμημάτων ποδηλατικών διαδρομών στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ·

67. τονίζει ότι, σύμφωνα με την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων⁽¹¹⁾, τα νέα κτίρια που ανεγείρονται στην ΕΕ θα πρέπει να περιλαμβάνουν σημεία φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (κατά προτίμηση με δυνατότητα αποθήκευσης). Ομοίως, κατά την ανακαίνιση πολυκατοικιών θα πρέπει να περιλαμβάνονται τέτοιου είδους κατασκευαστικές δραστηριότητες⁽¹²⁾·

68. σημειώνει ότι η εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων φόρτισης σε κτίρια, θα μπορούσε να βοηθήσει να διασφαλιστεί ότι τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας παραμένουν ευέλικτα, δηλαδή η ενέργεια που αποθηκεύεται σε συστοιχίες ηλεκτροκίνητων οχημάτων θα μπορούσε να επιστραφεί στο δίκτυο. Απαιτείται μια ολιστική προσέγγιση με την οποία, λόγω χάρη, τα ηλεκτρικά οχήματα να αντιμετωπίζονται ως αναπόσπαστα μέρη του κτιριακού δυναμικού·

69. υπογραμμίζει ότι οι πόλεις και οι κωμοπόλεις, συνιστούν τους κύριους συγκοινωνιακούς φορείς με όρους πληθυσμιακών κέντρων και επισημαίνει ότι τα προβλήματα αστικής κινητικότητας δεν μπορούν να επιλυθούν αποκλειστικά μέσω μιας τομεακής προσέγγισης. Υπενθυμίζει, ως εκ τούτου, την προστιθέμενη αξία που προσφέρουν οι αυτοδιοικητικές αρχές κατά την κατάρτιση των Σχεδίων βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΒΑΚ⁽¹³⁾) ταυτόχρονα με τα Σχέδια δράσης τους για την αειφόρο ενέργεια (ΣΔΑΕ), προκειμένου να συνυπολογιστεί η σύνδεση μεταξύ της αστικής διάστασης της πολιτικής μεταφορών και της ευρύτερης έννοιας του χωροταξικού σχεδιασμού, που συμπεριλαμβάνουν την καταγραφή του πραγματικού και του ιδανικού τοπικού ενεργειακού μείγματος. Αυτές οι τοπικές προσπάθειες θα μπορούσαν να τύχουν επαγγελματικής καθοδήγησης και συνδρομής από το Σύμφωνο των Δημάρχων, προκειμένου να δημιουργηθούν τοπικές μεταφορές με λιγότερους αποκλεισμούς και λιγότερες εκπομπές ρύπων και ηχορύπανση.

70. Ομοίως, στις περιπτώσεις στις οποίες οι περιφέρειες διαθέτουν αρμοδιότητες στον τομέα του χωροταξικού σχεδιασμού λόγω του νομικού ή του συνταγματικού τους πλαισίου, συνιστάται τα δικά τους σχέδια βιώσιμης αστικής και υπεραστικής κινητικότητας να προβλέπουν και το εν λόγω είδος δράσεων.

71. προτείνει τη συγκρότηση θεματικών δικτύων ευρωπαϊκών πόλεων για την προώθηση της χαμηλών εκπομπών κινητικότητας. Αυτά τα δίκτυα θα επιτρέπουν στις τοπικές επιχειρήσεις και το ευρύ κοινό να συμμετέχουν ενεργότερα στην υλοποίηση λύσεων κινητικότητας χαμηλών εκπομπών, π.χ. μέσω της παροχής υπηρεσιών διαμοιρασμού μετακινήσεων. Μέσω της χρήσης επίκαιρων λύσεων ΠΠΕ, αυτά τα δίκτυα πόλεων μπορούν επίσης να κινητοποιήσουν σχετικές ομάδες-στόχους για την ευρύτερη υλοποίηση της κινητικότητας χαμηλών εκπομπών.

Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

⁽¹⁰⁾ Οδικός χάρτης της ΕΕ για την ποδηλασία, Επιτροπή των Περιφερειών. Εγκρίθηκε στις 12 Οκτωβρίου 2016.

⁽¹¹⁾ Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων.

⁽¹²⁾ Υπό εκπόνηση γνωμοδότηση ENVE-VI-019 με θέμα «Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων» (του κ. Rijsberman — ALDE/NL)

⁽¹³⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ σχετικά με τα ΣΒΑΚ — COTER-V-048 με θέμα «Δέσμη μέτρων για την αστική κινητικότητα».

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

124η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ, 12-13 ΙΟΥΛΙΟΥ 2017

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης»

(2017/C 342/10)

Εισηγήτρια: η κ. Ulrike Hiller (DE/PES), μέλος της Γερουσίας της Βρέμης**Έγγραφο αναφοράς:** Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009 για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 (κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ και την Ελβετία)

COM(2016) 815 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Πρόταση κανονισμού

Αιτιολογική σκέψη 6

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Προς το παρόν, οι παροχές μακροχρόνιας φροντίδας δεν περιλαμβάνονται ρητώς στο υλικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, αλλά συντονίζονται ως παροχές ασθένειας, γεγονός που δημιουργεί ανασφάλεια δικαίου τόσο στους φορείς όσο και στα πρόσωπα που ζητούν παροχές μακροχρόνιας φροντίδας. Είναι αναγκαίο να διαμορφωθεί, δυνάμει του κανονισμού, ένα σταθερό νομικό πλαίσιο που να είναι κατάλληλο για τις παροχές μακροχρόνιας φροντίδας και να περιλαμβάνει σαφή ορισμό των εν λόγω παροχών.	Προς το παρόν, οι παροχές μακροχρόνιας φροντίδας δεν περιλαμβάνονται ρητώς στο υλικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, αλλά συντονίζονται ως παροχές ασθένειας. Είναι αναγκαίο να διαμορφωθεί, δυνάμει του κανονισμού, ένα σταθερό νομικό πλαίσιο που να είναι κατάλληλο για τις παροχές μακροχρόνιας φροντίδας.

Αιτιολογία

Ο ενισχυμένος συντονισμός των παροχών φροντίδας αποτελεί θετική εξέλιξη. Η σαφής διάκριση μεταξύ των παροχών φροντίδας και των παροχών υγειονομικής περίθαλψης, εξάλλου, είναι αδύνατον να επιτευχθεί σήμερα με ενιαίο τρόπο, λόγω των διαφορετικών κανόνων που ισχύουν στα κράτη μέλη.

Ο περαιτέρω συντονισμός εξαρτάται από την αναγνώριση και την ανάπτυξη των παροχών φροντίδας σε όλα τα κράτη μέλη ως είδους φροντίδας που συμπληρώνει τις παροχές ασθένειας. Ως εκ τούτου, στο σημείο αυτό είναι προτιμότερη η προσαρμογή του άρθρου 34 από ό,τι η εισαγωγή χωριστού κεφαλαίου για τη φροντίδα.

Τροπολογία 2

Πρόταση κανονισμού

Άρθρο 1 παράγραφος 3 εδάφιο 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Μετά την αιτιολογική σκέψη 5, προστίθεται το ακόλουθο κείμενο: «5α) Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να εξαρτούν την πρόσβαση των οικονομικά μη ενεργών πολιτών σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης στο κράτος μέλος υποδοχής, οι οποίες δεν συνιστούν παροχές κοινωνικής πρόνοιας κατά την έννοια της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, από δικαίωμα νόμιμης διαμονής κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας. Η επαλήθευση του σύννομου χαρακτήρα του δικαιώματος διαμονής θα πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2004/38/ΕΚ. Για τους σκοπούς αυτούς, ένας οικονομικά μη ενεργός πολίτης θα πρέπει να διαχωρίζεται σαφώς από τον αιτούντα εργασία, στον οποίο το δικαίωμα διαμονής παρέχεται απευθείας από το άρθρο 45 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για να βελτιωθεί η νομική σαφήνεια για τους πολίτες και τους φορείς, είναι αναγκαίο να κωδικοποιηθεί η εν λόγω νομολογία.»	Μετά την αιτιολογική σκέψη 5, προστίθεται το ακόλουθο κείμενο: «5α) Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να εξαρτούν την πρόσβαση των οικονομικά μη ενεργών πολιτών σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης στο κράτος μέλος υποδοχής, οι οποίες συνιστούν ταυτόχρονα παροχές κοινωνικής πρόνοιας κατά την έννοια της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, από δικαίωμα νόμιμης διαμονής κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας. Η επαλήθευση του σύννομου χαρακτήρα του δικαιώματος διαμονής θα πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2004/38/ΕΚ. Για τους σκοπούς αυτούς, ένας οικονομικά μη ενεργός πολίτης θα πρέπει να διαχωρίζεται σαφώς από τον αιτούντα εργασία, στον οποίο το δικαίωμα διαμονής παρέχεται απευθείας από το άρθρο 45 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για να βελτιωθεί η νομική σαφήνεια για τους πολίτες και τους φορείς, είναι αναγκαίο να κωδικοποιηθεί η εν λόγω νομολογία.»

Αιτιολογία

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάνθηκε στις προαναφερθείσες αποφάσεις ότι οι παροχές της κοινωνικής ασφάλισης, οι οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 70, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 πρέπει να θεωρούνται μη ανταποδοτικού τύπου παροχές, αποτελούν και παροχή κοινωνικής πρόνοιας κατά την έννοια του άρθρου 24 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ. Εφόσον οι εν λόγω παροχές αποτελούν συγχρόνως και παροχές κοινωνικής πρόνοιας, τεκμηριώνεται η προβλεπόμενη αρμοδιότητα των κρατών μελών. Με την προτεινόμενη τροποποίηση αποσαφηνίζεται η διάταξη.

Τροπολογία 3

Πρόταση κανονισμού

Άρθρο 1 παράγραφος 3 εδάφιο 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
5γ) Κατά παρέκκλιση από τους περιορισμούς του δικαιώματος ίσης μεταχείρισης για τους οικονομικά μη ενεργούς πολίτες, περιορισμούς που απορρέουν από την οδηγία 2004/38/ΕΚ ή βάσει άλλων διατάξεων του ενωσιακού δικαίου, καμία διάταξη του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να περιορίζει τα θεμελιώδη δικαιώματα που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το δικαίωμα στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια (άρθρο 1), το δικαίωμα στη ζωή (άρθρο 2) και το δικαίωμα στην προστασία της υγείας (άρθρο 35).»	5γ) Κατά παρέκκλιση από τους περιορισμούς του δικαιώματος ίσης μεταχείρισης για τους οικονομικά μη ενεργούς πολίτες, περιορισμούς που απορρέουν από την οδηγία 2004/38/ΕΚ ή βάσει άλλων διατάξεων του ενωσιακού δικαίου, καμία διάταξη του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να περιορίζει τα θεμελιώδη δικαιώματα που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το δικαίωμα στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια (άρθρο 1), το δικαίωμα στη ζωή (άρθρο 2), το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλεια και κοινωνική αρωγή (άρθρο 34) και το δικαίωμα στην προστασία της υγείας (άρθρο 35).»

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 4

Πρόταση κανονισμού

Άρθρο 1 παράγραφος 13

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Το άρθρο 12 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 12 Ειδικοί κανόνες 1. Πρόσωπο που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα σε κράτος μέλος για λογαριασμό εργοδότη ο οποίος ασκεί κανονικά τις δραστηριότητές του εκεί και το οποίο έχει αποσπαστεί, κατά την έννοια της οδηγίας 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών⁽¹⁾, ή έχει αποσταλεί από τον εν λόγω εργοδότη σε άλλο κράτος μέλος για να εκτελέσει εργασία για λογαριασμό του εν λόγω εργοδότη, εξακολουθεί να υπάγεται στη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, υπό τον όρο ότι η προβλεπόμενη διάρκεια της εργασίας δεν υπερβαίνει τους 24 μήνες και ότι το πρόσωπο αυτό δεν έχει αποσπαστεί ή αποσταλεί προς αντικατάσταση άλλου μισθωτού ή μη μισθωτού που είχε προηγουμένως αποσπαστεί ή αποσταλεί κατά την έννοια του παρόντος άρθρου. 2. Πρόσωπο που ασκεί κανονικά μη μισθωτή δραστηριότητα σε κράτος μέλος και το οποίο μεταβαίνει για να ασκήσει παρόμοια δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος εξακολουθεί να υπάγεται στη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, υπό τον όρο ότι η προβλεπόμενη διάρκεια της δραστηριότητας αυτής δεν υπερβαίνει τους 24 μήνες και ότι το εν λόγω πρόσωπο δεν αντικαθιστά άλλον αποσπασμένο μισθωτό ή μη μισθωτό.» ⁽¹⁾ ΕΕ L 18 της 21.01.1997, σ. 1.	Το άρθρο 12 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 12 Ειδικοί κανόνες 1. Πρόσωπο που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα σε κράτος μέλος για λογαριασμό εργοδότη ο οποίος ασκεί κανονικά τις δραστηριότητές του εκεί και το οποίο έχει αποσπαστεί, κατά την έννοια της οδηγίας 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών⁽¹⁾, ή έχει αποσταλεί από τον εν λόγω εργοδότη σε άλλο κράτος μέλος για να εκτελέσει εργασία για λογαριασμό του εν λόγω εργοδότη, εξακολουθεί να υπάγεται στη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, υπό τον όρο ότι η προβλεπόμενη διάρκεια της εργασίας δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες και ότι το πρόσωπο αυτό δεν έχει αποσπαστεί ή αποσταλεί προς αντικατάσταση άλλου μισθωτού ή μη μισθωτού που είχε προηγουμένως αποσπαστεί ή αποσταλεί κατά την έννοια του παρόντος άρθρου. 2. Πρόσωπο που ασκεί κανονικά μη μισθωτή δραστηριότητα σε κράτος μέλος και το οποίο μεταβαίνει για να ασκήσει παρόμοια δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος εξακολουθεί να υπάγεται στη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, υπό τον όρο ότι η προβλεπόμενη διάρκεια της δραστηριότητας αυτής δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες και ότι το εν λόγω πρόσωπο δεν αντικαθιστά άλλον αποσπασμένο μισθωτό ή μη μισθωτό.» ⁽¹⁾ ΕΕ L 18 της 21.01.1997, σ. 1.

Αιτιολογία

Η προτεινόμενη μείωση του χρονικού ορίου πέραν του οποίου το δικαίω της χώρας υποδοχής πρέπει να εφαρμόζεται πλήρως στον αποσπασμένο εργαζόμενο ευθυγραμμίζεται με τη θέση που έχει υιοθετήσει η ΕτΠ στη γνωμοδότησή της με θέμα την οδηγία σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων (COR-2016-02881).

Τροπολογία 5

Πρόταση κανονισμού

Άρθρο 1 παράγραφος 16

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Το άρθρο 34 απαλείφεται.	Άρθρο 34 Συρροή παροχών μακροχρόνιας φροντίδας <u>1. Όταν ο δικαιούχος παροχών μακροχρόνιας φροντίδας που πρέπει να εξομοιωθούν προς τις παροχές ασθένειας και, συνεπώς, παρέχονται από το κράτος μέλος το οποίο είναι, δυνάμει του άρθρου 21 ή του άρθρου 29, αρμόδιο για τις παροχές σε χρήμα, δικαιούται, ταυτόχρονα, να ζητήσει παροχές σε είδος, για τον ίδιο σκοπό, από φορέα του τόπου κατοικίας ή διαμονής άλλου κράτους μέλους, κατ' εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, και ο φορέας του πρώτου κράτους μέλους υποχρεούται επίσης να αποδώσει τη δαπάνη αυτών των παροχών σε είδος, δυνάμει του άρθρου 35, εφαρμόζεται η γενική διάταξη του άρθρου 10 για το απαράδεκτο της συρροής παροχών, με τον ακόλουθο μόνον περιορισμό: εάν ο ενδιαφερόμενος ζητήσει και λάβει τις παροχές σε είδος, το ποσό των παροχών σε χρήμα μειώνεται κατά το ποσό της παροχής σε είδος που ζητήθηκε ή μπορούσε να ζητηθεί από τον φορέα του πρώτου κράτους μέλους που υποχρεούται να αποδώσει τη δαπάνη.</u> <u>2. Η Διοικητική Επιτροπή καταρτίζει λεπτομερή κατάλογο των παροχών μακροχρόνιας φροντίδας που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 1 στοιχείο κββ) του παρόντος κανονισμού, στον οποίο προσδιορίζονται οι παροχές σε είδος και οι παροχές σε χρήμα.</u> <u>3. Δύο ή περισσότερα κράτη μέλη ή οι αρμόδιες αρχές τους μπορούν να συμφωνήσουν διαφορετικά ή συμπληρωματικά μέτρα, τα οποία όμως δεν θα είναι λιγότερο ευνοϊκά για τους ενδιαφερομένους από τις αρχές που διατυπώνονται στην παράγραφο 1.</u>

Αιτιολογία

Εφόσον δεν θα ενσωματωθεί το κεφάλαιο 1α (τροπολογία 5), το άρθρο 34 παράγραφος 2 πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να αποσαφηνιστεί με ποιον τρόπο πρέπει να καταρτιστεί ο κατάλογος από τη Διοικητική Επιτροπή. Για αναλυτική αιτιολογία βλέπε την αιτιολογία της τροπολογίας 1 (αιτιολογική σκέψη 6).

Ενημέρωση της Γραμματείας: Το πρωτότυπο κείμενο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης ορίζει στο άρθρο 34 παράγραφος 2 είναι το εξής: «(2) Η Διοικητική Επιτροπή καταρτίζει τον κατάλογο των παροχών σε χρήμα και σε είδος που καλύπτονται από την παράγραφο 1.»

Τροπολογία 6

Πρόταση κανονισμού

Άρθρο 1 παράγραφος 17

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Μετά το άρθρο 35 παρεμβάλλεται το ακόλουθο κεφάλαιο: «ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1α Παροχές μακροχρόνιας φροντίδας	

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Άρθρο 35α Γενικές διατάξεις 1. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, τα άρθρα 17 έως 32 εφαρμόζονται, <i>mutatis mutandis</i>, στις παροχές μακροχρόνιας φροντίδας. 2. Η Διοικητική Επιτροπή καταρτίζει λεπτομερή κατάλογο των παροχών μακροχρόνιας φροντίδας που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 1 στοιχείο κββ) του παρόντος κανονισμού, στον οποίο προσδιορίζονται οι παροχές σε είδος και οι παροχές σε χρήμα. 3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν παροχές μακροχρόνιας φροντίδας σε χρήμα σύμφωνα με τα άλλα κεφάλαια του τίτλου III, εάν οι παροχές και οι ειδικοί όροι στους οποίους υπόκεινται παρατίθενται στο παράρτημα XII, και με την προϋπόθεση ότι το αποτέλεσμα του συντονισμού είναι τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκό για τους δικαιούχους με το αποτέλεσμα που θα επιτυγχανόταν αν η παροχή συντονιζόταν σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο. Άρθρο 35β Συρροή παροχών μακροχρόνιας φροντίδας 1. Εάν ο δικαιούχος παροχών μακροχρόνιας φροντίδας σε χρήμα οι οποίες χορηγούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία του αρμόδιου κράτους μέλους λαμβάνει, ταυτόχρονα και δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, παροχές μακροχρόνιας φροντίδας σε είδος από τον φορέα του τόπου κατοικίας ή διαμονής άλλου κράτους μέλους, και ένας φορέας στο πρώτο κράτος μέλος καλείται επίσης να αποδώσει το κόστος των εν λόγω παροχών σε είδος δυνάμει του άρθρου 35γ, εφαρμόζεται η γενική διάταξη του άρθρου 10 για το απαράδεκτο της συρροής παροχών, με τον ακόλουθο μόνο περιορισμό: το ποσό των παροχών σε χρήμα μειώνεται κατά το αποδοτέο ποσό για τις παροχές σε είδος που είναι απαιτητές σύμφωνα με το άρθρο 35γ από τον φορέα του πρώτου κράτους μέλους. 2. Δύο ή περισσότερα κράτη μέλη ή οι αρμόδιες αρχές τους μπορούν να συμφωνήσουν διαφορετικά ή συμπληρωματικά μέτρα, τα οποία όμως δεν θα είναι λιγότερο ευνοϊκά για τους ενδιαφερομένους από τις αρχές που διατυπώνονται στην παράγραφο 1. Άρθρο 35γ Απόδοση μεταξύ φορέων 1. Το άρθρο 35 εφαρμόζεται, <i>mutatis mutandis</i>, στις παροχές μακροχρόνιας φροντίδας. 2. Εάν η νομοθεσία κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται ο αρμόδιος φορέας δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου δεν προβλέπει παροχές μακροχρόνιας φροντίδας σε είδος, ο φορέας που είναι ή θα ήταν αρμόδιος στο εν λόγω κράτος μέλος δυνάμει του κεφαλαίου I για την απόδοση των παροχών ασθένειας σε είδος που χορηγούνται σε άλλο κράτος μέλος θεωρείται ότι είναι ο αρμόδιος φορέας και σύμφωνα με το κεφάλαιο 1α.»	

Αιτιολογία

Για αναλυτική αιτιολογία βλέπε την αιτιολογία της τροπολογίας 1 (αιτιολογική σκέψη 6).

Τροπολογία 7

Πρόταση κανονισμού

Άρθρο 1 παράγραφος 22

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, ο πλήρως άνεργος ο οποίος, κατά την τελευταία μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητά του, κατοικούσε σε κράτος μέλος διαφορετικό από το αρμόδιο κράτος μέλος και ο οποίος δεν είχε πραγματοποιήσει τουλάχιστον 12 μήνες ασφάλισης ανεργίας αποκλειστικά σύμφωνα με τη νομοθεσία του αρμόδιου κράτους μέλους τίθεται στη διάθεση των υπηρεσιών απασχόλησης του κράτους μέλους κατοικίας. Το εν λόγω πρόσωπο λαμβάνει παροχές σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας, ως εάν είχε πραγματοποιήσει όλες τις περιόδους ασφάλισης σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτού του κράτους μέλους. Οι παροχές αυτές χορηγούνται από τον φορέα του κράτους μέλους κατοικίας. Εναλλακτικά, ο πλήρως άνεργος που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο, ο οποίος θα δικαιούνταν παροχές ανεργίας μόνο σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του αρμόδιου κράτους μέλους εάν κατοικούσε εκεί, μπορεί αντ' αυτού να επιλέξει να τεθεί στη διάθεση των υπηρεσιών απασχόλησης του εν λόγω κράτους μέλους και να λαμβάνει παροχές σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτού του κράτους μέλους ως εάν κατοικούσε σε αυτό.	2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, ο πλήρως άνεργος ο οποίος, κατά την τελευταία μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητά του, κατοικούσε σε κράτος μέλος διαφορετικό από το αρμόδιο κράτος μέλος και ο οποίος δεν είχε πραγματοποιήσει τουλάχιστον 12 μήνες ασφάλισης ανεργίας αποκλειστικά σύμφωνα με τη νομοθεσία του αρμόδιου κράτους μέλους τίθεται στη διάθεση των υπηρεσιών απασχόλησης του κράτους μέλους κατοικίας. Το εν λόγω πρόσωπο λαμβάνει παροχές σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας, ως εάν είχε πραγματοποιήσει όλες τις περιόδους ασφάλισης σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτού του κράτους μέλους. Οι παροχές αυτές χορηγούνται από τον φορέα του κράτους μέλους κατοικίας.

Αιτιολογία

Η εξάιρεση δεν παράγει αποτελέσματα, σε περίπτωση που βάσει του ελάχιστου χρόνου απασχόλησης —δώδεκα συναπτοί μήνες— δεν θεμελιώνεται κανένα δικαίωμα. Ως εκ τούτου, δεν είναι απαραίτητη. Αν, ωστόσο, θεμελιώνεται δικαίωμα, σε σχέση κυρίως με τις περιόδους απασχόλησης που αναλογούν σε άλλα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 6, θα πρέπει να δικαιολογείται για ποιον λόγο το κράτος μέλος της διαμονής οφείλει να προσφέρει αυτές τις παροχές, τη στιγμή που τις σχετικές εισφορές τις έχουν λάβει άλλα κράτη μέλη. Η εξάιρεση δεν εναρμονίζεται, άλλωστε, ούτε με τον προτεινόμενο κανόνα του άρθρου 64 που διασφαλίζει, σε ορισμένες περιπτώσεις, την εξαγωγή των παροχών.

Τροπολογία 8

Πρόταση κανονισμού

Άρθρο 2 παράγραφος 11 εδάφιο 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Μετά το άρθρο 19 παράγραφος 2 προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι: 3. Όταν ένας φορέας καλείται να εκδώσει τη βεβαίωση που αναφέρεται ανωτέρω, αξιολογεί δεόντως τα σχετικά πραγματικά περιστατικά και εγγυάται ότι οι πληροφορίες βάσει των οποίων εκδίδεται η βεβαίωση είναι σωστές.	Μετά το άρθρο 19 παράγραφος 2 προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι: 3. Όταν ένας φορέας καλείται να εκδώσει τη βεβαίωση που αναφέρεται ανωτέρω, αξιολογεί δεόντως τα σχετικά πραγματικά περιστατικά.

Αιτιολογία

Οι φορείς που καλούνται να εκδώσουν τη βεβαίωση δεν μπορούν να παρέχουν εγγυήσεις για την ακρίβεια των πληροφοριών. Οι φορείς πρέπει να εμπιστεύονται τις αντίστοιχες πληροφορίες των εργοδοτών. Μάλιστα, οι εκδούσες αρχές δεν πρέπει να καθίστανται υπόλογες για τις εσφαλμένες πληροφορίες όταν οι πληροφορίες που έχουν λάβει και οι ίδιες είναι εσφαλμένες.

II. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Γενικές παρατηρήσεις

1. είναι προσηλωμένη στην ιδέα της ελεύθερης και δίκαιης εργασιακής κινητικότητας και επικροτεί την αναθεώρηση των διατάξεων για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στο πλαίσιο της αυξανόμενης κινητικότητας των πολιτών στο εσωτερικό της ΕΕ·
2. επισημαίνει ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, η οποία συνεπάγεται την αρνητική ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, πρέπει να συμπληρωθεί με τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης, η οποία συνιστά θετική ολοκλήρωση σύμφωνα με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (ΔΕΕ)·
3. θεωρεί ότι η πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009 για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 είναι σε μεγάλο βαθμό ορθή και ενδεδειγμένη και, ως εκ τούτου, την επικροτεί·
4. υπενθυμίζει στην Επιτροπή την πρωτοβουλία της για τη βελτίωση της νομοθεσίας και υπογραμμίζει ότι το πολύπλοκο νομοθετικό πλαίσιο των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και (ΕΚ) αριθ. 987/2009 πρέπει να παραμείνει κατανοητό τόσο για τις αρχές όσο και για τους πολίτες·
5. υπογραμμίζει τη σημασία των περιφερειακών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δικτύων για την κινητικότητα των πολιτών της Ένωσης. Τα δίκτυα αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά ώστε να αποτρέπει η εκμετάλλευση και η οργανωμένη εξαπάτηση των μετακινούμενων εργαζομένων. Η ΕτΠ τάσσεται υπέρ της ενίσχυσης των εν λόγω δικτύων·
6. υπογραμμίζει ότι η πρόταση της Επιτροπής είναι απαραίτητη ώστε να διασφαλιστεί η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Ως εκ τούτου, ως αποτέλεσμα της σαφούς νομικής βάσης που θεσπίζεται με το άρθρο 48 της ΣΛΕΕ, δεν εγείρονται ζητήματα επικουρικότητας στην πρόταση της Επιτροπής. Πράγματι, οι στόχοι της προτεινόμενης δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, αλλά μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα, λόγω της κλίμακας και/ή του αντίκτυπου της δράσης, σε επίπεδο ΕΕ, δεδομένου ότι η προτεινόμενη δράση ενέχει υπερεθνικές πτυχές που δεν μπορούν να ρυθμιστούν δεόντως από τα κράτη μέλη και/ή τις μεμονωμένες περιφερειακές και τοπικές αρχές·
7. υπογραμμίζει το ιδιαίτερο ενδιαφέρον της για τη συνέχιση του τεχνικού διαλόγου με την Επιτροπή σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα και υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία της έκθεσης για την εκτίμηση αντίκτυπου την οποία θα υποβάλει η Επιτροπή, σε εύθετο χρόνο, με βάση τη συμφωνία συνεργασίας με την ΕτΠ·

Απόσπαση εργαζομένων

8. διαπιστώνει πρόοδο ως προς τη ρύθμιση της απόσπασης και τη βελτίωση της πιστοποίησης της απόσπασης. Χαιρετίζει το γεγονός ότι, με την προσθήκη του άρθρου 76α, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 291 της ΣΛΕΕ, με τις οποίες καθορίζονται οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται για την έκδοση, την αμφισβήτηση και την ανάκληση του φορητού εγγράφου Α1 (γνωστό επίσης και ως πιστοποιητικό Α1), προκειμένου να δυσχεραίνεται η κατάχρησή του. Η προαναφερόμενη διαδικασία μπορεί μάλιστα να είναι κατάλληλη για την αποφυγή διαφόρων διαδικασιών: από τις μακροχρόνιες διαδικασίες επίλυσης διαφορών έως τις διαδικασίες παραβάσεων, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην εδραίωση μιας σταθερής νομικής κατάστασης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
9. υπενθυμίζει ότι η τρέχουσα πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, με την επικαιροποίηση των διαδικασιών για την έκδοση του πιστοποιητικού Α1, περιέχει ένα βασικό στοιχείο για την καλύτερη προστασία των αποσπασμένων εργαζομένων από παραβιάσεις των κοινωνικών τους δικαιωμάτων, στο πλαίσιο της παράλληλης αναθεώρησης της οδηγίας αριθ. 96/71/ΕΚ σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων. Υπό το πρίσμα της σπουδαιότητας αυτής της πτυχής, κάθε βήμα προς μια δεσμευτική, σαφή και άμεση διαδικασία χορήγησης του πιστοποιητικού Α1, στο μέλλον, είναι ιδιαίτερα σημαντικό και θα πρέπει να εξεταστεί με ιδιαίτερη προσοχή·
10. επισημαίνει, σε σχέση με την απόσπαση των εργαζομένων, ότι η κοινωνική ασφάλιση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αποσαφήνιση των κανόνων και των ορισμών και, ως εκ τούτου, η σαφής ερμηνεία βασικών εννοιών, όπως «αυτοαπασχολούμενοι» ή «τόπος δραστηριότητας», θα συμβάλει αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της ψευδοαυτοαπασχόλησης ή των εικονικών εταιρειών·

11. επαναλαμβάνει τη θέση της ΕτΠ η οποία θεωρεί ότι το χρονικό όριο πέραν του οποίου το δικαίω της χώρας υποδοχής εφαρμόζεται πλήρως στον αποσπασμένο εργαζόμενο πρέπει να οριστεί στους 12 μήνες ⁽¹⁾.

12. εκφράζει τη λύπη της για την καθυστέρηση που παρατηρείται όσον αφορά την εφαρμογή της ηλεκτρονικής ανταλλαγής πληροφοριών για την κοινωνική ασφάλιση (EESSI — Electronic Exchange of Social Security Information). Θεωρεί ότι η ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων είναι άκρως απαραίτητη.

Επιδόματα ασθενείας και αναπηρίας

13. διαπιστώνει ότι ο συντονισμός των παροχών φροντίδας επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της συντονισμένης νομοθεσίας, αναγκαία προϋπόθεση για να επιτευχθούν οι στόχοι της προτεινόμενης δράσης, μολονότι η διαχείριση της απαγόρευσης της σώρευσης παροχών ασθενείας και αναπηρίας θα είναι δύσκολη.

14. διαπιστώνει ότι η προστασία των ασθενών που διαμένουν σε ένα κράτος μέλος πρέπει να διασφαλίζεται, ακόμα και όταν οι εν λόγω ασθενείς δεν διαθέτουν δικαίωμα διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η αναγνώριση της δικαιολογημένης ασφαλιστικής κάλυψης ασθένειας στο εξωτερικό σύμφωνα με το δικαίω που ισχύει στην ΕΕ διασφαλίζεται συχνά με πολλές δυσκολίες και ότι —παράτυπα— σε ορισμένα κράτη της ΕΕ η πλήρης ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας ατόμων με επισφαλή συμμετοχή στην αγορά εργασίας δεν αναγνωρίζεται.

15. επικροτεί, ως εκ τούτου, καταρχήν το γεγονός ότι, για την αναγνώριση της ασφαλιστικής κάλυψης ασθένειας των οικονομικά μη ενεργών και άπορων πολιτών της ΕΕ, λαμβάνεται υπόψη η πραγματική διαμονή σε ένα κράτος μέλος και όχι η νόμιμη διαμονή. Συνεπώς, πρέπει να θεσπιστεί το δικαίωμα του κράτους υποδοχής στην επιστροφή των δαπανών από το αρμόδιο κράτος μέλος.

Παροχές ανεργίας

16. θεωρεί ορθές τις νέες ρυθμίσεις για τον συντονισμό των παροχών ανεργίας. Παρότι η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 65 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τις θέσεις απασχόλησης διάρκειας κάτω των δώδεκα μηνών δεν είναι αυστηρά απαραίτητη, όμως διασαφηνίζει το κείμενο.

17. εκφράζει την ικανοποίησή της για την προτεινόμενη παράταση της εξαγωγής των παροχών ανεργίας από τρεις σε έξι μήνες. Επισημαίνει, ωστόσο, ότι αυτό πρέπει να συνοδεύεται από κατάλληλες ενεργητικές πολιτικές αγοράς εργασίας (ΕΠΑΕ), οι οποίες αποτελούν βασικό στοιχείο των λεγόμενων «στρατηγικών ενεργοποίησης» οι οποίες αντιμετωπίζουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των συστημάτων ασφάλισης και υποστήριξης των ανέργων, των ΕΠΑΕ και της αιρεσιμότητας των παροχών. Η ΕτΠ θεωρεί ότι πρέπει να αποσαφηνιστεί με ποιον τρόπο τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να επεκτείνουν τον χρόνο εξαγωγής πέραν της ισχύουσας ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Ωστόσο, η ΕτΠ εκφράζει επιφυλάξεις σχετικά με τους ειδικούς κανόνες των θέσεων απασχόλησης που δεν υπερβαίνουν τους 12 μήνες.

Οικογενειακές παροχές

18. τονίζει ότι αν και όλοι οι πολίτες της ΕΕ δικαιούνται οικογενειακές και κοινωνικές παροχές στη χώρα όπου είναι εγγεγραμμένοι, απασχολούνται ή φορολογούνται, ενδέχεται να υφίστανται σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών στις οικογενειακές και κοινωνικές παροχές.

Ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές σε χρήμα

19. αναγνωρίζει τις εξουσίες που απορρέουν από τη νομολογία του ΔΕΕ σχετικά με τις εξουσίες των κρατών μελών για τις διαδικασίες της κοινωνικής πρόνοιας των οικονομικά μη ενεργών πολιτών και εκφράζει την ικανοποίησή της για την επισήμανση ότι οι διαδικασίες αυτές πρέπει να συνάδουν με τα ευρωπαϊκά θεμελιώδη και ανθρώπινα δικαιώματα, γεγονός το οποίο αποτελεί μια σημαντική, νέα προσέγγιση. Εκφράζει, επίσης, την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι τα άτομα αυτά δεν θα αποκλείονται μελλοντικά από την ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας με βάση την πραγματική διαμονή, και σημειώνει ότι μπορεί ενδεχομένως να τους επιτραπεί να συνεισφέρουν κατά τρόπο αναλογικό σε ένα καθεστώς για την κάλυψη ασθένειας με βάση τη συνήθη διαμονή τους. Παραμένει, ωστόσο, το ερώτημα με ποιον τρόπο θα αιτιολογείται ο περιορισμός ή ο πλήρης αποκλεισμός από την κοινωνική πρόνοια. Ταυτόχρονα, η επέκταση της αρχής αυτής σε πρόσωπα που έχουν την πραγματική κατοικία τους σε κράτος μέλος άλλο από το δικό τους συνεπάγεται την εφαρμογή της ρύθμισης με τρόπο που να θεσπίζει ισότιμη αντιμετώπιση και ευθύνη από τα κράτη μέλη.

Διασυνοριακοί εργαζόμενοι

20. εκφράζει τη λύπη της για την έλλειψη αξιόπιστων δεδομένων και πληροφοριών σχετικά με τον αριθμό των μεθοριακών εργαζομένων, υπό την έννοια του νομικού ορισμού που περιέχεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση με θέμα «Τροποποίηση της οδηγίας σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων» (COR-2016-02881).

21. επισημαίνει ότι οι μεθοριακές περιοχές διαθέτουν εκτεταμένη πείρα με τους μετακινούμενους εργαζόμενους. Η ΕτΠ καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν αυτήν την πείρα. Υπό αυτή την έννοια, καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει τις υπηρεσίες στήριξης της διασυνοριακής εργασιακής κινητικότητας, τις οποίες παρέχουν οι EURES (ευρωπαϊκές υπηρεσίες απασχόλησης), μεταξύ άλλων μέσω των υφιστάμενων διασυνοριακών εταιρικών σχέσεων EURES και μέσω της ενθάρρυνσης νέων, και να τους παράσχει τη δυνατότητα να συγκεντρώνουν αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό και το προφίλ των διασυνοριακών εργαζομένων και των εργοδοτών τους.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ονοματολογία και εδαφικές τυπολογίες»

(2017/C 342/11)

Εισηγητής:	ο κ. Mięczysław Struk (PL/EPP), Περιφερειάρχης Πομερανίας
Έγγραφο αναφοράς:	Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 όσον αφορά τις εδαφικές τυπολογίες (Tercet)
	COM(2016) 788 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

COM(2016) 788 final

Άρθρο 1

Να τροποποιηθεί το σημείο 1

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Άρθρο 1 Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 τροποποιείται ως εξής: 1) Το άρθρο 1 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 1 Αντικείμενο 1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει μια κοινή στατιστική ονοματολογία των εδαφικών μονάδων (NUTS), προκειμένου να καταστεί δυνατή η συλλογή, η κατάρτιση και η διάδοση εναρμονισμένων στατιστικών στα διάφορα εδαφικά επίπεδα της ΕΕ. 2. Η ονοματολογία NUTS παρατίθεται στο παράρτημα I. 3. Οι τοπικές διοικητικές μονάδες (ΤΔΜ), όπως αναφέρονται στο άρθρο 4, συμπληρώνουν την ονοματολογία NUTS. 4. Στατιστικοί κάρναβοι, όπως αναφέρονται στο άρθρο 4α, συμπληρώνουν την ονοματολογία NUTS. Αυτοί χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των εδαφικών τυπολογιών με βάση τον πληθυσμό. 5. Ενωσιακές εδαφικές τυπολογίες, όπως αναφέρονται στο άρθρο 4β, συμπληρώνουν την ονοματολογία NUTS αποδίδοντας τύπους στις εδαφικές μονάδες.».	Άρθρο 1 Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 τροποποιείται ως εξής: 1) Το άρθρο 1 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 1 Αντικείμενο 1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει μια κοινή στατιστική ονοματολογία των εδαφικών μονάδων (NUTS), προκειμένου να καταστεί δυνατή η συλλογή, η κατάρτιση και η διάδοση εναρμονισμένων στατιστικών στα διάφορα εδαφικά επίπεδα της ΕΕ. 2. Η ονοματολογία NUTS παρατίθεται στο παράρτημα I. 3. Οι τοπικές διοικητικές μονάδες (ΤΔΜ), όπως αναφέρονται στο άρθρο 4, συμπληρώνουν την ονοματολογία NUTS. 4. Στατιστικοί κάρναβοι, όπως αναφέρονται στο άρθρο 4α, συμπληρώνουν την ονοματολογία NUTS. Αυτοί χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των εδαφικών τυπολογιών με βάση την κατανομή και την πυκνότητα του πληθυσμού. 5. Ενωσιακές εδαφικές τυπολογίες, όπως αναφέρονται στο άρθρο 4β, συμπληρώνουν την ονοματολογία NUTS αποδίδοντας τύπους στις εδαφικές μονάδες.».

Αιτιολογία

Σαφέστερη διατύπωση.

Τροπολογία 2

COM(2016) 788 final

Άρθρο 1

Να τροποποιηθεί το σημείο 5

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
5) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα 4α και 4β:	5) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα 4α και 4β:
(...)	(...)
Άρθρο 4β	Άρθρο 4β
Εδαφικές τυπολογίες της Ένωσης	Εδαφικές τυπολογίες της Ένωσης
(...)	(...)
3. Οι ακόλουθες τυπολογίες ορίζονται σε επίπεδο ΤΔΜ:	3. Οι ακόλουθες τυπολογίες ορίζονται σε επίπεδο ΤΔΜ:
α) βαθμός αστικοποίησης (DEGURBA):	α) βαθμός αστικοποίησης (DEGURBA):
— «αστικές περιοχές»:	— «αστικές περιοχές»:
— « πόλεις » ή «πυκνοκατοικημένες περιοχές»,	— «πυκνοκατοικημένες περιοχές»,
— « κωμοπόλεις και προάστια » ή «περιοχές μέσης πυκνότητας»,	— «περιοχές ενδιάμεσης πυκνότητας»,
— « περιοχές υπαίθρου » ή « αραιοκατοικημένες περιοχές»·	— « αραιοκατοικημένες περιοχές»,
β) λειτουργικές αστικές περιοχές:	β) λειτουργικές αστικές περιοχές:
— « πόλεις » συν «ζώνες μετακινουμένων εργαζομένων τους»·	— « αστικές περιοχές » συν «ζώνες μετακινουμένων εργαζομένων τους»·
γ) παράκτιες περιοχές:	γ) παράκτιες περιοχές:
— «παράκτιες περιοχές»,	— «παράκτιες περιοχές»,
— «μη παράκτιες περιοχές».	— «μη παράκτιες περιοχές».
Αν υπάρχουν περισσότερα από ένα διοικητικά επίπεδα ΤΔΜ σε ένα κράτος μέλος, η Επιτροπή (Eurostat) πραγματοποιεί διαβούλευση με το εν λόγω κράτος μέλος για να καθορισθεί το διοικητικό επίπεδο ΤΔΜ που θα χρησιμοποιείται για την απόδοση των τυπολογιών.	Αν υπάρχουν περισσότερα από ένα διοικητικά επίπεδα ΤΔΜ σε ένα κράτος μέλος, η Επιτροπή (Eurostat) πραγματοποιεί διαβούλευση με το εν λόγω κράτος μέλος για να καθορισθεί το διοικητικό επίπεδο ΤΔΜ που θα χρησιμοποιείται για την απόδοση των τυπολογιών.
4. Οι ακόλουθες τυπολογίες και ετικέτες ορίζονται σε επίπεδο NUTS 3:	4. Οι ακόλουθες τυπολογίες και ετικέτες ορίζονται σε επίπεδο NUTS 3:

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
α) τυπολογία αστικών-αγροτικών περιοχών: — «κατ' εξοχήν αστικές περιοχές», — «ενδιάμεσες περιοχές», — «κατ' εξοχήν περιοχές υπαίθρου»· β) μητροπολιτική τυπολογία: — «μητροπολιτικές περιφέρειες», — «Μη μητροπολιτικές περιφέρειες»· γ) παράκτια τυπολογία: — «παράκτιες περιφέρειες», — «μη παράκτιες περιφέρειες»·	α) τυπολογία αστικών-αγροτικών περιοχών: — «κατ' εξοχήν αστικές περιοχές», — «ενδιάμεσες περιοχές», — «κατ' εξοχήν περιοχές υπαίθρου»· β) μητροπολιτική τυπολογία: — «μητροπολιτικές περιφέρειες», — «μη μητροπολιτικές περιφέρειες»· γ) παράκτια τυπολογία: — «παράκτιες περιφέρειες», — «μη παράκτιες περιφέρειες»· δ) νησιωτική τυπολογία: — «νησιωτικές περιοχές», — «μη νησιωτικές περιοχές»· ε) τυπολογία ορεινών περιοχών: — «ορεινές περιοχές», — «μη ορεινές περιοχές»· στ) τυπολογία παραμεθόριων περιοχών: — «παραμεθόριες περιοχές», — «μη παραμεθόριες περιοχές»· ζ) τυπολογία πληθυσμού: — «αραιοκατοικημένες περιοχές», — «μη αραιοκατοικημένες περιοχές»· — «γηράσκουσες περιοχές» — «μη γηράσκουσες περιοχές», — «ερημοποιούμενες περιοχές» — «μη ερημοποιούμενες περιοχές» η) περιφερειακή τυπολογία: — «απόκεντρες περιφέρειες», — «μη απόκεντρες περιφέρειες»,

Αιτιολογία

Τα εδάφη με συγκεκριμένα (γεωφυσικά, οικονομικά, κοινωνικά και δημογραφικά) χαρακτηριστικά θα μπορούν να χρησιμοποιούν σχετικούς δείκτες για να υποστηρίξουν την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών ως απάντηση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.

Τροπολογία 3

COM(2016) 788 final

Άρθρο 1

Να τροποποιηθεί το σημείο 5

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
5) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα 4α και 4β: (...) Άρθρο 4β Εδαφικές τυπολογίες της Ένωσης (...) «5. Η Επιτροπή, με εκτελεστικές πράξεις , καθορίζει ομοιόμορφες συνθήκες για την εναρμονισμένη εφαρμογή των τυπολογιών σε όλα τα κράτη μέλη και σε επίπεδο Ένωσης. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 7.»	5) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα 4α και 4β: (...) Άρθρο 4β Εδαφικές τυπολογίες της Ένωσης (...) «5. Η Επιτροπή, κατόπιν διαβούλευσης με τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες , καθορίζει ομοιόμορφες συνθήκες για την εναρμονισμένη εφαρμογή των τυπολογιών σε όλα τα κράτη μέλη και σε επίπεδο Ένωσης. 6. Οι τυπολογίες που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 θα μπορούσαν να συμπληρώνονται με νέες εφόσον υπάρχει αιτιολογημένη ανάγκη που έχει εντοπιστεί από τα κράτη μέλη ή από την Επιτροπή των Περιφερειών και έχει επιβεβαιωθεί από την Επιτροπή.»

Αιτιολογία

Τα εδάφη με συγκεκριμένα (γεωφυσικά, οικονομικά, κοινωνικά και δημογραφικά) χαρακτηριστικά θα μπορούν να χρησιμοποιούν σχετικούς δείκτες για να υποστηρίξουν την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών ως απάντηση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.

II. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

- υπογραμμίζει τη σημασία των ευρωπαϊκών περιφερειακών στατιστικών στοιχείων ως σημαντικού μέσου για τη στοχοθετημένη χάραξη πολιτικής και χρήσιμου εργαλείου για την κατανόηση και την ποσοτικοποίηση του αντίκτυπου των πολιτικών αποφάσεων σε συγκεκριμένες περιοχές. Τα εν λόγω στατιστικά στοιχεία χρησιμοποιούνται για διάφορους σκοπούς από πολλούς δημόσιους και ιδιωτικούς χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών και τοπικών αρχών, παρέχοντας μια αντικειμενική βάση η οποία υποστηρίζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε πολλούς τομείς δημόσιας παρέμβασης, όπως η στήριξη των ΜΜΕ, η πολιτική καινοτομίας, η εκπαίδευση, η αγορά εργασίας, οι μεταφορές, ο τουρισμός και οι ναυτιλιακές βιομηχανίες·
- επιβεβαιώνει ότι οι εδαφικές τυπολογίες που απορρέουν από τις ευρωπαϊκές στατιστικές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην περιφερειακή πολιτική, εφόσον μπορούν να συμβάλλουν σε πολιτικές παρεμβάσεις που βασίζονται σε τεκμήρια και σε περισσότερο ολοκληρωμένες εδαφικές προσεγγίσεις οι οποίες αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία των περιφερειών της ΕΕ·
- σημειώνει την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 όσον αφορά τις εδαφικές τυπολογίες (Tercet). Η ενοποίηση των τυπολογιών αυτών σε ένα ενιαίο νομικό κείμενο θα επέτρεπε τη συγκέντρωση στοιχείων για τα διάφορα είδη περιφερειών, διασφαλίζοντας εναρμονισμένη και διαφανή εφαρμογή των υφιστάμενων μεθοδολογιών τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών. Αυτό δεν θα πρέπει, ωστόσο, να οδηγήσει σε μία κατάσταση όπου η ονοματολογία Tercet μεταφράζεται σε κανόνες επιλεξιμότητας για οποιαδήποτε πολιτική της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής συνοχής·
- καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η νομοθετική πρόταση για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας, δεδομένου ότι ο στόχος της θέσπισης, του συντονισμού και της διατήρησης εναρμονισμένων στατιστικών ταξινομήσεων για στατιστικούς σκοπούς σε επίπεδο ΕΕ δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη όταν ενεργούν μεμονωμένα. Ωστόσο, η επικουρικότητα μπορεί να διασφαλιστεί μόνο εάν οι εδαφικές τυπολογίες αποτελέσουν αντικείμενο εντατικής διαβούλευσης μεταξύ κρατών μελών και περιφερειών. Επιπλέον, η νομοθετική πρόταση δεν υπερβαίνει κατά κανόνα ό,τι είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων της και, ως εκ τούτου, πρέπει να θεωρείται ότι επίσης συμμορφώνεται με την αρχή της αναλογικότητας.

5. τονίζει την ανάγκη στενότερου διαλόγου μεταξύ των εθνικών στατιστικών υπηρεσιών και των περιφερειακών (και τοπικών) αρχών προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η ανάπτυξη της νέας ονοματολογίας Tercet θα λαμβάνει δεόντως υπόψη τις κοινωνικοοικονομικές, εδαφικές και διοικητικές ιδιαιτερότητες των διαφορετικών περιοχών·
6. τονίζει τη σημασία της εξέτασης των ειδικών συνθηκών των περιφερειών με ιδιαίτερα γεωφυσικά, οικονομικά, κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά, τα οποία θα πρέπει να καλύπτονται επαρκώς στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών περιφερειακών στατιστικών στοιχείων με στόχο την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής όπως προβλέπεται στο Άρθρο 174 της ΣΛΕΕ·
7. από την άποψη αυτή, εφιστά την προσοχή:
- 1) στο άρθρο 174 της ΣΛΕΕ το οποίο αναφέρει ότι ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στις αγροτικές περιοχές, στις περιοχές στις οποίες συντελείται βιομηχανική μετάβαση και στις περιοχές που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, όπως οι υπερβόρειες περιοχές που είναι ιδιαίτερα αραιοκατοικημένες και οι νησιωτικές, διασυνοριακές και ορεινές περιοχές·
 - 2) στην Πράσινη βίβλο για την εδαφική συνοχή (COM(2008) 616 final) και στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SEC(2008) 2550), τα οποία αναφέρουν εδαφικές τυπολογίες όπως παραμεθόριες περιοχές, ορεινές περιοχές, νησιωτικές περιοχές και αραιοκατοικημένες περιοχές. Οι τυπολογίες αυτές έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο της πέμπτης έκθεσης για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή (η οποία δημοσιεύθηκε τον Νοέμβριο του 2010)·
 - 3) στη γνωμοδότηση της ΕτΠ σχετικά με την προαναφερθείσα Πράσινη βίβλο (COTER-IV-020), η οποία καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επεκτείνει την έρευνά της για την ανάπτυξη κατάλληλων δεικτών για τα συγκεκριμένα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένα είδη περιοχών, όπως τα βουνά, τα νησιά, οι περιοχές με χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού και οι παραμεθόριες περιοχές, αλλά και να βελτιώσει σημαντικά τα στατιστικά στοιχεία και τη χαρτογραφική της απεικόνιση έτσι ώστε να αντικατοπτρίζεται η πραγματική κατάσταση·
 - 4) στη γνωμοδότηση της ΕτΠ σχετικά με την έκτη έκθεση για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή (COTER-V-052), η οποία ζητεί βελτίωση της συμμόρφωσης με το άρθρο 174 της ΣΛΕΕ·
 - 5) στη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Το ΑΕγχΠ και άλλοι δείκτες τοπικής ανάπτυξης» (COTER-VI-009), η οποία επισημαίνει ότι δεν υπάρχουν ποσοτικά επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τις διάφορες περιφέρειες της ΕΕ με ιδιαίτερα (γεωφυσικά, περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά) χαρακτηριστικά τα οποία επηρεάζουν την ανάπτυξή τους, αλλά και προτείνει να υιοθετήσει η Επιτροπή (Eurostat) τις κατηγορίες περιφερειών που αναφέρονται στη Συνθήκη προκειμένου να συμβάλει στην ορθή εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ με εδαφική διάσταση·
 - 6) στο σχέδιο γνωμοδότησης της ΕτΠ με θέμα «Νησιωτική επιχειρηματικότητα: συμβάλλοντας στην εδαφική συνοχή» (COTER-VI/022), όπου προτείνεται να συμπεριληφθούν τα νησιά ως πρόσθετη κατηγορία στην πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού Tercet·
8. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η πρόταση της Επιτροπής περιλαμβάνει περιορισμένο αριθμό εδαφικών τυπολογιών και δεν λαμβάνει υπόψη άλλες τυπολογίες που σχετίζονται με τις περιοχές με ειδικά γεωφυσικά, οικονομικά, κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά και οι οποίες έχουν ήδη αναπτυχθεί και χρησιμοποιούνται, δηλαδή τις τυπολογίες για τις νησιωτικές περιοχές, τις ορεινές περιοχές, τις παραμεθόριες περιοχές και τις αραιοκατοικημένες περιοχές ή τις εξόχως απόκεντρες περιοχές. Η θέσπιση εδαφικών τυπολογιών για την παροχή στατιστικών στοιχείων όσον αφορά την πολυμορφία και την πολυπλοκότητα των εν λόγω περιοχών είναι πολύ σημαντική για την καλύτερη κατανόηση των εν λόγω εδαφών. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ συνιστά να συμπεριλαμβάνονται οι αναφορές στις προαναφερθείσες εδαφικές τυπολογίες κατά την τροποποίηση του κανονισμού Tercet, με τη συμμετοχή των κρατών μελών και των περιφερειών.

Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας»

(2017/C 342/12)

Εισηγήτρια:	η κ. Daiva Matonienė (LT/EKR), δημοτική σύμβουλος Σιάυλιαι
Έγγραφα αναφοράς:	Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση)
	COM(2016) 767 final
	Πρόταση κανονισμού σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση)
	COM(2016) 861 final
	Πρόταση οδηγίας σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση)
	COM(2016) 864 final
	Πρόταση κανονισμού για την ίδρυση Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (αναδιατύπωση)
	COM(2016) 863 final
	Πρόταση κανονισμού σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας
	COM(2016) 862 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Αιτιολογική σκέψη 7

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Είναι επομένως σκόπιμο να τεθεί ενωσιακός δεσμευτικός στόχος για μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της τάξης του 27 % τουλάχιστον. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίσουν τη συνεισφορά τους στην επίτευξη του στόχου αυτού στο πλαίσιο των οικείων ολοκληρωμένων εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα μέσω της διαδικασίας διακυβέρνησης που καθορίζεται στον κανονισμό [διακυβέρνηση].	Είναι επομένως σκόπιμο να τεθεί ενωσιακός δεσμευτικός στόχος για μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της τάξης του 27 % τουλάχιστον. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίσουν τη συνεισφορά τους στην επίτευξη του στόχου αυτού στο πλαίσιο των οικείων ολοκληρωμένων εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα μέσω της διαδικασίας διακυβέρνησης που καθορίζεται στον κανονισμό [διακυβέρνηση]. Είναι επομένως αναγκαίο, για λόγους συνέπειας με τη Συμφωνία του Παρισιού, να θέσουν τα κράτη μέλη τους δικούς τους δεσμευτικούς στόχους που να προβλέπουν μεγαλύτερο μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Αιτιολογία

Τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να θέτουν τους δικούς τους εθνικούς δεσμευτικούς στόχους σχετικά με το μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Σε αυτό το πλαίσιο, θα μπορούσαν να επιδιώξουν υψηλότερο μερίδιο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από το δεσμευτικό στόχο ύψους 27 % της ΕΕ. Ωστόσο, ο ορισμός εθνικών στόχων πρέπει να αποτελεί απόφαση που θα

λάβει το ίδιο το κράτος μέλος, έχοντας εξετάσει τις επιλογές, τις απαιτήσεις και την κατάσταση του. Δεν πρέπει να θεσπιστεί υψηλότερος δεσμευτικός στόχος σε επίπεδο ΕΕ.

Τροπολογία 2

Αιτιολογική σκέψη 13

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η Επιτροπή θα πρέπει να διευκολύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των αρμόδιων εθνικών ή περιφερειακών αρχών ή φορέων, για παράδειγμα με τακτικές συνεδριάσεις για την εξεύρεση κοινής προσέγγισης με σκοπό την προώθηση της ευρύτερης υλοποίησης οικονομικά αποδοτικών έργων ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, την ενθάρρυνση επενδύσεων σε νέες, ευέλικτες και καθαρές τεχνολογίες και τη χάραξη κατάλληλης στρατηγικής για τη διαχείριση της απόσυρσης των τεχνολογιών που δεν συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών ή δεν παρέχουν επαρκή ευελιξία, με βάση διαφανή κριτήρια και αξιόπιστα σήματα τιμών της αγοράς.	Η Επιτροπή θα πρέπει να διευκολύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των αρμόδιων εθνικών ή περιφερειακών και τοπικών αρχών ή φορέων, για παράδειγμα με τακτικές συνεδριάσεις για την εξεύρεση κοινής προσέγγισης με σκοπό την προώθηση της ευρύτερης υλοποίησης οικονομικά αποδοτικών έργων ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, την ενθάρρυνση επενδύσεων σε νέες, ευέλικτες και καθαρές τεχνολογίες και τη χάραξη κατάλληλης στρατηγικής για τη διαχείριση της απόσυρσης των τεχνολογιών που δεν συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών ή δεν παρέχουν επαρκή ευελιξία, με βάση διαφανή κριτήρια και αξιόπιστα σήματα τιμών της αγοράς.

Αιτιολογία

Στο κείμενο που προτείνει η Επιτροπή θα πρέπει να γίνει αναφορά και στις τοπικές αρχές. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, δεδομένου ότι οι τοπικές αρχές συμβάλλουν άμεσα στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον τομέα της ενέργειας για την ανάπτυξη ανανεώσιμων ενεργειών στην εδαφική τους επικράτεια και στην υλοποίηση των εθνικών ενεργειακών στόχων.

Τροπολογία 3

Αιτιολογική σκέψη 15

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα καθεστώτα στήριξης για την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές έχουν αποδειχτεί αποτελεσματικός τρόπος για την προώθηση της ανάπτυξης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Εάν και όταν τα κράτη μέλη αποφασίσουν να εφαρμόσουν καθεστώτα στήριξης, η εν λόγω στήριξη θα πρέπει να παρέχεται με όσο το δυνατόν μη στρεβλωτικό τρόπο για τη λειτουργία των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας. Προς τον σκοπό αυτό, όλο και περισσότερα κράτη μέλη παρέχουν στήριξη με μορφή στην οποία η στήριξη χορηγείται επιπλέον των εσόδων της αγοράς.	Τα καθεστώτα στήριξης για την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές έχουν αποδειχτεί αποτελεσματικός τρόπος για την προώθηση της ανάπτυξης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Εάν και όταν τα κράτη μέλη αποφασίσουν να εφαρμόσουν καθεστώτα στήριξης, η εν λόγω στήριξη θα πρέπει να παρέχεται με όσο το δυνατόν μη στρεβλωτικό τρόπο για τη λειτουργία των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας. Προς τον σκοπό αυτό, όλο και περισσότερα κράτη μέλη παρέχουν στήριξη με μορφή στην οποία η στήριξη χορηγείται επιπλέον των εσόδων της αγοράς, ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να παρασχεθούν κίνητρα στους παραγωγούς ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στα σήματα της αγοράς.

Αιτιολογία

Στην οδηγία της ΕΕ σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ορίζεται ότι τα καθεστώτα στήριξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας δεν πρέπει να επιφέρουν στρεβλώσεις στην αγορά. Συνεπώς, είναι αναγκαίο να παρασχεθούν κίνητρα στους παραγωγούς ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ούτως ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στα σήματα της αγοράς.

Τροπολογία 4

Αιτιολογική σκέψη 33

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, οι κανόνες και οι υποχρεώσεις για ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τη χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στα νεόδομητα και στα ανακαινισμένα κτίρια οδήγησαν σε σημαντική αύξηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να ενθαρρύνονται σε ευρύτερη ενωσιακή κλίμακα και παράλληλα να προωθείται η χρήση ενεργειακά αποδοτικότερων εφαρμογών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στους οικοδομικούς κανονισμούς και κώδικες.	Σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, οι κανόνες και οι υποχρεώσεις για ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τη χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στα νεόδομητα και στα ανακαινισμένα κτίρια οδήγησαν σε σημαντική αύξηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να ενθαρρύνονται σε ευρύτερη ενωσιακή κλίμακα και παράλληλα να προωθείται η χρήση ενεργειακά αποδοτικότερων εφαρμογών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στους οικοδομικούς κανονισμούς και κώδικες.

Αιτιολογία

Προτείνεται να γίνει αναφορά και στις τοπικές αρχές. Όταν καταρτίζονται τα σχέδια για την ανάπτυξη της αιφόρου ενέργειας και τη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, οι δήμοι καθορίζουν ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τη χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Τροπολογία 5

Αιτιολογική σκέψη 54

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η συμμετοχή των τοπικών πολιτών σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέσω των κοινοτήτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είχε ως αποτέλεσμα σημαντική προστιθέμενη αξία όσον αφορά την τοπική αποδοχή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την πρόσβαση σε πρόσθετα ιδιωτικά κεφάλαια. Μάλιστα, η σπουδαιότητα της τοπικής αυτής συμμετοχής ενισχύεται στο πλαίσιο της αύξησης της δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο μέλλον.	Η συμμετοχή των τοπικών πολιτών σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέσω των κοινοτήτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είχε ως αποτέλεσμα σημαντική προστιθέμενη αξία όσον αφορά την τοπική αποδοχή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την πρόσβαση σε πρόσθετα ιδιωτικά κεφάλαια. Μάλιστα, η σπουδαιότητα της τοπικής αυτής συμμετοχής ενισχύεται στο πλαίσιο της αύξησης της δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο μέλλον. Η δημιουργία αυτών των κοινοτήτων θα πρέπει να υποστηριχθεί σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Αιτιολογία

Στις προτάσεις της Επιτροπής υπογραμμίζεται ότι οι καταναλωτές να καταστούν ενεργοί παράγοντες στη νέα αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Οι τοπικές ενεργειακές κοινότητες μπορεί να αποτελέσουν αποτελεσματικό εργαλείο για τη διαχείριση της ενέργειας σε επίπεδο κοινότητας, καταναλώνοντας την ηλεκτρική ενέργεια που παράγουν είτε άμεσα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είτε για θέρμανση και ψύξη, συνεπώς, η δημιουργία αυτών των κοινοτήτων θα πρέπει να υποστηριχθεί σε όλα τα κυβερνητικά και διοικητικά επίπεδα.

Τροπολογία 6

Αιτιολογική σκέψη 55

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τοπικών κοινοτήτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ως προς το μέγεθος, την ιδιοκτησιακή δομή και τον αριθμό των έργων μπορεί να παρεμποδίσουν τον ισότιμο ανταγωνισμό με τους μεγάλης κλίμακας παράγοντες, και συγκεκριμένα τους ανταγωνιστές με μεγαλύτερα έργα ή χαρτοφυλάκια. Στα μέτρα για την αντιστάθμιση των μειονεκτημάτων αυτών περιλαμβάνεται η παροχή στις ενεργειακές κοινότητες της δυνατότητας να δραστηριοποιούνται στο ενεργειακό σύστημα και η διευκόλυνση της ένταξής τους στην αγορά.	Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τοπικών κοινοτήτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ως προς το μέγεθος, την ιδιοκτησιακή δομή και τον αριθμό των έργων μπορεί να παρεμποδίσουν τον ισότιμο ανταγωνισμό με τους μεγάλης κλίμακας παράγοντες, και συγκεκριμένα τους ανταγωνιστές με μεγαλύτερα έργα ή χαρτοφυλάκια. Στα μέτρα για την αντιστάθμιση των μειονεκτημάτων αυτών περιλαμβάνεται η παροχή στις ενεργειακές κοινότητες της δυνατότητας να δραστηριοποιούνται στο ενεργειακό σύστημα και η διευκόλυνση της ένταξής τους στην αγορά. Προτείνεται τα κράτη μέλη σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές τους να εκπονήσουν συστάσεις στις οποίες θα θεσπίζονται οι βασικές αρχές που διέπουν τη δομή και τις δραστηριότητες των κοινοτήτων.

Αιτιολογία

Στις προτάσεις της Επιτροπής διατυπώνεται η άποψη ότι οι πολίτες αναλαμβάνουν την ευθύνη για την ενεργειακή μετάβαση, χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες προκειμένου να μειώσουν τους λογαριασμούς τους ενέργειας και συμμετέχουν ενεργά στην αγορά, καθώς και το ότι οι τοπικές κοινότητες μπορούν να αποτελέσουν αποδοτικό μέσο για τη διαχείριση της ενέργειας σε τοπικό επίπεδο. Προκειμένου να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, είναι σημαντικό να παρέχονται στους πολίτες λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη δομή αυτών των κοινοτήτων, τον τρόπο λειτουργίας τους, καθώς και τις ευκαιρίες και τα οφέλη που προσφέρουν.

Τροπολογία 7

Άρθρο 3 παράγραφοι 1, 2 και 4

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν συλλογικά ότι το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ανέρχεται το 2030 σε τουλάχιστον 27 % στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας της Ένωσης.	1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν συλλογικά ότι το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ανέρχεται το 2030 σε τουλάχιστον 27 % στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας της Ένωσης. Τα κράτη μέλη δύνανται, μετά από αξιολόγηση των όρων και των προϋποθέσεων επί τόπου, να καθορίζουν τους δικούς τους δεσμευτικούς στόχους οι οποίοι να προβλέπουν υψηλότερο μερίδιο.

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
2. Οι αντίστοιχες συνεισφορές των κρατών μελών στον συνολικό αυτό στόχο για το 2030 καθορίζονται και κοινοποιούνται στην Επιτροπή στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα, σύμφωνα με τα άρθρα 3 έως 5 και τα άρθρα 9 έως 11 του κανονισμού [διακυβέρνηση]. 4. Η Επιτροπή υποστηρίζει τις υψηλές φιλοδοξίες των κρατών μελών μέσω ενός ευνοϊκού πλαισίου που περιλαμβάνει την ενισχυμένη χρήση κονδυλίων της Ένωσης, και ιδίως χρηματοδοτικών μέσων, ειδικότερα με σκοπό τη μείωση του κόστους κεφαλαίου για τα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.	2. Οι τρόποι επίτευξης από τα κράτη μέλη του συνολικού αυτού στόχου για το 2030 καθορίζονται και κοινοποιούνται στην Επιτροπή στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα, σύμφωνα με τα άρθρα 3 έως 5 και τα άρθρα 9 έως 11 του κανονισμού [διακυβέρνηση]. 4. Η Επιτροπή υποστηρίζει τις υψηλές φιλοδοξίες των κρατών μελών μέσω ενός ευνοϊκού πλαισίου που περιλαμβάνει την ενισχυμένη χρήση κονδυλίων της Ένωσης, και ιδίως χρηματοδοτικών μέσων, ειδικότερα με σκοπό τη μείωση του ποικίλου οικονομικού κόστους για τα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και τη βελτίωση της τεχνολογικής ικανότητας και της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊών κατασκευαστών και εγκαταστατών και το ενδιαφέροντος των καταναλωτών για την απόκτηση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Ομοίως, κατά τη χρήση κονδυλίων της ΕΕ, η Επιτροπή μπορεί να θεσπίσει μηχανισμούς που, εξετάζοντας διαφορετικούς παράγοντες και συνθήκες, θα ενθαρρύνουν τις περιφέρειες ή τα κράτη μέλη η πρόοδος των οποίων όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μπορεί να θεωρηθεί μεγαλύτερη του μέσου όρου. 6. Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι το μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, υπολογιζόμενο σε συμφωνία με το πλαίσιο της παρούσας Οδηγίας, σε συνολική τελική κατανάλωση ενέργειας το 2030 φτάνει τουλάχιστον το επίπεδο του συνολικού εθνικού στόχου (διαχωρισμένου σε ηλεκτρική ενέργεια, κατανάλωση θερμότητας και μεταφορές) για το μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές για το εν λόγω έτος, όπως ορίζεται στο Παράρτημα I.

Αιτιολογία

Σχετικά με το άρθρο 3 παράγραφος 1

Τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να θέτουν τους δικούς τους εθνικούς δεσμευτικούς στόχους σχετικά με το μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Σε αυτό το πλαίσιο, θα μπορούσαν να επιδιώξουν υψηλότερο μερίδιο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από το δεσμευτικό στόχο ύψους 27 % της ΕΕ. Ωστόσο, ο ορισμός εθνικών στόχων πρέπει να αποτελεί απόφαση που θα λάβει το ίδιο το κράτος μέλος, έχοντας εξετάσει τις επιλογές, τις απαιτήσεις και την κατάστασή του. Δεν πρέπει να θεσπιστεί υψηλότερος δεσμευτικός στόχος σε επίπεδο ΕΕ.

Σχετικά με το άρθρο 3 παράγραφος 4

Η τροπολογία εισάγει την πρόταση να διατίθενται περισσότερα ευρωπαϊκά κονδύλια στις χώρες (και ενδεχομένως τις περιφέρειες) που προωθούν με μεγαλύτερη επιτυχία τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αυτός ο μηχανισμός πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις διαφορετικές συνθήκες κάθε χώρας και να λειτουργεί σαν κίνητρο για αυτές. Επιπλέον, για ισορροπημένη και ανταγωνιστική ανάπτυξη, οι δημόσιοι πόροι δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται με ένα μόνο σκοπό.

Σχετικά με το άρθρο 3 παράγραφος 6

Ανατάται το κείμενο της προηγούμενης οδηγίας, η οποία υποχρέωνε κάθε κράτος μέλος να ορίσει και να δεσμευθεί για την επίτευξη των δικών του εθνικών στόχων. Προτείνεται επίσης οι εν λόγω στόχοι να αναλύονται ως προς τις σχετικές με την ηλεκτρική ενέργεια, τη θέρμανση και τις μεταφορές πτυχές τους.

Τροπολογία 8

Άρθρο 4

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
1. Με την επιφύλαξη των κανόνων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν καθεστώτα στήριξης προκειμένου να επιτευχθεί ο ενωσιακός στόχος που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1. Τα καθεστώτα στήριξης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σχεδιάζονται με τρόπο ώστε να αποφεύγονται οι περιττές στρεβλώσεις των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και να διασφαλίζεται ότι οι παραγωγοί λαμβάνουν υπόψη την προσφορά και τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και τους πιθανούς περιορισμούς των δικτύων. 2. Τα καθεστώτα στήριξης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σχεδιάζονται με τρόπο ώστε η ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές να ενσωματώνεται στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και να διασφαλίζεται ότι οι παραγωγοί ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ανταποκρίνονται στα σήματα τιμών της αγοράς και μεγιστοποιούν τα έσοδά τους από την αγορά. 3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η στήριξη της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές χορηγείται με τρόπο ανοικτό, διαφανή, ανταγωνιστικό, οικονομικά αποδοτικό και χωρίς διακρίσεις. 4. Τα κράτη μέλη αξιολογούν την αποτελεσματικότητα της στήριξης που χορηγούν στην ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές τουλάχιστον κάθε τέσσερα έτη. Οι αποφάσεις σχετικά με τη συνέχιση ή την παράταση της στήριξης και τον σχεδιασμό νέας στήριξης βασίζονται στα αποτελέσματα των αξιολογήσεων.	1. Με την επιφύλαξη των κανόνων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν καθεστώτα στήριξης προκειμένου να επιτευχθεί ο ενωσιακός στόχος που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1. Τα καθεστώτα στήριξης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (και συνεπώς όλοι οι κανόνες που αφορούν τη σχετική αγορά) σχεδιάζονται με τρόπο ώστε (σχετικά με την εσωτερική του συνολικού κόστους και των περιβαλλοντικών κινδύνων) να αποφεύγονται στρεβλώσεις των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου να μην θίγονται η αξιοπιστία, η ποιότητα του εφοδιασμού, η ανταγωνιστικότητα και η οικονομική προσιτότητα και να διασφαλίζεται ότι οι παραγωγοί λαμβάνουν υπόψη την προσφορά και τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και τους πιθανούς περιορισμούς των δικτύων. 2. Τα καθεστώτα στήριξης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σχεδιάζονται με τρόπο ώστε η ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές να ενσωματώνεται στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και να διασφαλίζεται ότι οι παραγωγοί ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ανταποκρίνονται στα σήματα τιμών της αγοράς και μεγιστοποιούν τα έσοδά τους από την αγορά. 3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η στήριξη της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές χορηγείται με τρόπο ανοικτό, διαφανή, ανταγωνιστικό, οικονομικά αποδοτικό και χωρίς διακρίσεις. 4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προσαρμόζουν τα συστήματα χρηματοδοτικής στήριξης στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, λαμβάνοντας υπόψη το πραγματικό κόστος παραγωγής που προκύπτει από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους ή την εξάρτησή τους από εξωτερικές πηγές, με στόχο την αύξηση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και άλλες εγχώρια παραγόμενες καθαρές πηγές ενέργειας. 5. Τα κράτη μέλη αξιολογούν την αποτελεσματικότητα της στήριξης που χορηγούν στην ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές τουλάχιστον κάθε τέσσερα έτη. Οι αποφάσεις σχετικά με τη συνέχιση ή την παράταση της στήριξης και τον σχεδιασμό νέας στήριξης βασίζονται στα αποτελέσματα των αξιολογήσεων.

Αιτιολογία

Σχετικά με το άρθρο 4 παράγραφος 1

Δεδομένων των στρεβλώσεων της αγοράς που προκαλούνται από εθνικές ρυθμίσεις ή από τις επιχειρήσεις ορυκτών καυσίμων που δραστηριοποιούνται σε αυτές, θα ήταν σκόπιμο να οριστεί σε αυτό το πλαίσιο η στρέβλωση της αγοράς που αναφέρεται στην Οδηγία.

Η ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές πρέπει να ενσωματωθεί στην αγορά ηλεκτρισμού λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών κάθε τεχνολογίας. Το κόστος απασχόλησης ως μοναδικό κριτήριο ενδέχεται να κρύβει την πραγματική κατάσταση.

Σχετικά με το άρθρο 4 παράγραφος 2

Η ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές πρέπει να ενσωματωθεί στην αγορά ηλεκτρισμού λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών κάθε τεχνολογίας. Το κόστος απασχόλησης ως μοναδικό κριτήριο ενδέχεται να κρύβει την πραγματική κατάσταση.

Σχετικά με το άρθρο 4 παράγραφοι 3 και 5

Η συγκεντρωτική προσέγγιση δεν συνάδει με τον στόχο της Επιτροπής να δώσει την ευχέρεια στα κράτη μέλη να διαμορφώσουν μια στήριξη ανοιχτή, διαφανή, ανταγωνιστική, χωρίς διακρίσεις και αποδοτική. Δεδομένου ότι τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν τις δικές τους απαιτήσεις ως προς τους στόχους, είναι άκυρη η αναφορά σε υποχρεωτικές ευρωπαϊκές απαιτήσεις.

Τροπολογία 9

Άρθρο 5 παράγραφος 2

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι στήριξη που αντιστοιχεί σε ποσοστό τουλάχιστον 10 % της δυναμικότητας για την οποία χορηγείται νέα στήριξη κάθε έτος μεταξύ 2021 και 2025 και τουλάχιστον 15 % της δυναμικότητας για την οποία χορηγείται νέα στήριξη κάθε έτος μεταξύ 2026 και 2030 είναι ανοικτή σε εγκαταστάσεις που βρίσκονται σε άλλα κράτη μέλη.	2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι στήριξη που αντιστοιχεί σε ποσοστό τουλάχιστον 10 % της δυναμικότητας για την οποία χορηγείται νέα στήριξη κάθε έτος μεταξύ 2021 και 2025 και τουλάχιστον 15 % της δυναμικότητας για την οποία χορηγείται νέα στήριξη κάθε έτος μεταξύ 2026 και 2030 είναι ανοικτή σε εγκαταστάσεις που βρίσκονται σε άλλα κράτη μέλη. Επίσης, θα πρέπει να προωθούνται επενδύσεις διασυνοριακής συνεργασίας που προβλέπουν ικανό επίπεδο διασυνδέσεων.

Αιτιολογία

Ο περιορισμός των εκκλήσεων για διασυνοριακές διαδικασίες υποβολής προσφορών θα μειώσει την ανταγωνιστική πίεση από το σύστημα. Υφίσταται ακόμη δυναμικό μείωσης του κόστους. Συνεπώς, είναι σημαντικό να δημιουργηθεί η κατάλληλη ικανότητα διασύνδεσης μεταξύ των κρατών μελών.

Τροπολογία 10

Άρθρο 6

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Με την επιφύλαξη των προσαρμογών που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με τους κανόνες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το επίπεδο της στήριξης που χορηγείται σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και οι συνοδευτικοί όροι, δεν αναθεωρούνται με τρόπο που επηρεάζει αρνητικά τα δικαιώματα που παρέχονται στο πλαίσιο αυτό και την οικονομική διαχείριση των έργων που λαμβάνουν στήριξη.	Με την επιφύλαξη των προσαρμογών που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με τους κανόνες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις ή άλλων ειδικών συνθηκών ανωτέρας βίας που ορίζονται ανά περίπτωση από τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το επίπεδο της στήριξης που χορηγείται σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και οι συνοδευτικοί όροι, δεν αναθεωρούνται με τρόπο που επηρεάζει αρνητικά τα δικαιώματα που παρέχονται στο πλαίσιο αυτό και την οικονομική διαχείριση των έργων που λαμβάνουν στήριξη.

Αιτιολογία

Πρέπει να χορηγηθεί μια κάποια ευελιξία στα κράτη μέλη σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή σε περιπτώσεις όπου δημόσιοι πόροι που διατίθενται, π.χ., για την παιδεία και την υγεία απειλούνται με μείωση ενώ πόροι για την καλλιέργεια των ΑΠΕ παραμένουν απείραχτοι.

Τροπολογία 11

Άρθρο 7 παράγραφος 1

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Για τον υπολογισμό της ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ενός κράτους μέλους, η συνεισφορά των βιοκαυσίμων και των βιορευστών, καθώς και των καυσίμων βιομάζας που καταναλώνονται στις μεταφορές, εάν παράγονται από καλλιέργειες τροφίμων και ζωοτροφών, δεν υπερβαίνει το 7 % της τελικής κατανάλωσης ενέργειας στις οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές στο συγκεκριμένο κράτος μέλος. Το όριο αυτό μειώνεται σε 3,8 % το 2030 σύμφωνα με την πορεία που προβλέπεται στο παράρτημα Χ μέρος Α. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίσουν χαμηλότερο όριο και να κάνουν διάκριση μεταξύ διαφόρων ειδών βιοκαυσίμων, βιορευστών και καυσίμων βιομάζας που παράγονται από καλλιέργειες τροφίμων και ζωοτροφών, για παράδειγμα με τον καθορισμό χαμηλότερου ορίου όσον αφορά τη συνεισφορά των βιοκαυσίμων που παράγονται από καλλιέργειες τροφίμων και ζωοτροφών, λαμβανομένης υπόψη της έμμεσης αλλαγής χρήσης της γης.	Για τον υπολογισμό της ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ενός κράτους μέλους, η συνεισφορά των βιοκαυσίμων και των βιορευστών, καθώς και των καυσίμων βιομάζας που καταναλώνονται στις μεταφορές, εάν παράγονται από καλλιέργειες τροφίμων και ζωοτροφών, με εξαίρεση τα βιοκαύσιμα χαμηλού κινδύνου έμμεσης αλλαγής στη χρήση γης όπως ορίζονται στο άρθρο 2 (κα), δεν υπερβαίνει το 7 % της τελικής κατανάλωσης ενέργειας στις οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές στο συγκεκριμένο κράτος μέλος. Το όριο αυτό μειώνεται σε 3,8 % το 2030 σύμφωνα με την πορεία που προβλέπεται στο παράρτημα Χ μέρος Α. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίσουν χαμηλότερο όριο και να κάνουν διάκριση μεταξύ διαφόρων ειδών βιοκαυσίμων, βιορευστών και καυσίμων βιομάζας που παράγονται από καλλιέργειες τροφίμων και ζωοτροφών, για παράδειγμα με τον καθορισμό χαμηλότερου ορίου όσον αφορά τη συνεισφορά των βιοκαυσίμων που παράγονται από καλλιέργειες τροφίμων και ζωοτροφών, λαμβανομένης υπόψη της έμμεσης αλλαγής χρήσης της γης.

Αιτιολογία

Τα συμβατικά βιοκαύσιμα με καλές κλιματικές επιδόσεις και βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των χαμηλών εκπομπών ILUC, δεν πρέπει να καταργηθούν σταδιακά. Ο FAO συνιστά τη βιώσιμη παραγωγή τροφίμων και καυσίμων. Υπάρχουν μεγάλες ακαλλιέργητες γεωργικές εκτάσεις στην ΕΕ και η σταδιακή κατάργηση των βιοκαυσίμων εμποδίζει την ευέλικτη χρήση των πόρων και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Τροπολογία 12

Άρθρο 9 παράγραφος 1

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
1. Δύο ή περισσότερα κράτη μέλη μπορούν να συνεργάζονται για κοινά έργα οιουδήποτε τύπου τα οποία αφορούν την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμη ηλεκτρική ενέργεια, θέρμανση ή ψύξη. Στην εν λόγω συνεργασία μπορούν να συμμετέχουν ιδιωτικοί φορείς.	1. Δύο ή περισσότερα κράτη μέλη μπορούν να συνεργάζονται για κοινά έργα οιουδήποτε τύπου τα οποία αφορούν την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμη ηλεκτρική ενέργεια, θέρμανση ή ψύξη. Στην εν λόγω συνεργασία μπορούν να συμμετέχουν ιδιωτικοί φορείς. Θα πρέπει να αναδειχθούν με έμφαση τα οφέλη της περιφερειακής συνεργασίας.

Αιτιολογία

Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί σαφώς η σημασία της περιφερειακής συνεργασίας στην αγορά των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η συνεργασία σε περιφερειακό επίπεδο μπορεί αφενός να είναι ιδιαίτερος επωφελής από οικονομική άποψη και, αφετέρου, προσφέρει πραγματικές ευκαιρίες για την από κοινού ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Τροπολογία 13

Άρθρο 11 παράγραφος 1

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Ένα ή περισσότερα κράτη μέλη μπορούν να συνεργάζονται με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες για κοινά έργα οιοδήποτε τύπου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες ενεργειακές πηγές. Στην εν λόγω συνεργασία μπορούν να συμμετέχουν ιδιωτικοί φορείς.	Ένα ή περισσότερα κράτη μέλη μπορούν να συνεργάζονται με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες για κοινά έργα οιοδήποτε τύπου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες ενεργειακές πηγές. Στην εν λόγω συνεργασία μπορούν να συμμετέχουν ιδιωτικοί φορείς. Οι εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που εδρεύουν σε τρίτες χώρες που συμμετέχουν στα κοινά έργα πρέπει να συμμορφώνονται, κατά τον κύκλο ζωής τους, με τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές, εργασιακές και σχετικές με την ασφάλεια προδιαγραφές που ισχύουν εν γένει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο κράτος μέλος που προτίθεται να χρησιμοποιήσει αυτήν την ενέργεια στους εθνικούς του λογαριασμούς.

Αιτιολογία

Αυτή η ασφαλιστική δικλείδα επιδιώκει να αποτρέψει δυνητικές καταστάσεις ντάμπινγκ κατά τη μεταφορά ενέργειας από τρίτες χώρες.

Τροπολογία 14

Άρθρο 16 παράγραφος 1

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Έως την 1η Ιανουαρίου 2021 τα κράτη μέλη δημιουργούν ένα ή περισσότερα ενιαία διοικητικά σημεία επαφής, τα οποία θα συντονίζουν ολόκληρη τη διαδικασία αδειοδότησης των αιτούντων άδεια κατασκευής και εκμετάλλευσης σταθμών και συνδεδεμένων υποδομών δικτύων μεταφοράς και διανομής για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.	Έως την 1η Ιανουαρίου 2021 τα κράτη μέλη δημιουργούν ένα ή περισσότερα ενιαία διοικητικά σημεία επαφής, τα οποία θα συντονίζουν ολόκληρη τη διαδικασία αδειοδότησης των αιτούντων άδεια κατασκευής και εκμετάλλευσης σταθμών και συνδεδεμένων υποδομών δικτύων μεταφοράς και διανομής για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Αυτά τα σημεία επαφής μπορούν να τα διαχειρίζονται οι περιφέρειες ή οι τοπικές αρχές στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Αιτιολογία

Δίδεται μεγαλύτερη σημασία στις περιφερειακές και τοπικές αρχές όσον αφορά τη διαχείριση έργων ανανεώσιμης ενέργειας. Μάλιστα, για ορισμένα είδη εγκαταστάσεων, τους δίδεται αρμοδιότητα διαχείρισης

Τροπολογία 15

Άρθρο 19 παράγραφοι 2 και 7

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
2. [...] Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι δεν εκδίδονται εγγυήσεις προέλευσης σε παραγωγό ο οποίος λαμβάνει χρηματοδοτική στήριξη από καθεστώς στήριξης για την ίδια παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Τα κράτη μέλη εκδίδουν τις εν λόγω εγγυήσεις προέλευσης και τις μεταβιβάζουν στην αγορά με δημοπρασία. Τα έσοδα που προκύπτουν από τη δημοπρασία χρησιμοποιούνται για την αντιστάθμιση του κόστους στήριξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. 7. Στην εγγύηση προέλευσης προσδιορίζονται τουλάχιστον: α) η πηγή ενέργειας από την οποία παρήχθη η ενέργεια και οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης της παραγωγής της· β) κατά πόσον η εγγύηση προέλευσης αφορά: i) ηλεκτρική ενέργεια, ή ii) φυσικό αέριο, ή iii) θέρμανση ή/και ψύξη· γ) η ονομασία, ο τόπος, το είδος και το δυναμικό της εγκατάστασης στην οποία παρήχθη η ενέργεια· δ) εάν η εγκατάσταση έχει λάβει επενδυτική στήριξη και εάν η μονάδα ενέργειας έχει επωφεληθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο από εθνικό καθεστώς στήριξης, και τη μορφή του καθεστώτος στήριξης· ε) και η ημερομηνία κατά την οποία άρχισε να λειτουργεί η εγκατάσταση και στ) η ημερομηνία και η χώρα έκδοσης και ο ενιαίος αριθμός αναγνώρισης. Στις εγγυήσεις προέλευσης από εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας επιτρέπεται να αναγράφονται απλουστευμένες πληροφορίες.	2. [...] Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι δεν εκδίδονται εγγυήσεις προέλευσης σε παραγωγό ο οποίος λαμβάνει χρηματοδοτική στήριξη από καθεστώς στήριξης για την ίδια παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. 7. Στην εγγύηση προέλευσης προσδιορίζονται τουλάχιστον: α) η πηγή ενέργειας από την οποία παρήχθη η ενέργεια και οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης της παραγωγής της· β) κατά πόσον η εγγύηση προέλευσης αφορά: i) ηλεκτρική ενέργεια, ή ii) φυσικό αέριο, ή iii) θέρμανση ή/και ψύξη· γ) η ονομασία, ο τόπος, το είδος και το δυναμικό της εγκατάστασης στην οποία παρήχθη η ενέργεια· δ) εάν η εγκατάσταση έχει λάβει επενδυτική στήριξη και εάν η μονάδα ενέργειας έχει επωφεληθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο από δημόσιο καθεστώς στήριξης, και τη μορφή αυτού του καθεστώτος στήριξης· ε) και η ημερομηνία κατά την οποία άρχισε να λειτουργεί η εγκατάσταση και στ) η ημερομηνία και η χώρα έκδοσης και ο ενιαίος αριθμός αναγνώρισης. Στις εγγυήσεις προέλευσης από εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας επιτρέπεται να αναγράφονται απλουστευμένες πληροφορίες.

Αιτιολογία

Σχετικά με το άρθρο 19 παράγραφος 2

Είναι ύψιστης σημασίας οι παραγωγοί ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές να μην λαμβάνουν την ίδια εγγύηση προέλευσης δύο φορές —μέσω προγραμμάτων στήριξης από κρατικές ενισχύσεις και δημοπρασιών εγγυήσεων προέλευσης.

Σχετικά με το άρθρο 19 παράγραφος 7

Οι δημόσιες ενισχύσεις δεν χορηγούνται αποκλειστικά από τις κεντρικές εθνικές διοικήσεις.

Τροπολογία 16

Άρθρο 20

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
1. Ανάλογα με την περίπτωση, τα κράτη μέλη εξετάζουν την ανάγκη επέκτασης της υφιστάμενης δικτυακής υποδομής φυσικού αερίου για να διευκολύνουν την ενσωμάτωση του φυσικού αερίου από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.	1. Με την επιφύλαξη των απαιτήσεων για τη διατήρηση της αξιοπιστίας και της ασφάλειας του δικτύου, και βάσει διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων που καθορίζονται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές: α) Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι διαχειριστές συστήματος μεταφοράς και οι διαχειριστές συστήματος διανομής εγγυώνται στην επικράτειά τους τη μεταφορά και διανομή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας και συστημάτων διαχείρισης ισχύος που χρησιμοποιούν μπαταρίες για την εξάλειψη των διαταραχών στις διαλείπουσες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και διασφαλίζουν τη σταθερότητα του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας· β) τα κράτη μέλη, εξάλλου, προβλέπουν ότι η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές έχει προτεραιότητα ή εξασφάλιση πρόσβασης στο δίκτυο ηλεκτροδότησης· γ) τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, κατά την κατανομή των εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής, οι φορείς εκμετάλλευσης συστημάτων μεταφοράς να δίνουν προτεραιότητα σε εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες ενεργειακές πηγές στον βαθμό που το επιτρέπει η ασφαλής λειτουργία του εθνικού συστήματος ηλεκτροδότησης και βάσει διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να λαμβάνονται τα δέοντα επιχειρησιακά μέτρα σχετικά με το δίκτυο και την αγορά προκειμένου να ελαχιστοποιούνται οι περιορισμοί της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες ενεργειακές πηγές. Όταν λαμβάνονται σημαντικά μέτρα για τον περιορισμό των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας προκειμένου να εξασφαλιστούν η ασφάλεια του εθνικού συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας και ο ενεργειακός εφοδιασμός, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιοι φορείς εκμετάλλευσης των συστημάτων να υποβάλλουν έκθεση για τα μέτρα αυτά, αναφέροντας τα διορθωτικά μέτρα που προτίθενται να λάβουν για την αποφυγή άσκοπων περικοπών·

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
3. Με βάση την οικεία εκτίμηση που περιλαμβάνεται στα ολοκληρωμένα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα σύμφωνα με το παράρτημα I του κανονισμού [διακυβέρνηση], σχετικά με την αναγκαιότητα κατασκευής νέων υποδομών για τηλεθέρμανση και τηλεψύξη που παράγονται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με σκοπό την επίτευξη του ενωσιακού στόχου που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη λαμβάνουν όπου απαιτείται μέτρα για την ανάπτυξη υποδομής τηλεθέρμανσης που να εξυπηρετεί την παραγωγή κεντρικής θέρμανσης και ψύξης από μεγάλες μονάδες βιομάζας, ηλιακής και γεωθερμικής ενέργειας.	δ) τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η αμοιβή για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές συνάδει με τα κριτήρια διαφάνειας, λαμβάνοντας υπόψη το κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα στα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας στα οποία θα εισάγονται ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ειδικά σε μικρά απομονωμένα δίκτυα, και εξαλείφοντας στρεβλώσεις που οφείλονται σε ενισχύσεις ή κέρδη που μπορεί να διανεμηθούν σε συμβατικά συστήματα παραγωγής και συστήματα εφοδιασμού ενέργειας από ορυκτές πηγές, προκειμένου να αποφευχθούν στρεβλώσεις που ευνοούν τις πηγές ενέργειας από ορυκτά καύσιμα εις βάρος των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. ε) Για τις εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που προορίζονται κυρίως για ιδία κατανάλωση, κυρίως στον τομέα της κατοικίας, πρέπει να εξασφαλίζεται η διοχέτευση του πλεονάσματος ενέργειας στο δημόσιο δίκτυο, με όρια ισχύος και ενέργειας σε συνάρτηση με την πραγματική κατανάλωση, να παρέχονται ευχερείς διαδικασίες αδειοδότησης και δίκαιες τιμές απόδοσης, ανάλογες προς τις τιμές της ενέργειας που παρέχεται στον καταναλωτή. 2. Ανάλογα με την περίπτωση, τα κράτη μέλη εξετάζουν την ανάγκη επέκτασης της υφιστάμενης δικτυακής υποδομής φυσικού αερίου για να διευκολύνουν την ενσωμάτωση του φυσικού αερίου από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. 3. Όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο, τα κράτη μέλη εξετάζουν την ανάγκη επέκτασης της υφιστάμενης δικτυακής υποδομής φυσικού αερίου για να διευκολύνουν την ενσωμάτωση του φυσικού αερίου από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. 4. Με βάση την οικεία εκτίμηση που περιλαμβάνεται στα ολοκληρωμένα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα σύμφωνα με το παράρτημα I του κανονισμού [διακυβέρνηση], σχετικά με τη δυνατότητα και το συμφέρον κατασκευής νέων υποδομών για τηλεθέρμανση και τηλεψύξη που παράγονται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με σκοπό την επίτευξη του ενωσιακού στόχου που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη λαμβάνουν όπου απαιτείται μέτρα για την ανάπτυξη υποδομής για τη χρήση θερμικής ενέργειας (π.χ. μέσω συστημάτων τηλεθέρμανσης) που να εξυπηρετεί την παραγωγή κεντρικής θέρμανσης και ψύξης από μεγάλες μονάδες βιομάζας, ηλιακής και γεωθερμικής ενέργειας.

Αιτιολογία

Σχετικά με το άρθρο 20 παράγραφος 2 της Επιτροπής

Προτείνεται η διατήρηση του ανωτέρω τμήματος της προηγούμενης οδηγίας, στο οποίο προκρίνονται η πρόσβαση, ο εφοδιασμός και η σύνδεση με ανανεώσιμες πηγές ηλεκτρικής ενέργειας.

Σχετικά με το άρθρο 20 παράγραφος 3 της γνωμοδότησης

Όπως συμβαίνει ήδη με το βιοαέριο, είναι αναγκαίο να προκρίνεται η προσθήκη στις υποδομές διανομής καυσίμων κίνησης οποιοδήποτε αερίου παράγεται από ΑΠΕ.

Σχετικά με το άρθρο 20 παράγραφος 4 της γνωμοδότησης

Καλό θα ήταν να αποφευχθεί η χρήση της λέξης *αναγκαιότητα*, γιατί υπονοείται ότι η τηλεθέρμανση και η τηλεψύξη είναι οι μόνοι τρόποι εκπλήρωσης των στόχων της ΕΕ.

Τροπολογία 17

Νέο άρθρο μετά το άρθρο 20

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Ανάπτυξη των επιχειρήσεων και της τεχνολογίας 1. Κατά το παρόν, η ΕΕ έχει τα πρωτεία στην τεχνολογία και τις επιχειρήσεις στον τομέα των ΑΠΕ, λόγω της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων και των εταιρειών-παρόχων μας, από τους κατασκευαστές εξοπλισμού έως του συμβούλους, τους υπευθύνους εγκατάστασης, συντήρησης ή τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Προτεραιότητα της Επιτροπής είναι η διατήρηση και η επέκταση αυτής της πρωτοκαθεδρίας έως το 2030. 2. Τόσο η Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον το 15 % όλων των κονδυλίων τους στην υποστήριξη των ΑΠΕ, σε μέτρα βελτίωσης των δυνατοτήτων, της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και κυρίως της τεχνολογικής τους προόδου. Ομοίως, στην περίπτωση των ΕΔΕΤ, η Επιτροπή πρέπει να θεσπίσει μηχανισμούς χάρη στους οποίους —με τη συνεκτίμηση διαφορετικών παραγόντων και συνθηκών— θα παρέχεται η δυνατότητα στις περιφέρειες ή τα κράτη μέλη —η πρόοδος των οποίων στο συγκεκριμένο πεδίο μπορεί να θεωρηθεί μεγαλύτερη του μέσου όρου— να παρέχουν κίνητρα υπέρ των ΑΠΕ στα εδάφη τους. 3. Προϋπόθεση για τη διατήρηση αυτής της πρωτοκαθεδρίας είναι τα κράτη μέλη και η Επιτροπή να θέσουν —όχι εις βάρος των υπολοίπων— τις ακόλουθες προτεραιότητες: A) Τεχνολογία a) Συνεχής μείωση του κόστους επενδύσεων και λειτουργίας με την ενσωμάτωση —μεταξύ άλλων— της τεχνολογίας της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	β) Αυξημένη ενεργειακή απόδοση και προσαρμοστικότητα των εγκαταστάσεων στις απαιτήσεις των διαφόρων καταναλωτών. γ) Έμφαση —και πάντως όχι εις βάρος άλλων τεχνολογιών— στα φωτοβολταϊκά, στην αποθήκευση ενέργειας, στις αντλίες θέρμανσης, στα βιοκαύσιμα τρίτης γενιάς και στη θαλάσσια ενέργεια. δ) Δυνατότητα διαχείρισης της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας και της μεταφοράς της. ε) Εφαρμογή των —μικρών ή μεγάλων— τεχνολογικών κατακτήσεων σε όλες τις διεργασίες και αλυσίδες προστιθέμενης αξίας των τομέων ΑΠΕ. B) Επιχειρήσεις α) Εκπόνηση και διάδοση διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων. β) Αναβάθμιση των εσωτερικών επιχειρηματικών διεργασιών με την προσαρμογή τους στα συμφέροντα και τις προσδοκίες των σημερινών και δυνητικών πελατών με τη βελτίωση των μελετών αγοράς και αγοραλογίας. γ) Διευκόλυνση της ανταλλαγής μεθοδολογίας και τρόπων εργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων ανά τα κράτη μέλη, με την ενθάρρυνση της σύναψης μακροχρόνιων εμπορικών συμφωνιών, καθώς και με τη μεγέθυνση και διεύρυνση των δυνατοτήτων των επιχειρήσεων. δ) Διευκόλυνση της διάδοσης πληροφοριών μεταξύ των επιχειρήσεων, των πανεπιστημίων και τεχνολογικών κέντρων. 4. Έως τις 31.12.2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα έχει καταρτίσει, μαζί με τα κράτη μέλη, ειδική στρατηγική στο πεδίο αυτό. Στην εν λόγω στρατηγική θα περιγράφονται οι προτεραιότητες και —αναλόγως με την εξέλιξη των διαφόρων τομέων ΑΠΕ τις διάφορες γεωγραφικές περιοχές— τα προσκόμματα, οι ευκαιρίες και οι δημόσιες πρωτοβουλίες που μπορούν να προκύψουν στην επόμενη δεκαετία. 5. Όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο, τα κράτη μέλη αξιολογούν την ανάγκη ανάπτυξης υποδομών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, ώστε να ενισχυθεί η ενσωμάτωση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Αιτιολογία

Σχετικά με τα σημεία 1 έως 4

Η παντελής απουσία άμεσης και ρητής αναφοράς σε αυτά τα εξαιρετικά σημαντικά ζητήματα (πρόδος των επιχειρήσεων και της τεχνολογίας), σε αντίθεση με την εκτενή ανάλυση άλλων θεμάτων, δεν αρμόζει σε μια οδηγία της ΕΕ.

Σχετικά με το σημείο 5

Τα μέτρα ενθάρρυνσης της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές δεν μπορεί να αποσυνδεδόνται από την ανάγκη υποδομών αποθήκευσης. Η ανάγκη αυτή είναι ιδιαίτερα επιτακτική σε περιοχές όπως οι νησιωτικές και οι εξόχως απόκεντρες, που χαρακτηρίζονται από μικρά απομονωμένα δίκτυα.

Τροπολογία 18

Άρθρο 22 παράγραφος 1

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι κοινότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας να έχουν δικαίωμα να παράγουν, να καταναλώνουν, να αποθηκεύουν και να πωλούν ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων μέσω συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, χωρίς να υπόκεινται σε δυσανάλογες διαδικασίες και επιβαρύνσεις που δεν αντανακλούν το κόστος.	Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι κοινότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας να έχουν δικαίωμα να παράγουν, να καταναλώνουν, να αποθηκεύουν και να πωλούν ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων μέσω συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, χωρίς να υπόκεινται σε δυσανάλογες διαδικασίες και επιβαρύνσεις που δεν αντανακλούν το κόστος.
Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως κοινότητα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας νοείται μια ΜΜΕ ή μη κερδοσκοπική οργάνωση, της οποίας οι μέτοχοι ή τα μέλη συνεργάζονται για την παραγωγή, τη μεταφορά, την αποθήκευση ή την παροχή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, και η οποία πληροί τουλάχιστον τέσσερα από τα ακόλουθα κριτήρια:	Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως κοινότητα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας νοείται μια ΜΜΕ ή μη κερδοσκοπική οργάνωση, της οποίας οι μέτοχοι ή τα μέλη συνεργάζονται για την παραγωγή, τη μεταφορά, την αποθήκευση ή την παροχή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, και η οποία πληροί τουλάχιστον τέσσερα από τα ακόλουθα κριτήρια:
α) οι μέτοχοι ή τα μέλη είναι φυσικά πρόσωπα, τοπικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δήμων, ή ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·	α) οι μέτοχοι ή τα μέλη είναι φυσικά πρόσωπα, τοπικές ή περιφερειακές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δήμων, ή ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·
β) τουλάχιστον το 51 % των μετόχων ή μελών της οντότητας που διαθέτουν δικαίωμα ψήφου είναι φυσικά πρόσωπα·	β) τουλάχιστον το 51 % των μετόχων ή μελών της οντότητας που διαθέτουν δικαίωμα ψήφου είναι φυσικά πρόσωπα·
γ) τουλάχιστον το 51 % των μετοχών ή των δικαιωμάτων συμμετοχής της οντότητας ανήκουν σε τοπικά μέλη, ήτοι αντιπροσώπους τοπικών δημόσιων και τοπικών ιδιωτικών κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων ή πολίτες τους οποίους αφορά άμεσα η δραστηριότητα της κοινότητας και ο αντίκτυπός της·	γ) τουλάχιστον το 51 % των μετοχών ή των δικαιωμάτων συμμετοχής της οντότητας ανήκουν σε τοπικά μέλη, ήτοι αντιπροσώπους τοπικών δημόσιων και τοπικών ιδιωτικών κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων ή πολίτες τους οποίους αφορά άμεσα η δραστηριότητα της κοινότητας και ο αντίκτυπός της·
δ) τουλάχιστον το 51 % των θέσεων στο διοικητικό συμβούλιο ή των φορέων διαχείρισης της οντότητας προορίζονται για τοπικά μέλη, ήτοι αντιπροσώπους τοπικών δημόσιων και τοπικών ιδιωτικών κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων ή πολίτες τους οποίους αφορά άμεσα η δραστηριότητα της κοινότητας και ο αντίκτυπός της·	δ) τουλάχιστον το 51 % των θέσεων στο διοικητικό συμβούλιο ή των φορέων διαχείρισης της οντότητας προορίζονται για τοπικά μέλη, ήτοι αντιπροσώπους τοπικών δημόσιων και τοπικών ιδιωτικών κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων ή πολίτες τους οποίους αφορά άμεσα η δραστηριότητα της κοινότητας και ο αντίκτυπός της·
ε) η κοινότητα δεν εγκατέστησε, κατά ετήσιο μέσο όρο την προηγούμενη πενταετία, δυναμικότητα ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές άνω των 18 MW για ηλεκτρισμό, θέρμανση και ψύξη και μεταφορές.	ε) η κοινότητα δεν εγκατέστησε, κατά ετήσιο μέσο όρο την προηγούμενη πενταετία, δυναμικότητα ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές άνω των 30 MW για ηλεκτρισμό, θέρμανση και ψύξη και μεταφορές.

Αιτιολογία

Οι κοινότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μπορούν να αποτελέσουν βασικό μέσο ενίσχυσης της βιώσιμης παραγωγής ενέργειας σε τοπική κλίμακα. Οι δε περιφερειακές αρχές μπορούν επίσης να συμβάλουν εν προκειμένω και τα όρια ως προς το μέγεθος παραγόμενης ενέργειας αυτών των κοινοτήτων δεν πρέπει να τόσο περιοριστικό.

Τροπολογία 19

Άρθρο 23

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
1. Προκειμένου να διευκολυνθεί η διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον τομέα της θέρμανσης και της ψύξης, κάθε κράτος μέλος επιδιώκει να αυξήσει το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές για θέρμανση και ψύξη κατά τουλάχιστον 1 ποσοστιαία μονάδα (π.μ.) κάθε έτος, εκφραζόμενη ως εθνικό μερίδιο της τελικής κατανάλωσης ενέργειας και υπολογιζόμενη σύμφωνα με τη μεθοδολογία του άρθρου 7. 2. Τα κράτη μέλη μπορούν να καταρτίσουν, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις, και να δημοσιοποιήσουν κατάλογο μέτρων και εκτελεστικών φορέων, όπως οι προμηθευτές καυσίμων, που συνεισφέρουν στην αύξηση που προβλέπεται στην παράγραφο 1. 3. Η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 αύξηση μπορεί να υλοποιηθεί μέσω μίας ή περισσότερων από τις ακόλουθες επιλογές: α) φυσική ενσωμάτωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην ενέργεια και στα καύσιμα που χρησιμοποιούνται για θέρμανση και ψύξη· β) άμεσα μέτρα μετριασμού, όπως η εγκατάσταση σε κτίρια άκρως αποδοτικών συστημάτων θέρμανσης και ψύξης που λειτουργούν με ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ή η χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές για βιομηχανικές διαδικασίες θέρμανσης και ψύξης· γ) έμμεσα μέτρα μετριασμού που καλύπτονται από διαπραγματεύσιμα πιστοποιητικά που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με την υποχρέωση μέσω της στήριξης έμμεσων μέτρων μετριασμού, τα οποία εφαρμόζονται από άλλον οικονομικό φορέα, όπως ένας ανεξάρτητος εγκαταστάτης τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή μια εταιρεία ενεργειακών υπηρεσιών (EΕΥ) που παρέχει υπηρεσίες εγκατάστασης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.	1. Προκειμένου να διευκολυνθεί η διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή/και της απορριπτόμενης θερμότητας ή ψύξης στον τομέα της θέρμανσης και της ψύξης, κάθε κράτος μέλος επιδιώκει να αυξήσει το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή/και της απορριπτόμενης θερμότητας ή ψύξης για θέρμανση και ψύξη κατά τουλάχιστον 1 ποσοστιαία μονάδα (π.μ.) κάθε έτος, εκφραζόμενη ως εθνικό μερίδιο της τελικής κατανάλωσης ενέργειας και υπολογιζόμενη σύμφωνα με τη μεθοδολογία του άρθρου 7. 2. Τα κράτη μέλη μπορούν να καταρτίσουν, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις, και να δημοσιοποιήσουν κατάλογο μέτρων και συνεργαζόμενων φορέων, όπως οι προμηθευτές ενέργειας, που συνεισφέρουν στην εφαρμογή και εκτίμηση της αύξησης που προβλέπεται στην παράγραφο 1. 3. Η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 αύξηση πρέπει να υλοποιηθεί με: α) τη φυσική ενσωμάτωση νέας ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές από τη θέρμανση και την ψύξη· β) διεργασίες που συνδέονται άμεσα με τα κτίρια, τη βιομηχανία ή κάποια άλλη διεργασία του πρωτογενούς τομέα· γ) άλλα μέτρα πολιτικής των οποίων οι επιπτώσεις είναι ανάλογες εκείνων που προβλέπονται στην παράγραφο 1, όπως για παράδειγμα τα εθνικά φορολογικά μέτρα ή άλλα οικονομικά κίνητρα.

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
4. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις δομές που δημιουργήθηκαν βάσει των εθνικών καθεστώτων επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης που ορίζονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την εφαρμογή και την παρακολούθηση των μέτρων της παραγράφου 2.	4. Στα διάφορα μέτρα προς εφαρμογή πρέπει να συνεκτιμώνται τα εξής: a) Η αγορά της θέρμανσης και της ψύξης είναι ιδιαίτερα κατακερματισμένη και εξαρτάται από τον τύπο καταναλωτή, τον βαθμό κεντρικού ελέγχου, τα καύσιμα που χρησιμοποιούνταν προηγουμένως κ.λπ. β) Η υπέρβαση των εμποδίων που παρεμβάλλονται στην αποδοτικότερη και πιο βιώσιμη θέρμανση και ψύξη προϋποθέτει να γίνουν ενέργειες σε τοπική, περιφερειακή και εθνική κλίμακα και εντός ενός υποστηρικτικού ενωσιακού πλαισίου. Με τον τρόπο αυτόν τα κράτη μέλη μπορούν να αξιοποιήσουν ή να αναπτύξουν τα εξής: a) Πρωτοβουλίες με σκοπό τη βελτίωση της χρηματοδότησης και της κερδοφορίας i) Διαπραγματεύσιμα πιστοποιητικά που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με την υποχρέωση μέσω της στήριξης έμμεσων μέτρων μετριασμού, τα οποία εφαρμόζονται από άλλον οικονομικό φορέα, όπως ένας ανεξάρτητος εγκαταστάτης τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή μια εταιρεία ενεργειακών υπηρεσιών (ΕΕΥ) που παρέχει υπηρεσίες εγκατάστασης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. ii) Επανεξέταση της οικείας νομοθεσίας περί ιδιοκτησιακού καθεστώτος για να προσδιοριστεί ο τρόπος επιμερισμού των οφελών, από την αναβάθμιση των ΑΠΕ, μεταξύ ιδιοκτητών και ενοικιαστών ή μεταξύ των ενοίκων μιας πολυκατοικίας. iii) Στήριξη των τοπικών και περιφερειακών συναρμοδίων που μπορούν να βελτιώσουν την τραπεζική ελκυστικότητα των επενδύσεων στην ανανεώσιμη θέρμανση και ψύξη, μέσω της υπαγωγής μεμονωμένων έργων σε ευρύτερες δέσμες επενδύσεων (ομαδοποίηση). iv) Καθιέρωση μονοαπευθυντικής θυρίδας παροχής επενδυτικών συμβουλών (συμπεριλαμβανομένων συμβουλευτικών υπηρεσιών, βοήθειας στην ανάπτυξη έργων και χρηματοδότησης έργου). v) Παροχή κινήτρων στις τράπεζες λιανικών εργασιών να προσφέρουν προϊόντα προσαρμοσμένα στην ανακαίνιση κτιρίων εκμισθωμένων από ιδιώτες (π.χ. υποθήκες με περίοδο χάριτος, προθεσμιακά δάνεια) που θα μπορούν να υποστηρίζονται από το Δημόσιο. vi) Θα πρέπει να αποφεύγονται οι άμεσες επιδοτήσεις επενδύσεων, εκτός εάν η υποστηριζόμενη εγκατάσταση συνοδεύεται από πρόσθετα οφέλη λόγω του καινοτόμου χαρακτήρα, της υψηλής αποδοτικότητας, της αναπαραγωγιμότητάς της κ.λπ.

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	β) Πρωτοβουλίες για την ενίσχυση των γνώσεων των πολιτών και της εμπιστοσύνης τους στην τεχνολογία και τους προμηθευτές i) Διενέργεια ελέγχων των καυστήρων για την καταγραφή πληροφοριών όσον αφορά τα πλεονεκτήματα των συστημάτων θέρμανσης ΑΠΕ που έχουν αντικαταστήσει τα προηγούμενα συστήματα θέρμανσης και ψύξης. ii) Δημιουργία και διαφήμιση ιστοτόπων με ενδεικτικές τιμές (συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών στοιχείων, της τεχνικής διαθεσιμότητας και αξιοπιστίας κ.λπ.), συγκριτικά εργαλεία επί μονίμου βάσεως με σκοπό τη διευκόλυνση των —δυνητικών ή ήδη υφιστάμενων— καταναλωτών να αποφασίζουν ποιος είναι ο πλέον συμφέρων εξοπλισμός, εγκατάσταση, προμηθευτής καυσίμων κ.λπ. iii) Δημιουργία και προβολή αδιάτρητων μηχανισμών επίλυσης διαφορών των χρηστών με τους προμηθευτές· χάρη στους εν λόγω μηχανισμούς οι δεύτεροι θα ενθαρρύνονται να παρέχουν καλύτερες υπηρεσίες και να ενισχύουν την εμπιστοσύνη των δυνητικών πελατών τους. iv) Εκπόνηση μακρόπνοων ενημερωτικών και διαφημιστικών εκστρατειών αναλόγως με τον τύπο του δυνητικού πελάτη, της επιλεγμένης τεχνολογίας ΑΠΕ ή του εκάστοτε παράγοντα του κλάδου. γ) Πρωτοβουλίες υπέρ των επιχειρήσεων που αναλαμβάνουν την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη συντήρηση. i) Χωρίς αυτό να αποβαίνει εις βάρος άλλων πρωτοβουλιών ανάπτυξης τεχνολογιών, διοργάνωση συζητήσεων στρογγυλής τραπέζης με τη συμμετοχή εκπροσώπων τεχνολογικών κέντρων, εταιρειών παραγωγής εξοπλισμού, μηχανολογικών εταιρειών και εγκαταστατών με σκοπό να μπορούν οι τελευταίοι να αναβαθμίζουν τις υπηρεσίες και τα προϊόντα τους. ii) Συνεργασία με συναρμοδίους (ιδίως συλλόγους καταναλωτών, ενώσεις εγκαταστατών ή αρχιτεκτόνων) με σκοπό την κατηγοριοποίησή τους και την προαγωγή των συμφερόντων, την ενίσχυση των γνώσεων και την αναβάθμιση των προτεραιοτήτων τους εν είδει ερεθίσματος για τις απαραίτητες εκστρατείες ευρείας επικοινωνίας.

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
5. Οι φορείς που ορίζονται δυνάμει της παραγράφου 2 διασφαλίζουν ότι η συνεισφορά τους είναι μετρήσιμη και επαληθεύσιμη και υποβάλλουν ετησίως έκθεση στην αρχή που ορίζεται από το κράτος μέλος, αρχής γενομένης από τις 30 Ιουνίου 2021, σχετικά με: α) τη συνολική ποσότητα παρεχόμενης ενέργειας για θέρμανση και ψύξη· β) τη συνολική ποσότητα παρεχόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές για θέρμανση και ψύξη· γ) το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη συνολική ποσότητα παρεχόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές για θέρμανση και ψύξη· και δ) το είδος της πηγής ανανεώσιμης ενέργειας.	δ) Πρωτοβουλίες με σκοπό την αναβάθμιση του τομέα i) Οι δομές που δημιουργήθηκαν βάσει των εθνικών καθεστώτων επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης που ορίζονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την εφαρμογή και την παρακολούθηση των μέτρων της παραγράφου 2. ii) Υποστήριξη των τοπικών και των περιφερειακών αρχών κατά τη χάραξη στρατηγικών προαγωγής της θέρμανσης και της ψύξης από ΑΠΕ. 5. Οι φορείς που ορίζονται δυνάμει της παραγράφου 2 διασφαλίζουν ότι η συνεισφορά τους είναι μετρήσιμη και επαληθεύσιμη και υποβάλλουν ετησίως έκθεση στην αρχή που ορίζεται από το κράτος μέλος, αρχής γενομένης από τις 30 Ιουνίου 2021, σχετικά με: α) τη συνολική ποσότητα παρεχόμενης ενέργειας για θέρμανση και ψύξη· β) τη συνολική ποσότητα παρεχόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή/και της απορριπτόμενης θερμότητας ή ψύξης για θέρμανση και ψύξη· γ) το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή/και της απορριπτόμενης θερμότητας ή ψύξης στη συνολική ποσότητα παρεχόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές για θέρμανση και ψύξη· και δ) το είδος της πηγής ανανεώσιμης ενέργειας και τα βασικά χαρακτηριστικά του εξοπλισμού θέρμανσης και ψύξης που βρίσκουμε στα διάφορα σημεία κατανάλωσης.

Αιτιολογία

Σχετικά με το άρθρο 23 παράγραφοι 1, 3 και 5

Υπό το πρίσμα της υποκατάστασης των ορυκτών καυσίμων και της μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας, είναι σημαντικό στον τομέα θέρμανσης και ψύξης να συνυπολογίζονται όχι μόνον οι πηγές ανανεώσιμης ενέργειας αλλά και το πλεόνασμα θερμότητας και τα παραπροϊόντα. Προκειμένου να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι στόχοι, είναι επίσης σημαντικό να δοθούν οικονομικά κίνητρα και να ληφθούν δυνητικά φορολογικά μέτρα.

Σχετικά με το άρθρο 23 παράγραφος 2

Η διόρθωση γίνεται μόνο για λόγους διευκρίνισης της έννοιας αυτών των οντοτήτων. Η ενεργειακή τροφοδοσία δεν εξαντλείται στην προμήθεια καυσίμων· μάλιστα, είναι δυνατόν να παρέχεται ενέργεια με τη μορφή καυσίμων, ηλεκτρικής ή ηλιακής ενέργειας.

Σχετικά με το άρθρο 23 παράγραφος 4

Η θέρμανση και η ψύξη έχουν ιδιαίτερη σημασία για την ΕΕ. Πέρυσι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε συγκεκριμένη συναφή στρατηγική, πολλές από τις ιδέες της οποίας δεν αποτυπώνονται στην πρόταση οδηγίας και γι' αυτό τις επαναφέρουμε. Συν τοις άλλοις, προσθέτουμε ορισμένες νέες ιδέες όπως η αποφυγή άμεσων επιδοτήσεων ή η καλλιέργεια της εμπιστοσύνης των καταναλωτών.

Σχετικά με το άρθρο 23 παράγραφος 5

Για να αποκτήσουμε καλύτερη εικόνα του τομέα και των δυνατοτήτων μελλοντικής ανάπτυξης, πρέπει να γνωρίζουμε την κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των υφιστάμενων υποδομών. Οι πληροφορίες αυτές είναι δυνατόν να συλλέγονται από τον εκάστοτε προμηθευτή καυσίμων και έτσι να επαληθεύονται τα καταγεγραμμένα στοιχεία της διαχειριστικής αρχής.

Τροπολογία 20

Άρθρο 24 παράγραφος 4

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η χωρίς διακρίσεις πρόσβαση των συστημάτων τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης στη θερμότητα ή την ψύξη που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές και στην απορριπτόμενη θερμότητα ή ψύξη. Αυτή η χωρίς διακρίσεις πρόσβαση παρέχει τη δυνατότητα σε άλλους προμηθευτές πλην του διαχειριστή του συστήματος τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης να παρέχουν άμεσα θερμότητα ή ψύξη από τις εν λόγω πηγές στους πελάτες που είναι συνδεδεμένοι με το σύστημα τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης.	Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η ρυθμιζόμενη πρόσβαση των συστημάτων τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης στη θερμότητα ή την ψύξη που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές και στην απορριπτόμενη θερμότητα ή ψύξη. Αυτή η πρόσβαση παρέχει τη δυνατότητα σε άλλους προμηθευτές πλην του διαχειριστή του συστήματος τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης να παρέχουν άμεσα θερμότητα ή ψύξη από τις εν λόγω πηγές στο σύστημα τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης.

Αιτιολογία

Η εκχώρηση του γενικού δικαιώματος σε τρίτους να πωλούν άμεσα ενέργεια για θέρμανση ή ψύξη στους τελικούς χρήστες θα ήταν αντιπαραγωγική και οικονομικά μη αποδοτική. Επίσης θα δημιουργούσε ένα κλίμα επενδυτικής αβεβαιότητας και ασάφειας ως προς τις μακροπρόθεσμες ευθύνες. Η αποσύνδεση του δικτύου διανομής και της τροφοδοσίας θα οδηγήσει στην άνοδο του κόστους εις βάρος του τελικού χρήστη.

Τροπολογία 21

Αιτιολογική σκέψη 6

Πρόταση κανονισμού σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση) — COM(2016) 861 final

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Για τη μεγαλύτερη ενοποίηση της αγοράς και την αλλαγή προς περισσότερο ευμετάβλητη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας απαιτούνται αυξημένες προσπάθειες για τον συντονισμό των εθνικών ενεργειακών πολιτικών με τις γειτονικές χώρες και χρησιμοποίηση των δυνατοτήτων των διασυνοριακών συναλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας.	Για τη μεγαλύτερη ενοποίηση της αγοράς και την αλλαγή προς περισσότερο ευμετάβλητη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας απαιτούνται αυξημένες προσπάθειες για τον συντονισμό των εθνικών ενεργειακών πολιτικών με τις γειτονικές χώρες και χρησιμοποίηση των δυνατοτήτων των διασυνοριακών συναλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας, εξασφαλίζοντας συγχρόνως ισότιμους όρους ανταγωνισμού και τηρουμένης της αρχής της αμοιβαιότητας.

Αιτιολογία

Για ορισμένα κράτη μέλη, η συμμετοχή κρατών μη μελών της ΕΕ στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ θα είναι καθοριστικής σημασίας. Ως εκ τούτου, είναι πολύ σημαντικό να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τις συναλλαγές με τρίτες χώρες και ισότιμοι όροι για την πρόσβαση στην αγορά (αρχή της αμοιβαιότητας).

Τροπολογία 22

Αιτιολογική σκέψη 8

Πρόταση κανονισμού σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση) — COM(2016) 861 final

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Οι βασικές αρχές της αγοράς θα πρέπει να ορίζουν ότι οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να καθορίζονται βάσει προσφοράς και ζήτησης. Με τις τιμές αυτές θα πρέπει να εκφράζεται το πότε υπάρχει ανάγκη για ηλεκτρική ενέργεια, με την παροχή κινήτρων βάσει της αγοράς για επενδύσεις σε πηγές ευελιξίας όπως η ευέλικτη παραγωγή, η διασύνδεση, η απόκριση ζήτησης ή η αποθήκευση.	Οι βασικές αρχές της αγοράς θα πρέπει να ορίζουν ότι οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να καθορίζονται βάσει προσφοράς και ζήτησης. Με τις τιμές αυτές θα πρέπει να εκφράζεται το πότε υπάρχει ανάγκη για ηλεκτρική ενέργεια, με την παροχή κινήτρων βάσει της αγοράς για επενδύσεις σε πηγές ευελιξίας όπως η ευέλικτη παραγωγή, η διασύνδεση, η απόκριση ζήτησης ή η αποθήκευση. Υπό το πρίσμα αυτών στόχων, τα κράτη μέλη πρέπει σταδιακά να καταργήσουν τη ρύθμιση των τιμών.

Αιτιολογία

Σε πολλά κράτη μέλη, οι τιμές ηλεκτρικής ενέργειας δεν ακολουθούν τη ζήτηση και την προσφορά, αλλά ρυθμίζονται από τις δημόσιες αρχές. Η ρύθμιση των τιμών μπορεί να περιορίζει την καλλιέργεια αποτελεσματικού ανταγωνισμού, να αποθαρρύνει τις επενδύσεις και την εμφάνιση νέων παραγόντων στην αγορά. Με τον ανασχεδιασμό της αγοράς επιδιώκεται να εξασφαλιστεί ότι οι τιμές προμήθειας δεν θα επηρεάζονται από δημόσιες παρεμβάσεις. Κατ' αρχήν, επικροτείται η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για κατάργηση της ρύθμισης των τιμών, ωστόσο, αυτό θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σταδιακά.

Τροπολογία 23

Αιτιολογική σκέψη 25

Πρόταση οδηγίας σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση) — COM(2016) 864 final

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Θα πρέπει όλοι οι καταναλωτές να έχουν τη δυνατότητα να επωφεληθούν άμεσα από τη συμμετοχή στην αγορά, ιδίως όταν προσαρμόζουν την κατανάλωσή τους σύμφωνα με τα σήματα της αγοράς και, στη συνέχεια, επωφελούνται από χαμηλότερες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας ή άλλες πληρωμές ως κίνητρα. Τα πλεονεκτήματα αυτής της ενεργούς συμμετοχής ενδέχεται να αυξηθούν στο μέλλον, όταν τα ηλεκτρικά οχήματα, οι αντλίες θερμότητας και άλλα ευέλικτα φορτία γίνουν περισσότερο ανταγωνιστικά. Οι καταναλωτές θα πρέπει να αποκτήσουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε όλες τις μορφές απόκρισης ζήτησης και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα επιλογής έξυπνου συστήματος μέτρησης και σύμβασης δυναμικής τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτό αναμένεται ότι θα τους επιτρέπει να προσαρμόζουν την κατανάλωσή τους ανάλογα με τα σήματα των τιμών σε πραγματικό χρόνο, τα οποία αποτυπώνουν την αξία και το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας ή της μεταφοράς σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, ενώ τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν εύλογη έκθεση των καταναλωτών στον κίνδυνο τιμών χονδρικής. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να μεριμνούν ώστε όσοι καταναλωτές επιλέγουν να μη συμμετέχουν ενεργά στην αγορά να μην υφίστανται αρνητικές επιπτώσεις· αντιθέτως, θα πρέπει να βοηθούνται με τον πλέον κατάλληλο τρόπο για τις συνθήκες της εγχώριας αγοράς ώστε να λαμβάνουν εμπεριστατωμένες αποφάσεις σχετικά με τις διαθέσιμες επιλογές τους.	Θα πρέπει όλοι οι καταναλωτές να έχουν τη δυνατότητα να επωφεληθούν άμεσα από τη συμμετοχή στην αγορά, ιδίως όταν προσαρμόζουν την κατανάλωσή τους σύμφωνα με τα σήματα της αγοράς και, στη συνέχεια, επωφελούνται από χαμηλότερες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας ή άλλες πληρωμές ως κίνητρα. Τα πλεονεκτήματα αυτής της ενεργούς συμμετοχής ενδέχεται να αυξηθούν στο μέλλον, όταν τα ηλεκτρικά οχήματα, οι αντλίες θερμότητας και άλλα ευέλικτα φορτία γίνουν περισσότερο ανταγωνιστικά. Οι καταναλωτές θα πρέπει να αποκτήσουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε όλες τις μορφές απόκρισης ζήτησης και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα επιλογής έξυπνου συστήματος μέτρησης και σύμβασης δυναμικής τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτό αναμένεται ότι θα τους επιτρέπει να προσαρμόζουν την κατανάλωσή τους ανάλογα με τα σήματα των τιμών σε πραγματικό χρόνο, τα οποία αποτυπώνουν την αξία και το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας ή της μεταφοράς σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, ενώ τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν εύλογη έκθεση των καταναλωτών στον κίνδυνο τιμών χονδρικής. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να μεριμνούν ώστε όσοι καταναλωτές επιλέγουν να μη συμμετέχουν ενεργά στην αγορά να μην υφίστανται αρνητικές επιπτώσεις· αντιθέτως, θα πρέπει να βοηθούνται με τον πλέον κατάλληλο τρόπο για τις συνθήκες της εγχώριας αγοράς ώστε να λαμβάνουν εμπεριστατωμένες αποφάσεις σχετικά με τις διαθέσιμες επιλογές τους. Οι εθνικές, οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές θα πρέπει να διαμορφώσουν τις απαραίτητες συνθήκες προκειμένου οι καταναλωτές να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις και τις δυνατότητες συμμετοχής στην αγορά. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να εξασφαλίσουν ειδικά μέτρα που απευθύνονται στους καταναλωτές που είναι πιο ευάλωτοι στον κίνδυνο ενεργειακής φτώχειας, προκειμένου να εξασφαλίσουν την ενεργό συμμετοχή τους στην αγορά, να προστατέψουν το δικαίωμα πρόσβασης στην ενέργεια και να τους επιτρέψουν να επωφεληθούν των καινοτόμων τεχνολογιών που μειώνουν την ενεργειακή τους κατανάλωση.

Αιτιολογία

Προσθήκη απαίτησης σύμφωνα με την οποία όλες οι αρχές οφείλουν να ενθαρρύνουν τους καταναλωτές να συμμετέχουν στην αγορά και να παράσχουν αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις και τις δυνατότητες.

Τροπολογία 24

Αιτιολογική σκέψη 30

Πρόταση οδηγίας σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση) — COM(2016) 864 final

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Οι τεχνολογίες καταναλωμένης ενέργειας και η ενίσχυση της θέσης των καταναλωτών έχουν καταστήσει την κοινοτική ενέργεια και τους ενεργειακούς συνεταιρισμούς έναν αποτελεσματικό και οικονομικά αποδοτικό τρόπο να ικανοποιούνται οι ανάγκες και οι προσδοκίες των πολιτών όσον αφορά τις πηγές ενέργειας, τις υπηρεσίες και την τοπική συμμετοχή. Η κοινοτική ενέργεια παρέχει την χωρίς αποκλεισμούς επιλογή σε όλους τους καταναλωτές να συμμετέχουν άμεσα στην παραγωγή, την κατανάλωση ή την από κοινού χρήση της ενέργειας εντός ενός γεωγραφικά περιορισμένου κοινοτικού δικτύου, το οποίο δύναται είτε να λειτουργεί απομονωμένα είτε να είναι συνδεδεμένο με το δημόσιο δίκτυο διανομής. Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες για την ενέργεια εστιάζουν κυρίως στην παροχή οικονομικά προσιτής ενέργειας συγκεκριμένου είδους, όπως είναι η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, στα μέλη ή τους μετόχους τους, και όχι κατά προτεραιότητα στην επιδίωξη κέρδους όπως οι παραδοσιακές επιχειρήσεις ενέργειας. Με την άμεση εμπλοκή των καταναλωτών, οι κοινοτικές πρωτοβουλίες για την ενέργεια αποδεικνύουν τη δυνατότητά τους να διευκολύνουν την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και καταναλωτικών συνηθειών, μεταξύ άλλων, των έξυπνων δικτύων διανομής και της απόκρισης ζήτησης, κατά τρόπο ολοκληρωμένο. Επιπλέον, η κοινοτική ενέργεια μπορεί να ενισχύσει την ενεργειακή απόδοση όσον αφορά τα νοικοκυριά και να συμβάλει στην καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας με μειωμένη κατανάλωση και χαμηλότερα τιμολόγια προμήθειας. Η κοινοτική ενέργεια επιτρέπει επίσης σε ορισμένες ομάδες οικιακών καταναλωτών να συμμετέχουν στην αγορά ενέργειας, οι οποίοι ενδεχομένως να μην μπορούσαν υπό διαφορετικές συνθήκες. Όταν λειτουργούν επιτυχώς, οι εν λόγω πρωτοβουλίες αποφέρουν στην κοινότητα οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό όφελος το οποίο υπερβαίνει τα απλά πλεονεκτήματα που συνεπάγεται η παροχή ενεργειακών υπηρεσιών. Θα πρέπει να επιτρέπεται στις τοπικές ενεργειακές κοινότητες να λειτουργούν στην αγορά με ισότιμους όρους ανταγωνισμού και χωρίς στρέβλωση του ανταγωνισμού. Οι οικιακοί καταναλωτές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν οικειοθελώς σε κοινοτικές πρωτοβουλίες για την ενέργεια και να αποχωρούν από αυτές, χωρίς να χάνουν την πρόσβαση στο δίκτυο που τελεί υπό τη διαχείριση της κοινοτικής πρωτοβουλίας για την ενέργεια ούτε τα δικαιώματά τους ως καταναλωτών. Η πρόσβαση στο δίκτυο μιας τοπικής ενεργειακής κοινότητας θα πρέπει να χορηγείται με δίκαιους όρους που αντικατοπτρίζουν το κόστος.	Οι τεχνολογίες καταναλωμένης ενέργειας και η ενίσχυση της θέσης των καταναλωτών έχουν καταστήσει την κοινοτική ενέργεια και τους ενεργειακούς συνεταιρισμούς έναν αποτελεσματικό και οικονομικά αποδοτικό τρόπο να ικανοποιούνται οι ανάγκες και οι προσδοκίες των πολιτών όσον αφορά τις πηγές ενέργειας, τις υπηρεσίες και την τοπική συμμετοχή. Η κοινοτική ενέργεια παρέχει την χωρίς αποκλεισμούς επιλογή σε όλους τους καταναλωτές να συμμετέχουν άμεσα στην παραγωγή, την κατανάλωση ή την από κοινού χρήση της ενέργειας εντός ενός γεωγραφικά περιορισμένου κοινοτικού δικτύου, το οποίο δύναται είτε να λειτουργεί απομονωμένα είτε να είναι συνδεδεμένο με το δημόσιο δίκτυο διανομής. Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες για την ενέργεια εστιάζουν κυρίως στην παροχή οικονομικά προσιτής ενέργειας συγκεκριμένου είδους, όπως είναι η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, στα μέλη ή τους μετόχους τους, και όχι κατά προτεραιότητα στην επιδίωξη κέρδους όπως οι παραδοσιακές επιχειρήσεις ενέργειας. Με την άμεση εμπλοκή των καταναλωτών, οι κοινοτικές πρωτοβουλίες για την ενέργεια αποδεικνύουν τη δυνατότητά τους να διευκολύνουν την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και καταναλωτικών συνηθειών, μεταξύ άλλων, των έξυπνων δικτύων διανομής και της απόκρισης ζήτησης, κατά τρόπο ολοκληρωμένο. Επιπλέον, η κοινοτική ενέργεια μπορεί να ενισχύσει την ενεργειακή απόδοση όσον αφορά τα νοικοκυριά και να συμβάλει στην καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας με μειωμένη κατανάλωση και χαμηλότερα τιμολόγια προμήθειας. Η κοινοτική ενέργεια επιτρέπει επίσης σε ορισμένες ομάδες οικιακών καταναλωτών να συμμετέχουν στην αγορά ενέργειας, οι οποίοι ενδεχομένως να μην μπορούσαν υπό διαφορετικές συνθήκες. Όταν λειτουργούν επιτυχώς, οι εν λόγω πρωτοβουλίες αποφέρουν στην κοινότητα οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό όφελος το οποίο υπερβαίνει τα απλά πλεονεκτήματα που συνεπάγεται η παροχή ενεργειακών υπηρεσιών. Θα πρέπει να επιτρέπεται στις τοπικές ενεργειακές κοινότητες, σύμφωνα με σαφώς καθορισμένες διατάξεις, να λειτουργούν στην αγορά με ισότιμους όρους ανταγωνισμού και χωρίς στρέβλωση του ανταγωνισμού. Οι οικιακοί καταναλωτές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν οικειοθελώς σε κοινοτικές πρωτοβουλίες για την ενέργεια και να αποχωρούν από αυτές, χωρίς να χάνουν την πρόσβαση στο δίκτυο που τελεί υπό τη διαχείριση της κοινοτικής πρωτοβουλίας για την ενέργεια ούτε τα δικαιώματά τους ως καταναλωτών. Η πρόσβαση στο δίκτυο μιας τοπικής ενεργειακής κοινότητας θα πρέπει να χορηγείται με δίκαιους όρους που αντικατοπτρίζουν το κόστος.

Αιτιολογία

Οι τοπικές ενεργειακές κοινότητες μπορούν να αποτελέσουν ένα αποδοτικό μέσο για τη διαχείριση της ενέργειας σε τοπικό επίπεδο. Προκειμένου να προαχθεί η δημιουργία των κοινοτήτων και η συμμετοχή τους στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας είναι πρωταρχικής σημασίας να θεσπιστεί ένα ενδεδειγμένο νομικό πλαίσιο προκειμένου να καθοριστούν σαφείς κανόνες για τη δράση των κοινοτήτων στην αγορά ενέργειας.

Τροπολογία 25

Αιτιολογική σκέψη 38

Πρόταση οδηγίας σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιτύπωση) — COM(2016) 864 final

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Επί του παρόντος, στα κράτη μέλη έχουν αναπτυχθεί ή αναπτύσσονται διάφορα μοντέλα διαχείρισης δεδομένων μετά την εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης. Ανεξάρτητα από το μοντέλο διαχείρισης δεδομένων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν διαφανείς κανόνες σύμφωνα με τους οποίους επιτρέπεται η πρόσβαση στα δεδομένα υπό όρους που δεν εισάγουν διακρίσεις, και να διασφαλίσουν το υψηλότερο επίπεδο ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, προστασίας των δεδομένων, καθώς και την αμεροληψία των φορέων που χειρίζονται τα δεδομένα.	Επί του παρόντος, στα κράτη μέλη έχουν αναπτυχθεί ή αναπτύσσονται διάφορα μοντέλα διαχείρισης δεδομένων μετά την εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης. Ανεξάρτητα από το μοντέλο διαχείρισης δεδομένων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν διαφανείς κανόνες σύμφωνα με τους οποίους επιτρέπεται η πρόσβαση στα δεδομένα υπό όρους που δεν εισάγουν διακρίσεις, και να διασφαλίσουν το υψηλότερο επίπεδο ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, προστασίας των δεδομένων, καθώς και την αμεροληψία των φορέων που χειρίζονται τα δεδομένα. Για να μπορούν οι καταναλωτές να συμμετέχουν στην απόκριση ζήτησης και να έχουν την επιλογή ενός συστήματος δυναμικής τιμολόγησης, πρέπει οι διανομείς να τους παρέχουν την δυνατότητα να συμβουλευούνται απρόσκοπτα την ωραία κατανάλωσή τους σε ηλεκτρική ενέργεια. Συστήνεται επίσης οι πληροφορίες αυτές να είναι διαθέσιμες σε όλους τους έξυπνους μετρητές ηλεκτροδότησης και το σχετικό εξάρτημα να εγκαθίσταται για όλα τα εύρη τιμών ισχύος της σύμβασης.

Αιτιολογία

Η πρόσβαση στις πληροφορίες για το σύνολο των έξυπνων μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος θα πρέπει να ενθαρρύνεται αλλά να μην είναι υποχρεωτική, το σχετικό εξάρτημα θα πρέπει όμως να εγκαθίσταται ανεξάρτητα από το εύρος τιμών ισχύος της σύμβασης.

Τροπολογία 26

Αιτιολογική σκέψη 3

Πρόταση κανονισμού για την ίδρυση Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (αναδιτύπωση) — COM(2016) 863 final — 2016/0378 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Προβλέπεται ότι η ανάγκη για συντονισμό των εθνικών ρυθμιστικών δράσεων θα αυξηθεί περαιτέρω κατά τα επόμενα έτη. Το ενεργειακό σύστημα της Ευρώπης βρίσκεται στο μέσον της βαθύτερης του αλλαγής των τελευταίων δεκαετιών. Για τη μεγαλύτερη ολοκλήρωση της αγοράς και την αλλαγή προς περισσότερο μεταβαλλόμενη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας απαιτούνται αυξημένες προσπάθειες για τον συντονισμό των εθνικών ενεργειακών πολιτικών με τις γειτονικές χώρες και χρησιμοποίηση των δυνατοτήτων των διασυνοριακών συναλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας.	Προβλέπεται ότι η ανάγκη για συντονισμό των εθνικών ρυθμιστικών δράσεων θα αυξηθεί περαιτέρω κατά τα επόμενα έτη. Το ενεργειακό σύστημα της Ευρώπης βρίσκεται στο μέσον της βαθύτερης του αλλαγής των τελευταίων δεκαετιών. Για τη μεγαλύτερη ολοκλήρωση της αγοράς και την αλλαγή προς περισσότερο μεταβαλλόμενη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας απαιτούνται αυξημένες προσπάθειες για τον συντονισμό των εθνικών ενεργειακών πολιτικών με τις γειτονικές χώρες και χρησιμοποίηση των δυνατοτήτων των διασυνοριακών συναλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας. Εκτός αυτού, είναι σημαντικό να ενισχυθούν οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν την ανεξαρτησία των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και να μεριμνούν ώστε το έργο τους να μην παρεμποδίζεται. Προκειμένου οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές να είναι σε θέση να αναπτύξουν δέουσα δράση είναι απαραίτητο να διατεθούν οι αναγκαίοι πόροι, και θα πρέπει να τους εξασφαλιστεί η δυνατότητα να συμμετέχουν αυτοδικαίως στη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ.

Αιτιολογία

Επικροτείται ο μεγαλύτερος συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της ενέργειας. Εξίσου σημαντικός, όμως, είναι και ο ρόλος των εθνικών ρυθμιστικών αρχών (ΕΡΑ) σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ. Εφιστάται η προσοχή στο γεγονός ότι τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν την ανεξαρτησία των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και να μεριμνούν ώστε το έργο τους να μην παρεμποδίζεται. Εξάλλου, πρέπει να διατίθενται επαρκείς πόροι, ούτως ώστε οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές να μπορούν να εκπληρώνουν ορθά το έργο τους.

Τροπολογία 27

Άρθρο 14

Πρόταση κανονισμού για την ίδρυση Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (αναδιατύπωση) — COM(2016) 863 final — 2016/0378 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΠ
Ο Οργανισμός ενδέχεται, υπό σαφώς καθορισμένες συνθήκες που ορίζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 57 του [αναδιατυπωμένου κανονισμού για την ηλεκτρική ενέργεια, όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2016) 861/2] ή το άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 715/2009, και σε ζητήματα συνδεδεμένα με τον σκοπό της ίδρυσής του, να επιφορτιστεί με επιπρόσθετα καθήκοντα, τηρουμένων των ορίων μεταβίβασης εκτελεστικών αρμοδιοτήτων σε οργανισμούς της Ένωσης.	Ο Οργανισμός ενδέχεται, υπό σαφώς καθορισμένες συνθήκες που ορίζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 57 του [αναδιατυπωμένου κανονισμού για την ηλεκτρική ενέργεια, όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2016) 861/2] ή το άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 715/2009, και σε ζητήματα συνδεδεμένα με τον σκοπό της ίδρυσής του, να επιφορτιστεί με επιπρόσθετα καθήκοντα, τηρουμένων των ορίων μεταβίβασης εκτελεστικών αρμοδιοτήτων σε οργανισμούς της Ένωσης. <i>Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι στον Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) εκχωρούνται οι αναγκαίες αρμοδιότητες, ούτως ώστε να είναι σε θέση να ζητεί πληροφορίες από τους αρμόδιους φορείς των κρατών μελών, οι οποίες είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των καθηκόντων του.</i>

Αιτιολογία

Υπό το πρίσμα της ομαλής λειτουργίας των συναφών διαδικασιών, είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί ότι στον Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) εκχωρούνται οι αναγκαίες αρμοδιότητες, ούτως ώστε να είναι σε θέση να ζητεί πληροφορίες από τους αρμόδιους φορείς των κρατών μελών, οι οποίες είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των καθηκόντων του.

Τροπολογία 28

Άρθρο 16 παράγραφος 2

Πρόταση κανονισμού για την ίδρυση Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (αναδιατύπωση) — COM(2016) 863 final — 2016/0378 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΠ
Ο Οργανισμός δημοσιεύει ετησίως έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα της δραστηριότητάς του όσον αφορά την παρακολούθηση, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1. Στην έκθεση επισημαίνει τους φραγμούς στην ολοκλήρωση των εσωτερικών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.	Ο Οργανισμός δημοσιεύει ετησίως έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα της δραστηριότητάς του όσον αφορά την παρακολούθηση, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1. Στην έκθεση επισημαίνει τους φραγμούς στην ολοκλήρωση των εσωτερικών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και διατυπώνει συστάσεις.

Αιτιολογία

Στον Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) θα εκχωρηθεί ακόμη μεγαλύτερη αρμοδιότητα και θα διατεθούν περισσότεροι πόροι. Αναλαμβάνει μεγαλύτερες αρμοδιότητες επί διασυνοριακών θεμάτων, για τα οποία απαιτείται συντονισμένη δράση. Ως εκ τούτου θα ήταν σκόπιμο για τα κράτη μέλη, ο Οργανισμός να υποβάλλει επίσης γενικές συστάσεις στην έκθεσή του για τα αποτελέσματα της παρακολούθησής.

Τροπολογία 29

Αιτιολογική σκέψη 13

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό ενός πλαισίου για την επισήμανση της ενεργειακής απόδοσης και την κατάργηση της οδηγίας 2005/89/ΕΚ — COM(2016) 862 final — 2016/0377 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Με βάση αυτήν την κοινή μεθοδολογία, το ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να καταρτίζει και να ενημερώνει τα περιφερειακά σενάρια κρίσης τακτικά και να προσδιορίζει τους πιο συναφείς κινδύνους για κάθε περιφέρεια, όπως ακραίες καιρικές συνθήκες, φυσικές καταστροφές, ελλείψεις καυσίμων ή κακόβουλες επιθέσεις. Όσον αφορά το σενάριο κρίσης έλλειψης αέριων καυσίμων, ο κίνδυνος διατάραξης του εφοδιασμού με αέριο θα πρέπει να εκτιμάται με βάση τα σενάρια διατάραξης του εφοδιασμού με αέριο και των υποδομών που έχουν αναπτυχθεί από το Ευρωπαϊκό δίκτυο διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς αερίου δυνάμει του άρθρου 6.6 του κανονισμού για την ασφάλεια του εφοδιασμού με αέριο [προτεινόμενος κανονισμός ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο]. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαμορφώσουν και να ενημερώνουν τα εθνικά σενάρια κρίσης τους σε αυτήν τη βάση, κατ' αρχήν ανά τριετία. Τα σενάρια θα παρέχουν τη βάση για τα σχέδια ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων. Κατά τον προσδιορισμό των κινδύνων σε εθνικό επίπεδο, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να περιγράφουν πιθανούς κινδύνους που εντοπίζουν σε σχέση με την κυριότητα των υποδομών που έχουν σημασία για την ασφάλεια του εφοδιασμού, καθώς και τα πιθανά μέτρα που έχουν ληφθεί, εφόσον υπάρχουν, για την αντιμετώπιση τέτοιων κινδύνων (παραδείγματος χάριν, γενικοί ή ειδικοί ανά τομέα νόμοι ελέγχου των επενδύσεων, ειδικά δικαιώματα για ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη κ.λπ.), υποδεικνύοντας γιατί κατά την άποψή τους τέτοια μέτρα είναι δικαιολογημένα.	Με βάση αυτήν την κοινή μεθοδολογία, το ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να καταρτίζει και να ενημερώνει τα περιφερειακά σενάρια κρίσης τακτικά και να προσδιορίζει τους πιο συναφείς κινδύνους για κάθε περιφέρεια, όπως ακραίες καιρικές συνθήκες, φυσικές καταστροφές, ελλείψεις καυσίμων ή κακόβουλες επιθέσεις. Όσον αφορά το σενάριο κρίσης έλλειψης αέριων καυσίμων, ο κίνδυνος διατάραξης του εφοδιασμού με αέριο θα πρέπει να εκτιμάται με βάση τα σενάρια διατάραξης του εφοδιασμού με αέριο και των υποδομών που έχουν αναπτυχθεί από το Ευρωπαϊκό δίκτυο διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς αερίου δυνάμει του άρθρου 6.6 του κανονισμού για την ασφάλεια του εφοδιασμού με αέριο [προτεινόμενος κανονισμός ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο]. Συνιστάται, στο πλαίσιο των διαφόρων μορφών περιφερειακής συνεργασίας να παρουσιάζεται και να αναλύεται η ενεργειακή κατάσταση που επικρατεί στην εκάστοτε περιφέρεια, προκειμένου να διερευνηθούν σε αυτό πλαίσιο οι υφιστάμενες ευκαιρίες και απειλές. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαμορφώσουν και να ενημερώνουν τα εθνικά σενάρια κρίσης τους στη βάση αυτών των πληροφοριών, κατ' αρχήν ανά τριετία. Τα σενάρια θα παρέχουν τη βάση για τα σχέδια ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων. Κατά τον προσδιορισμό των κινδύνων σε εθνικό επίπεδο, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να περιγράφουν πιθανούς κινδύνους που εντοπίζουν σε σχέση με την κυριότητα των υποδομών που έχουν σημασία για την ασφάλεια του εφοδιασμού, καθώς και τα πιθανά μέτρα που έχουν ληφθεί, εφόσον υπάρχουν, για την αντιμετώπιση τέτοιων κινδύνων (παραδείγματος χάριν, γενικοί ή ειδικοί ανά τομέα νόμοι ελέγχου των επενδύσεων, ειδικά δικαιώματα για ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη κ.λπ.), υποδεικνύοντας γιατί κατά την άποψή τους τέτοια μέτρα είναι δικαιολογημένα.

Αιτιολογία

Κρίνεται σκόπιμο και χρήσιμο, το ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας να καταρτίζει και να ενημερώνει τα περιφερειακά σενάρια κρίσης τακτικά και να προσδιορίζει τους πιο συναφείς κινδύνους για κάθε περιφέρεια, όπως ακραίες καιρικές συνθήκες, φυσικές καταστροφές, ελλείψεις καυσίμων ή κακόβουλες επιθέσεις. Ωστόσο, είναι σημαντικό να ενισχυθεί η περιφερειακή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών. Για τα κράτη μέλη, θα είναι χρήσιμη, εάν πριν από την κατάρτιση των εθνικών σεναρίων κρίσης αποτιμάται και αναλύεται η κατάσταση που επικρατεί σε περιφερειακό επίπεδο. Κατ' αυτόν τον τρόπο, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να προσδιορίζουν και να κατανοούν καλύτερα τα εθνικά και περιφερειακά μέτρα που μπορούν να εξασφαλίσουν μια όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματική και απρόσκοπτη διαχείριση των κρίσεων.

Τροπολογία 30

Αιτιολογική σκέψη 18

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό ενός πλαισίου για την επισήμανση της ενεργειακής απόδοσης και την κατάργηση της οδηγίας 2005/89/ΕΚ — COM(2016) 862 final — 2016/0377 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Για να διασφαλίζεται κοινή προσέγγιση στην πρόληψη και τη διαχείριση κρίσεων, η αρμόδια αρχή κάθε κράτους μέλους θα πρέπει να καταρτίσει σχέδιο ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων, μετά από διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Τα σχέδια θα πρέπει να περιγράφουν μέτρα αποτελεσματικά, αναλογικά και δεν εισάγουν διακρίσεις και τα οποία αντιμετωπίζουν όλα τα προσδιορισμένα σενάρια κρίσης. Τα σχέδια θα πρέπει να εξασφαλίζουν διαφάνεια, ειδικά όσον αφορά τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα μπορούν να ληφθούν μη αγοραία μέτρα για τον μετριασμό καταστάσεων κρίσης. Όλα τα προβλεπόμενα μη αγοραία μέτρα θα πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.	Για να διασφαλίζεται κοινή προσέγγιση στην πρόληψη και τη διαχείριση κρίσεων, η αρμόδια αρχή κάθε κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αυτοδιοικητικών αρχών, θα πρέπει να καταρτίσει σχέδιο ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων, στο μέτρο του δυνατού, των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Τα σχέδια θα πρέπει να περιγράφουν μέτρα αποτελεσματικά, αναλογικά και δεν εισάγουν διακρίσεις και τα οποία αντιμετωπίζουν όλα τα προσδιορισμένα σενάρια κρίσης. Τα σχέδια θα πρέπει να εξασφαλίζουν διαφάνεια, ειδικά όσον αφορά τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα μπορούν να ληφθούν μη αγοραία μέτρα για τον μετριασμό καταστάσεων κρίσης. Όλα τα προβλεπόμενα μη αγοραία μέτρα θα πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

Αιτιολογία

Είναι σημαντικό ότι έχει υιοθετηθεί μια κοινή προσέγγιση για την πρόληψη και τη διαχείριση των κρίσεων σε κάθε κράτος μέλος.

Κατά συνέπεια, απαιτείται εν προκειμένω στενή συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, αποδίδοντας ιδιαίτερη έμφαση, ει δυνατόν, στην άμεση επικοινωνία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Τροπολογία 31

Άρθρο 16 παράγραφος 1

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό ενός πλαισίου για την επισήμανση της ενεργειακής απόδοσης και την κατάργηση της οδηγίας 2005/89/ΕΚ — COM(2016) 862 final — 2016/0377 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Το συντομότερο δυνατό και το αργότερο εντός έξι εβδομάδων μετά την κήρυξη της κατάστασης κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας, οι εν λόγω αρμόδιες αρχές, σε συνεννόηση με την εθνική ρυθμιστική τους αρχή (όπου δεν είναι η αρμόδια αρχή) υποβάλλουν στην ομάδα συντονισμού για την ηλεκτρική ενέργεια και την Επιτροπή έκθεση αξιολόγησης.	Το συντομότερο δυνατό και το αργότερο εντός τεσσάρων εβδομάδων μετά την κήρυξη της κατάστασης κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας, οι εν λόγω αρμόδιες αρχές, σε συνεννόηση με την εθνική ρυθμιστική τους αρχή (όπου δεν είναι η αρμόδια αρχή) υποβάλλουν στην ομάδα συντονισμού για την ηλεκτρική ενέργεια και την Επιτροπή έκθεση αξιολόγησης.

Αιτιολογία

Η δήλωση έναρξης μιας κρίσης εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια αποτελεί μείζονα πρόκληση τόσο για τα κράτη μέλη όσο και για την ΕΕ στο σύνολό της. Επομένως, σε τέτοιες περιπτώσεις, απαιτείται άμεση αντίδραση και ταχεία δράση. Η προτεινόμενη στην τροπολογία προθεσμία των τεσσάρων εβδομάδων είναι επαρκής για την υποβολή της έκθεσης αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, εξασφαλίζει ταχύτερη ροή πληροφοριών.

Τροπολογία 32

Άρθρο 18

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό ενός πλαισίου για την επίσημανση της ενεργειακής απόδοσης και την κατάργηση της οδηγίας 2005/89/ΕΚ — COM(2016) 862 final — 2016/0377 (COD)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα κράτη μέλη και τα συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας καλούνται να συνεργάζονται στενά στη διαδικασία προσδιορισμού σεναρίων κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας και την εκπόνηση σχεδίων ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων, ώστε να μη λαμβάνονται μέτρα που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια του εφοδιασμού των κρατών μελών, των συμβαλλόμενων μερών ή της Ένωσης. Από αυτήν την άποψη, τα συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας δύνανται να συμμετάσχουν στην ομάδα συντονισμού για την ηλεκτρική ενέργεια μετά από πρόσκληση από την Επιτροπή σε σχέση με όλα τα θέματα που τα απασχολούν.	Τα κράτη μέλη και τα συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας καλούνται να συνεργάζονται στενά στη διαδικασία προσδιορισμού σεναρίων κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας και την εκπόνηση σχεδίων ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων, ώστε να μη λαμβάνονται μέτρα που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια του εφοδιασμού των κρατών μελών, των συμβαλλόμενων μερών ή της Ένωσης. Στο πλαίσιο μιας όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερης διαχείρισης του τομέα της ενέργειας, αναδεικνύεται και συνιστάται με έμφαση η περιφερειακή συνεργασία. Από αυτήν την άποψη, τα συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας δύνανται να συμμετάσχουν στην ομάδα συντονισμού για την ηλεκτρική ενέργεια μετά από πρόσκληση από την Επιτροπή σε σχέση με όλα τα θέματα που τα απασχολούν.

Αιτιολογία

Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η αποδοτική και αποτελεσματική διαχείριση των κρίσεων, είναι σημαντικό να υπενθυμίσουμε τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών σε περιφερειακό επίπεδο. Η περιφερειακή συνεργασία επιτρέπει την εξεύρεση άμεσων λύσεων με χαμηλότερο κόστος.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Γενικές παρατηρήσεις

1. επικροτεί τη «δέσμη μέτρων για την καθαρή ενέργεια» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και επισημαίνει ότι οι προτεραιότητες που καθορίζονται σε αυτήν —ενεργειακή απόδοση και αειφορία των κτιρίων, βιομηχανία και μεταφορές, ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθώς και διαμόρφωση των προϋποθέσεων κατά εύλογο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η συμμετοχή των καταναλωτών μέσω του ελέγχου των ενεργειακών τους αναγκών—, η δημιουργία της εσωτερικής ενεργειακής αγοράς και ο καθορισμός νέων ευθυνών για τα δίκτυα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, τους φορείς εκμετάλλευσης συστημάτων μεταφοράς και τους εθνικούς νομοθέτες θα συμβάλλουν στη διασφάλιση της ενεργειακής ανεξαρτησίας και στην εγγύηση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού, την επίτευξη των στόχων προστασίας του κλίματος και, πρωτίστως, στην εξασφάλιση οικονομικά προσιτών ενεργειακών τιμών για τους καταναλωτές.

2. τονίζει, ωστόσο, πως υφίστανται σαφείς ενδείξεις ότι οι ισχύοντες στόχοι της ΕΕ στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για την ενέργεια και το κλίμα έως το 2030 δεν επαρκούν για την κάλυψη των δεσμεύσεων που ανέλαβαν όλα τα κράτη μέλη και η ΕΕ υπογράφοντας τη Συμφωνία του Παρισιού· ειδικότερα, είναι πεπεισμένη ότι ο στόχος του μεριδίου 27 % όσον αφορά την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές σε επίπεδο ΕΕ δεν είναι αρκετά φιλόδοξος και κατά συνέπεια καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να στοχεύσουν υψηλότερα·

3. επικροτεί τις προτάσεις για τη στενή διασυνοριακή συνεργασία σε περιφερειακό επίπεδο και, παράλληλα, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρουσιάσει επιλογές σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η συνεργασία αυτή μπορεί να υποστηριχθεί με την επέκταση των δικαιωμάτων συμμετοχής σε μικροοικονομικό επίπεδο, τη στενή συνεργασία μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και την παροχή ουσιαστικών ευκαιριών στις γειτονικές περιφέρειες προκειμένου να αναπτυχθούν κοινές ενεργειακές υποδομές πέραν των εθνικών συνόρων·

4. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι ο ρόλος των τοπικών και των περιφερειακών αρχών είναι αόριστα διατυπωμένος στις προτάσεις που υπέβαλε η Επιτροπή και υπογραμμίζει τη σημαντική συμβολή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην επίτευξη των στόχων της προστασίας του κλίματος. Πολλές πόλεις και κωμοπόλεις ανά την ΕΕ εφαρμόζουν ήδη, επί σειρά ετών, σχέδια δράσης για τη βιώσιμη ενέργεια και το κλίμα, στο οποία θεσπίζονται στόχοι για την παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας με χαμηλές εκπομπές CO₂, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και δράσεις για την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και την ανάπτυξη των αειφόρων μεταφορών·
5. επικροτεί τους στόχους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία αποσκοπεί να δημιουργήσει ένα ευέλικτο, αγορακεντρικό πλαίσιο, το οποίο να προωθεί την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αποφεύγοντας, συγχρόνως τις στρεβλώσεις της αγοράς, και καλωσορίζει ιδιαίτερες τις προτάσεις σχετικά με την παροχή πιο ισχυρών κινήτρων στους καταναλωτές — οι οποίοι σκοπεύουν να συμμετέχουν ενεργά στην αγορά ενέργειας. Τονίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν να συμβάλλουν στην εκπλήρωση αυτού του στόχου με τη συγκρότηση των ενεργειακών κοινοτήτων·
6. φρονεί ότι πρέπει να ενισχυθεί η περιφερειακή συνεργασία στο πλαίσιο της κατάρτισης των εθνικών σχεδίων σε τομείς που συνεπάγονται σαφή διασυνοριακό αντίκτυπο. Θεωρεί ότι είναι πολύ σημαντικό, πριν από την εκπόνηση των εθνικών σχεδίων, να υπάρξει, σε πρώιμο στάδιο, συντονισμός των μέτρων με τις γειτονικές χώρες της ΕΕ και οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές να συμμετέχουν ενεργά σε αυτήν τη διαδικασία·
7. πιστεύει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταβάλλουν περισσότερες προσπάθειες για την εξάλειψη των διοικητικών εμποδίων, να μειώσουν το κόστος των λιγότερο ώριμων τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών και να εστιαστούν περισσότερο σε έναν αποτελεσματικό συντονισμό του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της υποβολής εκθέσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο·

Ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ολοκλήρωση της αγοράς ενέργειας

8. συμμερίζεται την άποψη ότι η ΕΕ θα πρέπει να δώσει μεγαλύτερη προσοχή στην ανάπτυξη και τη χρήση των τεχνολογιών στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και σημειώνει ότι οι νέες τεχνολογίες θα προσφέρουν σε όλους τους καταναλωτές (από τις επιχειρήσεις του βιομηχανικού κλάδου μέχρι τα νοικοκυριά) την ευκαιρία να χρησιμοποιούν την ενέργεια με πιο φειδωλό και έξυπνο τρόπο και να επιλέγουν καθαρές και αποδοτικές μεθόδους παραγωγής ενέργειας·
9. φρονεί ότι η απουσία στόχου για τις ΑΠΕ όσον αφορά τις μεταφορές στα κράτη μέλη συνιστά βασική έλλειψη, ιδίως αν αναλογιστούμε ότι η προσπάθεια επίτευξης του στόχου του 10 % έως το 2020 —όπως διατυπώνεται στην υπό εξέταση πρόταση οδηγίας— αποτελεί το κύριο κίνητρο για την ανάπτυξη των βιοκαυσίμων. Επομένως, προτείνει την αναφορά σε ένα στόχο και για τα βιοκαύσιμα (συμπεριλαμβανομένων των βιώσιμα παραγόμενων συμβατικών) της τάξης του 14 %·
10. είναι της άποψης ότι η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές μπορεί να είναι ανταγωνιστική, και σημειώνει ότι ορισμένες πηγές ανανεώσιμης ενέργειας, όπως τα αιολικά πάρκα, μπορούν να ανταγωνιστούν πλήρως τις ορυκτές πηγές ενέργειας και ότι οι τιμές της αιολικής ενέργειας θα συνεχίσουν να μειώνονται, εάν αυξηθεί η εγκατεστημένη ισχύς της αιολικής ενέργειας και βελτιωθεί η αντίστοιχη τεχνολογία·
11. συμμερίζεται την άποψη ότι, για τις καινοτομίες στον τομέα των καθαρών πηγών ενέργειας, απαιτείται η απρόσκοπτη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και ίσοι όροι ανταγωνισμού, στοιχεία τα οποία θα εξασφαλίσουν σε νέους παράγοντες της αγοράς τη δυνατότητα υλοποίησης καινοτόμων έργων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Τονίζει, ωστόσο, ότι για την υλοποίηση καινοτόμων έργων είναι απαραίτητο να εξασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού με εκείνους που ισχύουν για τους υφιστάμενους παρόχους της αγοράς·
12. σημειώνει ότι, κατά την κατάρτιση των καθεστώτων στήριξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να γνωρίζουν τα ειδικά χαρακτηριστικά των διαφόρων τεχνολογιών ανανεώσιμης ενέργειας (π.χ. το ύψος των τιμών, τους κινδύνους, τη δυνατότητα παροχής συστημικών υπηρεσιών). Αυτό θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη αποδοτικότητα σε σχέση με το κόστος, καθώς και στην επίτευξη του μακροπρόθεσμου στόχου της Ένωσης για μείωση των εκπομπών CO₂·
13. εκτιμά ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για να υποστηριχθεί η ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Όσον αφορά την ανάπτυξη τεχνολογιών νέας γενιάς για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και για την προστασία έργων μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένης της συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας (ΣΠΗΘ), τα οποία συνδέονται με τοπικά δίκτυα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, θα πρέπει να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη ευελιξία στα κράτη μέλη·
14. επισημαίνει ότι για την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την ολοκλήρωση της αγοράς απαιτούνται σημαντικοί χρηματοδοτικοί πόροι, πράγμα που καθιστά ιδιαίτερα σημαντικό το να δοθεί προτεραιότητα σε αυτό το σημείο και να διαμορφωθεί μια κοινή προσέγγιση μεταξύ των ενωσιακών, εθνικών, τοπικών και περιφερειακών αρχών με στόχο τη διασύνδεση των διαφόρων πηγών χρηματοδότησης και την επίτευξη ενός πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος·

15. παροτρύνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα ισχύοντα καθεστώτα στήριξης των κρατών μελών και με σκοπό την εναρμόνιση των κανόνων και την κινητοποίηση των επενδύσεων στον εν λόγω κλάδο, να θεσπίσει ρητώς στην οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ποια προσέγγιση πρέπει να ακολουθείται για τα καθεστώτα στήριξης·

16. διαπιστώνει ότι η εξασφάλιση σαφών και ακριβών πληροφοριών σχετικά με τη δυνατότητα χρήσης των χρηματοδοτικών μηχανισμών της ΕΕ μετά το 2020 είναι εξίσου σημαντική παράμετρος για την εκπλήρωση φιλόδοξων στόχων. Η ΕτΠ τονίζει, επίσης, ότι θα πρέπει να εφαρμοστούν σύγχρονες τεχνικές χρηματοδότησης προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι κυριότερες επενδύσεις προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα· στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνει ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) έχει χρηματοδοτήσει το 25 % των έργων του στον κλάδο της ενέργειας συμβάλλοντας σε μεγάλο βαθμό στην αναζωογόνηση του τομέα·

17. συμφωνεί με την άποψη ότι τα καθεστώτα στήριξης για την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές έχουν αποδειχτεί ως αποτελεσματικό εργαλείο προώθησης της χρήσης ανανεώσιμης ηλεκτρικής ενέργειας). Υπογραμμίζει, ωστόσο, ότι σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας 2014-2020, που ισχύουν από την 1η Ιουλίου 2014, η ώριμη παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές πρέπει να ενταχθεί σταδιακά στην εγχώρια αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, οι κρατικές ενισχύσεις πρέπει να αντικατοπτρίζουν τη μείωση του κόστους παραγωγής και οι στρεβλώσεις της αγοράς πρέπει να αποφεύγονται· επισημαίνει ακόμη ότι το εξωτερικό κόστος που συνδέεται με τις εν λόγω πηγές ενέργειας πρέπει να καταστεί πιο διαφανές·

18. συμφωνεί με το άνοιγμα των καθεστώτων στήριξης για έργα σε άλλα κράτη μέλη, αλλά θεωρεί ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να εξετάσουν προσεκτικά τις δυνατότητες ανοίγματος της αγοράς έτσι ώστε μια τέτοια υποχρέωση να μην μειώσει την τοπική παραγωγή λόγω της μεγαλύτερης χρηματοδοτικής ικανότητας που διαθέτουν τα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ που συμμετέχουν στην κατανομή της στήριξης· θεωρεί, ως εκ τούτου, ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στα καθεστώτα στήριξης που βασίζονται στη διασυνοριακή συνεργασία καθώς και ιδιαίτερη εστίαση στις διασυνδέσεις·

Εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και διαχείριση των κινδύνων

19. υπογραμμίζει ότι μια ολοκληρωμένη ενεργειακή αγορά αποτελεί το καλύτερο εργαλείο για την εγγύηση οικονομικά προσιτών ενεργειακών τιμών και τη διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού, καθώς και για τη δυνατότητα ενσωμάτωσης μεγαλύτερων ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας που παράγονται από ανανεώσιμες πηγές με οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ επικροτεί τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον σχεδιασμό μιας αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία προωθεί την εισαγωγή της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, βελτιώνει τη διαχείριση της ζήτησης, διαμορφώνει μια ολοκληρωμένη αγορά ενέργειας σε περιφερειακό επίπεδο και ενισχύει τη θέση των καταναλωτών·

20. επισημαίνει ότι σε πολλά κράτη μέλη, οι τιμές ηλεκτρικής ενέργειας δεν ακολουθούν τη ζήτηση και την προσφορά, αλλά ρυθμίζονται από τις δημόσιες αρχές. Αυτό ενδέχεται να αποτελεί εμπόδιο στον ανταγωνισμό και να εμποδίζει την κινητοποίηση των επενδύσεων καθώς και την εμφάνιση νέων προμηθευτών στην αγορά και πρέπει πάντοτε να αιτιολογείται δεόντως από τη σκοπιά συγκεκριμένων πολιτικών στόχων, όπως η προστασία των ευπαθέστερων καταναλωτών. Η Επιτροπή των Περιφερειών υποστηρίζει κατά συνέπεια την προτεινόμενη απελευθέρωση της αγοράς και τη μείωση της κρατικής παρέμβασης με σκοπό τη μείωση των τιμών για τους καταναλωτές, αλλά υπενθυμίζει ότι η απορρύθμιση των ενεργειακών τιμών θα πρέπει να πραγματοποιείται σταδιακά από τα κράτη μέλη και με σεβασμό στη ειδική φύση της ενέργειας ως υπηρεσίας γενικού συμφέροντος·

21. συμπεριφέρει την άποψη ότι οι τοπικές ενεργειακές κοινότητες μπορούν να αποτελέσουν ένα αποτελεσματικό μέσο για τη διαχείριση της ενέργειας σε τοπικό επίπεδο. Καλεί την Επιτροπή να δημιουργήσει τεχνικά και χρηματοδοτικά εργαλεία προκειμένου να εξασφαλίσει στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές τη δυνατότητα να στηρίξουν με συνολικό τρόπο αυτές τις κοινότητες·

22. συμπεριφέρει επίσης την άποψη ότι τα κράτη μέλη πρέπει να αναπτύξουν σχέδια ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων προκειμένου να αποφευχθούν καταστάσεις κρίσεων και υπογραμμίζει τη σημασία της περιφερειακής συνεργασίας με στόχο την αποτελεσματικότερη διοίκηση του ενεργειακού τομέα. Η ΕτΠ φρονεί επίσης ότι θα πρέπει να διεξάγονται διαβουλεύσεις με τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές κατά τη διαδικασία εκπόνησης αυτών των σχεδίων·

23. τονίζει ότι η καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας απαιτεί κοινό ορισμό του προβλήματος σε επίπεδο ΕΕ, συλλογή και ανταλλαγή σχετικών στοιχείων με συνεργασία μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης και σειρά στοχευμένων πολιτικών και μέτρων που θα βοηθούν τους ευπαθέστερους καταναλωτές ενέργειας να συμμετέχουν στην αγορά και θα αμβλύνουν το βάρος των υψηλών τιμών ενέργειας·

Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER)

24. χαιρετίζει το γεγονός ότι το νομικό καθεστώς αποτελεί αντικείμενο συνολικής αναθεώρησης, δηλαδή, συνεκτιμούνται όχι μόνον ορισμένες πτυχές της αγοράς ενέργειας, αλλά και οι σχέσεις μεταξύ των αρχών, οι αλληλεπιδράσεις των παραγόντων που συμμετέχουν στην επίτευξη των εν λόγω στόχων, καθώς και η κατανομή των αρμοδιοτήτων. Επικροτείται η εκτεταμένη έμφαση που αποδίδει ο ACER στην κατάρτιση και την εφαρμογή των κωδικών δικτύου. Η ΕτΠ τονίζει, ωστόσο, ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να διασφαλίσει ότι ο ACER διαθέτει τις αναγκαίες εξουσίες για να ανακτά πληροφορίες από τους σημαντικότερους φορείς στα κράτη μέλη και να επιτελεί άλλα καθήκοντα συντονισμού·

25. επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, τα ρυθμιστικά μέτρα που λαμβάνει ο ACER δεν αντικαθιστούν τις εθνικές αποφάσεις. Συνιστά, επίσης, την ενδυνάμωση των εθνικών ρυθμιστικών αρχών. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν την ανεξαρτησία των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και να μεριμνούν ώστε το έργο τους να μην παρεμποδίζεται. Προκειμένου οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές να είναι σε θέση να αναπτύξουν δέουσα δράση είναι απαραίτητο να διατεθούν οι αναγκαίοι πόροι και θα πρέπει να τους εξασφαλιστεί η δυνατότητα να συμμετέχουν αυτοδικαίως στη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ·

Καταναλωτές και η σημασία της ενημέρωσης και εκπαίδευσης των καταναλωτών

26. επιδοκιμάζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μεταρρύθμιση της αγοράς ενέργειας και την εξασφάλιση στους καταναλωτές μεγαλύτερων περιθωρίων άσκησης επιρροής ούτως ώστε να συμμετέχουν ενεργά στην αγορά σε ισότιμη βάση. Στηρίζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη προώθηση της καθιέρωσης ευφώνων μετρητών, σε εθελοντική βάση και σε συμμόρφωση με τις αρχές της προστασίας δεδομένων, έτσι ώστε οι καταναλωτές να μπορούν να λαμβάνουν σαφή και κατανοητά τιμολόγια ενεργειακής κατανάλωσης και να μπορούν να αλλάζουν ευκολότερα προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας·

27. σημειώνει ότι η ενίσχυση της έρευνας και η στενότερη συνεργασία με τους εκπροσώπους των τοπικών κοινοτήτων είναι αναγκαία στοιχεία για την καλύτερη κατανόηση των κινήτρων των καταναλωτών να συμμετέχουν στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Η καλύτερη κατανόηση των παραμέτρων που οδηγούν σε αλλαγές της καταναλωτικής συμπεριφοράς μπορεί να προσφέρει σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι καταναλωτές μπορούν να ενθαρρυνθούν να λειτουργήσουν ως ισχυροί και υπεύθυνοι παράγοντες στη νέα αγορά ηλεκτρικής ενέργειας·

28. επισημαίνει ότι διάφορες έρευνες κατέδειξαν ότι οι καταναλωτές διαμαρτύρονται για την έλλειψη διαφάνειας στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία περιορίζει την ικανότητά τους να επωφεληθούν από τον ανταγωνισμό και να συμμετέχουν ενεργά στις αγορές. Οι καταναλωτές δεν αισθάνονται επαρκώς ενημερωμένοι σχετικά με τους εναλλακτικούς παρόχους και τις δυνατότητες επilογών. Η ΕτΠ τονίζει, επομένως, ότι πρέπει να επιλυθούν τα προβλήματα που συνδέονται με την προστασία της ιδιωτικής ζωής και την ασφάλεια των δεδομένων των πελατών και καλεί, ως εκ τούτου, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρουσιάσει τεχνικές προτάσεις σχετικά με το πόσο υψηλές προδιαγραφές ασφάλειας μπορούν να εξασφαλιστούν· υπογραμμίζει τη ζωτική σημασία των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην προώθηση της σύστασης ενεργειακών κοινοτήτων.

29. Επισημαίνει ότι οι εκπρόσωποι των τοπικών αρχών είναι σε θέση να παράσχουν στήριξη στους ακόλουθους τομείς: ανάπτυξη ικανοτήτων, υποστήριξη στην πρόσβαση σε χρηματοδότηση, επαγγελματική κατάρτιση, ανταλλαγή θετικών εμπειριών, εξασφάλιση τεχνική βοήθειας και προώθηση εταιρικών σχέσεων·

30. υπογραμμίζει τη σημασία των εκπαιδευτικών εκστρατειών, προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι καταναλωτές να καταστούν ενεργοί παράγοντες στον τομέα της ενέργειας. Από αυτήν την άποψη, είναι σημαντικός ο ενεργός ρόλος της Επιτροπής των Περιφερειών και πρέπει να υποστηριχθεί, δεδομένου ότι η ΕτΠ μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην πληροφόρηση, στη διάδοση ιδεών μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων και στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών·

Ο ρόλος των τοπικών και των περιφερειακών αρχών

31. σημειώνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον ενεργειακό τομέα: μέσω των δράσεών τους, οι αυτοδιοικητικές αρχές μπορούν να επηρεάσουν την ανάπτυξη των ενεργειακών υποδομών και τη λειτουργία της αγοράς. Οργανώνουν την παροχή των υπηρεσιών, είναι αρμόδιες για τον χωροταξικό σχεδιασμό και την πολιτική χρήση της γης, είναι υπεύθυνες για τον δημόσιο φωτισμό, την παροχή υπηρεσιών μεταφορών καθώς και για τη διαχείριση της στέγασης και επίσης λαμβάνουν αποφάσεις για την έκδοση αδειών και την εκπαίδευση και ενημέρωση των τοπικών πληθυσμών. Επιπλέον, οι αυτοδιοικητικές αρχές ελέγχουν μεγάλους προϋπολογισμούς για δημόσιες προμήθειες και συμβάσεις ενεργοβόρων προϊόντων και υπηρεσιών. Σε πολλές περιπτώσεις, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι επίσης παραγωγοί ενέργειας·

32. υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές δεν κατονομάζονται στις προτάσεις της Επιτροπής ως σημαντικοί παράγοντες για την παραγωγή θέρμανσης και ψύξης, και καλεί την Επιτροπή να αντιμετωπίσει τις αυτοδιοικητικές αρχές ως ισότιμους εταίρους του κεντρικού επιπέδου στην υλοποίηση περαιτέρω δράσεων στον συγκεκριμένο τομέα·

33. επισημαίνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν να συμβάλλουν στην προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, για παράδειγμα, με τον καθορισμό φιλόδοξων στόχων και σχεδίων δράσης, με την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών και κανόνων ή με την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης, καθώς και μέσω της εκπαίδευσης· επισημαίνει σε αυτό το πλαίσιο ότι περισσότερες από 6 600 τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν ήδη υπογράψει το Σύμφωνο των Δημάρχων και περισσότερες πρέπει να ενθαρρυνθούν να συμμετάσχουν οικειοθελώς σε αυτήν και άλλες συναφείς διεθνείς πρωτοβουλίες·

34. θεωρεί ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές θα πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία διαβούλευσης σχετικά με τα μελλοντικά ειδικά μέτρα δεδομένου του ρόλου που διαδραματίζουν στον σχεδιασμό των υποδομών, στην προσέλκυση επενδυτών και στην ενημέρωση των καταναλωτών και τη διαβούλευση με αυτούς·

35. προσφέρει την υποστήριξη της στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές για τη δημιουργία επαφών με τους σχετικούς εμπειρογνώμονες, προκειμένου να βελτιώσουν τις ικανότητες και δυνατότητές τους και να συντονίσουν καλύτερα κοινές προσεγγίσεις·

Επικουρικότητα και αναλογικότητα

36. επισημαίνει ότι ορισμένα εθνικά κοινοβούλια εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως προς την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές φέρουν μεγάλη ευθύνη για την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας των διατάξεων της ΕΕ. Η ΕτΠ εκτιμά ότι η τήρηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας ίσως πρέπει να εξεταστεί διεξοδικά.

Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Σύστημα διακυβέρνησης της Ενεργειακής Ένωσης και καθαρή ενέργεια»

(2017/C 342/13)

Εισηγητής:	ο κ. Bruno Hranic (HR/EPP) Δήμαρχος Vidovec
Έγγραφα αναφοράς:	Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης, COM(2016) 759 final Ανακοίνωση με θέμα «Καθαρή ενέργεια για όλους τους ευρωπαίους», COM(2016) 860 final Ανακοίνωση με θέμα «Επιτάχυνση της καινοτομίας στον τομέα της καθαρής ενέργειας», COM(2016) 763 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Πρόταση κανονισμού

Αιτιολογική σκέψη 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	1. Ο κανονισμός αποσκοπεί στη θέσπιση των αναγκαίων εταιρικών σχέσεων μεταξύ της Ένωσης, των κρατών μελών είτε μεμονωμένα είτε σε μακροπεριφερειακές εταιρικές σχέσεις, και των υποεθνικών επιπέδων διακυβέρνησης για την από κοινού πρόοδο στην ενεργειακή μετάβαση. Αυτά τα διαφορετικά επίπεδα πρέπει να συνεργάζονται με πνεύμα αλληλεγγύης και εμπιστοσύνης για το αμοιβαίο όφελός τους.

Αιτιολογία

Ο κανονισμός πρέπει να διατυπώνει από την αρχή την ανάγκη για συνεργασία πολυεπίπεδης διακυβέρνησης σε όλα τα διαφορετικά επίπεδα. Η πρόταση βασίζεται σε συναφή ιδέα που προτάθηκε στο σχέδιο έκθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου PE 604.777 (Τρ. 2).

Τροπολογία 2

Πρόταση κανονισμού

Άρθρο 9 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
2. Η Επιτροπή δύναται να εκδίδει συστάσεις για τα προσχέδια προς τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 28. Οι συστάσεις αυτές ορίζουν ειδικά:	Προσχέδια ενοποιημένων εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα
α) το επίπεδο φιλοδοξίας των στόχων, επιδιώξεων και συνεισφορών ενόψει της συλλογικής επίτευξης των στόχων της Ενεργειακής Ένωσης και ιδίως των στόχων της Ένωσης για το 2030 όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση·	2. Η Επιτροπή αξιολογεί τα ολοκληρωμένα εθνικά προσχέδια για την ενέργεια και το κλίμα και εκδίδει ειδικές ανά χώρα συστάσεις για τα προσχέδια προς τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 28 προκειμένου .
	α) να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων, επιδιώξεων και συνεισφορών της Ενεργειακής Ένωσης·

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
β) τις πολιτικές και τα μέτρα σε σχέση με τους στόχους σε επίπεδο κράτους μέλους και ένωσης, όπως και άλλες πολιτικές και μέτρα με ενδεχόμενη διασυννοριακή συνάφεια· γ) τις αλληλεπιδράσεις και τη συνέπεια των υπάρχουσών (εφαρμοζόμενων και θεσπισμένων) και των προγραμματισμένων πολιτικών και μέτρων που περιλαμβάνονται στο ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα στο πλαίσιο μίας διάστασης και μεταξύ διαφορετικών διαστάσεων της Ενεργειακής Ένωσης.	β) να εξασφαλίσει ότι οι πολιτικές και τα μέτρα σε σχέση με τα σχέδια δράσης των κρατών μελών και άλλες πολιτικές και μέτρα ενδείκνυνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, ιδίως δε όσον αφορά μέτρα με ενδεχόμενη διασυννοριακή συνάφεια· γ) να προωθήσει τις αλληλεπιδράσεις και τη συνέπεια των υπάρχουσών (εφαρμοζόμενων και θεσπισμένων) και των προγραμματισμένων πολιτικών και μέτρων που περιλαμβάνονται στο ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα στο πλαίσιο μίας διάστασης και μεταξύ διαφορετικών διαστάσεων της Ενεργειακής Ένωσης· δ) να επιμείνει στο ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να λαμβάνουν ρητά υπόψη τις δεσμεύσεις του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου, καθώς και τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί στο πλαίσιο πρωτοβουλιών όπως το Σύμφωνο των Δημάρχων και να αναπτύσσουν μηχανισμούς για τη συνεκτίμηση των συνεισφορών όλων των σχετικών επιπέδων διακυβέρνησης στα ολοκληρωμένα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα·

Αιτιολογία

Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί συνέπεια και συμπληρωματικότητα μεταξύ των σχεδίων δράσης των διαφόρων κρατών μελών και των πολιτικών σε επίπεδο ΕΕ, και να προωθηθεί η συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών και οι συνεισφορές τους. Η πρόταση βασίζεται σε συναφή ιδέα που προτάθηκε στο σχέδιο έκθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου PE 604.777 (Τρ. 97-100).

Τροπολογία 3

Πρόταση κανονισμού

Άρθρο 10

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Με την επιφύλαξη άλλων απαιτήσεων του ενωσιακού δικαίου, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν στο κοινό την έγκαιρη και αποτελεσματική παροχή της δυνατότητας να συμμετέχει στην κατάρτιση των προσχεδίων του άρθρου 9 του παρόντος κανονισμού και επισυνάπτουν κατά την υποβολή του προσχεδίου του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα στην Επιτροπή σύνοψη των απόψεων του κοινού. Όσον αφορά τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, οι διαβουλεύσεις που διενεργούνται σύμφωνα με την εν λόγω οδηγία θεωρείται ότι ικανοποιούν, επίσης, τις απαιτήσεις δημόσιας διαβούλευσης του παρόντος κανονισμού.	Δημόσια διαβούλευση Με την επιφύλαξη άλλων απαιτήσεων του ενωσιακού δικαίου, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν στο κοινό την έγκαιρη και αποτελεσματική παροχή της δυνατότητας να συμμετέχει στην κατάρτιση των προσχεδίων του άρθρου 9 του παρόντος κανονισμού και επισυνάπτουν κατά την υποβολή του προσχεδίου του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα στην Επιτροπή σύνοψη των απόψεων του κοινού. Όσον αφορά τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, οι διαβουλεύσεις που διενεργούνται σύμφωνα με την εν λόγω οδηγία θεωρείται ότι ικανοποιούν, επίσης, τις απαιτήσεις δημόσιας διαβούλευσης του παρόντος κανονισμού. Όσον αφορά τον αναγνωρισμένο πολιτικά ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην υλοποίηση των μέτρων για τη βιώσιμη ενέργεια και λαμβάνοντας υπόψη το στόχο της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας, καλούνται οι εθνικές αρχές να διασφαλίσουν, στο πλαίσιο των εκάστοτε συνταγματικών και πολιτικών κανόνων, τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στον σχεδιασμό και τη διαδικασία παρακολούθησης.

Αιτιολογία

Ο ουσιαστικός συντονισμός του εθνικού, του περιφερειακού και του τοπικού επιπέδου κατά το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις πολιτικές για την ενέργεια και το κλίμα μπορεί να συμβάλει στην αποφυγή περιττού διοικητικού φόρτου και στη βελτίωση της νομοθεσίας.

Τροπολογία 4**Πρόταση κανονισμού**

Νέο άρθρο μετά το άρθρο 10

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Μια πολυεπίπεδη πλατφόρμα ενεργειακού διαλόγου 1. Σε πνεύμα σύμπραξης, τα κράτη μέλη θεσπίζουν μόνιμο Ενεργειακό διάλογο για τη στήριξη της ενεργού συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, της επιχειρηματικής κοινότητας, των επενδυτών, κάθε άλλου ενδιαφερόμενου φορέα και του κοινού στη διαχείριση της ενεργειακής μετάβασης, συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής φτώχειας. 2. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στον ενεργειακό διάλογο διαφορετικές επιλογές και σενάρια για τις βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες πολιτικές τους για την ενέργεια και το κλίμα, καθώς και ανάλυση κόστους-οφέλους κάθε επιλογής. 3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ο ενεργειακός διάλογος διαθέτει ικανούς ανθρώπινους και χρηματοπιστωτικούς πόρους και υποστηρίζουν, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανταλλαγές απόψεων μεταξύ διαφορετικών ενεργειακών διαλόγων.

Αιτιολογία

Για ένα τόσο σημαντικό ζήτημα όσο η ενεργειακή μετάβαση, είναι αναγκαία η δημιουργία δομών που θα εξασφαλίζουν μόνιμο διάλογο με όλους τους ενδιαφερόμενους για την εξερεύνηση διαφορετικών επιλογών και σεναρίων και την προετοιμασία κοινών λύσεων. Η πρόταση βασίζεται σε συναφή ιδέα που προτάθηκε στο σχέδιο έκθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου PE 604.777.

Τροπολογία 5**Πρόταση κανονισμού**

Άρθρο 18 στοιχείο β)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα κράτη μέλη περιλαμβάνουν στις ενοποιημένες εθνικές εκθέσεις προόδου για την ενέργεια και το κλίμα πληροφορίες σχετικά με: β) την υλοποίηση των ακόλουθων πολιτικών και μέτρων: 1) εφαρμοζόμενες, θεσπισμένες και προγραμματισμένες πολιτικές και μέτρα για την επίτευξη της εθνικής συνεισφοράς στον δεσμευτικό στόχο σε επίπεδο Ένωσης για το 2030 για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως αναφέρεται στο στοιχείο α) του άρθρου 4 παράγραφος 2 σημείο i), συμπεριλαμβανομένων τομειακών και τεχνολογικών μέτρων, με ειδική αναθεώρηση της εφαρμογής των μέτρων που ορίζονται στα άρθρα 23, 24 και 25 της [αναδιατύπωση της οδηγίας 2009/28/ΕΚ όπως προτείνεται στο COM(2016) 767].	Τα κράτη μέλη περιλαμβάνουν στις ενοποιημένες εθνικές εκθέσεις προόδου για την ενέργεια και το κλίμα πληροφορίες σχετικά με: β) την υλοποίηση των ακόλουθων πολιτικών και μέτρων: 1) εφαρμοζόμενες, θεσπισμένες και προγραμματισμένες πολιτικές και μέτρα για την επίτευξη της εθνικής συνεισφοράς στον δεσμευτικό στόχο σε επίπεδο Ένωσης για το 2030 για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως αναφέρεται στο στοιχείο α) του άρθρου 4 παράγραφος 2 σημείο i), συμπεριλαμβανομένων τομειακών και τεχνολογικών μέτρων, με ειδική αναθεώρηση της εφαρμογής των μέτρων που ορίζονται στα άρθρα 23, 24 και 25 της [αναδιατύπωση της οδηγίας 2009/28/ΕΚ όπως προτείνεται στο COM(2016) 767].

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
2) ειδικά μέτρα για την περιφερειακή συνεργασία·	2) ειδικά μέτρα για την περιφερειακή συνεργασία·
3) με την επιφύλαξη των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ, ειδικά μέτρα για τη χρηματοδοτική στήριξη, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης της Ένωσης και της χρήσης κονδυλίων της Ένωσης, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας, της θέρμανσης και ψύξης και των μεταφορών·	3) με την επιφύλαξη των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ, ειδικά μέτρα για τη χρηματοδοτική στήριξη, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης της Ένωσης και της χρήσης κονδυλίων της Ένωσης, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας, της θέρμανσης και ψύξης και των μεταφορών·
4) ειδικά μέτρα για την εκπλήρωση των απαιτήσεων των άρθρων 15, 16, 17, 18, 21 και 22 της [αναδιατύπωση της οδηγίας 2009/28/EK όπως προτείνεται στο COM (2016) 767].	4) ειδικά μέτρα για την εκπλήρωση των απαιτήσεων των άρθρων 15, 16, 17, 18, 21 και 22 της [αναδιατύπωση της οδηγίας 2009/28/EK όπως προτείνεται στο COM (2016) 767].
5) μέτρα που προωθούν τη χρήση ενέργειας από βιομάζα, ιδίως δε από νέα βιομάζα, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τη διαθεσιμότητα βιομάζας (τόσο το εγχώριο δυναμικό όσο και εισαγωγές από τρίτες χώρες) και άλλες χρήσεις της βιομάζας (τομείς γεωργίας και δασοκομίας), καθώς και μέτρα για τη βιωσιμότητα της βιομάζας που παράγεται και χρησιμοποιείται·	5) μέτρα που προωθούν τη χρήση ενέργειας από βιομάζα, ιδίως δε από νέα βιομάζα, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τη διαθεσιμότητα βιομάζας (τόσο το εγχώριο δυναμικό όσο και εισαγωγές από τρίτες χώρες) και άλλες χρήσεις της βιομάζας (τομείς γεωργίας και δασοκομίας), καθώς και μέτρα για τη βιωσιμότητα της βιομάζας που παράγεται και χρησιμοποιείται·
γ) πρόσθετες πληροφορίες, όπως ορίζονται στο μέρος 1 του παραρτήματος VII.	γ) πρόσθετες πληροφορίες, όπως ορίζονται στο μέρος 1 του παραρτήματος VII.
	6) την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την παροχή υπηρεσιών θέρμανσης και ψύξης, χωρίς όμως να επιφορτίζουν με άσκοπα διοικητικά βάρη τις αυτοδιοικητικές αρχές και τους τελικούς χρήστες·

Αιτιολογία

Ο κλάδος της θέρμανσης και της ψύξης διαθέτει σημαντικό αναξιοποίητο δυναμικό για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση της χρήσης και της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (βλ. γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Μια στρατηγική της ΕΕ για τη θέρμανση και την ψύξη»). Όσον αφορά την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, θα πρέπει να διασφαλιστεί η στενή συνεργασία μεταξύ εθνικού, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, προκειμένου να επιτευχθεί ο δεσμευτικός στόχος της ετήσιας αύξησης κατά 1 % του ποσοστού ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στον τομέα της θέρμανσης και της ψύξης, έτσι ώστε να αποτελέσει συγκεκριμένη και αποτελεσματική συμβολή στην υλοποίηση του συνολικού ενωσιακού στόχου του 27 % ως το ποσοστό που θα προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έως το 2030.

Τροπολογία 6 Πρόταση κανονισμού

Άρθρο 37

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή της Ενεργειακής Ένωσης. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 και εργάζεται στους αντίστοιχους τομεακούς σχηματισμούς που έχουν σημασία για τον παρόντα κανονισμό.	Επιτροπή της Ενεργειακής Ένωσης 1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή της Ενεργειακής Ένωσης. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 και εργάζεται στους αντίστοιχους τομεακούς σχηματισμούς που έχουν σημασία για τον παρόντα κανονισμό.

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
2. Η εν λόγω επιτροπή αντικαθιστά την επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 8 της απόφασης 93/389/ΕΟΚ, στο άρθρο 9 της απόφασης 280/2004/ΕΚ και στο άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013. Οι αναφορές στην επιτροπή που συστήνεται σύμφωνα με τις εν λόγω νομικές πράξεις νοούνται ως αναφορές στην επιτροπή που συστήνεται με τον παρόντα κανονισμό. 3. Όποτε γίνεται παραπομπή στο παρόν άρθρο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.	2. Η εν λόγω επιτροπή αντικαθιστά την επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 8 της απόφασης 93/389/ΕΟΚ, στο άρθρο 9 της απόφασης 280/2004/ΕΚ και στο άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013. Οι αναφορές στην επιτροπή που συστήνεται σύμφωνα με τις εν λόγω νομικές πράξεις νοούνται ως αναφορές στην επιτροπή που συστήνεται με τον παρόντα κανονισμό. 3. Όποτε γίνεται παραπομπή στο παρόν άρθρο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011. 4. Στην εν λόγω επιτροπή θα συμμετέχει εκπρόσωπος που ορίζεται από την Επιτροπή των Περιφερειών, ο οποίος θα εκπροσωπεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές όλης της ΕΕ σε θεσμικό επίπεδο.

Αιτιολογία

Κατ'επανάληψη, σημαίνοντα πολιτικά πρόσωπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έχουν αναγνωρίσει τον κίριο ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών όσον αφορά την πολιτική για την Ενεργειακή Ένωση.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Βασικές επιδιώξεις και στοχευόμενες ομάδες

1. επαναλαμβάνει την έκκλησή της όσον αφορά την επίτευξη πιο φιλόδοξων στόχων για την ενεργειακή απόδοση και για την αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε επίπεδο ΕΕ στο 40 % μέχρι το 2030·
2. στηρίζει τους τρεις κύριους στόχους της δέσμης μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους»: 1) προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση, 2) παγκόσμια πρωτοπορία στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και 3) δίκαιοι όροι για τους καταναλωτές· ωστόσο, εκφράζει τη λύπη της διότι η σχετική νομοθεσία και οι μη νομοθετικές πρωτοβουλίες δεν επιτρέπουν την πλήρη υλοποίηση των εν λόγω στόχων και διότι δεν δόθηκε η δέουσα έμφαση στη μείωση της εξάρτησης από τις εισαγωγές σε συνάρτηση με το μερίδιο του συνόλου των καθαρών αυτοχθόνων ενεργειακών πηγών (ανανεώσιμων και συμβατικών) στο ενεργειακό μείγμα·
3. συνεπώς, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δώσει το μεγαλύτερο βάρος στην ενεργειακή απόδοση αναδεικνύοντας την ως προτεραιότητα στον τομέα των υποδομών, και μεριμνώντας ώστε οι δημόσιες επιχειρήσεις και τα χρηματοδοτικά μέσα υπέρ αυτής να χαρακτηρίζονται κόστος κεφαλαίου, με αποτέλεσμα να βελτιώνεται η ασφάλεια και η αξιοπιστία του συστήματος ενεργειακής απόδοσης. Με τον τρόπο αυτό, θα μπορούσε να διαμορφωθεί μια σαφής πολιτική για την προστασία των δημόσιων οικονομικών και, παράλληλα, για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στην Ευρώπη·
4. επικροτεί τις προτάσεις θέσπισης νομικού πλαισίου για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης, το οποίο να διευκολύνει και να ενοποιεί τις υφιστάμενες ρυθμίσεις όσον αφορά το σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων στους τομείς της ενέργειας και του κλίματος, και καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να διασφαλίσουν τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην εν λόγω διαδικασία πολιτικής διακυβέρνησης·

Η ενεργειακή απόδοση και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας εξαρτώνται κυρίως από τα μέτρα που λαμβάνονται σε αποκεντρωμένο επίπεδο

5. επισημαίνει και υπογραμμίζει το σημαντικό ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη στρατηγική διακυβέρνηση στο επίπεδο που βρίσκεται πλησιέστερα στους καταναλωτές, στη διαχείριση της αποκεντρωμένης παραγωγής ενέργειας, στην προώθηση κατάλληλων συνθηκών για επενδύσεις αλλά και στη σύνδεση της πολιτικής για την ενέργεια και το κλίμα με μέτρα στους τομείς της στέγασης, της ενεργειακής ένδειας, των μεταφορών, της οικονομικής ανάπτυξης, της χωροταξίας και της χρήσης του εδάφους·
6. εφιστά την προσοχή στον κίριο ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην υλοποίηση της ενεργειακής πολιτικής και τον εντοπισμό μέσω χρηματοδότησης για ενεργειακά έργα, ιδίως για έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και στη διάδοση βιώσιμων ενεργειακών μοντέλων και βέλτιστων πρακτικών για τους καταναλωτές·

7. προειδοποιεί ότι τίθεται σε κίνδυνο η επίτευξη των ευρωπαϊκών και εθνικών στόχων για την ενέργεια και την κλιματική αλλαγή, εάν δεν αναγνωριστεί επίσημα ο ηγετικός ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών κατά την υλοποίηση της ενεργειακής πολιτικής στο πλαίσιο της Ενεργειακής Ένωσης·
8. επισημαίνει ότι οι διεργασίες κατάρτισης των εθνικών προγραμμάτων για την ενέργεια και το κλίμα πρέπει να χαρακτηρίζονται από διαφάνεια και υπευθυνότητα, προκειμένου οι τοπικοί φορείς, οι επιχειρήσεις και τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη να γνωρίζουν τι μπορούν να αναμένουν από τις εθνικές κυβερνήσεις και, κυρίως, με ποιον τρόπο θα διασφαλίζεται η τήρηση των υποχρεώσεων και ποια μέτρα θα λαμβάνονται σε περίπτωση που τα εθνικά σχέδια αποδεικνύονται ανεπαρκή για την επίτευξη των στόχων σε επίπεδο ΕΕ·
9. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η μετάβαση στις καθαρές πηγές ενέργειας δεν μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς τη συμμετοχή πολλών ενδιαφερόμενων μερών από την κοινωνία των πολιτών και το περιφερειακό και το τοπικό επίπεδο και, συνεπώς, καλεί τα κράτη μέλη να εντάξουν καταλλήλως τις περιφέρειες και τις πόλεις στον διάλογο σχετικά με τα ολοκληρωμένα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα, έτσι ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν όπως αρμόζει στις ανάγκες των διαφόρων τομέων·
10. ωστόσο επισημαίνει ότι (ανεξάρτητα από τα διάφορα συνταγματικά πλαίσια κάθε κράτους μέλους της ΕΕ), οι προτάσεις για τη διακυβέρνηση, με εξαίρεση τις γενικές διατάξεις του άρθρου 10 που αναφέρει ότι [τα κράτη μέλη] «διασφαλίζουν στο κοινό την έγκαιρη και αποτελεσματική παροχή της δυνατότητας να συμμετέχει στην κατάρτιση των προσχεδίων [...]», δεν υφίσταται καμία ειδική αναφορά στον ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, και, ακόμη λιγότερο, σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη·
11. προτείνει να εξεταστεί η δυνατότητα μιας περαιτέρω μεταρρύθμισης των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της ενέργειας, προκειμένου να στηριχθούν οι προσπάθειες των πόλεων, ιδίως μέσω της θέσπισης ειδικών κατευθυντήριων γραμμών για την τοπική δράση με στόχο την απλούστευση του υφιστάμενου πλαισίου, καθώς και μέσω ειδικών εξαιρέσεων για ενεργειακά σχέδια ανακαίνισης της δημοτικής και κοινωνικής στέγασης, έτσι ώστε να καταπολεμηθεί το πρόβλημα της ενεργειακής πενίας. Συνεπώς, πρέπει να εξασφαλιστεί ότι η ανθεκτικότητα των πόλεων και η ενεργειακή μετάβαση από το 2020 και μετά θα αποτελέσουν προτεραιότητες του επόμενου νομοθετικού πλαισίου·
12. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να ενισχύσουν τη συνεργασία τους με τοπικούς και περιφερειακούς φορείς, και κυρίως με τα τοπικά και περιφερειακά τους γραφεία για την ενέργεια, κατά τη διαμόρφωση των μελλοντικών ενεργειακών και κλιματικών σχεδίων δράσης σε εθνικό επίπεδο, και να επιδιώξουν ότι μια πολιτική στην οποία εμπλέκονται μόνο λίγοι να αναδειχθεί σε πολιτική που διαμορφώνεται από τους πολλούς·
13. επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, τα πολυάριθμα επιτυχημένα έργα για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε τοπικό επίπεδο, τα οποία δρομολογήθηκαν και αναπτύχθηκαν σε συνεργασία με ΜΜΕ, ΜΚΟ και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και χάρη σε επενδύσεις στην παραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·
14. επισημαίνει ότι μεγάλος αριθμός πρόσθετων σημαντικών παραγόντων στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας δραστηριοποιείται σε τοπικό επίπεδο, μεταξύ άλλων και μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, ΜΚΟ και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών·
15. υπογραμμίζει την ανάγκη να συμμετέχουν και οι τοπικοί παράγοντες, προκειμένου να στηρίζουν το εθνικό επίπεδο, σε μια σειρά πολλά υποσχόμενων έργων στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ, τα οποία θα συμβάλουν στην επίτευξη των κλιματικών και ενεργειακών στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πρόσφατη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κόμβου Επενδυτικών Συμβουλών (ΕΚΕΣ) πρέπει να εξασφαλίσει μια ταχεία διαδικασία για τις πόλεις που δεσμεύονται στην κατάρτιση σχεδίων αστικής ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές CO₂·
16. καλεί, στο πρότυπο των προγραμμάτων JASPERS και ELENA της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, να θεσπιστούν πρόσθετα στοχοθετημένα προγράμματα τεχνικής βοήθειας· τα προγράμματα αυτά είναι απαραίτητα προκειμένου οι πόλεις και οι περιφέρειες να εξασφαλίσουν επενδύσεις για την υλοποίηση των φιλόδοξων σχεδίων, μεταξύ άλλων με τη στήριξη της ανάπτυξης ενός μεγάλου χαρτοφυλακίου επενδυτικών έργων και τη σύνδεση διάσπαρτων έργων μικρής κλίμακας και με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα·

Απλοποίηση και ολοκλήρωση του σχεδιασμού και της υποβολής εκθέσεων με βάση υφιστάμενα τοπικά και περιφερειακά σχέδια

17. επισημαίνει ότι η διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης της ΕΕ πρέπει να επιδιώκει «την απλοποίηση και την ολοκλήρωση» του σχεδιασμού στην πράξη και, στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να διαμορφωθούν αποτελεσματικές συνδέσεις με τις υφιστάμενες πρωτοβουλίες όσον αφορά την εποπτεία και την υποβολή εκθέσεων·

18. τονίζει τη σημασία του αποτελεσματικού συντονισμού μεταξύ του εθνικού και του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου μέσω του σχεδιασμού μιας διαδικασίας για την υλοποίηση και την υποβολή εκθέσεων στο πλαίσιο της πολιτικής για την ενέργεια και το κλίμα. Με τον τρόπο αυτό, θα αποφεύγεται ο περιττός διοικητικός φόρτος και θα συνεκτιμάται η ανάγκη για βελτίωση της νομοθεσίας·

19. επισημαίνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν ήδη αναλάβει έντονη δράση στον τομέα του μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, και ότι πολλές ΤΠΑ έχουν ήδη αναπτύξει στρατηγικές, σχέδια δράσης και εποπτικές διαδικασίες, ιδίως στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας του Συμφώνου των Δημάρχων, το οποίο περιλαμβάνει περισσότερα από 5 679 σχέδια δράσης για βιώσιμη αστική ανάπτυξη στον ενεργειακό τομέα·

20. τονίζει ότι σχέδια και στόχοι του εθνικού επιπέδου συνδέονται ουσιαστικά με στόχους του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου και πρέπει να βασίζονται σε ρεαλιστικές και συντονισμένες συμβολές των διαφόρων περιφερειών και τομέων·

21. επισημαίνει ότι η συμμετοχή δεν περιλαμβάνει μόνο τη διαβούλευση αλλά και έναν ενεργό ρόλο στη δρομολόγηση και τη διαμόρφωση συγκεκριμένων μέτρων·

Η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση αποτελεί προϋπόθεση για την αποτελεσματική διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης

22. διαπιστώνει με λύπη ότι, στις συστάσεις για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης, δεν περιλαμβάνεται επαρκώς σαφής πολυεπίπεδη προσέγγιση και, κατά συνέπεια, ζητεί από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να συγκροτήσουν πλατφόρμες ενεργειακού διαλόγου προκειμένου να συμμετέχουν όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και διοίκησης και όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς τόσο στον σχεδιασμό των εθνικών σχεδίων για την προστασία του κλίματος όσο και στην εποπτεία και την υποβολή των σχετικών εκθέσεων, καθώς και στη διοργάνωση ανταλλαγών απόψεων μεταξύ διαφορετικών εθνικών διαλόγων με τη βοήθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εξασφάλιση συνέπειας και την αντιμετώπιση διασυννοριακών προβλημάτων·

23. επισημαίνει ότι η αποτελεσματική πολυεπίπεδη διακυβέρνηση περιλαμβάνει πολυάριθμα πλεονεκτήματα: οι πολίτες και η οικονομία στηρίζουν τα μέτρα σχετικά με την κλιματική αλλαγή, αυξάνοντας έτσι την οικειοποίηση της διαδικασίας και των πιθανοτήτων επιτυχίας, διότι όσο πιο ορατή είναι η διακυβέρνηση, τόσο ενισχύεται η αίσθηση ευθύνης των πολιτών·

24. τονίζει ότι το άρθρο 11 της πρότασης (περιφερειακή συνεργασία) αφορά μόνο τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και όχι τη συνεργασία μεταξύ των υπο-εθνικών αρχών εντός ή μεταξύ μεμονωμένων κρατών μελών· καλεί τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξασφαλίσουν επίσης την κατάλληλη υποστήριξη για τη συνεργασία μεταξύ των υπο-εθνικών αρχών —ιδίως τη διασυννοριακή συνεργασία— με σκοπό τον συντονισμό των δραστηριοτήτων για την υλοποίηση των ολοκληρωμένων εθνικών σχεδίων για το κλίμα και την ενέργεια.

25. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμπεριλάβει κεφάλαιο για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση στα έγγραφα που απευθύνονται στις εθνικές κυβερνήσεις και περιλαμβάνουν κατευθυντήριες γραμμές για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εθνικές ενεργειακές πολιτικές και το σχεδιασμό τους·

Για την εφαρμογή της οδηγίας και την αποτελεσματική στήριξή της απαιτείται η ενεργός συμμετοχή και η κινητοποίηση των καταναλωτών

26. καλεί εκ νέου την ΕΕ και τα κράτη μέλη να διαμορφώσουν επωφελή νομικά πλαίσια τόσο για τους τελικούς καταναλωτές και τους παραγωγούς-καταναλωτές (prosumers) όσο και τους υπόλοιπους προμηθευτές ενέργειας που συμμετέχουν ενεργά στην λιανική αγορά ενέργειας· υπογραμμίζει, επίσης, ότι η αποκεντρωμένη και ίδια παραγωγή με βάση ανανεώσιμες πηγές ενέργειας προσφέρει πολλά οφέλη στο σύστημα ενέργειας (μειωμένη ανάγκη για υποδομές μεταφοράς και συντήρησης, μεγαλύτερη ανθεκτικότητα και ευελιξία) και ότι τα οφέλη αυτά θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται σε μια δίκαιη τιμή για το ενδεχόμενο πλεόνασμα ενέργειας από τα συστήματα που διοχετεύεται στο δίκτυο· ενθαρρύνει ως εκ τούτου τα κράτη μέλη να αναπτύξουν ή να διατηρήσουν καινοτόμα συστήματα τιμολόγησης για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος·

27. επισημαίνει ότι είναι απαραίτητη η εξειδικευμένη και εμπειροπαραγόμενη παροχή συμβουλών, με τον κατάλληλο τρόπο, μορφή και διάλογο επί τόπου επικοινωνίας με την ομάδα-στόχο και να καλύπτει τόσο τεχνικά και οικονομικά ζητήματα όσο και τις πρακτικές πτυχές της εισαγωγής τεχνολογιών με χαμηλές εκπομπές CO₂·

28. υπογραμμίζει ότι τα μέτρα ενεργειακής διαχείρισης πρέπει να παρέχουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να ελέγχουν την κατανάλωσή τους, έτσι ώστε να μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στην αγορά και να επωφελούνται ουσιαστικά από αποτελεσματικές και πρόσφορες μεθόδους προστασίας τους· αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας· κατά

συνέπεια, η ΕΤΠ ζητεί την ανάπτυξη κοινού ορισμού της ενεργειακής φτώχειας σε επίπεδο ΕΕ και τη θέσπιση σειράς συγκεκριμένων πολιτικών προτάσεων με στόχο τους πιο ευπαθείς καταναλωτές, για την προστασία τους από αδικαιολόγητες απουσιές, την κατά προτεραιότητα λήψη μέτρων ενεργειακής απόδοσης προς όφελός τους και τον σχεδιασμό στοχευμένης ενημέρωσης για αυτούς·

Προώθηση της καινοτομίας στην ενέργεια για μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

29. επικροτεί την εστίαση της ανακοίνωσης της Επιτροπής με θέμα «Επιτάχυνση της καινοτομίας στον τομέα της καθαρής ενέργειας», (COM(2016) 763 final) σε δύο κύριες πολιτικές προτεραιότητες: αφενός, στη δημιουργία μιας Ενεργειακής Ένωσης με μακρόπνοη στρατηγική για την κλιματική αλλαγή και, αφετέρου, στη νέα ώθηση στην απασχόληση, την ανάπτυξη και τις επενδύσεις·

30. ζητεί ένα φιλικό προς τις επιχειρήσεις, την καινοτομία και τις επενδύσεις περιβάλλον, καθώς και ανάλογες διαδικασίες με τη στοχοθετημένη σηματοδότηση, στρατηγικές, κανόνες και πρότυπα και την κατάλληλη στήριξη από χρηματοδοτικά μέσα που θα χρησιμοποιούν δημόσιους πόρους για να διευκολύνουν τις ιδιωτικές επενδύσεις (και, ενδεχομένως, να συμβάλλουν στην ελαχιστοποίηση του κινδύνου)·

31. τονίζει ότι πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω η καινοτομία στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της βιώσιμης κινητικότητας, του εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων ενεργειακών υποδομών, της κατασκευής έξυπνων σταθμών παραγωγής ενέργειας, της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα και της αποθήκευσης ενέργειας σε τοπικό επίπεδο· καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να μεριμνήσει ειδικότερα για την καλύτερη στήριξη καινοτόμων έργων στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, ώστε να αναδειχθούν σε πραγματικά εργαστήρια της ενεργειακής μετάβασης·

32. θεωρεί ότι, στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών για τις έξυπνες πόλεις, οι εταιρικές σχέσεις που συνάπτονται μεταξύ τοπικών αρχών και με αντικείμενο την καινοτομία στον τομέα της καθαρής ενέργειας διαδραματίζουν κίριο ρόλο για την ολοκλήρωση τομέων όπως η εξοικονόμηση ενέργειας στις αστικές συγκοινωνίες, οι διαπεριφερειακές στρατηγικές μεταφορών, η συνεργασία στις νέες τεχνολογίες αποθήκευσης, καθώς και τα έξυπνα δημόσια κτίρια· οι ισχυρότερες συνέργειες μεταξύ των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων είναι ζωτικής σημασίας για την υλοποίηση διασυννοητικών έργων στον τομέα της βιώσιμης ενέργειας·

33. επιδοκιμάζει την εστίαση στην ανοικτή καινοτομία και την ανοικτή επιστήμη, έτσι ώστε να παρέχεται στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις καθώς και στην κοινωνία των πολιτών η βάση για περαιτέρω ανάπτυξη με βάση τις νέες γνώσεις·

34. υπογραμμίζει ότι πρέπει να πάψει το συντομότερο δυνατό η άμεση ή έμμεση στήριξη της χρήσης ορυκτών καυσίμων (καθώς και η στήριξη που τους παρέχουν ορισμένα κράτη μέλη), διότι αποκρύπτουν το πραγματικό κόστος των εν λόγω καυσίμων για την κοινωνία και το περιβάλλον και το γεγονός ότι η διατήρηση των τιμών σε τεχνητά χαμηλά επίπεδα εμποδίζει την καινοτομία στον τομέα της καθαρής ενέργειας·

35. υποστηρίζει την προτεινόμενη χρήση νομικών μέσων, προκειμένου να επιταχυνθεί η ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και η αποτελεσματική τους χρήση. Η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα απαιτεί επενδύσεις σε έξυπνα συστήματα θέρμανσης και ψύξης, την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στη βιομηχανία, τις μεταφορές και τις κατασκευές καθώς και τη συγχρηματοδότηση των έργων για επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·

36. επισημαίνει ότι η διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης πρέπει να διαμορφώσει το πλαίσιο για την επίτευξη στόχων όπως π. χ. η διευκόλυνση των εταιρικών σχέσεων μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την ταχύτερη υλοποίηση των έργων, η μείωση της γραφειοκρατίας, ο εντοπισμός τυχόν εμποδίων για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και η δημιουργία προβλεψίμων συνθηκών ασφάλειας δικαίου για τους επενδυτές·

37. επικροτεί την πρόταση να αποτελέσουν οι δημόσιες συμβάσεις αποτελεσματικό εργαλείο για τη δημιουργία μιας αγοράς για τεχνολογίες χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Επικουρικότητα και αναλογικότητα

38. θεωρεί ότι ο προτεινόμενος κανονισμός δεν εγείρει ζητήματα συμμόρφωσης με την αρχή της επικουρικότητας. Ωστόσο, εγείρει ζητήματα συμμόρφωσης με την αρχή της αναλογικότητας, καθώς το προτεινόμενο σύστημα διακυβέρνησης κρίνεται υπερβολικά πολύπλοκο και λεπτομερές ενώ τα διαστήματα υποβολής εκθέσεων κρίνονται υπερβολικά σύντομα. Η ΕΤΠ θα προτιμούσε τη θέσπιση του συστήματος διακυβέρνησης μέσω οδηγίας αντί κανονισμού, πράγμα που θα επέτρεπε την δέουσα συμμετοχή των περιφερειακών αρχών στις ομόσπονδες χώρες.

Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων»

(2017/C 342/14)

Εισηγητής:	ο κ. Michiel Rijsberman (NL/ALDE), μέλος του εκτελεστικού συμβουλίου της επαρχίας Φλέβολαντ
Έγγραφο αναφοράς:	Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση, COM(2016) 761 final Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, COM(2016) 765 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση, αιτιολογική σκέψη 4

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(..) Για να επιτύχει η Ένωση τους στόχους ενεργειακής απόδοσης για το 2020 και το 2030 σε επίπεδο ΕΕ, εκφρασμένους σε πρωτογενή και τελική κατανάλωση ενέργειας, είναι αναγκαίο να καθορισθούν με σαφήνεια υπό μορφή δεσμευτικού στόχου 30 % .	(..) Για να επιτύχει η Ένωση τους στόχους ενεργειακής απόδοσης για το 2020 και το 2030 σε επίπεδο ΕΕ, εκφρασμένους σε πρωτογενή και τελική κατανάλωση ενέργειας, είναι αναγκαίο να καθορισθούν με σαφήνεια υπό μορφή δεσμευτικού στόχου 40 % .

Αιτιολογία

Με τη μείωση κατά 40 % θα προκύψει μεγαλύτερη οικονομική ανάπτυξη, περισσότερες νέες θέσεις εργασίας και μικρότερος όγκος εισαγωγών ορυκτών καυσίμων απ' ό,τι με τον στόχο εξοικονόμησης του 30 %. Η προσέγγιση αυτή συμφωνεί με τη θέση που υποστηρίζει προς το παρόν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η τροπολογία συνδέεται με την τροπολογία 2 και τη σύσταση 5.

Τροπολογία 2

Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση, αιτιολογική σκέψη 7

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα κράτη μέλη απαιτείται να τηρήσουν υποχρέωση σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση για όλη την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης, ισοδύναμη με «νέα» εξοικονόμηση 1,5 % στις ετήσιες πωλήσεις ενέργειας. Η απαίτηση αυτή θα μπορούσε να τηρηθεί με νέα μέτρα πολιτικής που θα ληφθούν κατά τη διάρκεια της νέας περιόδου υποχρέωσης από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030 ή με μεμονωμένες νέες δράσεις συνεπεία της λήψης μέτρων πολιτικής κατά τη διάρκεια ή πριν από την προηγούμενη περίοδο, για τα οποία όμως οι μεμονωμένες δράσεις που επιφέρουν εξοικονόμηση ενέργειας αναλαμβάνονται στην πραγματικότητα κατά τη διάρκεια της νέας περιόδου.	Τα κράτη μέλη απαιτείται να τηρήσουν υποχρέωση σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση για όλη την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης, ισοδύναμη με «νέα» εξοικονόμηση 2 % στις ετήσιες πωλήσεις ενέργειας. Η απαίτηση αυτή θα μπορούσε να τηρηθεί με νέα μέτρα πολιτικής που θα ληφθούν κατά τη διάρκεια της νέας περιόδου υποχρέωσης από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030 ή με μεμονωμένες νέες δράσεις συνεπεία της λήψης μέτρων πολιτικής κατά τη διάρκεια ή πριν από την προηγούμενη περίοδο, για τα οποία όμως οι μεμονωμένες δράσεις που επιφέρουν εξοικονόμηση ενέργειας αναλαμβάνονται στην πραγματικότητα κατά τη διάρκεια της νέας περιόδου.

Αιτιολογία

Η τροπολογία αυτή προκύπτει από την τροπολογία 3 και συνδέεται με τις συστάσεις 5 και 7. Για να επιτευχθεί ο φιλόδοξος στόχος του 40 %, απαιτείται ετήσια εξοικονόμηση τουλάχιστον 2 %.

Τροπολογία 3

Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση, άρθρο 1 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Με την παρούσα οδηγία ορίζεται κοινό πλαίσιο μέτρων για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης εντός της Ένωσης προκειμένου να διασφαλισθεί η επίτευξη των πρωταρχικών στόχων ενεργειακής απόδοσης στην Ένωση 20 % για το 2020 και του δεσμευτικού στόχου 30 % για το 2030 [...]	Με την παρούσα οδηγία ορίζεται κοινό πλαίσιο μέτρων για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης εντός της Ένωσης προκειμένου να διασφαλισθεί η επίτευξη των πρωταρχικών στόχων ενεργειακής απόδοσης στην Ένωση 20 % για το 2020 και του δεσμευτικού στόχου 40 % για το 2030 [...]

Αιτιολογία

Η αιτιολογία της τροπολογίας απορρέει από την τροπολογία 1 και από τη σύσταση 5.

Τροπολογία 4

Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση, άρθρο 7 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
νέα εξοικονόμηση κάθε έτος από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2030 ίση με το 1,5 % των κατ' όγκο ετήσιων πωλήσεων ενέργειας στους τελικούς πελάτες, κατά μέσο όρο σε σχέση με την πλέον πρόσφατη τριετή περίοδο πριν από την 1η Ιανουαρίου 2019. Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να επιτυγχάνουν νέα ετήσια εξοικονόμηση της τάξεως του 1,5 % για δεκαετείς περιόδους μετά το 2030, εκτός εάν από τις επανεξετάσεις της Επιτροπής έως το 2027 και κάθε δέκα (10) έτη εφεξής συναχθεί το συμπέρασμα ότι δεν είναι απαραίτητη η επίτευξη των μακροπρόθεσμων στόχων της Ένωσης για το κλίμα και την ενέργεια το 2050.	νέα εξοικονόμηση κάθε έτος από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2030 ίση με το 2 % των κατ' όγκο ετήσιων πωλήσεων ενέργειας στους τελικούς πελάτες, κατά μέσο όρο σε σχέση με την πλέον πρόσφατη τριετή περίοδο πριν από την 1η Ιανουαρίου 2019. Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να επιτυγχάνουν νέα ετήσια εξοικονόμηση της τάξεως του 2 % για δεκαετείς περιόδους μετά το 2030, εκτός εάν από τις επανεξετάσεις της Επιτροπής έως το 2027 και κάθε δέκα (10) έτη εφεξής συναχθεί το συμπέρασμα ότι δεν είναι απαραίτητη η επίτευξη των μακροπρόθεσμων στόχων της Ένωσης για το κλίμα και την ενέργεια το 2050.

Αιτιολογία

Η αιτιολογία της τροπολογίας απορρέει από την τροπολογία 3 και συνδέεται με τις συστάσεις 5, 7 και 8.

Τροπολογία 5

Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση, άρθρο 7

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας	Υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας
1. Τα κράτη μέλη επιτυγχάνουν σωρευτικό στόχο εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση, ο οποίος ισοδυναμεί τουλάχιστον με:	1. Τα κράτη μέλη επιτυγχάνουν σωρευτικό στόχο εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση, ο οποίος ισοδυναμεί τουλάχιστον με:

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
α) νέα εξοικονόμηση κάθε χρόνο από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, ίση με το 1,5 % των κατ' όγκο ετήσιων πωλήσεων ενέργειας στους τελικούς πελάτες, κατά μέσο όρο σε σχέση με την πλέον πρόσφατη τριετή περίοδο πριν από την 1η Ιανουαρίου 2013·	α) νέα εξοικονόμηση κάθε χρόνο από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, ίση με το 2 % των κατ' όγκο ετήσιων πωλήσεων ενέργειας στους τελικούς πελάτες, κατά μέσο όρο σε σχέση με την πλέον πρόσφατη τριετή περίοδο πριν από την 1η Ιανουαρίου 2013·
(...)	(...)
Για τους σκοπούς του στοιχείου β) και με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3, τα κράτη μέλη μπορούν να υπολογίζουν μόνο την εξοικονόμηση ενέργειας που απορρέει από τα νέα μέτρα πολιτικής που εισάγονται μετά την 31η Δεκεμβρίου 2020 ή μέτρα πολιτικής που εισάγονται κατά τη διάρκεια της περιόδου από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι τα εν λόγω μέτρα οδηγούν σε μεμονωμένες δράσεις που πραγματοποιούνται μετά την 31η Δεκεμβρίου 2020 και αποφέρουν εξοικονόμηση.	Για τους σκοπούς του στοιχείου β) και με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3, τα κράτη μέλη μπορούν να υπολογίζουν μόνο την εξοικονόμηση ενέργειας που απορρέει από τα νέα μέτρα πολιτικής που εισάγονται μετά την 31η Δεκεμβρίου 2020 ή μέτρα πολιτικής που εισάγονται κατά τη διάρκεια της περιόδου από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι τα εν λόγω μέτρα οδηγούν σε μεμονωμένες δράσεις που πραγματοποιούνται μετά την 31η Δεκεμβρίου 2020 και αποφέρουν εξοικονόμηση.
Οι κατ' όγκο πωλήσεις ενέργειας που χρησιμοποιούνται στις μεταφορές μπορούν να εξαιρούνται εν όλω ή εν μέρει από τους εν λόγω υπολογισμούς.	
Τα κράτη μέλη αποφασίζουν τον τρόπο σταδιακής εισαγωγής της υπολογισθείσας ποσότητας νέας εξοικονόμησης σε κάθε περίοδο όπως αναφέρεται στα στοιχεία α) και β), εφόσον η απαιτούμενη συνολική σωρευτική εξοικονόμηση έχει επιτευχθεί έως τη λήξη κάθε περιόδου.	Τα κράτη μέλη αποφασίζουν τον τρόπο σταδιακής εισαγωγής της υπολογισθείσας ποσότητας νέας εξοικονόμησης σε κάθε περίοδο όπως αναφέρεται στα στοιχεία α) και β), εφόσον η απαιτούμενη συνολική σωρευτική εξοικονόμηση έχει επιτευχθεί έως τη λήξη κάθε περιόδου.
2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, κάθε κράτος μέλος μπορεί:	
α) να πραγματοποιεί τον υπολογισμό που απαιτείται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) χρησιμοποιώντας τιμές 1 % το 2014 και το 2015, 1,25 % το 2016 και 2017 και 1,5 % το 2018, 2019 και 2020·	
β) να εξαιρεί από τον υπολογισμό το σύνολο ή μέρος των πωλήσεων ενέργειας, κατ' όγκο, που χρησιμοποιείται στις βιομηχανικές δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2003/87/EK·	
γ) επιτρέπει η εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται στους τομείς μετατροπής, μεταφοράς και διανομής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των αποδοτικών υποδομών τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής των απαιτήσεων του άρθρου 14 παράγραφος 4, του άρθρου 14 παράγραφος 5 στοιχείο β) και του άρθρου 15 παράγραφοι 1 έως 6 και παράγραφος 9, να υπολογίζεται για την ποσότητα εξοικονόμησης ενέργειας που απαιτείται βάσει της παραγράφου 1·	
δ) να μετρά την εξοικονόμηση ενέργειας από μεμονωμένες πρόσφατα εφαρμοσθείσες δράσεις από την 31η Δεκεμβρίου 2008 που εξακολουθούν να έχουν αντίκτυπο το 2020 και εντεύθεν και η μέτρηση και η επαλήθευσή της είναι δυνατές για την εξοικονόμηση ενέργειας που αναφέρεται στην παράγραφο 1· και	
ε) να εξαιρεί από τον υπολογισμό της απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 την επαληθεύσιμη ποσότητα ενέργειας που παράγεται για ή σε κτίρια για ίδια χρήση συνεπεία μέτρων πολιτικής που προάγουν τη νέα εγκατάσταση τεχνολογιών ανανεώσιμης ενέργειας.	

Αιτιολογία

Οι υποχρεώσεις εξοικονόμησης ενέργειας αναμένεται να αποφέρουν σημαντικό μέρος των κερδών της ενεργειακής απόδοσης. Επομένως, είναι σημαντικό να αποφευχθούν οι πάρα πολλές εξαιρέσεις, κάτι το οποίο προσθέτει, επίσης, στη σαφήνεια της νομοθεσίας.

Τροπολογία 6

Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση, άρθρο 9α

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
2. Σε πολυκατοικίες και σε κτίρια πολλαπλών χρήσεων όπου η θέρμανση ή η ψύξη παρέχεται από κεντρική πηγή ή δίκτυο τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης, εγκαθίστανται επίσης ατομικοί μετρητές για τη μέτρηση της κατανάλωσης για θέρμανση ή ψύξη ή για ζεστό νερό σε κάθε κτιριακή μονάδα. Εφόσον η χρήση ατομικών μετρητών δεν είναι τεχνικά εφικτή ή οικονομικά αποδοτική για τη μέτρηση της θέρμανσης ή της ψύξης σε κάθε κτιριακή μονάδα, χρησιμοποιούνται ατομικοί καταναμητές κόστους της θέρμανσης για τη μέτρηση της κατανάλωσης θέρμανσης σε κάθε θερμαντικό σώμα, εκτός εάν το συγκεκριμένο κράτος μέλος αποδείξει ότι η εγκατάσταση των εν λόγω καταναμητών κόστους θέρμανσης δεν είναι οικονομικά αποδοτική. Στις περιπτώσεις αυτές, είναι δυνατόν να εξετάζονται εναλλακτικές και οικονομικά αποδοτικές μέθοδοι μέτρησης της κατανάλωσης θέρμανσης. Οι όροι αδυναμίας τεχνικής εφαρμογής και οικονομικής αποδοτικότητας καθορίζονται σαφώς και δημοσιεύονται από τα κράτη μέλη. Στα νέα κτίρια του τύπου που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο ή όταν σε ένα τέτοιο κτίριο πραγματοποιείται ανακαίνιση μεγάλης κλίμακας, όπως ορίζεται στην οδηγία 2010/31/ΕΕ, προβλέπονται πάντοτε ατομικοί μετρητές. (...) 4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, από την 1η Ιανουαρίου 2020, οι εγκατεστημένοι μετρητές και οι καταναμητές κόστους παρέχουν τη δυνατότητα ανάγνωσης εξ αποστάσεως. Μετρητές και καταναμητές κόστους που έχουν ήδη εγκατασταθεί αλλά δεν παρέχουν τη δυνατότητα ανάγνωσης εξ αποστάσεως εξοπλίζονται έως την 1η Ιανουαρίου 2027 με την εν λόγω δυνατότητα ή αντικαθίστανται με συσκευές που παρέχουν τη δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης, εκτός εάν το οικείο κράτος μέλος αποδείξει ότι αυτό δεν είναι οικονομικά αποδοτικό.	2. Σε πολυκατοικίες και σε κτίρια πολλαπλών χρήσεων όπου η θέρμανση ή η ψύξη παρέχεται από κεντρική πηγή ή δίκτυο τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης, εγκαθίστανται επίσης ατομικοί μετρητές για τη μέτρηση της κατανάλωσης για θέρμανση ή ψύξη ή για ζεστό νερό σε κάθε κτιριακή μονάδα εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό και οικονομικά αποδοτικό, καθώς και αναλογικό ως προς τη συνολική βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου όπως ορίζεται στην οδηγία 2010/31/ΕΕ. Εφόσον η χρήση ατομικών μετρητών δεν είναι τεχνικά εφικτή ή οικονομικά αποδοτική ή αναλογική για τη μέτρηση της θέρμανσης ή της ψύξης σε κάθε κτιριακή μονάδα, χρησιμοποιούνται ατομικοί καταναμητές κόστους της θέρμανσης για τη μέτρηση της κατανάλωσης θέρμανσης σε κάθε θερμαντικό σώμα, εκτός εάν το συγκεκριμένο κράτος μέλος αποδείξει ότι η εγκατάσταση των εν λόγω καταναμητών κόστους θέρμανσης δεν είναι οικονομικά αποδοτική ή αναλογική. Στις περιπτώσεις αυτές, είναι δυνατόν να εξετάζονται εναλλακτικές και οικονομικά αποδοτικές μέθοδοι μέτρησης της κατανάλωσης θέρμανσης. Οι όροι αδυναμίας τεχνικής εφαρμογής, οικονομικής αποδοτικότητας και αναλογικότητας καθορίζονται σαφώς και δημοσιεύονται από τα κράτη μέλη. (...) 4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, από την 1η Ιανουαρίου 2020, οι πρόσφατα εγκατεστημένοι μετρητές και οι καταναμητές κόστους παρέχουν τη δυνατότητα ανάγνωσης εξ αποστάσεως.

Αιτιολογία

Η άνευ όρων ανάπτυξη, σύμφωνα με το άρθρο 9α) παράγραφος 2, συστημάτων ατομικών μετρητών στα νέα κτίρια και τα κτίρια που ανακαινίζονται σε μεγάλη κλίμακα θα έχει μείζονες επιπτώσεις στην κοινωνική πολιτική και την πολιτική ενεργειακής απόδοσης ορισμένων κρατών μελών.

Ορισμένα κράτη μέλη, όπως η Φινλανδία και η Σουηδία, εφαρμόζουν σύστημα «μεικτού ενοικίου» σύμφωνα με το οποίο ο ιδιοκτήτης έχει νομική υποχρέωση να καλύπτει όλες τις ενεργειακές δαπάνες του ενοικιαστή. Στόχος του κανονισμού αυτού είναι η προστασία των πολιτών από την ενεργειακή φτώχεια. Λειτουργεί επίσης ιδιαίτερα θετικά όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση γιατί, σύμφωνα με το σύστημα αυτό, ο ενοικιαστής δεν έχει κίνητρο να εξοικονομήσει ενέργεια, και άρα η ανακαίνιση από τον ιδιοκτήτη για λόγους ενεργειακής απόδοσης αποτελεί τον μόνο τρόπο να μειωθεί η ενεργειακή κατανάλωση του ενοικιαστή. Η οδηγία, με την παρούσα διατύπωση, θα υποχρεώσει χώρες όπως η Φινλανδία και η Σουηδία:

- να επιβάλουν την εγκατάσταση ατομικών μετρητών διατηρώντας ταυτόχρονα το καθεστώς «μεικτού ενοικίου», που σημαίνει ότι οι μετρητές θα εγκατασταθούν με μεγάλο κόστος και άσκοπα,
- ή να επιβάλουν την εγκατάσταση ατομικών μετρητών επιστρέφοντας σε καθεστώς «καθαρού ενοικίου» σύμφωνα με το οποίο ο ενοικιαστής καλείται να πληρώσει για την ενεργειακή του κατανάλωση.

Η κατάργηση του μεικτού ενοικίου θα οδηγήσει σε ουσιαστική μείωση της κοινωνικής προστασίας ενάντια στην ενεργειακή φτώχεια, καθώς το μεικτό ενοίκιο εξασφαλίζει την αδιάλειπτη θέρμανση στο βέλτιστο επίπεδο για όσους κινδυνεύουν από ενεργειακή φτώχεια.

Τα κράτη μέλη που δεν διαθέτουν συστήματα «μεικτού ενοικίου» αλλά αντιμετωπίζουν επιτακτική ανάγκη ανακαίνισης μεγάλου μέρους των κτιριακών τους αποθεμάτων πρέπει να είναι ελεύθερα να προκρίνουν την ανακαίνιση έναντι της ανάπτυξης ατομικών μετρητών, ιδίως δεδομένου ότι η αδιάκριτη υποχρέωση εγκατάστασης μετρητών δημιουργεί κίνητρο για ανακαίνισης κάτω από το όριο της «ανακαίνισης μεγάλης κλίμακας» προκειμένου να αποφευχθεί η υποχρέωση εγκατάστασης μετρητή. Η τιμολόγηση με ατομικούς μετρητές δεν πρέπει να εξαιρείται από την αρμοδιότητα λήψης αποφάσεων των κρατών μελών σχετικά με το γενικότερο ζήτημα της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων.

Το άρθρο 9α παρ. 4 υποπαράγραφος 2 ουσιαστικά συνεπάγεται την αντικατάσταση ή το μετασχηματισμό, μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2027, όλων των ήδη εγκατεστημένων ή εγκατεστημένων μέχρι το 2020 ατομικών μετρητών και καταναμητών κόστους που δεν παρέχουν τη δυνατότητα ανάγνωσης εξ αποστάσεως. Αυτό αφορά την πλειονότητα των μετρητών θέρμανσης, ψύξης και ζεστού νερού. Δεδομένης της τεράστιας προσπάθειας και των χρηματοπιστωτικών επενδύσεων που έχουν ήδη αφιερωθεί ή πρόκειται να αφιερωθούν στην ανάπτυξη αυτών των ατομικών μετρητών σε πολύ-οικιστικών και/ή εμπορικών κτιρίων, είναι σαφές η αναλογικότητα αυτού του μέτρου σε συνδυασμό με το περιορισμένο προβλεπόμενο πρόσθετο όφελος —ενός αναγνώσιμου εξ αποστάσεως μετρητή έναντι ενός μη αναγνώσιμου— δεν έχει τεκμηριωθεί επαρκώς. Κατά συνέπεια, βάσει της αρχής της αναλογικότητας οι μετρητές με δυνατότητα ανάγνωσης εξ αποστάσεως δεν απαιτούνται παρά μόνο κατά την αντικατάσταση μετρητή ή καταναμητή κόστους θέρμανσης, πράγμα που ήδη απαιτείται έως το 2020 δυνάμει του άρθρου 9α παρ. 4 υποπαρ. 1.

Τροπολογία 7

Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, αιτιολογική σκέψη 9

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΤΠ
Προκειμένου να προσαρμοστεί η παρούσα οδηγία στην τεχνολογική πρόοδο, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων, σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να συμπληρώσει τον κανονισμό, παρέχοντας ορισμό για τον δείκτη ευφυΐας και καθιστώντας δυνατή την εφαρμογή του. Ο δείκτης ευφυΐας θα πρέπει να χρησιμοποιείται για να μετρά τη δυνατότητα των κτιρίων να χρησιμοποιούν τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) και ηλεκτρονικά συστήματα ώστε να βελτιστοποιούν τη λειτουργία τους και να αλληλεπιδρούν με το δίκτυο. Ο δείκτης ευφυΐας θα αυξήσει την ευαισθητοποίηση των ιδιοκτητών και των ενοίκων κτιρίων ως προς την αξία των αυτοματισμών κτιρίων και την ηλεκτρονική παρακολούθηση των τεχνικών συστημάτων κτιρίων, εμπνέοντας εμπιστοσύνη στον χρήστη σχετικά με την πραγματική εξοικονόμηση των νέων αυτών ενισχυμένων λειτουργιών.	

Αιτιολογία

Η συγκεκριμένη διάταξη κρίνεται περιττή και θα πρέπει να διαγραφεί, δεδομένου ότι η συζήτηση ως προς το τι σημαίνει «ευφυΐα» ενός κτιρίου ή μιας κατοικίας βρίσκεται ακόμη στα αρχικά της στάδια. Για την καθιέρωση τέτοιου είδους μέσου απαιτούνται εκτενείς διαβουλεύσεις με τους διάφορους φορείς. Αυξάνει άσκοπα τον διοικητικό φόρτο για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Κατά συνέπεια, η προστιθέμενη αξία και η οικονομική απόδοσή της πρέπει να τεκμηριωθεί και το μέσο πρέπει να αξιολογηθεί. Ο δείκτης ευφυΐας δεν συνάδει με την επικουρικότητα. Η τροπολογία συνδέεται με την τροπολογία 6 και τη σύσταση 17.

Τροπολογία 8

Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, άρθρο 1 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
μετά το άρθρο 2 προστίθεται άρθρο 2α «Μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης», η οποία πρέπει να υποβάλλεται σύμφωνα με τα ολοκληρωμένα εθνικά προγράμματα για την ενέργεια και το κλίμα του κανονισμού (ΕΕ) XX/20XX [σχετικά με τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης]: α) η πρώτη παράγραφος αποτελείται από το άρθρο 4 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση, πλην του τελευταίου εδαφίου αυτού· β) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 2, 3 και 4: «2. Στο πλαίσιο της μακρόπνοης στρατηγικής ανακαίνισης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη καθορίζουν χάρτη πορείας με σαφή ορόσημα και μέτρα για την επίτευξη του μακροπρόθεσμου στόχου του 2050 για απαλλαγή του οικείου εθνικού κτιριακού αποθέματος από ανθρακούχες εκπομπές, με ειδικά ορόσημα για το 2030. Επιπλέον, η μακρόπνοη στρατηγική ανακαίνισης συμβάλλει στον περιορισμό της ενεργειακής πενίας. 3. Προκειμένου να προσανατολίζουν τις επενδυτικές αποφάσεις όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο δ), τα κράτη μέλη θεσπίζουν μηχανισμούς για: α) την ομαδοποίηση έργων, προκειμένου να διευκολύνονται οι επενδυτές στη χρηματοδότηση των ανακαίνισων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ)·	μετά το άρθρο 2 προστίθεται άρθρο 2α με θέμα «Μακρόπνοη στρατηγική ανακαίνισης σε στενή συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές», η οποία πρέπει να υποβάλλεται σύμφωνα με τα ολοκληρωμένα εθνικά προγράμματα για την ενέργεια και το κλίμα του κανονισμού (ΕΕ) XX/20XX [σχετικά με τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης]: α) η πρώτη παράγραφος αποτελείται από το άρθρο 4 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση, πλην του τελευταίου εδαφίου αυτού· β) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 2, 3 και 4: «2. Στο πλαίσιο της μακρόπνοης στρατηγικής ανακαίνισης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη καθορίζουν χάρτη πορείας με σαφή ορόσημα και μέτρα για την επίτευξη του μακροπρόθεσμου στόχου του 2050 για απαλλαγή του οικείου εθνικού κτιριακού αποθέματος από ανθρακούχες εκπομπές, με ειδικά ορόσημα για το 2030. Επιπλέον, η μακρόπνοη στρατηγική ανακαίνισης συμβάλλει στον περιορισμό της ενεργειακής πενίας. Οι εν λόγω στρατηγικές, τόσο στη φάση του σχεδιασμού όσο και της παρακολούθησης, θα πρέπει να προβλέπουν τους απαραίτητους μηχανισμούς για τη διαμόρφωση ενός πολυεπίπεδου συστήματος διακυβέρνησης, το οποίο να εξασφαλίζει ομαλό εδαφικό αντίκτυπο από τα μέτρα ανακαίνισης. 3. Προκειμένου να προσανατολίζουν τις επενδυτικές αποφάσεις όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο δ), τα κράτη μέλη θεσπίζουν μηχανισμούς για: α) την ομαδοποίηση έργων, προκειμένου να διευκολύνονται οι επενδυτές στη χρηματοδότηση των ανακαίνισων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ)·

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
β) την άρση των κινδύνων των δραστηριοτήτων ενεργειακής απόδοσης για τους επενδυτές και τον ιδιωτικό τομέα· και γ) τη χρησιμοποίηση δημόσιας χρηματοδότησης για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων και την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ανεπαρκειών της αγοράς.»	β) την άρση των κινδύνων των δραστηριοτήτων ενεργειακής απόδοσης για τους επενδυτές και τον ιδιωτικό τομέα· και γ) τη χρησιμοποίηση δημόσιας χρηματοδότησης για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων και την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ανεπαρκειών της αγοράς.» 4. Για την περαιτέρω ανάπτυξη της ανακαίνισης με γνώμονα τη μεγαλύτερη ενεργειακά απόδοση, τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίζουν μηχανισμούς με σκοπό: α) την προώθηση της συνεργασίας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στο πλαίσιο ομίλων και κοινοπραξιών, έτσι ώστε να μπορούν να προσφέρουν συνδυαστικές δέσμες προϊόντων στους δυνητικούς πελάτες· β) την προαγωγή νέων μορφών κατάρτισης, απόκτησης προσόντων και τη δομική βελτίωση των υφιστάμενων προγραμμάτων· γ) την ενίσχυση των άτυπων μορφών μάθησης· δ) τη διάθεση κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για την κατάρτιση και την εκπαίδευση των εργαζομένων στον κατασκευαστικό τομέα όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση· ε) <u>την ενημέρωση και την εκπαίδευση των διαχειριστών και των χρηστών των κτιρίων όσον αφορά την ανάγκη ανακαίνισης των κτιρίων.</u>

Αιτιολογία

Η μακρόπνοη στρατηγική ανακαίνισης πρέπει να αναπτυχθεί σε στενή συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, επειδή αφορά περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο τις εν λόγω αρχές. Επιπλέον, η γνώση και οι δεξιότητες των οικοδόμων είναι στοιχεία ζωτικής σημασίας για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων. Η συνεργασία των αναδόχων παρέχει τη δυνατότητα προσφοράς πιο ολοκληρωμένων πακέτων σε δυνητικούς πελάτες. Επιπλέον, τα μέτρα ενημέρωσης και εκπαίδευσης πρέπει να απευθύνονται κυρίως στους διαχειριστές και τους χρήστες του ομίλου, έτσι ώστε να αντιλαμβάνονται καλύτερα τη σκοπιμότητα της ανακαίνισης των κτιρίων.

Τροπολογία 9

Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, άρθρο 8 παράγραφος 6

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 23 για τη συμπλήρωση της παρούσας οδηγίας με ορισμό «δείκτη ευφυΐας» και με τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο «δείκτης ευφυΐας» θα παρέχεται ως συμπληρωματική πληροφορία σε υποψήφιους νέους ενοικιαστές ή αγοραστές. Ο δείκτης ευφυΐας καλύπτει χαρακτηριστικά ευελιξίας, βελτιωμένες λειτουργίες και δυνατότητες που προκύπτουν από περισσότερο διασυνδεδεμένες και εντοιχισμένες έξυπνες συσκευές που ενσωματώνονται στα συμβατικά τεχνικά συστήματα κτιρίου. Τα χαρακτηριστικά αυτά αυξάνουν τη δυνατότητα του χρήστη και του ίδιου του κτιρίου να αντιδρά σε απαιτήσεις άνεσης ή λειτουργίας, να συμμετέχει στην ανταπόκριση στη ζήτηση και να συμβάλει στη βέλτιστη, ομαλή και ασφαλή λειτουργία των διάφορων ενεργειακών συστημάτων και περιφερειακών υποδομών με τις οποίες συνδέεται το κτίριο.	

Αιτιολογία

Η εν λόγω διάταξη είναι περιττή και πρέπει να διαγραφεί. Η τροπολογία αυτή προκύπτει από την τροπολογία 7 και συνδέεται με την πολιτική σύσταση 17, σχετικά με την επικουρικότητα.

Τροπολογία 10

Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, άρθρο 10

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Το άρθρο 10 τροποποιείται ως εξής: α) η παράγραφος 6 αντικαθίσταται από το εξής κείμενο: «6. Τα κράτη μέλη συνδέουν τα οικονομικά τους μέτρα για βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης κατά την ανακαίνιση κτιρίων με την εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται από την εκάστοτε ανακαίνιση. Η ανωτέρω εξοικονόμηση καθορίζεται συγκρίνοντας τα πιστοποιητικά ενεργειακής απόδοσης που εκδίδονται πριν και μετά την ανακαίνιση.» β) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 6α και 6β: «6α. Όταν τα κράτη μέλη δημιουργούν βάση δεδομένων για την καταχώριση των ΠΕΑ, η βάση αυτή επιτρέπει την παρακολούθηση της πραγματικής κατανάλωσης ενέργειας από τα καλυπτόμενα κτίρια, ανεξαρτήτως του μεγέθους και της κατηγορίας τους. Η βάση δεδομένων περιέχει τα πραγματικά δεδομένα κατανάλωσης ενέργειας των κτιρίων που επισκέπτεται συχνά το κοινό και έχουν ωφέλιμη επιφάνεια άνω των 250 m², τα οποία επικαιροποιούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. 6β. Συγκεντρωτικά ανωνυμοποιημένα δεδομένα συμμορφούμενα με τις απαιτήσεις της ΕΕ περί προστασίας δεδομένων διατίθενται κατόπιν αιτήματος, τουλάχιστον για τις δημόσιες αρχές για στατιστικούς και ερευνητικούς σκοπούς.»	Το άρθρο 10 τροποποιείται ως εξής: α) η παράγραφος 6 αντικαθίσταται από το εξής κείμενο: «6. Τα κράτη μέλη συνδέουν τα οικονομικά τους μέτρα για βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης κατά την ανακαίνιση κτιρίων με την εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται από την εκάστοτε ανακαίνιση. Η ανωτέρω εξοικονόμηση καθορίζεται συγκρίνοντας τα πιστοποιητικά ενεργειακής απόδοσης που εκδίδονται πριν και μετά την ανακαίνιση.» β) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 6α, 6β και 7: «6α. Όταν τα κράτη μέλη δημιουργούν βάση δεδομένων για την καταχώριση των ΠΕΑ, η βάση αυτή επιτρέπει την παρακολούθηση της πραγματικής κατανάλωσης ενέργειας από τα καλυπτόμενα κτίρια, ανεξαρτήτως του μεγέθους και της κατηγορίας τους. Η βάση δεδομένων περιέχει τα πραγματικά δεδομένα κατανάλωσης ενέργειας των κτιρίων που επισκέπτεται συχνά το κοινό και έχουν ωφέλιμη επιφάνεια άνω των 250 m², τα οποία επικαιροποιούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. 6β. Συγκεντρωτικά ανωνυμοποιημένα δεδομένα συμμορφούμενα με τις απαιτήσεις της ΕΕ περί προστασίας δεδομένων διατίθενται κατόπιν αιτήματος, τουλάχιστον για τις δημόσιες αρχές για στατιστικούς και ερευνητικούς σκοπούς. 7. Η Επιτροπή μεριμνά για τη διάδοση των γνώσεων ως προς τις βέλτιστες πρακτικές στις δημόσιες και ιδιωτικές χρηματοδοτικές ρυθμίσεις και την ομαδοποίηση μικρών έργων ενεργειακής ανακαίνισης. Κοινοποιεί επίσης πληροφορίες όσον αφορά τα οικονομικά κίνητρα για την ανακαίνιση.»

Αιτιολογία

Υπάρχει ανάγκη να κοινοποιηθούν οι γνώσεις σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές. Τα τελευταία χρόνια, αναπτύχθηκαν αρκετά παραδείγματα προς μίμηση σε περιφέρειες και κράτη μέλη.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (Ε-Π)

Γενικές συστάσεις

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για τον ρόλο των δήμων και των περιφερειών, έτσι όπως τον υπερασπίζεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο όραμά της για «καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους». Οι δήμοι και οι περιφέρειες είναι ο τόπος όπου συντελείται στην πράξη η ενεργειακή μετάβαση. Η Επιτροπή των Περιφερειών συνιστά να αναπτυχθεί περαιτέρω η άποψη αυτή, με υπόδειξη του τρόπου κατά τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει τις περιφέρειες για τη μετάβαση αυτή·
2. υποστηρίζει και επικροτεί τις νομοθετικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την επίτευξη των στόχων σχετικά με μια ενέργεια πιο έξυπνη και πιο καθαρή για όλους, για την υλοποίηση των στόχων του Παρισιού, για την υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης, την προώθηση των επενδύσεων και της τεχνολογικής πρωτοπορίας, τη δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών. Οι προτάσεις αυτές αφορούν την πολιτική των περιφερειών και η Επιτροπή των Περιφερειών φρονεί ότι οι ίδιες οι περιφέρειες καλούνται να αναλάβουν ρόλο στην υλοποίησή τους. Η Επιτροπή των Περιφερειών καλεί τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στον σχεδιασμό των ολοκληρωμένων εθνικών ενεργειακών και κλιματικών σχεδίων·
3. υποστηρίζει και επικροτεί τους λόγους που οδήγησαν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δώσει προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση. Η πιο φθηνή ενέργεια είναι αυτή που δεν καταναλώνεται. Η ενεργειακή απόδοση πρέπει να θεωρηθεί ως καθαυτή πηγή ενέργειας, ανεξάντλητη και διαθέσιμη παντού. Έχει πρωταρχική σημασία για την επίτευξη των κλιματικών και ενεργειακών στόχων, ενώ αποτελεί και το πλέον οικονομικό μέσο για την υλοποίηση των στόχων της Ενεργειακής Ένωσης·
4. υπενθυμίζει ότι η καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας αποτελεί ζωτική πρόκληση για την ευρωπαϊκή ενεργειακή πολιτική, η οποία απαιτεί πολυεπίπεδη αντιμετώπιση· ζητεί, ως εκ τούτου, τη διαμόρφωση ενός κοινού ορισμού της ενεργειακής πολιτικής, καθώς και μια σειρά στοχευμένων μέτρων πολιτικής για τη δέουσα αντιμετώπιση της· στο πλαίσιο αυτό, προτείνει να προβλεφθεί ότι ένα σταθερό ποσοστό (τουλάχιστον 10 %) των υποχρεώσεων εξοικονόμησης ενέργειας θα πρέπει να προκύπτει από μέτρα ή πολιτικές που εστιάζονται στους πλέον εύάλωτους καταναλωτές και να επινοηθούν ειδικά χρηματοδοτικά μέσα προκειμένου να αποκτήσουν οι πλέον εύάλωτοι καταναλωτές τη δυνατότητα να συμμετέχουν στα μέτρα ενεργειακής απόδοσης και να επωφελούνται από αυτά·
5. εκφράζει τις επιφυλάξεις της για το κατά πόσο η ελευθερία επιλογής όσον αφορά την ανάπτυξη του ενεργειακού μείγματος εγκυμονεί τον κίνδυνο η επίτευξη των στόχων της ενεργειακής πολιτικής έως το 2030, αλλά και πέραν αυτού του χρονικού ορίζοντα, να μην καταστεί εφικτή. Ως εκ τούτου, οι οδηγίες σε επίπεδο ΕΕ θα πρέπει να καταστούν δεσμευτικές και να συνοδευτούν από τη θέσπιση μέτρων σε εθνικό επίπεδο·

Συστάσεις που αφορούν την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση

6. επισημαίνει ότι η υλοποίηση των στόχων του Παρισιού συνιστά μείζονα πρόκληση για την Ευρώπη. Για την επίτευξή τους, η ΕΕ θα πρέπει να αναβαθμίσει τις φιλοδοξίες της σε θέματα ενεργειακής απόδοσης (40 % έως το 2030), γιατί η συνέχιση της εξοικονόμησης ενέργειας της τάξης του 1,5 % ανά έτος δεν είναι επαρκής. Εάν οι στόχοι για εξοικονόμηση ενέργειας ανέλθουν στο 2 % ανά έτος, αυτό θα οδηγήσει σε πρόσθετη οικονομική ανάπτυξη, δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και μείωση των εισαγωγών ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό, απαραίτητη θα είναι επίσης η προσαρμογή του παραρτήματος V της αναθεωρημένης οδηγίας προκειμένου να διασφαλιστεί ότι στις υποχρεώσεις εξοικονόμησης ενέργειας μπορούν να προσμετρηθούν μόνον εκείνα τα μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας που δεν θέτουν σε κίνδυνο άλλους στόχους της πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα (όπως η μείωση των εκπομπών CO₂) και ότι παρέχονται κίνητρα για την υιοθέτηση μακροπρόθεσμων βιώσιμων λύσεων·
7. τονίζει ότι ο στόχος αυτός είναι μεν πιο δύσκολο να επιτευχθεί για ορισμένες περιφέρειες και ορισμένα κράτη μέλη απ' ό,τι για άλλα, όμως οι οικονομίες ενέργειας και η ενεργειακή απόδοση δημιουργούν παντού νέες θέσεις εργασίας και οικονομική ανάπτυξη·
8. κατανοεί την πολυσύνθετη πραγματικότητα που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά συμφωνεί με τον στόχο του 40 % έως το 2030 που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο·

Υποχρεώσεις

9. διαπιστώνει ότι η επιβολή σχετικής υποχρέωσης αποτελεί το κυριότερο μέσο για την επίτευξη ενεργειακής απόδοσης. Όλο και περισσότερα κράτη μέλη επιλέγουν αυτό το σύστημα. Την τελευταία πενταετία, ο αριθμός των κρατών μελών που το εφαρμόζουν έχει αυξηθεί από 5 σε 15. Οι περιφέρειες που βρίσκονται στα εν λόγω κράτη δηλώνουν ικανοποιημένες. Η Επιτροπή των Περιφερειών συνιστά να υιοθετήσουν το μέσο αυτό και τα άλλα κράτη μέλη·
10. συνιστά, κατά την αναθεώρηση του άρθρου 8, να εξεταστεί το μέγεθος των επιχειρήσεων που υπάγονται στην εν λόγω ρύθμιση, διότι ακόμα και στις μικρότερες επιχειρήσεις, η ρύθμιση θα μπορούσε να προσφέρει σημαντική εξοικονόμηση πόρων·

Έλεγχοι

11. παρατηρεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8, ορισμένες επιχειρήσεις πρέπει να υπόκεινται σε ενεργειακούς ελέγχους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν τροποποιεί το άρθρο αυτό. Η Επιτροπή των Περιφερειών προτείνει να τροποποιηθεί, ώστε να υπόκεινται στην οδηγία οι ίδιες κατηγορίες επιχειρήσεων σε όλα τα κράτη μέλη. Αυτό θα εξασφαλίσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού μεταξύ κρατών μελών και ομοιογενή νομοθεσία. Η υποχρέωση διενέργειας ενεργειακών ελέγχων σε μεγαλύτερες επιχειρήσεις θα πρέπει να περιλαμβάνει ένα κριτήριο επιλογής σχετικό με το μέγεθος της κατανάλωσης ενέργειας. Αυτό θα ήταν πιο αναλογικό από την αποκλειστική στόχευση στον κύκλο εργασιών και τον αριθμό των εργαζομένων. Για την αποφυγή της διπλής ρύθμισης, το άρθρο 8 θα πρέπει να επιτρέπει την εξαίρεση από τους ελέγχους της κατανάλωσης ενέργειας η οποία καλύπτεται ήδη από τα πιστοποιητικά ενεργειακών επιδόσεων που προβλέπονται στην οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (OEAΚ).

12. συνιστά οι ενεργειακοί έλεγχοι να συνοδεύονται από την υποχρέωση εφαρμογής όλων των μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας το κόστος των οποίων μπορεί να αποσβεστεί εντός πενταετίας. Η υποχρέωση αυτή ισχύει, για παράδειγμα, στις Κάτω Χώρες, με τη μορφή δέσμης μέτρων που έχει εγκριθεί σε κάθε τομέα. Τα μέτρα αυτά καθιστούν ευκολότερη την επιβολή.

Μετρήσεις

13. χαιρετίζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ενισχύσει τον ρόλο των καταναλωτών ως κύριου παράγοντα στην αγορά ενέργειας, χάρη στη βελτίωση της πληροφόρησής τους σχετικά με την κατανάλωση ενέργειας για θέρμανση και ψύξη και στην ενίσχυση των δικαιωμάτων τους όσον αφορά τις μετρήσεις και την τιμολόγηση της θερμικής ενέργειας, ιδίως για τους κατοίκους πολυκατοικιών. Εντούτοις, η υποχρέωση ατομικής μέτρησης και τιμολόγησης της κατανάλωσης θερμότητας θα πρέπει να εξαρτάται τόσο από τη σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας όσο και από τη δυνατότητα τεχνικής εφαρμογής. Επιπλέον, δεδομένων των τεράστιων προσπάθειών και χρηματοπιστωτικών επενδύσεων που ήδη έχουν διατεθεί για την ανάπτυξη ατομικών μετρητών, η Επιτροπή των Περιφερειών αμφισβητεί την αναλογικότητα της επιβολής εξ' αποστάσεως αναγνωσιμότητας, σε συνάρτηση με τα περιορισμένα προβλεπόμενα οφέλη. Για να βελτιωθεί η συχνότητα της πληροφόρησης, θεσπίζεται η υποχρέωση παροχής της δυνατότητας εξ' αποστάσεως ανάγνωσης των μετρητών θερμότητας. Η υποχρέωση αυτή θα μπορούσε να εκληφθεί ως παραβίαση της ιδιωτικότητας. Η Επιτροπή των Περιφερειών συνιστά στα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για τη διασφάλιση της ιδιωτικότητας και την εγγύηση κατάλληλης ασφάλειας των δεδομένων, καθώς και να μεριμνήσουν ώστε η εγκατάσταση μετρητών να είναι προαιρετική και όχι υποχρεωτική.

14. χαιρετίζει το γεγονός ότι τα μέτρα αυτά υιοθετούνται, αρκεί η σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας και η δυνατότητα τεχνικής εφαρμογής να επαληθεύονται. Πρόκειται για μια σημαντική εγγύηση για τα διάφορα συστήματα ενοικίασης που ισχύουν στα κράτη μέλη.

Κονδύλια

15. ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να κινητοποιήσει και μετά το 2020 πόρους υπέρ της καθαρής ενέργειας για όλους τους Ευρωπαίους, όχι μόνο μέσω των διαρθρωτικών ταμείων, αλλά και με κεφάλαια άμεσης διαχείρισης και με μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής. Η Επιτροπή των Περιφερειών υποστηρίζει τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να μειώσει την ενεργειακή πενία και συνιστά να υπάρξει μέριμνα ώστε οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης να έχουν πρόσβαση, μετά το 2020, σε πόρους μέσω των διαρθρωτικών ταμείων (Κοινωνικό Ταμείο, Περιφερειακό Ταμείο, Ταμείο Συνοχής), ώστε να αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της ενεργειακής πενίας.

16. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξει κατάλληλα μέσα και μέτρα για την κινητοποίηση δημόσιων κονδυλίων και την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων από το ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης.

Συστάσεις που αφορούν την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων

17. χαιρετίζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να προωθήσει τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων. Το 75 % περίπου των κτιρίων στην Ευρώπη είναι μη αποδοτικά από ενεργειακή άποψη, ενώ μόνο 0,4 έως 1,2 % των υφιστάμενων κτιρίων ανακαινίζονται ανά έτος. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων έχει τεράστιες δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας, ιδίως στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη.

18. συνιστά στις δημόσιες αρχές και στους συμμετέχοντες στην αγορά να ενημερώνουν καλύτερα τους ιδιοκτήτες ακινήτων ως προς τις δυνατότητες της ενεργειακής ανακαίνισης των κατοικιών (τι δυνατότητες, πώς και πού), μεταξύ άλλων, μέσω ενός ευπρόσιτου ιστοτόπου και ελκυστικών δεσμών μέτρων. Επίσης, η Επιτροπή των Περιφερειών συνιστά ειδικότερα οι εργαζόμενοι και οι επιχειρηματίες των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κατασκευαστικό τομέα να επιμορφώνονται υποχρεωτικά στα της ενεργειακής ανακαίνισης των κατοικιών και των κτιρίων μέσω των προγραμμάτων κατάρτισης των εργαζομένων σε αυτόν τον τομέα.

Σταθμοί επαναφόρτισης σε κτίρια μη προοριζόμενα για κατοικία

19. συμφωνεί με την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως προς τη μετάβαση προς ένα βιώσιμο σύστημα μεταφορών (ηλεκτρικά οχήματα). Επίσης, υποστηρίζει την πρόταση να εξοπλίζονται με τις αναγκαίες για τα ηλεκτρικά οχήματα υποδομές όλα τα νέα μη προοριζόμενα για κατοικία κτίρια, τα υφιστάμενα μη προοριζόμενα για κατοικία κτίρια (όταν ανακαινίζονται σημαντικά) και τα νέα μεγάλα κτίρια κατοικιών. Συνιστά δε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ορίσει ενιαίο ευρωπαϊκό πρότυπο για τα σημεία επαναφόρτισης που απαιτούνται για τις ηλεκτρικές μεταφορές, ούτως ώστε να επιταχυνθεί η μετάβαση προς ένα βιώσιμο σύστημα μεταφορών (ηλεκτρικά οχήματα).

20. ευελπιστεί ότι η πρωτοβουλία «έξυπνη χρηματοδότηση για έξυπνα κτίρια» θα συντελέσει στην κινητοποίηση και την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων σε ευρύτερη κλίμακα, και επικροτεί την πρωτοβουλία αυτή για τη στήριξη της νομοθεσίας. Η πρωτοβουλία θα φέρει αποτελέσματα υπό την προϋπόθεση οι οικονομικές πτυχές να μην επιβαρύνουν τους ΟΤΑ. Οι ΟΤΑ μπορούν να αναλάβουν ενεργό ρόλο για τη συγκέντρωση των αιτήσεων χρηματοδότησης.

Δημόσια κτίρια

21. συμφωνεί με τη μετακίνηση του —σχετικού με τις εργασίες ανακαίνισης— άρθρου 4 της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση στην οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων. Ωστόσο, διαφωνεί με το γεγονός ότι το —σχετικό με τον υποδειγματικό ρόλο των δημόσιων κτιρίων— άρθρο 5 της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση δεν περιλαμβάνεται στην ίδια αναθεώρηση. Η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές αποτελούν πρότυπο για την ενεργειακή απόδοση κατά τη χρήση των δημόσιων κτιρίων. Καλεί δε τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να αναλάβουν αυτόν τον υποδειγματικό ρόλο.

Αρμοδιότητα, επικουρικότητα και αναλογικότητα

22. συμφωνεί με τη νομική βάση στην οποία στηρίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή την αρμοδιότητα της ΕΕ. Δυνάμει του άρθρου 194 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η Ένωση έχει αρμοδιότητα, μεταξύ άλλων, για τη λήψη μέτρων που αποσκοπούν στην προώθηση της ενεργειακής απόδοσης. Τα μέτρα που αφορούν την ενεργειακή πενία θα έπρεπε να στηρίζονται στο άρθρο 151 της ΣΛΕΕ. Όσον αφορά την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας, η άποψη της ΕτΠ είναι εν μέρει θετική και εν μέρει αρνητική. Η Επιτροπή των Περιφερειών εκτιμά ότι δικαιολογείται ο καθορισμός και η επιβολή σε ευρωπαϊκό επίπεδο ενός στόχου ενεργειακής απόδοσης. Όμως, η Επιτροπή των Περιφερειών αντιτίθεται στην εισαγωγή του δείκτη ευφυΐας μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξης, δεδομένου ότι η συζήτηση σχετικά με τον εν λόγω δείκτη δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί. Όσον αφορά την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, η άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι θετική.

Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL